

HALKBANK a.d. Beograd

Finansijski izveštaji za godinu
završenu 31. decembra 2022.

i

Izveštaj spoljnog revizora o izvršenoj reviziji
finansijskih izveštaja za 2022. godinu

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 3
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans uspeha	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Bilans stanja	6
Izveštaj o promenama na kapitalu	7
Izveštaj o tokovima gotovine	8
Napomene uz finansijske izveštaje	9 - 115
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	1 - 72

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU HALKBANK AD BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja HALKBANK AD BEOGRAD (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2022. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odeljku našeg izveštaja *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe ("IESBA Kodeks") i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Finansijski izveštaji Banke za godinu završenu 31. decembra 2021. bili su predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 25. marta 2022. godine izrazio mišljenje bez rezerve na ove finansijske izveštaje.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju (koji ne uključuje finansijske izveštaje i Izveštaj revizora o njima) za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2022. Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, sprovedi smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju proveru da li Godišnji izveštaj o poslovanju, koji uključuje i nefinansijski izveštaj, sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU HALKBANK AD BEOGRAD (Nastavak)

Ostale informacije (Nastavak)

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih izveštaja, po našem mišljenju:

- informacije obelodanjene u Godišnjem izveštaju o poslovanju za 2022. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa finansijskim izveštajima Banke za 2022. godinu;
- Godišnji izveštaj o poslovanju za 2022. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu; i
- nefinansijski izveštaj Banke, koji je sastavni deo Godišnjeg izveštaja o poslovanju, sastavljen je u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU
HALKBANK AD BEOGRAD (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja (Nastavak)

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Vršimo procenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne poslovne promene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Beograd, 23. mart 2023. godine

Danijela Krtinić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata	3.1, 4a	3,846,270	3,105,259
Rashodi kamata	3.1, 4b	(887,485)	(615,413)
Neto prihod po osnovu kamata		2,958,785	2,489,846
Prihodi od naknada i provizija	3.2, 5a	2,147,386	1,512,865
Rashodi naknada i provizija	3.2, 5b	(571,923)	(339,157)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1,575,463	1,173,708
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	9,642	5,258
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	(80)	120,362
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.3, 8	2,237	15,071
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9a	(154,391)	(165,781)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	10	1,159	-
Ostali poslovni prihodi	11	11,704	13,899
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		4,404,519	3,652,363
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	12	(1,478,613)	(1,125,268)
Troškovi amortizacije	3.4, 3.5, 3.6, 20	(522,341)	(464,110)
Ostali prihodi	13	63,154	24,980
Ostali rashodi	13	(1,053,804)	(1,141,501)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		1,412,915	946,464
Porez na dobitak	3.10, 14	(131,142)	(58,589)
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	3.10, 14	2,748	1,519
DOBITAK PERIODA	26	1,284,521	889,394

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 23. marta 2023. godine.

Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Aziz Arslan

Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
DOBITAK PERIODA	1,284,521	889,394
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Povećanje/(smanjenje) revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava (napomena 20b)	-	(12,096)
Aktuarski dobici/(gubici) (napomena 24b)	1,027	(6,060)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (napomena 17)	313,295	11,673
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (napomena 17)	(1,961,651)	(770,928)
Ukupan (negativan)/pozitivan ostali rezultat perioda	(1,647,329)	(777,411)
UKUPAN POZITIVAN/(NEGATIVAN) REZULTAT PERIODA	(362,808)	111,983

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 23. marta 2023. godine.

Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Aziz Arslan

Predsednik Izvršnog odbora Banke

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.8, 15	21,728,051	12,689,315
Potraživanja po osnovu derivata	16	11,752	901
Hartije od vrednosti	3.7, 17	12,084,609	14,280,687
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.7, 18	4,066,855	3,838,517
Kredit i potraživanja od komitenata	3.7, 19	71,193,873	66,140,381
Nematerijalna imovina	3.6, 20a	1,016,170	716,894
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.4, 20b, 20c, 20e	1,596,832	1,481,391
Investicione nekretnine	3.5, 20d	132,687	126,688
Tekuća poreska sredstva	3.10, 14b	64,997	-
Odložena poreska sredstva	3.10, 14b	51,106	48,224
Ostala sredstva	21	713,727	458,576
UKUPNO AKTIVA		112,660,659	99,781,574
OBAVEZE			
Obaveze po osnovu derivata	16	1,573	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.7, 22	8,212,864	7,644,590
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.7, 23	81,057,821	74,488,194
Rezervisanja	2.6, 24	85,176	249,468
Tekuće poreske obaveze	14b	131,142	58,589
Ostale obaveze	25	1,543,751	1,213,216
UKUPNO OBAVEZE		91,032,327	83,654,057
KAPITAL			
Akcijski kapital	3.11, 26	18,362,669	12,499,049
Dobitak	26	1,285,063	889,936
Rezerve	3.11, 26	1,980,600	2,738,532
UKUPNO KAPITAL	26	21,628,332	16,127,517
UKUPNO PASIVA		112,660,659	99,781,574

Napomene na narednim stranama čine
sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 23. marta 2023. godine.

Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko
upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Aziz Arslan

Predsednik Izvršnog odbora Banke

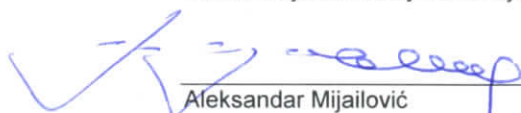

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
 (U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupan kapital
Početno stanje na dan						
1. januara 2021.godine	6,260,280	2,712,323	1,726,527	577,380	1,212,036	12,488,546
Povećanje kapitala	1,679,260	-	-	-	-	1,679,260
Povećanje emisione premije	-	1,847,186	-	-	-	1,847,186
Aktuarski gubici, neto	-	-	-	(6,060)	-	(6,060)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	889,394	889,394
Dobici po osnovu povećanja fer vrednosti osnovnih sredstava – povećanje	-	-	-	3,304	-	3,304
Raspodela dobiti iz prethodog perioda	-	-	1,212,036	-	(1,212,036)	-
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi	-	-	-	(15,400)	542	(14,858)
<i>Ostali rezultat:</i>						
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(759,255)	-	(759,255)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	7,939,540	4,559,509	2,938,563	(200,031)	889,936	16,127,517
Početno stanje na dan						
1. januara 2022. godine	7,939,540	4,559,509	2,938,563	(200,031)	889,936	16,127,517
Povećanje kapitala	2,549,400	-	-	-	-	2,549,400
Povećanje emisione premije	-	3,314,220	-	-	-	3,314,220
Aktuarski dobiti, neto	-	-	-	1,027	-	1,027
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1,284,521	1,284,521
Raspodela dobiti iz prethodog perioda	-	-	889,394	-	(889,394)	-
<i>Ostali rezultat:</i>						
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(1,648,356)	-	(1,648,356)
Ostalo	-	-	1	2	-	3
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	10,488,940	7,873,729	3,827,958	(1,847,358)	1,285,063	21,628,332

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 23. marta 2023. godine.

Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Aziz Arslan

Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	2022.	2021.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6,112,981	4,832,014
Prilivi od kamata	3,947,637	3,307,350
Prilivi od naknada	2,153,924	1,510,907
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	10,901	13,135
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	519	622
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(3,810,345)	(3,076,435)
Odlivi po osnovu kamata	(794,632)	(587,498)
Odlivi po osnovu naknada	(570,108)	(336,113)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1,376,237)	(1,044,406)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(56,204)	(215,398)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(1,013,164)	(893,020)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza	2,302,636	1,755,579
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	5,960,314	10,517,294
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	4,322	1,524
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	5,955,992	10,515,770
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(14,254,806)	(6,999,509)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(14,254,806)	(6,999,509)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(5,991,856)	5,273,364
Plaćeni porez na dobit	(123,586)	(7,682)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	(6,115,442)	5,265,682
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	557,424	1,510,809
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	400,000	1,426,020
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	68,613	82,555
Prilivi od prodaje investicionih nekretnina	88,811	2,234
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(804,342)	(6,013,810)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	(5,343,070)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(804,342)	(670,740)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(246,918)	(4,503,001)
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	6,693,348	4,787,670
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	5,863,620	3,526,446
Prilivi po osnovu uzetih kredita	829,728	1,261,224
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1,683,303)	(2,717,923)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(1,479,433)	(2,530,977)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(203,870)	(186,946)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	5,010,045	2,069,747
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	19,324,067	21,647,787
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(20,676,382)	(18,815,359)
NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE	(1,352,315)	2,832,428
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVALENTI NA POČETKU GODINE	10,069,676	7,161,621
(NEGATIVNE)/POZITIVNE KURSNE RAZLIKE, NETO	20,511	75,627
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVALENTI NA KRAJU PERIODA	8,737,872	10,069,676

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 23. marta 2023. godine

Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Aziz Arslan

Predsednik Izvršnog odbora Banke

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine**1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE****1.1. Osnivanje**

HALKBANK a.d. Beograd, prethodno poznata kao Čačanska banka, posluje neprekidno od 1. jula 1956. godine, od kada je u toku svog rada i razvoja više puta menjala naziv i organizacioni oblik.

Turkiye Halk Bankasi AS, Istanbul/Turska je u maju 2015. godine postala većinski vlasnik Čačanske banke. Promena vlasništva uslovlila je promenu imena i sedišta Banke. Novo ime banke je **HALKBANK a.d. Beograd** (u daljem tekstu "Banka"). Tokom 2018. godine Turkiye Halkbankasi AS, Istanbul/Turska postala je jedini vlasnik otkupivši i deo akcija koje su bile u vlasništvu preostalih manjinskih akcionara.

Banka je registrovana u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

1.2. Poslovanje

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

Centrala Banke je u Beogradu. Sedište Banke je u ulici Milutina Milankovića br. 9e, Beograd, što je registrovano u Agenciji za privredne registre pod brojem BD 82129/2016 dana 19. oktobra 2016. godine.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka u svom sastavu ima 30 filijala (2021: 28 filijala), i to u Beogradu (devet filijala), Čačku (tri filijale), Jagodini, Gornjem Milanovcu, Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Aranđelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Leskovcu, Novom Sadu, Pančevu, Novom Pazaru, Subotici, Smederevu, Sremskoj Mitrovici i Vranju kao i 9 ekspozitura (2021: 8 ekspozitura) u Paraćinu, Požegi, Topoli, Ivanjici, Vrnjačkoj Banji, Zrenjaninu, Tutinu, Pirotu, Preševu, kao i jedan šalter.

Banka je tokom 2022. godine otvorila dve nove filijale u Sremskoj Mitrovici i Vranju, kao i ekspozituru u Preševu.

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala 657 zaposlenih, a na dan 31. decembra 2021. godine 589 zaposlenih. Poreski identifikacioni broj Banke je 100895809.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja**

Finansijski izveštaje Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") za 2022. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o racunovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon), u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"). Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene. MSFI čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, izdata od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. i 93/2020).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke. Banka nije matično pravno lice, odnosno nema zavisna i pridružena pravna lica, tako da se ne vrši sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja. Jedini akcionar Banke je Turkiye Halkbankasi AS, Istanbul/Turska.

Priloženi finansijski izveštaji se odnose na izveštajni period koji se završava 31. decembra 2022. godine. Priloženi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Banke 23. marta 2023. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (Nastavak)

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- nekretnina iskazanih po tržišnoj, odnosno revalorizovanoj vrednosti,
- finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcija lizinga koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrđivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrđivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napmeni 2.2., dok novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni, obelodanjeni su u napomeni 2.3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2.2. Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini

Sledeće izmene i dopune postojećih standarda izdate od strane IASB se obavezno primenjuju prvi put za finansijske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine i stoga su primenjive na priložene finansijske izveštaje Banke:

- Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ kojom se ažuriraju upućivanja na Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje. Izmene ažuriraju zastarelu referencu na Konceptualni okvir u MSFI 3 bez značajnih promena zahteva u standardu.
- Izmene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – Prihodi pre namenjene upotrebe. Izmene zabranjuju da se od nabavne vrednosti nekretnine, postrojenja i opreme odbiju bilo kakvi prihodi od prodaje proizvedenih predmeta dok se to sredstvo dovodi na lokaciju i stanje neophodno da bi moglo da funkcioniše na način koji je rukovodstvo planiralo. Umesto toga, entitet priznaje prihode od prodaje takvih predmeta i troškove proizvodnje tih predmeta u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.2. Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini (Nastavak)

- Izmene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ – Štetni ugovori - Troškovi ispunjenja ugovora. Izmjenama se precizira da troškovi ispunjenja ugovora obuhvataju troškove koji se direktno odnose na ugovor. Troškovi koji se direktno odnose na ugovor mogu biti ili inkrementalni troškovi ispunjenja tog ugovora (na pr. direktni rad, materijal) ili alokacija drugih troškova koji se direktno odnose na ispunjenje ugovora (na pr. alokacija troška amortizacije za stavku nekretnina, postrojenja i opreme koja se koristi za ispunjenje ugovora).
- Godišnja unapređenja MSFI, Ciklus 2018-2020 kojima su izmenjeni sledeći standardi:
- MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Izmjena dozvoljava zavisnom pravom licu koje primenjuje paragraf D16(a) MSFI 1 da meri kumulativne kursne razlike koristeći iznose koje je prijavilo matično pravno lice, na osnovu datuma prelaska matičnog pravnog lica na MSFI.
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ – Ova izmena pojašnjava koje naknade entitet uključuje kada primenjuje „test od 10 procenata“ u proceni da li treba prestati priznavati finansijsku obavezu. Entitet uključuje samo naknade plaćene ili primljene između entiteta (zajmoprimca) i zajmodavca, uključujući naknade plaćene ili primljene od strane entiteta ili zajmodavca u ime drugog.
- MSFI 16 „Lizing“ – Izmrenom se uklanja ilustracija plaćanja zakupodavca u vezi sa poboljšanjima zakupa (ulaganja u tuđa osnovna sredstva) kako bi se rešila svaka potencijalna zabuna u pogledu tretmana podsticaja za iznajmljivanje koja bi mogla nastati zbog načina na koji su podsticaji za zakup ilustrovani u tom primeru. Kako je trenutno sastavljen, ovaj primer nije jasan o tome zašto takva plaćanja nisu podsticaj za iznajmljivanje.
- MRS 41 „Poljoprivreda“ – Ovom izmenom se uklanja zahtev za isključivanje tokova gotovine za oporezivanje prilikom odmeravanja fer vrednosti, čime se zahtevi za merenje fer vrednosti iz MRS 41 usklađuju sa zahtevima iz MSFI 13 „Odmeravanje fer vrednosti“.

Primena istih nije rezultirala u značajnim izmenama računovodstvenih politika i nije imala uticaj na priložene finansijske izveštaje Banke.

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke

IASB je objavio određeni broj novih i izmenjenih standarda i IFRIC tumačenja, koji se primenjuju na buduće izveštajne periode. Oni nisu ranije usvojeni od strane Banke, a Banke namerava da ih primeni kada stupe na snagu.

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine) i naknadne izmene MSFI 17 koje se bave problemima i izazovima implementacije koji su identifikovani nakon što je MSFI 17 objavljen 2017. godine (na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine). MSFI 17 zamenjuje MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ od 1. januara 2023. godine.
- Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ – Produžetak roka za privremeno izuzeće od primene MSFI 9 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- Izmjena MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Početna primena MSFI 17 i MSFI 9 - Uporedne informacije. Entitet koji odluči da primeni izmenu primenjuje je kada prvi put primeni MSFI 17.
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MSFI Izjava o praksi 2: Obelodanjivanje računovodstvenih politika (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ - Definicija računovodstvene procene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine). Izmjenama se pojašnjava razlika između promena računovodstvenih procena i promena računovodstvenih politika i ispravke grešaka.
- Izmene MRS 12 „Odloženi porezi“ – Odloženi porez koji se odnosi na imovinu i obaveze proistekle iz jedne transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)

- Izmene MSFI 16 „Lizing“ – Obaveze u prodaji i povraćaju lizinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine).
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine).
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Dugoročne obaveze sa kovenantama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine).

U toku je procena uticaja navedenih novih standarda i izmena od strane rukovodstva Banke. Rukovodstvo smatra da primena prethodno navedenih standarda i izmena postojećih standarda neće imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu njihove početne primene.

2.4. Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz revidiranih finansijskih izveštaja Banke za 2021. godinu. Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2022. godinu.

2.5. Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

2.6. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da mogu prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanje za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat za kreditne obaveze i izdate garancije.

Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika obelodanjene su u Napomeni 29.1.

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u pogledu mogućnosti i sposobnosti dužnika da uredno izvršava svoje obaveze prema Banci.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjuju vrednosti sličnom onom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka (napomene 9b, 18 i 19).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)****2.6. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (Nastavak)***b) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme*

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnovu za određivanje korisnog veka trajanja (napomena 20).

c) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na godišnjem nivou analiziraju se vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja (imovina) i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indicija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti (napomena 20).

d) Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu kao rezultat prošlih događaja, kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene, rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze, rezervisanje se ukida kroz bilans uspeha. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala (Napomena 24).

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

e) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u sudske sporove koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, pitanja koja se tiču radnih odnosa a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje predstavlja obavezu sa neizvesnim rokom dospeća ili iznosom. Rezervacija predstavlja određeni iznos novčanih sredstava koji Banka izdvaja tj. rezerve, sa ciljem da se pokriju izdaci za očekivane i moguće, ali u trenutku formiranja rezervisanja neizvesne obaveze, a koji u budućnosti mogu nastati po osnovu unapred definisanih prošlih događaja. Procena rezervisanja vrši se na kvartalnom nivou. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

f) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznata su na neiskorišćene poreske gubitke do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti. Procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitka. Dodatne informacije su obelodanjene u napomeni 3.10.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.6. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (Nastavak)

g) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije su obelodanjene u napomeni 3.12.

h) Fer vrednost finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem određenih tehnika procene koji podrazumevaju određeni stepen rasuđivanja u proceni fer vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Ovo podrazumeva metode sadašnje vrednosti i ostale modele koji se baziraju na parametrima koji se mogu posmatrati kao i, u manjem obimu, na parametrima koji se ne mogu posmatrati.

Modeli vrednovanja se primarno koriste za vrednovanje derivata na slobodnom berzanskom tržištu i državnih obveznica i dugovnih hartija od vrednosti kojima se ne trguje na aktivnom tržištu. Ovi modeli uzimaju u obzir i uticaj na kreditni rizik, ako je materijalan. Svi modeli vrednovanja su potvrđeni pre nego što su korišćeni kao osnova za finansijsko izveštavanje i periodično pregledani nakon toga od strane kvalifikovanog kadra, nezavisno od oblasti koja je dovela do kreiranja modela.

Gde god je moguće, Banka upoređuje vrednovanje koje proizilazi iz modela sa kotiranim cenama sličnih finansijskih instrumenata i sa stvarnim vrednostima u slučaju realizacije, da bi potvrdila i kalibrirala njene modele. Raznovrsni faktori su ugrađeni u modele Banke, uključujući stvarne i procenjene tržišne vrednosti i stope, kao i vreme i promene, dubinu tržišta i likvidnost i promene u kreditnom riziku finansijskih obaveza.

Banka primenjuje modele dosledno iz perioda u period, obezbeđujući uporedivost i kontinuitet vrednovanja kroz vreme, ali procena fer vrednosti nerazdvojno uključuje i značajan nivo prosuđivanja. Stoga, rukovodstvo ustanovljava prilagođavanje vrednovanja da pokrije rizike povezane sa procenom parametara koji se ne mogu primetiti i pretpostavki u okviru samih modela.

Iako je u nekim slučajevima potreban značajan nivo prosuđivanja za određivanje fer vrednosti, rukovodstvo veruje da su fer vrednosti koje prikazuju finansijsku poziciju i promene fer vrednosti prikazane u bilansu uspeha obazrivo i odražavaju stvarne uslove privrede, bazirane na izvršenim kontrolama i procedurama za zaštitu.

Metode, pretpostavke i tehnike procene koje se koriste za utvrđivanje fer vrednosti detaljno su obrazložene u napomeni 29.

i) Povezana lica sa Bankom

U skladu sa Zakonom o bankama i u skladu sa internom Procedurom Upravljanje rizikom izloženosti, lica povezana sa Bankom su:

- 1) članovi bankarske grupe u kojoj je Banka, HALKBANK
- 2) članovi Upravnog i Izvršnog odbora Banke, članovi odbora Banke utvrđenih Zakonom o bankama, članovi organa upravljanja i rukovođenja člana bankarske grupe u kojoj je Banka, kao i članovi porodice ovih lica,
- 3) lica sa učešćem u banci i u licima koja su članovi bankarske grupe u kojoj je Banka, kao i članovi porodice ovih lica,
- 4) pravna lica u kojima lica iz tač. 2) i 3) ovog stava imaju kontrolno učešće.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata**

Banka prikazuje bilans uspeha u kojem su prihodi i rashodi grupisani prema svojoj prirodi i obelodanjuje iznose glavnih vrsta prihoda i rashoda.

Obelodanjivanje u bilansu uspeha i u napomenama uključuje sve pozicije prihoda i rashoda u skladu sa važećim propisanim obrascima za sastavljanje finansijskih izveštaja.

Prihodi od kamata i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha za sve instrumente koji nose kamatu, a na bazi obračunatih kamata primenom metode efektivne kamatne stope.

Banka će prestati sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate u sledećim slučajevima:

- donošenja odluke o pokretanju stečajnog postupka nad dužnikom,
- donošenja odluke o pokretanju sudskog postupka naplate potraživanja nad dužnikom,
- donošenja Odluke nadležnog odbora o prestanku priznavanja prihoda po osnovu obračunate kamate, odnosno identifikovanjem drugih okolnosti koje otežavaju naplatu potraživanja i
- kada je dužnik pravno lice ili preduzetnik u docnji dužoj od 150 dana.

U slučaju kada Banka prestane sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate vrši se evidentni obračun kamate radi usaglašavanja potraživanja i obaveza sa dužnikom i tako obračunatu kamatu Banka evidentira u okviru druge vanbilansne aktive. Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja i priznavanja umanjenja vrednosti, prihod od kamata na plasmane u nivou 3 obračunava se i priznaje u bilansu uspeha primenom efektivne kamatne stope na neto osnovicu (Unwinding).

Prihodi od naknada za odobravanje kredita kod kojih je unapred poznat plan otplate se priznaju u bilansu uspeha kao prihodi od kamata i vremenski se amortizuju primenom metoda efektivne kamatne stope. Prihodi od naknada za odobravanje kredita kod kojih nije unapred poznat plan otplate (okvirni krediti, dozvoljena prekoračenja po tekućem računu, kreditne kartice i slični plasmani), garancija i drugih oblika jemstava se vremenski amortizuju primenom linearnog metoda i iskazuju u okviru prihoda od naknada i provizija.

3.2. Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

Sve naknade i provizije koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta obračunavaju se u skladu sa MSFI 15.

Prihod se priznaje tokom vremena kada ili dok Banka ne ispuni svoje obaveze, odnosno kada pruži ugovorene usluge svojim klijentima.

Banka priznaje naknadu za ugovorne obaveze i to za neispunjene obaveze prema ugovoru i prikazuje ih kao ostale obaveze u Bilansu stanja. Slično tome, ako Banka ispuni ugovornu obavezu pre nego što primi naknadu, takođe je priznaju u Bilansu stanja, ili kao Ostala sredstva ili kao Potraživanje, u zavisnosti od toga da li je potrebno ispunjenje još neke obaveze pored protoka određenog vremena za dobijanje naknade.

Naknade i provizije sastoje se uglavnom od Naknada od platnog prometa, Naknada od poslova izdavanja garancija, Naknada od menjačkih poslova, Naknade od platnih kartica i ovi prihodi se odnose na klijente iz segmenta privrede i stanovništva, kao što je prikazano u napomeni 5.

U svim slučajevima ukupna cena naknade iz određenog ugovora raspoređuje se između različitih obaveza izvršavanja na osnovu relativno odvojenih cena zasebnih proizvoda i usluga. Cene naknada koje Banka ugovara, utvrđene su različitim tarifama Banke i ne uključuju promenljivu komponentu. Prihod od naknada i provizija prema ugovoru isključuje sve iznose naplaćene u ime i za račun trećih lica. Prihod od naknada i provizija se vremenom priznaje. Značajan deo prihoda od naknada i provizija priznaje se nakon pružanja usluge i naplate naknade od kupca.

Provizije proistekle iz deviznih transakcija prikazuju se u Bilansu uspeha prilikom njihove naplate. Naknade i provizije za odobravanje i upravljanje plasmanima za koje se smatra da su deo efektivnog prihoda amortizuju se tokom trajanja plasmana i priznaju kao tekući finansijski prihodi tokom perioda primenom metode efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.3 Preračunavanje iznosa u stranoj valuti

Poslovne promene nastale u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na dan bilansa stanja.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika u skladu sa MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva”. Dobici i gubici koji nastaju, u slučajevima vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na neku stranu valutu, obračunavaju se na dan bilansa i iskazuju se kao prihodi ili rashodi od efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja.

3.4. Nekretnine, postrojenja i oprema

Početno merenje građevinskih objekata vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci osnovnog sredstva.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Vrednovanje građevinskih objekata nakon početnog priznavanja vrši se primenom modela revalorizacije predviđenog MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema po revalorizovanom iznosu umanjenom za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Procenu revalorizovane vrednosti i preostalog veka trajanja građevinskog objekta vrši najmanje jednom u tri godine ovlašćeni procenjivač (sudski veštak građevinske struke).

Procena tržišne vrednosti od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača izvršena je na dan 30. novembra 2022. godine za sredstva stečena naplatom i interna procena relevantnih službi za objekte banke.

Postrojenja i oprema se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravke vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, investicionih nekretnina, postrojenja i opreme sa ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja u skladu sa Pravilnikom o amortizaciji nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava i investicionih nekretnina.

Na kraju godine Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih građevinskih objekata da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

Tokom 2022. godine primenjivane su sledeće godišnje stope amortizacije koje nisu bile predmet izmena u odnosu na 2021. godinu:

Građevinski objekti	2.50%
Investicione nekretnine	2.50%
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	16.67% - 20.00%
Kompjuterska oprema	14.29% - 20.00%
Nameštaj i ostala oprema	16.67% - 20.00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.5. Investicione nekretnine**

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Banka drži radi izdavanja u zakup i računovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 40 Investicione nekretnine. Početno merenje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja.

Nakon početnog priznavanja Banka meri svoju investicionu nekretninu po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupan iznos amortizacije.

Za obračun amortizacije investicionih nekretnina primenjuje se proporcionalni metod otpisivanja u procenjenom veku trajanja u skladu sa internim aktima Banke.

Za amortizaciju investicionih nekretnina korišćen je rok od 40 godina, odnosno stopa amortizacije od 2.5%.

Na kraju godine, Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih investicionih nekretnina da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

3.6. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravke vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti. Nematerijalno ulaganje je ulaganje u licence, patente i softvere.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nematerijalnog ulaganja u ugovorenom periodu korišćenja ili procenjenom korisnom veku trajanja ukoliko nije ugovoren period korišćenja. Najčešće je u pitanju period od 3 do 5 godina, osim ulaganja u core sistem banke čiji se period upotrebe procenjuje na 10 godina.

Nematerijalna imovina uključuje i ulaganja u pripremi koja se ne amortizuju, budući da nisu još uvek u upotrebi. Banka. U okviru ovih ulaganja se evidentiraju i ulaganja u CORE sistem banke.

Nematerijalna imovina koja se kreira kroz razvoj (projekat razvoja) može se priznati, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- Tehnička izvodljivost projekta
- Namera da se projekat završi i da se nematerijalna imovina koristi ili proda
- Nematerijalna imovina će stvoriti verovatne buduće ekonomske koristi
- Dostupnost svih resursa za završetak projekta
- Mogućnost procene i merenja Nematerijalne imovine.

Tokom trajanja projekta razvoja Nematerijalne imovine, Banka vrši kapitalizaciju, odnosno uvećanje vrednosti Nematerijalne imovine za vrednost troškova koji se dešavaju zbog razvojnih aktivnosti (planiranje projekta i poslovna analiza, testiranje rešenja, kontrola projekta).

Neki od tipičnih primera troškova i aktivnosti tokom razvoja projekta koji se kapitalizuju su:

- Kreiranje detaljnih funkcionalnih specifikacija
- Kodiranje softvera
- Testiranje sistema
- Troškovi konverzije podataka
- Naknade plaćene trećim licima za usluge pružene za razvoj softvera
- Troškovi zarada i troškovi vezani za zarade tokom razvojne faze

Kapitalizacija će prestati u trenutku kada je projekat razvoja suštinski završen i spreman za predviđenu upotrebu (obično datum pokretanja)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor po osnovu kojeg nastaje finansijsko sredstvo jednog preduzeća ili finansijska obaveza ili instrument kapitala drugog preduzeća.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze Banka priznaje u svom bilansu stanja u skladu sa MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja i MSFI 9 Finansijski instrumenti.

Priznavanje i odmeravanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza vrši se kada, i samo kada, Banka postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Finansijski instrumenti dele se na:

- a) Finansijska sredstva
 - Vlasnička finansijska sredstva
 - Dužnička finansijska sredstva
 - Derivate

- b) Finansijske obaveze

3.7.1 Finansijska sredstva

3.7.1.1 Vlasnička finansijska sredstva

Vlasnička finansijska sredstva odnose se na investicije, odnosno učešća u kapitalu koja predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u kapital drugih pravnih lica (banaka, osiguravajućih društava, akcionarskih društva i društva sa ograničenom odgovornošću), koja nisu pribavljena sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti, kao i hartije od vrednosti, odnosno akcije drugih pravnih lica koje su pribavljene sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti.

Računovodstveni tretman učešća u kapitalu zavisi od uticaja koji ulagač učešća (investitor) ima na pravno lice u koje je izvršeno ulaganje (korisnik ulaganja). Prema tom uticaju moguća su tri slučaja:

- Investitor ima kontrolu nad korisnikom ulaganja (investicije u pridružena društva) - stvara se odnos matičnog i zavisnog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 50% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 27.
- Investitor ima značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (investicije u kapital zavisnih društava) - stvara se odnos investitora i pridruženog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 20% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 28.
- Investitor nema značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (ostale investicije) - ako učešće u kapitalu iznosi ispod 20%.

Banka nije matično pravno lice, odnosno nema zavisna i pridružena pravna lica, tako da se ne vrši sastavljanje konsolidovanih izveštaja.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica, kao i akcije iskazuju se po fer vrednosti, a promene fer vrednosti se iskazuju kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL) u skladu sa MSFI 9.

3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva

Banka klasifikuje dužnička finansijska sredstva kao naknadno merena po amortizovanoj vrednosti (skraćeno AC), fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (skraćeno FVOCI) ili fer vrednosti kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL) na osnovu:

- Testa poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima;
- Karakteristika novčanih tokova finansijskih sredstava.

Klasifikacija dužničkih finansijskih sredstava se vrši u trenutku kada se ona prvobitno priznaju, odnosno kada banka postane strana ugovornih odredaba instrumenta.

Dužnička finansijska sredstva se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija koji se direktno mogu pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva, osim finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Cena transakcije ili fer vrednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.1 Finansijska sredstva (Nastavak)

3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva (Nastavak)

Dužnička finansijska sredstva merena po amortizovanoj vrednosti (AC)

Dužnička finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko su ispunjena sledeća dva uslova:

- Cilj poslovnog modela Banke je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova (tzv. HTC);
- Ugovorenim uslovima finansijskog sredstva imovine nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na glavnici (tzv. SPPI).

Poslovni model vrednovanja plasmana Banke, kredita i potraživanja i dokumentarnih poslova izuzev dužničkih hartija od vrednosti, je model amortizovanih troškova ("držanje radi naplate ugovorenih novčanih tokova" i "naplata isključivo glavnice i kamate", tzv. model HTC i SPPI). Samo ukoliko SPPI test pokaže da postoje takve klauzule u ugovorima da SPPI test nije zadovoljen i da plasmani ne mogu biti vrednovani po amortizovanom trošku, Banka prelazi na model fer vrednovanja kroz bilans uspeha. Poslovni model vrednovanja dužničkih hartija od vrednosti može biti model amortizovanih troškova, model vrednovanja kroz ostali ukupni rezultat ili model vrednovanja kroz bilans uspeha u zavisnosti od svakog konkretnog slučaja i namere rukovodstva.

Kreditni i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja uz uvećanje ili umanjenje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamatne stope za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću, umanjen za sve isplate i korekcije po osnovu obračunatih očekivanih kreditnih gubitaka. Kreditni i potraživanja koja su potekla od Banke se iskazuju na dan bilansa u visini bruto amortizovanih troškova umanjenih za ispravku vrednosti. Bruto amortizovani troškovi predstavljaju ukupna potraživanja Banke od klijenta (uključujući neotplaćenu glavnici, nominalno obračunatu kamatu, kaznenu kamatu, potraživanja za naknade i ostala potraživanja) korigovana iznosom neamortizovanih naknada.

Inicijalna efektivna kamatna stopa za potrebe MSFI 9, predstavlja stopu koja tačno diskontuje procenjene buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva. Za potrebe MSFI 9, efektivna kamatna stopa se obračunava kako bi se koristila u procesu utvrđivanja amortizovane vrednosti i prihoda od kamata tokom trajanja finansijskog instrumenta. U primeni metoda efektivne kamate, Banka identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9.

Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9 za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AC), kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVOCI).

MSFI 9 uvodi koncept očekivanog kreditnog gubitka koji podrazumeva verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tokom životnog veka finansijskog sredstva, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (finansijska sredstva u nivou 2 i 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

Banka je internim aktima identifikovala parametre čija identifikacija odražava povećanje kreditnog rizika radi identifikacije klijenata u nivou 2, kao i status neizmirivanja obaveza radi identifikacije klijenata u nivou 3.

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVTOCI)

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ukoliko su ispunjena sledeća dva uslova:

- Cilj poslovnog modela Banke je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijskih sredstava;
- Ugovorenim uslovima finansijskog sredstva nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na glavnici.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.1 Finansijska sredstva (Nastavak)

3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva (Nastavak)

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat jesu sredstva za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodani zbog potrebe za likvidnošću, ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.

Prilikom inicijalnog priznavanja ovih finansijskih sredstava, Banka sredstvo vrednuje po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije.

Nakon inicijalnog priznavanja, banka vrednuje finansijska sredstva po njihovoj fer vrednosti, uz priznavanje dobitaka i gubitaka od promene fer vrednosti, kao i obezvređenja vrednosti finansijskih sredstava (ispravke vrednosti) u revalorizacionim rezervama u okviru kapitala. Ispravka vrednosti se za finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunava kao i za finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti, ali se akumulirana ispravka vrednosti ne oduzima od fer vrednosti sredstva, već se evidentira u okviru ukupne promene fer vrednosti koja se evidentira u ostalom ukupnom rezultatu. U okviru kapitala ne priznaju se dobici i gubici od promene vrednosti finansijskog sredstva po osnovu kretanja kursa dinara (ako je sredstvo u stranoj valuti ili sadrži valutnu klauzulu).

Založena finansijska sredstva vrednuju se po istom principu. U pitanju su finansijska sredstva koja se posebno knjigovodstveno izdvajaju, jer su založena kod NBS po osnovu REPO transakcija sa Narodnom bankom Srbije (iskazuju se posebno po nominalnoj vrednosti).

Na dan prodaje, iznosom koji je dobijen prodajom sredstva, zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i revalorizacione rezerve po tom sredstvu, a razlika se priznaje kao dobitak ili gubitak od prodaje.

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Dužnička finansijska sredstva Banka vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko nisu vrednovani po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat.

Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, predstavlja sredstvo koje je stečeno prvenstveno u svrhu prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, radi ostvarivanja profita u kratkom roku iz kratkoročnog fluktuiranja cena ili posredničke marže, ili derivat.

Derivat predstavlja finansijski instrument ili drugi ugovor koga čija se vrednost menja (kao posledica promene definisane/ugovorene kamatne stope ili cene finansijskog instrumenta ili berzanske cene ili kursa valute ili indeksa rasta cena ili druge promenljive vrednosti), koji ne zahteva početno neto ulaganje ili zahteva početno neto ulaganje koje je manje nego kod drugih tipova ugovora za koje se očekuje da će imati slične reakcije na promene u tržišnim uslovima, i koji će biti izmiren u budućnosti.

Bilansno se u aktivi ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna razlika fer vrednosti derivata. Naknadno vrednovanje fer vrednosti derivata se evidentira tako što se efekat promene fer vrednosti evidentira u bilansu uspeha kao pozitivan ili negativan efekat promene vrednosti derivata, a pozitivna fer vrednost derivata se iskazuje kao sredstvo, dok se negativna fer vrednost derivata iskazuje kao obaveza.

Prestanak priznavanja derivata se vrši u momentu kada ističu ugovorna prava i obaveze (razmena gotovinskih tokova) proistekle iz derivata, odnosno na datum izvršenja.

Datumom izvršenja zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i storniraju svi prihodi i rashodi od promene vrednosti po tom sredstvu i evidentiraju se konačni efekti gubitka ili zarade na derivatu preko realizovanih kursnih razlika i naknada. U slučaju da u zemlji postoji aktivno tržište derivata krajnji efekat prodaje se evidentira u bilansu uspeha kao dobitak ili gubitak od prodaje derivata. U pogledu transakcija sa derivatima Banka obavlja jedino transakcije valutnog swap-a.

Opcija fer vrednosti

Čak i ako finansijsko sredstvo ispunjava dva zahteva neophodna za vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, finansijsko sredstvo se može vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko takvo vrednovanje eliminiše ili značajno smanjuje nedoslednost vrednovanja ili priznavanja koja bi inače nastala. Banka nije koristila opciju fer vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.7.1 Finansijska sredstva (Nastavak)***3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva (Nastavak)**Finansijska sredstva - Prestanak priznavanja i reklasifikacija finansijskih sredstava*

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava nastaje kada banka prenese sredstvo na drugo lice, a zatim utvrđuje da li je suštinski prenela sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvom. Ukoliko su suštinski svi rizici i koristi prenete, sredstvo prestaje da se priznaje u knjigama banke. Ukoliko su suštinski zadržani svi rizici i koristi, prestanak priznavanja sredstva nije moguć.

3.7.2 Finansijske obaveze*Finansijske obaveze - Vrednovanje i prestanak priznavanja*

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu Banke da preda gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom licu. Prilikom početnog priznavanja Banka meri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrednosti koja predstavlja poštenu vrednost nadoknade koja je primljena za nju.

Finansijske obaveze koje se drže za trgovanje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL), a sve ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti osim ako se ne primenjuje opcija fer vrednosti. Banka ne primenjuje opciju fer vrednosti.

Finansijsku obavezu treba ukloniti iz bilansa stanja kada, i samo kada je ugašena, odnosno kada je obaveza navedena u ugovoru ispuštena ili poništena ili istekla.

Dobitak ili gubitak od gašenja prvobitne finansijske obaveze se priznaje u bilansu uspeha.

Ukoliko banka nije značajno zadržala ili prenela sve rizike i koristi od sredstva, onda banka mora proceniti da li se odrekla kontrole nad sredstvom ili ne. Ako banka ne kontroliše sredstvo, onda može da prestane sa priznavanjem tog sredstva, međutim, ako banka zadrži kontrolu nad sredstvom, onda banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj ona ima kontinuirano učešće u sredstvu.

Primljeni krediti

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

3.8. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod pozicijom gotovina i sredstva kod centralne banke u okviru bilansa stanja, iskazuje se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plemeniti metali deponovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije.

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom se smatraju gotovina u domaćoj i stranoj valuti u blagajnama, sredstva na računu kod drugih banaka, kao i slobodna sredstva kod Narodne banke Srbije.

3.9. Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica

Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, nisu uključeni u bilans stanja Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.10. Porezi i doprinosi***Porez iz dobitka*

Za računovodstveno obuhvatanje i utvrđivanje poreza iz dobitka Banka koristi MRS 12 „Porezi na dobitak” i Zakon o porezu na dobit pravnih lica.

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na iznos dobitka pre oporezivanja, a po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu.

Konačni iznos obaveze po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici koji su iskazani u poreskom bilansu do 2009. godine mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda u narednih deset godina, a gubici ostvareni i iskazani u poreskom bilansu za 2010. godinu i nakon ovog perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina. Takođe, Banka ima mogućnost da po osnovu gubitka koji je nastao usled negativne korekcije početnog stanja 1. 1. 2018. usled prve primene MSFI 9 prizna kao rashode u poreskom bilansu u jednakim iznosima u 5 poreskih perioda počev od poreskog perioda u kojem je ta korekcija u bilansu stanja izvršena. Takvi poreski gubici, do iznosa za koji se predviđa da će postojati budući oporezivi dobitak na osnovu koga će se oni iskoristiti, priznaju se u bilansu stanja kao odloženo poresko sredstvo.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza, prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja “goodwill-a” ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih operativnih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.10. Porezi i doprinosi (Nastavak)

Transferne cene

Poreski bilans za 2022. godinu nije predat do dana pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke, s obzirom na to da je rok za predaju 180 dana od dana za koji se porez utvrđuje, odnosno do 29. juna naredne godine. Banka je obračunala poreske efekte na bazi Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka još uvek nije pripremila konačnu studiju transfernih cena, ali rukovodstvo smatra da po ovom osnovu neće imati materijalno značajne efekte na 2022. godinu jer do sada nije imala korekcije po osnovu transakcija sa povezanim licima, a u 2022. godini nije bilo značajnijih izmena u vrstama usluga u odnosu na prethodnu godinu.

3.11. Kapital i rezerve

Kapital Banke je ostatak imovine Banke nakon odbitka svih njenih obaveza. Kapital se ne procenjuje i ne meri posebno. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka. Banka je dužna da regulatorni kapital u svakom trenutku održava na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika koji mogu nastati u poslovanju Banke (kapitalni zahtevi), što je detaljnije objašnjeno u napomeni 29.2.

3.12. Beneficije zaposlenih

Banka nema sopstvene penziona fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2022. godine.

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i neiskorišćenih dana godišnjeg odmora, a na osnovu procene rezervisanja od strane ovlašćenog aktuaara.

Rezervisanja su formirana na osnovu sledećih pretpostavki:

Prosečna bruto zarada u RS (septembar 2022. godine)	103,476.00 RSD
Diskontna stopa	5.00%
Stopa rasta zarada	10.00%
Fluktuacija broja zaposlenih	7.00%

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Kratkoročna plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, a za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

3.13. Načelo stalnosti poslovanja

Banka je u poslovnoj 2022. godini ostvarila Dobitak u iznosu od 1,284,521 hiljada dinara (2021. godine ostvaren je dobitak u iznosu od 889,390 hiljada dinara). Banka je u prethodnom periodu ostvarila značajne poslovne rezultate, a u narednom periodu rukovodstvo Banke očekuje stabilne prihode, kao i da će povećanje troškova biti manje od povećanja prihoda. Shodno napred navedenom, finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.13. Načelo stalnosti poslovanja (Nastavak)****3.13.1. Uticaj Ukrajinsko-ruskog konflikta na poslovanje HALKBANK a.d. Beograd**

Od samog početka ratnih sukoba, odnosno od početka vojnih operacija 24. februara 2022. godine, tokom cele 2022. godine i do danas, cela evropska i svetska ekonomija i društvo globalno, definitivno su pod uticajem novih okolnosti. Radi očuvanja stabilnosti, Banka pojačano prati i vrši procene mogućih uticaja u svim segmentima poslovanja. Godinu dana posle početka sukoba, potvrdila se naša pretpostavka da sukob neće teritorijalno izaći iz okvira zemalja u kojima se trenutno odvija kao i to da je izostao bilo kakav uticaj na poslovanje Banke.

Banka pojačano prati situaciju u vezi sa sankcijama i restrikcijama uvedenih od strane zemalja EU, SAD i Velike Britanije, a posebno ograničenja koja se tiču banaka iz Rusije, njihovih filijala i povezanih lica, kako bi se mogući rizik sveo na minimum, a sve u saradnji i uz pojačanu komunikaciju sa Udruženjem banaka Srbije i NBS.

Rizik pojedinačnih platnih transakcija ka Rusiji i Belorusiji sveden je na minimum, odnosno klijenti pre realizacije transakcije potpisuju izjavu, kojom Banku oslobađaju bilo kakve odgovornosti u vezi sa zaustavljanjem transakcije ili zamrzavanjem sredstava. Takođe pre početka realizacije transakcije sa korespondentskim bankama proverava se da li postoje bilo kakva ograničenja vezano za učesnike u transakciji.

Što se tiče direktnog uticaja na likvidnost Banke i pokazatelje likvidnosti, nisu zabeleženi bilo kakvi negativni efekti i ne očekujemo ih u budućnosti. Zabeležena je određena veća tražnja za efektivnim stranim novcem, povezana sa početkom ratnog sukoba, kao i veća tražnja za devizama generalno, ali Banka je spremno odgovorila na sve zahteve klijenata. Pokazatelji likvidnosti su daleko iznad proseka, što ukazuje na visoko likvidnu poziciju Banke bez očekivanja da u tom pogledu može doći do značajnih promena.

Kako je diversifikovanost portfolija Banke dobra i kako nisu identifikovani klijenti u čijoj strukturi obaveza i potraživanja postoji visoka zavisnost od Ukrajine i/ili Rusije, odnosno klijenti koji u svom poslovanju imaju visoku zavisnost od roba ili usluga sa tržišta zemalja zahvaćenih sukobom, nisu se desili materijalno značajni negativni efekti koji proizilaze iz kreditnog rizika, procena Banke je da se ne očekuju ni u budućnosti. Vezano za uticaj negativnih trendova kod određenih delatnosti i cena dobara, moguće je očekivati negativne uticaje kod klijenata koji se bave trgovinom energenata, međunarodnim transportom i izvozom poljoprivrednih proizvoda. Banka pojačano prati poslovanje klijenata iz napred navedenih grupa, kao i mere i odluke koje donosi Vlada Republike Srbije, Ministarstvo ekonomije, Privredna komora i NBS, radi očuvanja stabilnosti sistema i poslovanja kompanija, za koje smo sigurni da neće izostati.

Kada govorimo o Srbiji, očekivana stopa rasta društvenog bruto proizvoda u 2022. godini iznosi između 2.3% i 2.5%, prognoza Ministarstva Finansija predviđa da će naredne godine realna stopa rasta BDP ostati na istom nivou, dok se 2024. godine očekuje oporavak i uvećana stopa rasta BDP (projekcija stope rasta BDP za 2024. godinu je 3.5%).

U decembru 2022. godine međugodišnje povećanje potrošačkih cena iznosilo je 15.1%, mesečno povećanje potrošačkih cena u decembru bilo je 0.5%. Uzroci ovako visoke inflacije su povećane geopolitičke tenzije, loša poljoprivredna sezona i problemi u energetske sektoru koji su zajedno doveli do rasta cene energenata i hrane. Inflacija u Evrozoni takođe premašuje ciljani okvir i na kraju godine godišnja stopa inflacije iznosi 9.2%. Centralne banke kao odgovor na visoke stope inflacije sprovode restriktivnu monetarnu politiku što dovodi do značajnog rasta kamatnih stopa na finansijskom tržištu. Očekivanja su da će kamatne stope ostati na visokom nivou tokom cele sledeće godine, dok krajem 2023 godine i tokom 2024. godine možemo očekivati pad kamatnih stopa kao posledicu postepenog smanjenja inflatornih pritisaka.

Rast cena energenata na svetskom tržištu indirektno utiče na rast inflacije u Evropskim zemljama, uzrok drastičnog skoka cena na berzama je neusklađenost ponude i tražnje zbog situacije u Ukrajini, sankcija Rusiji i očekivanja da svetska ekonomija ulazi u recesiju. Evropsko tržište energenata postalo je veoma nepredvidivo sa velikim cenovnim oscilacijama. Svetske cene nafte, gasa i električne energije su tokom 2022. godine zabeležile rekordne nivoe dok su očekivanja za narednu godinu da će doći do stabilizacije tržišta i posledičnog smanjenja cena, koje će i dalje ostati na višem nivou u odnosu na cene energenata pre energetske krize.

Što se tiče rasta cene energenata i uticaja na poslovanje klijenata, za sada je apsolutno izostao bilo kakav negativan uticaj na kvalitet našeg portfolija i procene su da će tako ostati i u narednom periodu.

Na kraju, iako je neizvesnost u okruženju velika i mogućnost recesije u velikim ekonomijama i dalje postoji, naša očekivanja su da Srbija i poslovanje Halkbank neće biti pogođeni u značajnijoj meri, a i što se tržišta globalno tiče (evropsko i svetsko) sve više je pozitivnih signala, odnosno čini se da će restriktivne mere monetarne politike početi da daju rezultate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.13. Načelo stalnosti poslovanja (Nastavak)****3.13.1. Uticaj Ukrajinsko-ruskog konflikta na poslovanje HALKBANK a.d. Beograd**

Što se tiče uticaja krize generalno, uz pojačano praćenje i procene rizika kao i uz sigurnu intervenciju Vlade Republike Srbije u segmentima tržišta cena, stabilnosti kursa kao i spoljno - trgovinske razmene, kao i uz podršku NBS finansijskom sektoru, konstatujemo da nismo osetiti bilo kakve efekte na poslovanje i naše su procene da će tako ostati i u narednom periodu. U budućem periodu Banka će i dalje pojačano pratiti situaciju i kretanja i preduzimati pravovremene aktivnosti radi očuvanja optimalnog nivoa likvidnosti, kvaliteta kreditnog portfolija i ciljanih vrednosti i profitabilnosti Banke.

3.14. Lizing

Od 1. januara 2019. godine Banka primenjuje Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 16 (MSFI 16) za obuhvat ugovora o lizingu.

Lizing je ugovor ili deo ugovora kojim se prenosi pravo korišćenja identifikovanog sredstva (predmeta lizinga) na određeni vremenski period uz nadoknadu.

Za svaki Ugovor o zakupu, Banka procenjuje da li ugovor sadrži elemente lizinga. Banka procenjuje da li je u ugovoru identifikovano sredstvo i da li Banka ima pravo da kontroliše korišćenje identifikovane imovine za određeni vremenski period.

Stopa po kojoj Banka obračunava pravo korišćenja je inkrementalna stopa. To je kamatna stopa koju bi Banka (zakupac) morala da plati da u sličnom roku i pod sličnim uslovima pozajmi sredstva neopodna za nabavku imovine slične vrednosti sa pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Banka ne primenjuje uslove MSFI 16:

- za ugovore o zakupu kraće od 12 meseci i koji ne sadrže opciju otkupa i/ili
- kada je osnovno sredstvo male vrednosti (dinarska protivvrednost sredstva USD 5.000,00 ili manja).

3.15 Stečena imovina

Pod sredstvima stečenim naplatom potraživanja, Banka iskazuje materijalne vrednosti koje je primila po osnovu naplate potraživanja sve do momenta njihove prodaje ili upotrebe za sopstvene potrebe.

Nepokretnosti stečene naplatom potraživanja priznaju se nakon sticanja po nižoj vrednosti između procenjene tržišne vrednosti ili plaćene vrednosti po kojoj su preuzete. Banka do momenta prodaje ili promene namene stečene nepokretnosti jednom godišnje obezbeđuje reprocenju svake pojedinačne nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i ukoliko je reprocenjena vrednost niža od neto knjigovodstvene vrednosti vrši obezvređenje u skladu sa MRS 2.

3.16 Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditive, akcepte menica i druge poslove jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Finansijske garancije su prikazane u okviru potencijalnih obaveza u vanbilansnoj evidenciji (napomena 27).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA
a) PRIHODI OD KAMATA

Prihodi od kamata obuhvataju:

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Na kredite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	1,598	205
Javnim preduzećima	8,813	2,161
Preduzećima	1,388,505	991,513
Preduzetnicima	192,507	170,468
Javnom sektoru	31,188	36,743
Stanovništvu	1,144,454	1,016,502
Drugim komitentima	139,030	138,504
	2,906,095	2,356,096
Na kredite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Preduzećima	26,372	16,635
Preduzetnicima	1	-
Javnom sektoru	1,469	1
Stanovništvu	71	56
Drugim komitentima	326,296	254,203
	354,209	270,895
Na depozite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	87,984	7,464
	87,984	7,464
Na depozite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	1,478	15
Stanovništvu	-	20
Drugim komitentima	286	23
	1,764	58
Prihodi od kamata po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat:		
U dinarima	495,877	470,002
	495,877	470,002
Prihodi od kamata po osnovu ostalih plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
U dinarima	-	1
U stranoj valuti	341	743
	341	744
UKUPNO:	3,846,270	3,105,259

Ukupni priznati prihodi od kamata na obezvređene kredite za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine iznose 34,372 hiljade dinara (2021. godine: 46,827 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (Nastavak)

b) RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2022.	2021.
Na kredite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	609	77
Od preduzeća	-	15
	<u>609</u>	<u>92</u>
Na kredite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od javnog sektora	37,396	15,227
Od banaka	24,681	14,494
Od ostalih komitenata	14,122	21,555
	<u>76,199</u>	<u>51,276</u>
Na depozite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	89,462	57,204
Od javnih preduzeća	52,742	8,034
Od preduzeća	148,106	128,032
Od preduzetnika	1,469	783
Od javnog sektora	19,930	20,756
Od stanovništva	116,808	70,598
Od ostalih komitenata	28,926	46,314
	<u>457,443</u>	<u>331,721</u>
Na depozite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	96,109	41,272
Od preduzeća	60,532	55,482
Od preduzetnika	154	-
Od javnog sektora	4,297	-
Od stanovništva	165,324	110,389
Od ostalih komitenata	7,357	9,399
	<u>333,773</u>	<u>216,542</u>
Rashodi od kamata po osnovu ostalih obaveza koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
U dinarima	6,555	2,753
U stranoj valuti	12,906	13,029
	<u>19,461</u>	<u>15,782</u>
UKUPNO:	<u>887,485</u>	<u>615,413</u>

Rashodi kamate po osnovu lizinga nepokretnosti u 2022. godini su 13,185 hiljada dinara (2021: 13,306 hiljade dinara), dok su rashodi kamate po osnovu lizinga vozila u 2022. godini 1,215 hiljada dinara (2021: 1,251 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA
a) PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2022.	2021.
Prihodi od naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	97,307	54,975
Od javnih preduzeća	10,080	3,538
Od preduzeća	1,224,921	939,221
Od preduzetnika	300,937	153,381
Od javnog sektora	2,632	1,556
Od stanovništva	344,831	272,516
Od stranih pravnih i fizičkih lica	12,472	3,827
Od ostalih komitenata	32,272	22,452
UKUPNO	2,025,452	1,451,466
Prihodi od naknada i provizija		
U stranoj valuti		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	68,270	40,084
Od Western Uniona	238	350
Od MasterCard I VISA	46,615	15,212
Od fizičkih lica	5,469	4,600
Od preduzeća	10	67
Od preduzetnika	-	-
Od stranih pravnih i fizičkih lica	1,332	1,086
	121,934	61,399
UKUPNO:	2,147,386	1,512,865

b) RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2022.	2021.
Rashodi naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	97,476	60,411
Od preduzeća	74,092	65,820
Od preduzetnika	31	22
Od javnog sektora	596	512
Od ostalih komitenata	22,756	16,449
	194,951	143,214
Rashodi naknada i provizija		
U stranoj valuti:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	98,636	16,343
Od preduzeća	-	8
Od javnog sektora	17	17
Od preduzetnika	-	5
Od stranih pravnih i fizičkih lica	278,319	179,570
	376,972	195,943
UKUPNO:	571,923	339,157

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
6. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2022.	2021.
Prihodi/(rashodi) po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(792)	941
Prihodi/(rashodi) po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	1,156	2,150
Prihodi/(rashodi) od promene vrednosti ostalih derivata	9,278	2,167
UKUPNO:	9,642	5,258

7. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2022.	2021.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	120,415
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(80)	(53)
UKUPNO:	(80)	120,362

Gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 80 hiljada dinara odnosi se na gubitak koji je nastao prilikom prodaje akcija ALFAPLAM AD u toku 2022. godine.

8. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2022.	2021.
Prihodi po osnovu kursnih razlika	2,610,715	973,174
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	169,717	50,382
UKUPNO:	2,780,432	1,023,556
Rashodi po osnovu kursnih razlika	(2,536,859)	(959,810)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(241,336)	(48,675)
UKUPNO:	(2,778,195)	(1,008,485)
Neto prihodi od kursnih razlika:	2,237	15,071

Učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj aktivi iznosi 50,24% (2021: 45,36%), dok učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj pasivi iznosi 56,91% (2021: 52,72%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
9. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI
a) Knjiženja u korist/(na teret) rezultata

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 2022.	31. decembra 2021.
Rashodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(566,281)	(462,903)
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (napomena 9b)	<u>293,810</u>	<u>238,766</u>
Neto rashod	(272,471)	(224,137)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije (napomena 24a)	(2,138)	(40,841)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (napomena 24a)	<u>40,822</u>	<u>16,399</u>
Neto prihod/(rashod)	38,684	(24,442)
Rashodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(7,031)	(11,673)
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	<u>4,686</u>	<u>11,305</u>
Neto rashod	(2,345)	(368)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(1,447)	(2,157)
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	<u>71,319</u>	<u>63,524</u>
Neto prihod	69,872	61,367
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	13,255	23,126
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	<u>(1,386)</u>	<u>(1,327)</u>
Neto prihod/(rashod)	11,869	21,799
UKUPNO:	<u>(154,391)</u>	<u>(165,781)</u>

Banka je za period koji se završava 31. decembra 2022. godine izvršila priznavanje prihoda od kamate na obezvređene plasmane primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost plasmana odnosno njegovu neto vrednost uz korekciju evidentiranih prihoda u okviru Bilansa uspeha i uz obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu, uz evidentiranje rashoda indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u okviru pozicije neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki, bez korekcije računa ispravke vrednosti u bilansu stanja po tom osnovu.

Po ovom osnovu, u okviru rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana evidentiran je iznos od 34,372 hiljade dinara (2021. godine: 46,827 hiljada dinara).

Usled navedenog rashodi indirektnih otpisa plasmana u bilansu uspeha (Napomena 9a) su veći za isti iznos u odnosu na iznos rashoda prikazan u tabeli kretanja na računima ispravke vrednosti (Napomena 9b).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

9. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (Nastavak)

b) Kretanje na računima ispravke vrednosti potraživanja

U hiljadama dinara 2022.

	Gotovina i sredstva kod entralne banke (Napomena 15)	Kreditni i potraživanja od banaka (Napomena 18)	Kreditni i potraživanja od komitenata (Napomena 19)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (Napomena 17)	Ostala finansijska sredstva (Napomena 21)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	840	2,430	1,029,832	-	30,727	1,063,829
Indirektni otpisi plasmana	1,686	6,855	489,135	-	34,233	531,909
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 9a)	(28)	(7,213)	(284,272)	-	(2,297)	(293,810)
Kursne razlike	-	-	(30)	-	6	(24)
Indeksiranje ispravke vrednosti (valutna klauzula)	-	-	(1,706)	-	-	(1,706)
Ustupanje potraživanja	-	-	(60,332)	-	(3,044)	(63,376)
Otpis	-	-	(408,767)	-	(2,157)	(410,924)
Otpust	-	-	(261)	-	(516)	(777)
Ostalo	-	-	35	-	-	35
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	2,498	2,072	763,634	-	56,952	825,156

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

9. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (Nastavak)

b) Kretanje na računima ispravke vrednosti potraživanja (Nastavak)

	U hiljadama dinara 2021.					
	Gotovina i sredstva kod entralne banke (Napomena 15)	Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 18)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 19)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (Napomena 17)	Ostala fiansijska sredstva (Napomena 21)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	1,858	1,889	1,107,285	-	26,024	1,137,056
Indirektni otpisi plasmana	2,617	4,330	395,772	-	13,357	416,076
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 9a)	(3,635)	(3,789)	(228,357)	-	(2,985)	(238,766)
Kursne razlike	-	-	-	-	3	3
Indeksiranje ispravke vrednosti (valutna klauzula)	-	-	(1,270)	-	-	(1,270)
Otpis	-	-	(97,665)	-	(4,820)	(102,485)
Otpust	-	-	(147,285)	-	(786)	(148,071)
Ostalo	-	-	1,352	-	(66)	1,286
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	840	2,430	1,029,832	-	30,727	1,063,829

Ukupna ispravka na ostala sredstva prikazana u napomeni 21 u ukupnom iznosu od 60,680 hiljada dinara (2021: 55,542 hiljade dinara) uključuje ispravku vrednosti finansijskih i nefinansijskih ostalih sredstava, dok je u napomeni 9b) prikazana samo ispravka finansijskih ostalih sredstava za koja ispravka vrednosti iznosi 56,952 hiljade dinara (2021: 30,727 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
10. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	2022.	31. decembra 2021.
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	1,159	-
UKUPNO:	1,159	-

11. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	2022.	31. decembra 2021.
Iz operativnog poslovanja	11,185	13,277
Od dividendi i učešća	519	622
UKUPNO:	11,704	13,899

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	2022.	31. decembra 2021.
Troškovi zarada i naknada zarada	807,112	737,972
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	98,276	90,345
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	376,436	192,190
Ostali lični rashodi	13,959	20,573
Rashodi rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene (napomena 24b)	182,144	82,294
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	686	1,894
UKUPNO:	1,478,613	1,125,268

Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarade su povećani jer je Banka u 2022. godini izvršila reklasifikacija troškove doprinosa na zarade i naknade u iznosu od RSD 169k749 hiljada koji se odnose na troškove doprinosa za PIO na teret poslodavca, troškove doprinosa za zdravstveno osiguranje na teret poslodavca i troškovi doprinosa Komori Srbije a koji su u 2021. godini bili iskazani kao troškovi doprinosa prikazani u Napomeni 13. u ukupnom iznosu od RSD 162,862 hiljade.

U okviru pozicije Troškovi zarada i naknada zarada iznos od 49,416 hiljada dinara (2021. godine: 36,673 hiljade dinara) odnosi se na primanja članova Izvršnog odbora, a naknade članovima Upravnog odbora u okviru pozicije ostali lični rashodi iznose 11,655 hiljada dinara (2021. godine: 11,666 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
13. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2022.	2021.
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	9,161	1,147
Viškovi	1,100	293
Ostali prihodi	43,849	22,950
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	9,044	590
UKUPNO:	63,154	24,980
Operativni rashodi		
Troškovi materijala	100,903	79,023
Troškovi proizvodnih usluga	327,023	235,157
Nematerijalni troškovi	589,175	561,859
Troškovi poreza	14,122	9,102
Troškovi doprinosa (Napomena 12)	1,066	163,957
Ostali troškovi	1,572	1,801
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze (napomena 24c)	6,965	81,690
	1,040,826	1,132,589
Ostali poslovni rashodi		
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	102	1,041
Ostali rashodi	7,954	4,346
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	-	3,331
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava, investicionih nekretnina i nematerijalne imovine	4,802	-
Manjkovi i štete	120	194
	12,978	8,912
UKUPNO:	1,053,804	1,141,501

U okviru pozicije nematerijalni troškovi najznačajniji iznos predstavljaju plaćene premije osiguranja u iznosu od 262,269 hiljada dinara (2021. godine: 209,565 hiljada dinara), od čega najveći iznos predstavlja plaćena premija osiguranja depozita građana od 196,112 hiljade dinara (2021. godine: 160,237 hiljada dinara) i premija osiguranja u iznosu 42,048 hiljada dinara (2021. godine: 38,153 hiljade dinara) po osnovu gotovinskih kredita za penzionere. Takođe, nematerijalni troškovi odnose se na troškove obezbeđenja objekata i transporta novca u iznosu od 56,313 hiljada dinara (2021. godine: 51,386 hiljada dinara), troškove iznajmljivanja softvera u iznosu od 48,903 hiljade dinara (2021. godine: 69,445 hiljada dinara) i troškove telekomunikacionih usluga u iznosu od 40,372 hiljade dinara (2021. godine: 45,018 hiljada dinara).

U okviru pozicije troškovi proizvodnih usluga najveći iznos se odnosi na troškove zakupnina 85,820 hiljada dinara (2021. godine: 77,175 hiljada dinara).

Troškovi zakupa nepokretnosti koji su obuhvaćeni standardom MSFI 16 iznose 67,643 hiljade dinara od čega je najveći deo porez na dodatu vrednost za sve nepokretnosti uzete u zakup od pravnih lica, porez na dohodak građana za fizička lica, kao i servisni troškovi zakupa Centrale banke.

Troškovi zakupa vozila koji su obuhvaćeni standardom MSFI 16 odnose se na porez na dodatu vrednost koji pada na teret zakupca (banke) i iznosi 8,292 hiljade dinara.

Troškovi zakupa nepokretnosti koji zbog male vrednosti nisu obuhvaćeni standardom MSFI 16, u 2022. godini iznose 9,885 hiljada dinara (nepokretnosti 544 hiljade dinara i bankomati 9,341 hiljada dinara). Ugovori za zakup prostora za bankomate ne ispunjavaju uslove za knjiženje po MSFI 16, usled male vrednosti ugovora i neodređenog roka važnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
13. OSTALI PRIHODI I RASHODI (Nastavak)

U 2022. godini izvršena je reklasifikacija troškova doprinosa na zarade i naknade zarada sa grupe računa 645-Troškovi doprinosa na 633-Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada i prikazana je u okviru napomena 12 i 13.

Predmetna reklasifikacija je dovela do izmene strukture troškova, tako da su u 2022. godini smanjeni ostali rashodi, a povećani troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.

14. POREZ NA DOBIT
a) Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Tekući poreski rashod perioda	(131,142)	(58,589)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	<u>2,748</u>	<u>1,519</u>
Ukupno	<u>(128,394)</u>	<u>(57,070)</u>

b) Usaglašavanje poreza na dobitak i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Dobitak pre oporezivanja	1,412,915	946,464
Porez po stopi od 15%	211,937	141,970
Poreski efekti po osnovu usklađivanja rashoda	329	13,265
Poreski efekti prihoda od dužničkih hartija i ostala usklađivanja prihoda	(80,678)	(78,853)
Ostalo	(446)	(1,026)
Iskorišćeni preneti poreski gubici	<u>-</u>	<u>(16,767)</u>
Porez iskazan u poreskom bilansu	<u>131,142</u>	<u>58,589</u>
Efektivna poreska stopa	<u>9.28%</u>	<u>6.19%</u>
Dobitak po osnovu odloženih poreza	<u>(2,748)</u>	<u>(1,519)</u>
Ukupno poreski rashod perioda	<u>128,394</u>	<u>57,070</u>
Efektivna poreska stopa	<u>9.09%</u>	<u>6.03%</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
14. POREZ NA DOBIT (Nastavak)
c) Komponente odloženih poreskih sredstava i obaveza

Banka je formirala odložena poreska sredstva u skladu sa planiranim rezultatima shodno usvojenoj petogodišnjoj poslovnoj Strategiji Banke. Obzirom da je na dan 31. decembar 2022. godine došlo do promena u iznosu odloženih poreskih sredstava u odnosu na prethodnu 2021. godinu, Banka je evidentirala povećanje Odloženih poreskih sredstava u odnosu na prethodnu godinu, i to u iznosu od 2,748 hiljada dinara.

Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	46,173	-	46,173	36,850	-	36,850
Odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka	-	-	-	4,268	-	4,268
Odložena poreska sredstva po osnovu hartija od vrednosti	7,616	-	7,616	7,967	-	7,967
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za sudske sporove	9,553	-	9,553	12,137	-	12,137
Odložena poreska sredstva po osnovu otpremnina	2,599	-	2,599	2,691	-	2,691
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	-	(14,858)	(14,858)	-	(14,858)	(14,858)
Odložene poreske obaveze po osnovu aktuarskih gubitaka	-	(697)	(697)	-	(831)	(831)
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja imovine	720	-	720	-	-	-
Ukupno	66,661	(15,555)	51,106	63,913	(15,689)	48,224

Kretanja privremenih razlika tokom 2022. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
	Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	36,850	9,323	-
Odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka	4,268	(4,268)	-	-
Odložena poreska sredstva po osnovu hartija od vrednosti	7,967	(351)	-	7,616
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za sudske sporove	12,137	(2,584)	-	9,553
Odložena poreska sredstva po osnovu otpremnina	2,691	(92)	-	2,599
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(14,858)	-	-	(14,858)
Odložene poreske obaveze po osnovu aktuarskih gubitaka	(831)	-	134	(697)
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja imovine	-	720	-	720
Ukupno	48,224	2,748	134	51,106

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Žiro račun	4,050,776	6,051,515
Gotovina u blagajni u dinarima	1,190,581	853,767
Viškovi likvidnih sredstava	10,000,000	-
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	-	-
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1,359,795	856,805
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	5,128,687	4,927,357
Ostala novčana sredstva	710	711
<i>Minus: Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke</i>	(2,498)	(840)
Stanje na dan	21,728,051	12,689,315

Obavezna rezerva u dinarima predstavlja minimalno prosečno stanje dinarskih sredstava koje Banka mora da izdvoji na svom žiro računu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 76/2018).

U skladu sa tačkom 6. ove Odluke, Banka je dužna da obračunava i izdvaja dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih obaveza sa ročnošću do dve godine u toku jednog kalendarskog meseca, dok je za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine stopa izdvajanja 0%. Obračun obavezne rezerve vrši se jedanput mesečno. Na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, NBS je u toku 2022. godine obračunavala i isplaćivala kamatu po kamatnoj stopi koja je od 1. januara do 18. aprila 2022. godine iznosila 0.10% na godišnjem nivou, od 18. aprila do 18. maja 2022. godine iznosila 0.25% na godišnjem nivou, od 18. maja do 18. juna 2022. godine iznosila 0.50% na godišnjem nivou, dok se od 18. juna 2022. godine do kraja 2022. godina zadržala na nivou od 0.75% na godišnjem nivou. Izuzetno, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih posle pandemije bolesti COVID-19, NBS na deo ovih sredstava, ukoliko su ispunjeni propisani uslovi, plaća i obračunava dodatnu kamatu po kamatnoj stopi u visini 0.50% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2022. godine dinarska obavezna rezerva je obračunata u iznosu od 4,819,138 hiljada dinara (2021. godine: 4,062,215 hiljada dinara). Navedeni iznos iskazan je u okviru pozicije Žiro račun.

Procenat obračunate devizne obavezne rezerve koji se izdvaja u dinarima iznosi 38% i odnosi se na depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću do dve godine i 30% za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine, tako da ukupnu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir obračunate dinarske rezerve u dinarima i navedeni deo obračunate devizne rezerve.

Obavezna rezerva u stranoj valuti predstavlja minimalno prosečno stanje deviznih sredstava koje je Banka obavezna da izdvoji na svom računu kod NBS, a u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 76/2018). Banka je dužna da obračunava i izdvaja deviznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih depozita, kredita i ostalih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopi od 20% za ročnost do dve godine, 13% za ročnost preko dve godine i 100% za prosečno stanje dinarskih obaveza indeksiranih u stranoj valuti. Narodna banka ne obračunava kamatu na izdvojena sredstva na računu devizne obavezne rezerve.

Pozicija „Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti“ predstavlja trenutno stanje na deviznom računu kod NBS gde se izdvaja obavezna rezerva. Obaveza banke je da prosečno mesečno stanje izdvojenih sredstava bude na nivou obračunate obavezne rezerve u stranoj valuti. Kako se taj račun koristi i za druge potrebe pojedinačni dani imaju različito stanje. U tabeli je prikazano stanje na tom računu na dan 31. decembra 2022.

Na dan 31. decembra 2022. godine obračunata obavezna rezerva u stranoj valuti iznosila je 5,283,431 hiljadu dinara (2021. godine: 4,276,647 hiljada dinara).

Deviznu obaveznu rezervu čini zbir 62% obračunate devizne rezerve koja se odnosi na obaveze sa ročnošću do dve godine i 70% obračunate devizne rezerve koja se odnosi na obaveze sa ročnošću preko dve godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Za potrebe izrade izveštaja o tokovima gotovine Banka u gotovinu i gotovinske ekvivalente uključuje sredstva na žiro računu, gotovinu u blagajni u dinarima i stranoj valuti i sredstva na deviznim računima kod stranih banaka. Gotovina i sredstva kod centralne banke na kraju izveštajnog perioda usaglašena je sa pozicijama izveštaja o tokovima gotovine na sledeći način:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21,728,051	12,689,315
Obavezna devizna rezerva kod Narodne banke Srbije	(5,128,687)	(4,927,357)
Devizni računi kod stranih banaka	2,136,010	2,306,878
Viškovi likvidnih sredstava	(10,000,000)	-
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknade i provizije koje se odnose na gotovinu i sredstva kod centralne banke	-	-
Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke	2,498	840
Stanje na dan	8,737,872	10,069,676

16. POTRAŽIVANJA/(OBAVEZE) PO OSNOVU DERIVATA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja po osnovu derivata	11,752	901
Obaveze po osnovu derivata	(1,573)	-
Stanje na dan	10,179	901

Navedeno potraživanje u iznosu od 11,752 hiljada dinara odnosi se na pozitivne efekte svođenja vrednosti SWAP-a u RSD sa Narodnom bankom Srbije na fer vrednost (RSD 3,529,907,000).

Obaveza po osnovu derivata u iznosu od 1,573 hiljade dinara odnosi se na negativne efekte svođenja vrednosti valutnog SWAP-a (USD SWAP) na fer vrednost (USD 14,278.73 po srednjem kursu na dan obračuna fer vrednosti). Datumi dospeća svih navedenih SWAP-ova su u periodu januar-mart 2023.

17. HARTIJE OD VREDNOSTI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
a) Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Akcije preduzeća	13,522	18,636
	13,522	18,636
b) Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		
Obveznice Republike Srbije u dinarima	12,071,087	14,262,051
	12,071,087	14,262,051
Stanje na dan	12,084,609	14,280,687

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
17. HARTIJE OD VREDNOSTI (Nastavak)

U 2022. godini ostvaren je neto negativan efekat u iznosu od 1,648,356 hiljada dinara po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u Izveštaju o ostalom rezultatu prikazan je negativan efekat promene vrednosti dužničkih instrumenata u iznosu od 1,961,651 hiljada dinara, dok je pozitivan efekat 313,295 hiljada dinara). U Izveštaju o promenama na kapitalu prikazani su takođe negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru revalorizacionih rezervi u iznosu od 1,648,356 hiljada dinara.

U 2021. godini ostvaren je neto negativan efekat u iznosu od 759,255 hiljade dinara po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u Izveštaju o ostalom rezultatu prikazan je negativan efekat promene vrednosti dužničkih instrumenata u iznosu od 770,928 hiljada dinara, dok je pozitivan efekat 11,673 hiljada dinara). U Izveštaju o promenama na kapitalu prikazani su takođe negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru revalorizacionih rezervi u iznosu od 759,254 hiljade dinara.

Na dan 31. decembra 2022. godine hartije od vrednosti i plasmani kojima se trguje na Beogradskoj berzi sastoje se od akcija preduzeća.

Raspon stopa prinosa na državne dinarske hartije u portfoliju Banke tokom 2022. godine kretao se od 2.50% do 5.98%.

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Devizni računi	2,136,010	2,306,878
Kreditni dat u dinarima	32,612	16,165
Ostali plasmani:		
- u dinarima	1,056,060	587,990
- u stranoj valuti	747,970	840,142
Depoziti:		
- u dinarima	-	-
- u stranoj valuti	96,198	89,731
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima:		
- u dinarima	122	48
- u stranoj valuti	-	-
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a	(45)	(7)
Bruto krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,068,927	3,840,947
<i>Minus: Ispravka vrednosti (napomena 9b)</i>	<i>(2,072)</i>	<i>(2,430)</i>
Stanje na dan	4,066,855	3,838,517

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka nije imala kredite po osnovu repo transakcija.

Devizna sredstva kod Centralnog registra za HoV i devizna sredstva na transakcionim računima u inostranstvu na dan 31. decembra 2022. godine u dinarskoj protivvrednosti iznose 2,136,010 hiljada dinara (2021. godine: 2,306,878 hiljada dinara) što se vidi na poziciji devizni računi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)

Pozicija Ostali plasmani u dinarima i stranoj valuti odnosi se u najvećem delu na potraživanja za ugovorenu kupoprodaju deviza:

- od domaćih banaka: Narodna Banka Srbije u iznosu od 1,056,060 hiljada dinara, Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd u iznosu od 586,612 hiljade dinara, Banka Intesa a.d. Beograd u iznosu od 117,322 hiljade dinara (2021. godine: Narodna Banka Srbije u iznosu od 588,002 hiljade dinara, Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd u iznosu od 470,328 hiljada dinara, Erste Bank a.d. Novi Sad u iznosu od 235,164 hiljade dinara, OTP Banka Srbija a.d. Novi Sad u iznosu od 117,570 hiljada dinara, NLB Komercijalna banka a.d. Beograd u iznosu od 12 hiljada dinara),
- od stranih banaka Turkiye Halkbankasi AS u iznosu od 44,023 hiljade dinara (2021. godine: Commerzbank AG, Frankfurt u iznosu od 17,056 hiljada dinara).

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Kreditni dati u dinarima i indeksirani u EUR-ima	64,417,629	60,200,848
Kreditni i plasmani dati u stranoj valuti	7,225,730	6,665,652
Ostali plasmani u dinarima	11,729	6,500
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima:		
- u dinarima	227,472	134,327
- u stranoj valuti	595	92
Razgraničena potraživanja za kamatu i naknadu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana		
- u dinarima	191,807	271,317
- u stranoj valuti	56,721	50,615
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima	354	427
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a		
- u dinarima	(152,831)	(139,750)
- u stranoj valuti	(21,699)	(19,815)
Bruto krediti i potraživanja od komitenata	71,957,507	67,170,213
<i>Minus: Ispravka vrednosti (napomena 9b)</i>	<i>(763,634)</i>	<i>(1,029,832)</i>
Stanje na dan	71,193,873	66,140,381

Kratkoročni krediti su plasirani privrednim društvima, preduzetnicima i agro klijentima za unapređenje proizvodnje, prometa robe, pružanje usluga, uvoza, izvoza, održavanje tekuće likvidnosti i ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokom otplate do 12 meseci i to u dinarima, dinarskoj protivvrednosti valutnog iznosa i u stranoj valuti.

Kreditni iz potencijala Banke u dinarima odobravani su u toku 2022. godine uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m BELIBOR + od 0.75% godišnje do 9.00% godišnje sa varijabilnom kamatnom stopom i od 3.35% do 15.9% sa fiksnom kamatnom stopom. Kratkoročni krediti u dinarima uz ugovorenu valutnu klauzulu odobravani su uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + od 2.15% do 9.00%, a dugoročni krediti u dinarima uz ugovorenu valutnu klauzulu i krediti u stranoj valuti odobravani uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + od 2.45% do 9.00%. Krediti u stranoj valuti su odobravani uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + od 2.75% do 9.00%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

Najveći deo plasiranih kredita pravnim licima u toku 2022. godine:

- Banka je plasirala EUR 260.7 miliona velikim klijentima, malim i srednjim preduzećima i klijentima poljoprivrede, kroz kredite iz potencijala Banke, kao i određene programe i akcije. Fokus je bio na kreditima iz potencijala Banke, a aktuelne su bile kreditne linije u saradnji sa fondacijom SEF, kampanja Mikro kredita, FRK kampanja investicionih kredita u saradnji sa Narodnom bankom Srbije, kao i plasiranje u segmentu Agro klijenata.
- Banka je u prvoj polovini 2022. godine potpisala ugovor sa Ministarstvom poljoprivrede vezano za subvencionisane kredite za obrtna sredstva i poljoprivrednu opremu. Ovo je peta godina učešća Banke u programu kroz koji su ostvareni značajni rezultati kroz plasiranje segmentu Agro klijenata. Dodatno je Banka u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede pristupila realizaciji Projekta za konkurentnu poljoprivredu koju finansira Svetska Banka, za dodelu bespovratnih sredstava u poljoprivredi. Ciljna grupa su komercijalna i tržišno orjentisana poljoprivredna gazdinstva koja ne ispunjavaju uslove za korišćenje sredstava iz fondova Evropske Unije.
- Banka je u toku trećeg kvartala 2022. godine kompletirala sve neophodne analize i pripreme za uvođenje novog kreditnog proizvoda „Projektno finansiranje“ u ponudu Banke, za segment klijenata privrede. Pod projektnim finansiranjem smatra se finansiranje pravnih subjekata za posebne namene (tzv. SPV) i to za namenu razvoja, izgradnje ili refinansiranje dosadašnjih ulaganja u razvoj i izgradnju, a gde je izvor otplate kredita priliv po osnovu prodaje, zakupa i/ili eksploatacije finansiranog projekta.

Očekivani pozitivni efekti na poslovanje Banke u slučaju uvođenja novog proizvoda u ponudu Banke su sledeći:

- ponuda u segmentu klijenata privrede će postati konkurentnija na tržištu,
- diversifikacija postojećeg kreditnog portfolija,
- povećanje obima stambenih plasmana,
- povećanje kreditnog portfolija banke pokrivenog čvrstim kolateralom,
- transformacija sa kratkoročnih na dugoročne izloženosti,
- bolja kontrola rizika.

Kompletna dokumentacija i rezultati sprovedenih analiza su upućeni Narodnoj banci Srbije i pribavljena je saglasnost za uvođenje novog proizvoda.

Bruto plasmani klijentima privrede (uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2022. godine) bez kamata, naknada i razgraničenih naknada iznose 51,700,249 hiljade dinara (2021. godine: 48,153,335 hiljada dinara) i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.	% promene
Kredit iz potencijala Banke	47,402,693	43,151,097	9.85%
Kredit iz kreditnih linija od Međunarodnih finansijskih institucija	4,297,556	5,002,238	(14.09%)
Stanje na dan	51,700,249	48,153,335	7.37%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

Ukupni bruto plasmani klijentima stanovništva (uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2022. godine bez kamata) iznose 19,954,264 hiljade dinara (2021. godine: 18,734,388 hiljade dinara) i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.	% promene
Gotovinski krediti	9,598,973	9,465,804	1.41%
Stambeni krediti	9,285,051	8,189,349	13.38%
Potrošački krediti – ostale namene	208,005	269,986	-22.96%
Potrošački krediti – energetska efikasnost	179,828	223,240	-19.45%
Dospela potraživanja po kreditima	268,771	198,786	35.21%
Potrošački krediti – kupovina automobila	129,889	149,647	-13.20%
Dozvoljen minus po tekućim računima	149,856	138,936	7.86%
Nedozvoljen minus po tekućim računima	23,580	18,437	27.89%
Potraživanja po osnovu kreditnih kartica	110,311	80,203	37.54%
Stanje na dan	19,954,264	18,734,388	6.51%

20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE
a) Nematerijalna ulaganja

	U hiljadama dinara		
	Nematerijalna imovina u pripremi	Patenti, licence i softver	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	14,394	609,311	623,705
Povećanja	472,857	-	472,857
Prenos (sa)/na	(135,106)	135,106	-
Rashodovanje	-	(34,245)	(34,245)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	352,145	710,172	1,062,317
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	-	302,524	302,524
Amortizacija	-	77,144	77,144
Rashodovanje	-	(34,245)	(34,245)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	-	345,423	345,423
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	352,145	364,749	716,894
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	352,145	710,172	1,062,317
Povećanja	411,386	-	411,386
Prenos (sa)/na	(137,677)	137,677	-
Rashodovanje	-	(66,105)	(66,105)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	625,854	781,744	1,407,598
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	-	345,423	345,423
Amortizacija	-	112,110	112,110
Rashodovanje	-	(66,105)	(66,105)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	-	391,428	391,428
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2022. godine	625,854	390,316	1,016,170

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)
a) Nematerijalna ulaganja (Nastavak)

Banka je u procesu uvođenja novog CORE sistema. Izbor vendora realizovan je u 2020. godini. Tokom 2021. godine završene su faze Priprema projekta i Analiza. Faze koje su počele u 2021. godini i još uvek traju su Tehnička priprema i razvoj okruženja, Migracija i Testiranje. Puna primena novog CORE sistema očekuje se u prvoj polovini 2023. godine.

Najveći iznos povećanja nematerijalnih ulaganja u 2022. godini odnosi se na kapitalizaciju nematerijalnih ulaganja u novi Core sistem Banke:

- 238,742 hiljade dinara za zarade koji su angažovani na novom Core sistemu
- 37,441 hiljada dinara za plaćanje vendoru po osnovu Ugovora o implementaciji i licenciranju novog Core sistema Banke.

U 2022. godini Banka je ulagala u implementaciju i razvoj softvera za prijem i slanje elektronskih faktura u iznosu od 8,516 hiljada dinara, kupovinu i implementaciju licenci za PAM platformu u iznosu od 10,611 hiljada dinara, obnovu Microsoft Enrollment Enterprise softverskih licenci u iznosu od 7,848 hiljada dinara, izradu i implementaciju web sajta Banke u iznosu od 3,296 hiljada dinara, testiranju i implementaciji VISA Apple Pay rešenja u iznosu od 3,321 hiljada dinara, kao i ostale aplikativne softvere potrebne za rad u sistemu Banke u iznosu od 104,086 hiljada dinara.

Odlukom o usvajanju izveštaja o izvršenom godišnjem popisu sredstava i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine izvršeno je rashodovanje softvera i licenci u ukupnom iznosu od 66,105 hiljada dinara koje je u potpunosti amortizovano.

b) Nekretnine

	31. decembar 2022.	U hiljadama dinara 31. decembar 2021.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	356,921	352,324
Povećanja	345	1,989
Revalorizacija	-	5,755
Rashodovanje	-	(1,293)
Prodaja/otuđenje	-	(1,854)
Stanje 31. decembar	<u>357,266</u>	<u>356,921</u>
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	151,151	139,953
Amortizacija	9,512	9,353
Revalorizacija	-	2,451
Rashodovanje	-	(606)
Prodaja/otuđenje	-	-
Stanje 31. decembar	<u>160,663</u>	<u>151,151</u>
Stanje na dan	<u>196,603</u>	<u>205,770</u>

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu, osim nad tri nepokretnosti na građevinskim objektima ukupne sadašnje vrednosti na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 637 hiljada dinara (2021. godine 668 hiljada dinara). Banka nema tereta upisanih na imovini.

U skladu sa Računovodstvenom Politikom Banke, Banka je koristila interno uporedive podatke za preispitivanje tržišne vrednosti posedovanih nekretnina na dan 30. novembra 2022. godine.

U slučaju da Banka primenjuje model nabavne vrednosti umanjene za amortizaciju kod obračuna vrednosti građevinskih objekata koje su u vlasništvu Banke knjigovodstvena vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2022. godine iznosila bi 187,090 hiljada dinara (2021. godine: 196,733 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)
b) Nekretnine (Nastavak)

Procena vrednosti građevinskih objekata se, u skladu sa računovodstvenim politikama Banke, vrši svake tri godine. Banka je angažovala ovlašćenog procenitelja koji je izvršio procenu svih građevinskih objekata koji su u vlasništvu banke sa stanjem na dan 30. novembar 2021. godine. Prilikom procene vrednosti objekata korišćena je komparativna metoda i prinosna metoda. Prema izveštajima procenitelja knjigovodstvena vrednost objekata koji su u vlasništvu Banke nije odstupala značajno od tržišne vrednosti, tako da je ukupno povećanje vrednosti iznosilo 3,304 hiljade dinara po ovom osnovu. Banka je izvršila revalorizaciju građevinskih objekata, a efekti izvršene revalorizacije su priznati preko kapitala evidentiranjem procena ovlašćenog procenitelja.

Sledeća tabela predstavlja tehnike vrednovanja, kao i značajne neutvrđive parametre koji su korišćeni prilikom procene fer vrednosti građevinskih objekata.

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrđivi parametri	Veza između ključnih neutvrđivih parametara i fer vrednosti
Tržišni pristup – zasniva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2022. godine kretale su se od 1400 do 3,800 EUR/m ² , a u Čačku, Gornjem Milanovcu i Jagodini od 650 do 1900 EUR/m ² , u Kraljevu od 500 do 800 EUR/m ² , u Kruševcu od 1,000 do 1400 EUR/m ² .	Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

Proces procene vrednosti

Procena vrednosti nekretnina vrši se na svake tri godine na osnovu izveštaja o proceni koje pripremaju kvalifikovani nezavisni procenitelji, dok se interno svake godine preispituju tržišne vrednosti posedovanih nekretnina. Poslednja procena od strane nezavisnih procenitelja je izvršena na dan 30. novembar 2021. godine.

Navedeni izveštaji priremaju se na osnovu:

- Informacija pribavljenih od Banke o tekućoj visini zakupnina, uslovima i odredbama ugovora o zakupu, cenama komunalnih usluga, visini ulaganja u osnovna sredstva i sl; navedeni podaci pribavljaju se iz Bančnih sistema za upravljanje finansijama, nekretninama i kolateralima i predmet su opštih kontrola u kontrolnom okruženju.
- Pretpostavka i modela za procenu vrednosti primenjenih od strane procenjivača – pretpostavke su obično vezane za tržište, kao što su npr. uporedive cene, a one zavise od profesionalnih procena i prosuđivanja procenjivača kao i od njihovog posmatranja tržišta.

Informacije i podaci koje Banka dostavlja procenjivačima, kao i pretpostavke i modeli procene vrednosti primenjene od strane procenjivača su predmet analize Odeljenja za upravljanje kolateralima i Direktora Sektora za upravljanje finansijama i planiranje, koja podrazumeva analizu promena fer vrednosti tokom perioda. Ukoliko Direktor Sektora finansija i planiranja smatra da je izveštaj o proceni vrednosti adekvatan, izveštaj se upućuje Izvršnom odboru Banke. Izvršni odbor Banke razmatra izveštaj o proceni vrednosti u okviru svojih redovnih aktivnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)
c) Oprema i ostala osnovna sredstva

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januara	1,475,963	1,371,664
Povećanja	313,297	225,125
Prodaja	-	(81,000)
Otuđivanje i rashodovanje	(74,728)	(39,826)
Stanje 31. decembra	<u>1,714,532</u>	<u>1,475,963</u>
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januara	841,862	790,367
Amortizacija	178,750	168,236
Prodaja	-	(77,247)
Otuđivanje i rashodovanje	(74,639)	(39,494)
Stanje 31. decembra	<u>945,973</u>	<u>841,862</u>
Stanje 31. decembar	<u>768,559</u>	<u>634,101</u>

Najveći iznos ulaganja u 2022. godini odnosi se na nabavku POS terminala u iznosu od 25,158 hiljada dinara, adaptaciju filijala u iznosu od 42,957 hiljada dinara, računarske opreme i prateće IT opreme u iznosu od 73,612 hiljada dinara, računarske opreme za potrebe novog Core sistema u iznosu od 22,030 hiljada dinara, nameštaja za opremanje poslovnog prostora u iznosu od 11,737 hiljada dinara.

d) Investicione nekretnine

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januara	168,213	170,785
Povećanja	84,069	-
Smanjenja	(100,736)	(2,572)
Stanje 31. decembra	<u>151,546</u>	<u>168,213</u>
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. Januara	41,525	37,479
Amortizacija	2,692	4,508
Prodaja/otudjenje	(25,358)	(462)
Stanje 31. decembra	<u>18,859</u>	<u>41,525</u>
Stanje na dan	<u>132,687</u>	<u>126,688</u>

Prihodi po osnovu izdavanja objekata u zakup u 2022. godini iznose 2,696 hiljada dinara (2021: 4,656 hiljada dinara). Potraživanja po osnovu prefakturisanih troškova zakupa u 2022. godini iznose 1,623 hiljada dinara (2021: 1,327 hiljada dinara).

Nakon početnog priznavanja Banka vrednuje investicione nekretnine po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupan iznos amortizacije.

Banka je tokom 2022. godine prodala dve nepokretnosti u Beogradu u ulici Prote Mateje br. 60-62 klasifikovane kao investicione nekretnine i to: dva stana površine 179,34 m² i 198,35 m².

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)

d) Investicione nekretnine (Nastavak)

Banka je u 2022. godini po Ugovoru o kupoprodaji pokretne i nepokretne imovine u stečajnom postupku preuzela poslovni kompleks „Hladnjača – Skupljen“, opština Vladimirci sa pripadajućom opremom po kupoprodajnoj ceni 80,400 hiljada dinara. Banka je poslovni kompleks „Hladnjača – Skupljen“ evidentirala kao investicionu nekretninu za potrebe izdavanja. Banka je sa 31. decembrom 2022. godine izvršila obezvređenje nekretnine u iznosu od 4,8 miliona dinara (Napomena 13) u skladu sa izveštajem o proceni tržišne vrednosti.

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrdivi parametri	Veza između ključnih neutvrdivih parametara i fer vrednosti
Tržišni pristup – zasniva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2022. godine kretale su se od 1,400 do 3,800 EUR/m ² , a u Čačku i Užicu od 530 do 1500 EUR/m ²	Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu.

e) Lizing

Saglasno standardu MSFI 16 - Lizing koji je stupio na snagu 1. januara 2019. godine Banka je nakon datuma bilansa stanja izmenila računovodstvene politike za regulisanje pitanja računovodstvenog tretmana lizinga (zakupa).

Lizing je ugovor ili deo ugovora kojim se prenosi pravo korišćenja identifikovanog sredstva (predmeta lizinga) na određeni vremenski period uz nadoknadu.

Za svaki Ugovor o zakupu, Banka procenjuje da li ugovor sadrži elemente lizinga. Banka procenjuje da li je u ugovoru identifikovano sredstvo i da li Banka ima pravo da kontroliše korišćenje identifikovane imovine za određeni vremenski period.

Banka u okviru ovog standarda obuhvata:

- nepokretnosti i
- vozila.

Stopa po kojoj Banka obračunava pravo korišćenja je inkrementalna stopa. To je kamatna stopa koju bi Banka (zakupac) morala da plati da u sličnom roku i pod sličnim uslovima pozajmi sredstva neopodna za nabavku imovine slične vrednosti sa pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Banka za obračun inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretnosti koristi prosečnu cenu izvora sredstava (oročene depozite i kreditne linije).

Kako bi obezbedila učešće faktora tržišta, dobijenu cenu projektuje uzimajući u obzir stope prinosa na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti Republike Srbije. Na ovaj način je kalkulacijom obuhvaćen i rizik zemlje i rizik banke.

Banka uzima u zakup vozila sa ročnošću do četiri godine. U skladu s tim, a uzimajući u obzir i činjenicu da se radi o trajnim obrtnim sredstvima, ukupne visine prava korišćenja za sva vozila koja je značajno manjeg iznosa od prava korišćenja za nekretnine, finansiranje ovih sredstava se ne bi radilo iz kreditnih linija.

Dodatno, pošto se radi o izuzetno lako utrživoj imovini, Banka vrednuje ove ugovore obračunom prosečne cene koštanja na ukupne depozite po viđenju i oročene depozite uvećane za premiju osiguranja, odnosno Banka koristi prosečnu stopu na depozite (oročene depozite i depozite po viđenju) koju koriguje (uvećava) za trošak osiguranja depozita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
20. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)
e) Lizing (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2022. godine, lizing ugovorima koji su rezultirali kapitalizacijom sredstava je bilo obuhvaćeno:

- 35 nepokretnosti
- 75 vozila.

Imovina (sredstvo) sa pravom korišćenja	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Nepokretnosti		
Stanje 1. januar	552,461	483,757
Povećanje u toku godine	176,168	237,257
Amortizacija	(180,822)	(168,553)
Stanje na dan	547,807	552,461
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Vozila		
Stanje 1. januar	89,059	90,243
Povećanje u toku godine	33,259	35,132
Amortizacija	(38,455)	(36,316)
Stanje na dan	83,863	89,059

21. OSTALA SREDSTVA

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	30,387	24,520
Potraživanja po osnovu prodaje	1,465	1,738
Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	26,377	26,233
Potraživanja za obračunatu kamatu po osnovu ostalih sredstava	2	10
Ostala potraživanja u dinarima	524,522	205,910
Ostala potraživanja u stranoj valuti	84,875	128,065
Ostale investicije	3,349	3,349
Razgraničeni ostali troškovi	19,504	6,974
Razgraničeni rashodi kamata u stranoj valuti	18,326	16,921
Ostala AVR u stranoj valuti	-	940
Zalihe materijala, alata, rezervnih delova i ostale zalihe	-	21,085
Materijalna sredstva stečena naplatom potraživanja (napomena 29.3)	65,600	78,373
	774,407	514,118
<i>Minus: Ispravka vrednosti ostalih sredstava</i>	(60,680)	(55,542)
Stanje na dan	713,727	458,576

Polozicija Ostala potraživanja u dinarima odnosi se najvećim delom na potraživanja u obračunu po osnovu kartica (Visa, Dina, Mastercard) u iznosu od 325,118 hiljada dinara (2020: Visa, Dina, MasterCard u iznosu 51,094 hiljada dinara) i na saldo na prolaznom računu po osnovu kartica u iznosu od 114,975 hiljada dinara.

Polozicija Ostala potraživanja u stranoj valuti najvećim delom se odnosi na potraživanja u obračunu po osnovu kartica (Visa, MasterCard) u iznosu od 34,317 hiljada dinara, kao i avanse date zakupodavcima kao zaloga po osnovu ugovora u iznosu od 45,136 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti od banaka		
Transakcioni depoziti	163,875	74,296
Namenski depoziti	18,022	11,761
Ostali depoziti	4,765,812	4,018,128
Ostale finansijske obaveze	1,909,557	1,435,339
Obaveze po osnovu kamate i naknade	516	834
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema bankama	75,244	21,073
	6,933,026	5,561,431
Primljeni krediti od banaka i finansijskih organizacija		
Primljeni krediti od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,266,323	2,082,419
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od banaka	16,255	5,260
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(2,740)	(4,520)
	1,279,838	2,083,159
Stanje na dan	8,212,864	7,644,590

Pozicija Ostali depoziti odnosi se na kratkoročne depozite osiguravajućih i ostalih finansijskih organizacija u dinarima u iznosu od 1,082,252 hiljade dinara (2021. godina 1,670,933 hiljade dinara) i na depozite od ostalih finansijskih organizacija u stranoj valuti u iznosu od 2,803,642 hiljade dinara (2021. godina 477,640 hiljada dinara), depozite domaćih banaka u stranoj valuti u iznosu od 645,273 hiljade dinara (2021. godina 223,406 hiljada dinara), kao i od ino-banaka i to Universal Capital Bank AD Podgorica u iznosu od 234,645 hiljada dinara (2021. godine: Turkiye Halk Bankasi A.S. Head Office u iznosu od 1,646,149 hiljada dinara).

Kratkoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima oročavani su u toku 2022. godine po stopama u rasponu od 0.60% do 1.64% godišnje za ročnosti do 7 dana, dok su depoziti ročnosti do 1 godine oročavani u toku 2022. godine po stopama u rasponu od 2.00% do 6.10% godišnje.

Dugoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija oročavani su u toku 2022. godine po stopi od 2.60% godišnje. Depoziti domaćih banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti oročavani su u toku 2022. godine po stopama u rasponu od 0.03 % godišnje do 1.80% godišnje za ročnosti do 7 dana, dok su depoziti ročnosti do 1 godine u stranoj valuti oročavani u toku 2022. godine po stopama u rasponu od 0.80% do 3.50% godišnje, dok tokom 2022. godine nije bilo novih dugoročnih depozita banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti. Depoziti matične banke su bili oročeni do 7 dana, sa godišnjom kamatnom stopom u rasponu od 1.75% godišnje do 3.75% godišnje, dok su depoziti matične banke oročavani na period od 2 i 3 meseca, sa godišnjom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od 1.50% godišnje do 4.00% godišnje.

Pozicija Ostale finansijske obaveze prema bankama najvećim delom odnose se na:

- Dinarske finansijske obaveze odnose se na obaveze prema domaćim bankama Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd za ugovorenu kupoprodaju deviza u iznosu od 586,470 hiljada dinara i Banka Intesa a.d. Beograd u iznosu od 117,310 hiljada dinara;
- Devizne finansijske obaveze odnose se na obaveze za ugovorenu kupoprodaju deviza prema Narodnoj banci Srbije u iznosu od 1,055,902 hiljade dinara i Turkiye Halk Bankasi AS u iznosu od 44,061 hiljada dinara.

Pozicija Primljeni krediti od banaka u iznosu od 1,166,323 hiljade dinara (2021. godine: 1,582,419 hiljada dinara) odnosi se na kreditne linije: Demir-Halk Bank (Nederland) NV u iznosu od 821,257 hiljada dinara i kreditnu liniju Green for Growth Fund (GGF) u iznosu od 345,066 hiljada dinara. Primljeni krediti su odobreni po kamatnoj stopi u rasponu od 2.40% do 2.70% + 6M EURIBOR.

U skladu sa definisanim limitima u ugovoru zaključenim sa Međunarodnim finansijskim institucijama, Green for Growth Fund-om (GGF), Banka je u obavezi da do konačne otplate obaveza po primljenim kreditima ispunjava određene finansijske pokazatelje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka je bila usklađena sa svim ugovorenim finansijskim pokazateljima.

Takođe, od Milenijum osiguranja je uzet kredit sa rokom dospeća od jedan dan u iznosu od 100,000 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (Nastavak)

Promene na primljenim kreditima od banaka tokom 2022. godine prikazane su u narednoj tabeli:

Kreditori	Stanje 01.	Stanje 01.	Otplate	Otplate	Kursne	Novi krediti	Novi krediti	Stanje 31.	Stanje 31.	Dospeva u	Dospeva	Datum
	januar 2022.	januar 2022.	tokom 2022.	tokom 2022.	razlike u 2022.	tokom 2022.	tokom 2022.	decembar 2022.	decembar 2022.	2023 u	nakon 2023. u	konačnog odina dospeća
	u hiljadama EUR	u hiljadama RSD	u hiljadama EUR	u hiljadama RSD	u hiljadama RSD	u hiljadama EUR	u hiljadama RSD	u hiljadama EUR	u hiljadama RSD	u hiljadama EUR	u hiljadama EUR	
Demir-Halk Bank (Nederland)	8,500	999,448	1,500	(176,510)	(1,681)	-	-	7,000	821,257	4,500	2,500	19.1.2024
Green for Growth Fund (GGF)	3,529	414,996	588	(69,114)	(816)	-	-	2,941	345,066	588	2,353	15.9.2027
European Fund for Southeast Europe (EFSE)	1,429	167,975	1,429	(167,752)	(223)	-	-	-	-	-	-	-
	13,458	1,582,419	3,517	(413,376)	(2,720)	-	-	9,941	1,166,323	5,088	4,853	
Obaveze po osnovu kredita za dnevnu likvidnost	4,252	500,000	4,252	(500,000)		852	100,000	852	100,000	852	-	4.1.2023
Stanje na dan	17,710	2,082,419	7,769	(913,376)	(2,720)	852	100,000	10,793	1,266,323	5,940	4,853	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
23. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti od komitenata		
Transakcioni depoziti	35,378,567	32,501,479
Štedni depoziti	20,983,174	18,500,691
Depoziti po osnovu datih kredita	4,149,178	3,257,003
Namenski depoziti	1,255,156	548,018
Ostali depoziti	10,546,368	13,110,183
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	3,340,684	996,699
Ostale finansijske obaveze prema komitentima	126,231	75,892
Obaveze po osnovu kamata i naknada prema komitentima	10,852	4,175
Razgraničene obaveze za obačunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema komitentima	190,839	186,466
	75,981,049	69,180,606
Primljeni krediti od komitenata		
Primljeni krediti od komitenata	5,059,553	5,307,185
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od komitenata	17,222	406
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(3)	(3)
	5,076,772	5,307,588
Stanje na dan	81,057,821	74,488,194

Dinarski i devizni štedni ulozii po viđenju i tekući računi stanovništva su beskamatni odnosno deponuju se uz godišnju kamatnu stopu od 0.00%. Kratkoročni depoziti stanovništva su oročeni uz godišnje kamatne stope u rasponu od 2.00% do 4% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 2.00% za sredstva u stranoj valuti. Dugoročni depoziti stanovništva su oročeni u stranoj valuti u rasponu od 2.00% 3.50% godišnje.

Konstantnim praćenjem tržišnih kretanja, individualnim i proaktivnim pristupom klijentima Banka je povećala nivo depozita pravnih lica za 9.90%. Kroz ponudu nekoliko vrsta depozitnih proizvoda Banka je svojim klijentima omogućila adekvatno upravljanje novčanim sredstvima, što je rezultiralo povećanjem depozita fizičkih lica za 15.2% čime je tržišno učešće ukupnih depozita klijenata dostiglo nivo od 2.52%.

Depoziti pravnih lica oročeni su uz godišnje kamatne stope u rasponu od 1.50% do 6.00% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 3.50% za sredstva u stranoj valuti.

Primljeni krediti se odnose na dugoročne kredite odobrene uz posredstvo NBS od Evropske investicione banke u iznosu od 32,1 miliona evra, kao i Evropske agencije za rekonstrukciju u iznosu od 11 miliona evra.

Dospeća primljenih kredita od komitenata u skladu sa ugovorima

Kreditori	Stanje 31. decembar 2022. u 000 EUR	Stanje 31. decembar 2022. u 000 RSD	Dospeva u 2023.	Dospeva u 2024.	Dospeva u 2025.	Dospeva posle 2025.
	EIB	32,113	3,767,574	3,916	4,094	4,273
FRK	11,012	1,291,979	3,919	3,330	2,327	1,436
Stanje na dan	43,125	5,059,553	7,835	7,424	6,600	21,266

Primljeni krediti od komitenata odobreni su po sledećim stopama:

- od 0.32% do 0.75% godišnje + 3M EURIBOR;
- od 0.36% do 0.72% godišnje + 6M EURIBOR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

23. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Promene na primljenim kreditima od koitenata tokom 2022. godine prikazane su u narednoj tabeli:

Kreditori	Stanje 01. januar 2022. u hiljadama EUR	Stanje 01. januar 2022. u hiljadama RSD	Otplate tokom 2022. u hiljadama EUR	Otplate tokom 2022. u hiljadama RSD	Kursne razlike u 2022. u hiljadama RSD	Novi krediti tokom 2022. u hiljadama EUR	Novi krediti tokom 2022. u hiljadama RSD	Stanje 31. decembar 2022. u hiljadama EUR	Stanje 31. decembar 2022. u hiljadama RSD
EIB	37,731	4,436,439	(5,618)	(659,858)	(9,007)			32,113	3,767,574
FRK	7,272	855,461	(3,327)	(390,925)	(2,285)	7,064	829,728	11,012	1,291,979
Vlada Republike Italije	130	15,285	(130)	(15,274)	(11)		-	-	-
Stanje na dan	45,136	5,307,185	(9,075)	(1,066,057)	(11,303)	7,064	829,728	43,125	5,059,553

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
24. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
a) Kretanje na rezervisanjima za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama		
Stanje na dan 1. januara	42,845	18,411
Nova rezervisanja (napomena 9a)	2,138	40,841
Ukidanje rezervisanja (napomena 9a)	(40,822)	(16,399)
Ostalo	-	(8)
Stanje na dan	4,161	42,845
b) Kretanje na rezervisanjima za zaposlene		
Stanje na dan 1. januara	125,707	38,312
Nova rezervisanja (napomena 12)	182,144	82,294
Prenos na kratkoročne obaveze prema zaposlenima (Napomena 25)	(209,863)	-
Ukidanje rezervisanja isplatom	(79,768)	(128)
Aktuarski (dobici)/gubici	(893)	5,229
Stanje na dan	17,327	125,707
c) Kretanje na rezervisanjima za sudske sporove:		
Stanje na dan 1. januara	80,916	20,823
Nova rezervisanja (napomena 13)	6,965	81,690
Ukidanje rezervisanja isplatom	(24,193)	(21,597)
Stanje na dan	63,688	80,916
Stanje na dan	85,176	249,468

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od 4,161 hiljada dinara (2021. godine: 42,845 hiljada dinara) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija.

Banka je reklasifikovala kratkoročna rezervisanja za zaposlene koja se odnose na rezervisanja za neiskorišćeni goišnji odmor, rezervisanja za bonuse i ostala kratkoročna rezervisanja za zaposlene u ukupnom iznosu od 209,863 hiljade dinara na obaveze prema zaposlenima.

U vezi sa postupcima koji se vode protiv Banke i prema stanju predmeta na dan 31. decembra 2022. godine rezervisano je 63,688 hiljada dinara (2021: 80,916 hiljada dinara).

Na dan 31. decembra 2022. godine protiv Banke se vodi 2,445 spora (2021. godine: 3,250 spora) u kojima je Banka tužena u ukupnoj vrednosti od 146,077 hiljada dinara (2021. godine: 102,896 hiljada dinara). Banka u skladu sa Metodologijom za obračun rezervisanja u sudskim sporovima vrši obračun rezervisanih iznosa na kvartalnom nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
25. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze prema dobavljačima	48,259	14,334
Obaveze po osnovu primljenih avansa	296,458	222,262
Obaveze po osnovu lizinga (Napomena 20e)	609,314	608,981
Obaveze po komisionim poslovima	167	167
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	48,053	105,363
Obaveze u obračunu	165,680	121,614
Prolazni i privremeni računi	12,009	6,985
Obaveze za porez na dodatu vrednost	10,854	4,097
Obaveze za druge poreze i doprinose	2,875	2,156
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	44,717	34,463
Razgraničeni ostali prihodi	71,352	58,622
Ostala pasivna vremenska razgraničenja - subvencionisana kamata	23,185	33,059
Obaveze prema zaposlenima (Napomena 24)	210,828	1,113
Stanje na dan	1,543,751	1,213,216

Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 48,259 hiljada dinara se odnose na redovne poslovne aktivnosti Banke koje su plaćene u prvim mesecima 2023. godine.

Pozicija Obaveze po osnovu primljenih avansa se odnosi na uplate klijenata za nedospele obaveze po kreditima u iznosu od 296,458 hiljada dinara.

Pozicija obaveze po osnovu lizinga se odnosi na obaveze koje banka ima prema zakupodavcima po osnovu diskontovanih lizing plaćanja za zalup nepokretnosti i automobila.

Obaveze po osnovu lizinga

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2022.1.
Period dospeća obaveze		
0-1 godine	16,040	12,881
1-3 godine	225,518	284,703
3-5 godina	226,763	167,341
5-10 godina	140,993	144,056
Stanje na dan	609,314	608,981

Obaveze po osnovu lizinga nepokretnosti

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2022.1.
Period dospeća obaveze		
0-1 godine	16,040	11,457
1-3 godine	168,837	226,953
3-5 godina	199,532	137,432
5-10 godina	140,993	144,056
Stanje na dan	525,402	519,898

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
25. OSTALE OBAVEZE (Nastavak)
Obaveze po osnovu lizinga vozila

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2022.1.
Period dospeća obaveze		
0-1 godine	-	1,424
1-3 godine	56,681	57,750
3-5 godina	27,231	29,909
Stanje na dan	83,912	89,083

Pregled korišćenih inkrementalnih stopa zaduživanja po osnovu lizinga vozila

Vrsta zakupljenog vozila	Dospeće obaveza po osnovu lizinga (po godinama)	Inkrementalna stopa zaduživanja	U hiljadama dinara
Automobili	0-1 godine	-	-
Automobili	1-3 godine	1.23%-1.30%	56,681
Automobili	3-5 godina	1.20%-1.25%	27,231
Stanje na dan			83,912

Pregled korišćenih inkrementalnih stopa zaduživanja po osnovu lizinga nepokretnosti

Dospeće obaveza po osnovu lizinga (po godinama)	Inkrementalna stopa zaduživanja	U hiljadama dinara:
0-1 godine	1.33%-2.47%	16,040
1-3 godine	1.41%-2.60%	168,837
3-5 godina	1.82%-3.71%	199,532
5-10 godina	2.02%-5.03%	140,993
Ukupno:		525,402

Ukupni odlivi po osnovu lizinga u 2022. godini iznosili su 203,870 hiljada dinara.

Banka uredno izmiruje svoje obaveze po osnovu sredstava uzetih u zakup.

Pozicija Ostale obaveze iz poslovnih odnosa najvećim delom čine obaveze za licence u iznosu od 44,183 hiljade dinara.

Povećanje na poziciji obaveze u obračunu odnosi se na obaveze po osnovu kartica (obaveze prema trgovcima po osnovu prihvatanja kartica, obaveze za primljena sredstva po osnovu VISA i MasterCard kartica).

Pozicija razgraničene obaveze odnosi na troškove koji su nastali u izveštajnom periodu ali za koje banka nije dobila dokumentaciju za knjiženje do izveštajnog datuma pa je izvršila rezervaciju istih.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

26. KAPITAL

Kapital i struktura akcijskog kapitala Banke

U skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka ima osnovni kapital koji se sastoji od:

- akcijskog kapitala
- emisione premije
- dobitka i
- rezervi Banke.

Bankom upravljaju osnivači Banke srazmerno uloženim sredstvima u obične akcije, u skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom Banke.

Pregled kapitala Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine dat je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Akcijski kapital – obične akcije	9,887,600	7,338,200
Akcijski kapital – prioritetne akcije	601,340	601,340
Emisiona premija	7,873,729	4,559,509
Revalorizacione rezerve	(1,847,358)	(200,031)
Rezerve iz dobiti	3,827,958	2,938,563
Dobitak ranijih godina	542	542
Dobitak	1,284,521	889,394
Stanje na dan	21,628,332	16,127,517

Akcijski kapital Banke se sastoji od 988,760 običnih akcija i 60,134 prioritetnih akcija nominalne vrednosti 10,000 dinara. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala u iznosu od 10,488,940 hiljada dinara (2021. godine: 7,939,540 hiljada dinara), emisione premije u iznosu od 7,873,729 hiljada dinara (2021. godine: 4,559,509 hiljada dinara), rezervi iz dobiti u iznosu od 3,827,958 hiljada dinara (2021. godine: 2,938,563 hiljade dinara), negativnih revalorizacionih rezervi u iznosu od 1,847,358 hiljada dinara (2021. godine: 200,031 hiljada dinara). Banka je iskazala dobitak u 2022. godini u iznosu od 1,284,521 hiljade dinara (2021. godine: 889,394 hiljade dinara).

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%, ustanovljen od strane Narodne banke Srbije. Koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2022. godine iznosio je 29.99% (2021. godine: 23.64%) što je više od minimuma propisanog od strane Narodne banke Srbije.

Struktura rezervi

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Revalorizacione rezerve:		
Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	84,196	84,196
Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata u RSD	(1,926,210)	(277,856)
Aktuarski dobici/(gubici)	(5,344)	(6,371)
Revalorizacione rezerve	(1,847,358)	(200,031)
Rezerve iz dobiti	3,827,958	2,938,563
Stanje na dan	1,980,600	2,738,532

Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava se odnose na efekte procene građevinskih objekata iz prethodnih godina. Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata se odnose na efekte usaglašenja sa fer vrednošću HoV kroz ostali rezultat na dan 31. decembra 2022. godine. Aktuarski gubici se odnose na efekte promene rezervisanja za otpremnine zaposlenih po osnovu obračuna aktuara. Rezerve iz dobiti se odnose na kumulirane efekte raspodele dobitka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
26. KAPITAL (Nastavak)

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2022. godine:

Naziv akcionara	Iznos u hiljadama dinara				Procenat učešća (%)			
	Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	UKUPNO	Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	UKUPNO
1. TURKIYE HALK BANKASI A.S.	9,887,600	1,340	600,000	10,488,940	100,00	100,00	100,00	100,00
UKUPNO:	9,887,600	1,340	600,000	10,488,940	100,00	100,00	100,00	100,00

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2021. godine:

R.br Naziv akcionara	Iznos u hiljadama dinara				Procenat učešća (%)			
	Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	UKUPNO	Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	UKUPNO
1. TURKIYE HALK BANKASI A.S.	7,338,200	1,340	600,000	7,939,540	100,00	100,00	100,00	100,00
UKUPNO:	7,338,200	1,340	600,000	7,939,540	100,00	100,00	100,00	100,00

Turkiye Halk Bankasi AS je vlasnik 100% akcija Banke.

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	Ukupno	Turkiye Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi	Ukupno	Turkiye Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi
Obične akcije	988,760	988,760	100,00%	733,820	733,820	100,00%
Prioritetne akcije	60,134	60,134	100,00%	60,134	60,134	100,00%
Stanje na dan	1,048,894	1,048,894	100,00%	793,954	793,954	100,00%

Banka je 07. novembra 2022. godine izvršila povećanje kapitala izdavanjem novih emisija akcija (XXXIV) u iznosu od 254,940 komada običnih akcija nominalne vrednosti 10,000 dinara po akciji. Akcijski kapital je povećan sa 7,338,200 hiljada dinara na 9,887,600 hiljada dinara. Shodno Odluci Skupštine akcionara, Banka je emisiju akcija izvršila po ceni od 23,000 RSD po akciji. Usled toga je razlika između emisione i nominalne cene u iznosu od 3,314,220 hiljada RSD evidentirana kao emisiona premija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
27. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
a) Poslovi u ime i za račun trećih lica	234,678	245,181
b) Garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze		
Garancije u dinarima	19,306,942	16,939,661
Garancije u stranoj valuti	2,885,878	1,669,864
Ukupno garancije:	22,192,820	18,609,525
c) Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	2,131,883	1,834,620
Ukupno garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze	24,324,703	20,444,145
d) Derivati namenjeni trgovanju po ugovorenoj vrednosti	4,097,585	471,365
e) Druge vanbilansne pozicije		
Obračunata evidenciona kamata	5,231,256	5,280,990
Preuzete obaveze po okvirnim kreditima i plasmanima	13,369,033	11,306,284
Druga vanbilansna evidencija i otpisana finansijska sredstva	98,039,626	123,825,015
Ukupno druge vanbilansne pozicije	116,639,915	140,412,289
Stanje na dan	145,296,881	161,572,980

U okviru pozicije Druga vanbilansna evidencija obuhvaćena su sva materijalna i nematerijalna sredstva koja su uzeta kao sredstva obezbeđenja plaćanja i na dan 31. decembra 2022. iznose 91,661,608 hiljada dinara (2021. godine: 117,846,789 hiljada dinara).

Pored navedenog, u okviru druge vanbilansne pozicije na dan 31. decembra 2022. godine iznos od 4,076,496 hiljada dinara (2021. godine: 3,734,224 hiljade dinara) se odnosi na otpise potraživanja po odlukama Upravnog odbora kao i na računovodstveni otpis u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije koja je na snazi od 30. septembra 2017. godine. Pod računovodstvenim otpisom, u smislu ove Odluke, podrazumeva se otpis problematičnog kredita u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti. Banka ne odustaje od naplate svojih potraživanja za koja vrši računovodstveni otpis, već samo vrši prenos potraživanja u vanbilansnu evidenciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
28. POVEZANA LICA

Banka ulazi u poslovne odnose sa povezanim licima. Sva stanja potraživanja i obaveza na dan bilansa stanja kao i prihodi i rashodi nastali u toku godine rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti. Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih kamatnih stopa.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna izloženost prema povezanim licima koja mogu imati uticaj na poslovanje Banke:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
a) Dati krediti, depoziti, ostali plasmani i ostala potraživanja		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	938,801	1,210,370
Halkleasing	352,846	-
Halk Faktoring	352,608	-
Halkbank a.d. Skopje	46,564	15,524
Ostala povezana lica		
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	-	36,181
RVM d.o.o.	32,601	18,277
Agrohemija d.o.o. Čačak	5,026	13,510
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	4,437	1,336
Inceptus d.o.o. Čačak	4,183	5,410
Animalis d.o.o. Aranđelovac	1,106	1,330
Ostala pravna lica	10,229	10,656
Fizička lica	401,811	424,830
Stanje na dan	2,150,212	1,737,424
b) Primljeni krediti i depoziti i ostale obaveze		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	44,061	1,176,262
Demir Halkbank Holandija	833,125	1,001,386
Ostala povezana lica		
Društvo Interprogres Čačak	-	36,458
Nova Yutkl doo Niš	14,103	-
Duomos doo Novi Pazar	2,957	-
"Radulović" STR	312	462
Animalis doo Aranđelovac	217	547
RVM d.o.o	5	25,041
Ostala pravna lica	6,815	14,950
Fizička lica	356,921	409,902
Stanje na dan	1,258,516	2,665,008
c) Vanbilansna potraživanja i obaveze		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	1,336,132	22,563
Halkbank a.d. Skopje	117,322	117,582
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	304,904	106,914
Ninex d.o.o. Čačak - u stečaju	65,145	65,873
Agrohemija d.o.o. Čačak	10,000	7,500
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	-	5,027
Animalis d.o.o. Aranđelovac	1,900	3,000
Društvo Interprogres Čačak	-	2,000
Preduzeće Silver d.o.o. Čačak	-	350
Ostala pravna lica	1,300	2,502
Fizička lica	24,628	24,668
Stanje na dan	1,861,331	357,979

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
28. POVEZANA LICA (Nastavak)

Kredit i depoziti dati odnosno primljeni tj. odobreni od strane matičnog lica i lica pod zajedničkom kontrolom i značajnim uticajem matičnog lica odobravani su i pribavljani po uobičajenim tržišnim kamatnim stopama koje su obelodanjene u napomenama 18, 19, 22 i 23.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
d) Prihodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	4,732	787
Halkleasing	7,104	-
Halkfaktoring	7,068	-
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	1,361	1,342
Agrohemija d.o.o. Čačak	510	352
Inceptus d.o.o. Čačak	331	321
Animals d.o.o. Aranđelovac	285	274
Jelena Mijailović PR	219	215
“Radulović“ STR	147	114
Ena Ugljanin PR	144	160
“TIVA-TEX“ PR Gornji Milanovac	103	76
Ivex Drink d.o.o. Ivanjica	91	72
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	85	86
Bdnn-Glišić doo export-import Brđani	65	69
DOO Duomos Novi Pazar	48	44
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	-	1,086
Društvo Interprogres Čačak	-	78
TIBO Kompanija doo Beograd Mladenovac	40	29
ST-KR Dekoratex	29	-
Nitravel Doo Niš	-	81
Vaga szr Marinović	21	8
Nova Yutkl doo Niš	12	-
Preduzeće Silver doo Čačak	-	29
Ostala pravna lica	236	219
Fizička lica	20,944	19,462
UKUPNO:	43,575	24,904
e) Rashodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	91,552	30,136
Lica pod značajnim uticajem matičnog lica		
Demir Halkbank Holandija	24,916	14,494
Ostala povezana lica	6	440
Fizička lica	2,102	1,031
UKUPNO:	118,576	46,101

Bruto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2022. godini iznose 63,278 hiljada dinara, dok su u 2021. godini iznosila 61,527 hiljade dinara. Neto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2022. godini iznose 50,358 hiljada dinara, dok su u 2021. godini iznosila 48,338 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Uvod

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik RS" br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne Banke Srbije o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS" br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – dr. odluka, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020 i 67/2020 – dr. Odluka i 89/2022-123) i Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke ("Službeni glasnik RS" br. 103/2016), kao i u skladu sa internim politikama, metodologijama i procedurama Banke identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju, i to:

- Rizik likvidnosti;
- Kreditni rizik, koji uključuje i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane, kreditno-kamatni rizik, kreditno–devizni rizik, rizik valutne strukture portfolija i rizik koncentracije;
- Rizik ostvarivanja gubitaka po osnovu uticaja spoljnih faktora;
- Kamatni rizik;
- Tržišni rizici koji uključuju i devizni rizik, cenovni rizik i robni rizik;
- Rizik poveravanja aktivnosti trećim licima;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma;
- Rizik uvođenja novih proizvoda / usluga;
- Rizici ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena;
- Operativni rizik, uključujući i pravni rizik;
- Reputacioni rizik;
- Strateški rizik;
- Rizik usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, koji obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik;
- Rizik po životnu i društvenu sredinu.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja rizicima, uspostavljeni sistemom upravljanja rizicima, su minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital po osnovu izloženosti Banke gore navedenim rizicima uz poštovanje definisanih okvira apetita rizika kao i održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala. Tokom 2022. godine Banka nije sprovela izmene ciljeva u upravljanju rizicima definisanim u prethodnom stavu ali je unapređenjem i uvođenjem novih strategija, politika, procedura, metodologija i uputstava znatno unapredila okvir upravljanja rizicima i adekvatno artikulisanje ciljeva u upravljanju svim rizicima.

Tokom 2022. Banka je unapređivala procese upravljanja rizicima na način da je usaglasila i unapredila postojeće strategije i politike, kao i procedure i uputstva koje se odnose na identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje i upravljanje rizicima i upravljanje kapitalom.

Sistem upravljanja rizicima koji je uspostavljen u Banci obuhvata:

- Strategije i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje i upravljanje rizicima;
- Sklonost ka rizicima – namera Banke da preuzima rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika (struktura rizika), kao i određivanje prihvatljivog nivoa preuzetih rizika (tolerancija prema rizicima).
- Optimalni, prihvatljiv nivo rizika koji Banka namerava da preuzme kvantifikovan je kroz Sklonost prema rizicima;
- Rizični profil – procena Banke o strukturi i nivoima svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- Okvir apetita rizika (u daljem tekstu: RAF) – Celokupni pristup, uključujući strategije, politike, procedure, procese, kontrole i sisteme kroz koje se uspostavlja, komunicira i prati apetit za preuzimanje rizika. On uključuje izjavu o riziku apetita, limite rizika i pregled uloga i odgovornosti organizacionih delova Banke koji nadziru primenu i praćenje RAF-a. RAF uzima u obzir materijalno značajne rizike za Banku, kao i za dobru poslovnu reputaciju koji Banka uživa u odnosu na komitente, deponente, kreditore i tržište uopšte. RAF se usklađuje sa poslovnom strategijom Banke.
- Izjava o apetitu za preuzimanje rizika (u daljem tekstu: RAS) – Predstavlja agregirani nivo rizika koje je Banka spremna da prihvati, ili da izbegne, kako bi ostvarila svoje poslovne ciljeve. Uključuje kvalitativne opise, kao i kvantitativne mere izražene u odnosu na prihode, kapital, merenje rizika, likvidnost i druge relevantne pokazatelje;
- Unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu kojom je obezbeđeno da su aktivnosti upravljanja rizicima i aktivnosti podrške funkcionalno i organizaciono odvojene od aktivnosti preuzimanja rizika sa jasno utvrđenom podelom poslova i dužnosti zaposlenih kojom se sprečava sukob interesa;
- Efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima koji obuhvata ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Uvod (Nastavak)

- Sistem unutrašnjih kontrola kao skup procesa i procedura uspostavljenih radi adekvatne kontrole rizika, praćenja efektivnosti i efikasnosti poslovanja, pouzdanosti finansijskih i ostalih podataka i informacija Banke, kao i njihove usklađenosti s propisima i unutrašnjim aktima, sa ciljem obezbeđenja sigurnosti i stabilnog poslovanja;
- Odgovarajući informacioni sistem.

Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor Banke je dužan da obezbedi da Izvršni odbor Banke identifikuje rizike kojima je Banka izložena kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa usvojenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor sprovodi strategije i politike za upravljanje rizicima usvojene od strane Upravnog odbora, utvrđuje procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima.

Odbor za reviziju odgovoran je za kontinuirani nadzor nad primenom politika i procedura za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i obaveza i vanbilansnih stavki, i predlaže mere za upravljanje rizicima.

Nadležni kreditni odbor odlučuje o odobravanju kredita i drugih vrsta plasmana kao i o izmenama uslova plasmana. Donosi odluke o svim pitanjima u vezi sa naplatom, uključujući reprogram i restrukturiranje i svim ostalim pitanjima vezano za potencijalno problematične, problematične plasmane i sporna potraživanja.

29.1 Kreditni rizik

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Efekti ovog rizika se mere iznosom troškova Banke nastalih zbog neizvršenja tih obaveza od strane dužnika.

Za upravljanje kreditnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je utvrdio strategiju za upravljanje rizicima i politiku za upravljanje kreditnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu strategiju i politiku i utvrđuje procedure i uputstva za upravljanje rizicima;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji između ostalog prati izloženost Banke kreditnom riziku i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Kreditni odbor Banke koji odobrava pojedinačne plasmane i donosi odluke o svim pitanjima u vezi sa naplatom potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja;
- Sektor za upravljanje kreditiranjem koji vrši procenu kreditnog rizika klijenta i
- Služba za upravljanje rizicima prati kvalitet kreditnog portfolija.

Ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se u Sektoru za kreditiranje i Službi za upravljanje rizicima.

U Sektoru za kreditiranje ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se prilikom analize zahteva klijenata. U Sektoru za kreditiranje identifikuje se, kontroliše i prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika, kroz ocenu boniteta klijenata i kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Identifikovanje, kontrola i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izradu i analizu izveštaja o portfoliju Banke, kontrolu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki, izračunavanje ispravki vrednosti i rezervisanja, kontrolu kvaliteta bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

29.1.2 Analiza finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

U narednim pregledima predstavljena su finansijska sredstva i finansijske obaveze Banke na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine, i to:

- Prema izloženosti kreditnom riziku na neto nivou,
- Prema izloženosti kreditnom riziku na bruto nivou,
- Prema obezvređenju na bruto i neto nivou,
- Po internim kategorijama u skladu sa MSFI 9 na bruto i neto nivou,
- Prema vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja na bruto nivou,
- Prema LTV raciju za finansijska sredstva obezbeđena hipotekom,
- Po intervalima kašnjenja na bruto i neto nivou,
- Po granama delatnosti na bruto i neto nivou,
- Po regionima na neto nivou,
- Po fer vrednosti,
- Sredstva stečena naplatom potraživanja,
- Otpis potraživanja,
- Pregled restrukturiranih finansijskih sredstava.

Struktura neto finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

Finansijska sredstva, finansijske obaveze i vanbilansne stavke prikazane su u narednim pregledima u neto iznosu. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i krediti i potraživanja od komitenata umanjeni su za iznose naplaćenih, a neprihodovanih naknada po osnovu troškova servisiranja kredita, koje prilikom odobravanja plasmana ulaze u obračun efektivne kamatne stope i koje se naknadno priznaju u okviru pozicije prihoda od kamata primenom metoda efektivne kamatne stope, kao i za ispravku vrednosti. Kod vanbilansnih stavki Banka nema razgraničenih naknada po osnovu troškova servisiranja (metoda efektivne kamatne stope) već se naknade linearno razgraničavaju, pa su vanbilansne stavke prikazane takođe u neto iznosu, odnosno bruto iznos je umanjen za rezervisanja za gubitke.

Na dan 31. decembra 2022. godine pozicija Gotovina, gotovinski ekvivalenti i sredstva kod centralne banke je veća za 9,038,736 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2021. godine i učestvuje sa 19.82% u ukupnim finansijskim sredstvima. Pozicija Hartije od vrednosti smanjena je za 2,196,078 hiljada dinara. Pozicija Krediti i potraživanja od komitenata povećana je za 5,053,492 hiljada dinara i učestvuje sa 64.93% u ukupnim finansijskim sredstvima.

Na dan 31. decembra 2022. godine pozicija Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima povećana je za 6,569,627 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2021. godine i učestvuje sa 89.90% u ukupnim finansijskim obavezama.

Na dan 31. decembra 2022. godine neto vanbilansne stavke su povećane za 5,978,462 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2021. godine. Garancije i akreditivi su povećani za 3,590,780 hiljada dinara i učestvuju sa 58.88% u ukupnim vanbilansnim stavkama. Neiskorišćene obaveze su povećane za 2,387,682 hiljada dinara i učestvuju sa 41.12% u ukupnim neto vanbilansnim stavkama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Struktura neto finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki (Nastavak)

U narednom pregledu su prikazana finansijska sredstva i obaveze u neto iznosu, prema kategorijama u skladu sa MSFI 9.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar	31. decembar
	2022.	2021.
Finansijska sredstva		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21,728,051	12,689,315
Založena finansijska sredstva	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	11,752	901
Hartije od vrednosti	12,084,609	14,280,687
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,066,855	3,838,517
Kredit i potraživanja od komitenata	71,193,873	66,140,381
Ostala sredstva	557,713	296,754
Stanje na dan	<u>109,642,853</u>	<u>97,246,555</u>
Finansijske obaveze		
Obaveze po osnovu derivata	1,573	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8,212,864	7,644,590
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	81,057,821	74,488,194
Ostale obaveze	891,494	668,716
Stanje na dan	<u>90,163,752</u>	<u>82,801,500</u>
	U hiljadama dinara	U hiljadama dinara
	31. decembar	31. decembar
	2022.	2021.
Garancije i akreditivi		
Javni sektor	799,588	176,022
Velika pravna lica	5,924,262	5,417,919
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	12,537,207	12,002,894
Stanovništvo	-	-
Ostali klijenti	2,931,088	1,004,530
	<u>22,192,145</u>	<u>18,601,365</u>
Neiskorišćene obaveze		
Javni sektor	315,893	149,873
Velika pravna lica	3,078,005	2,972,806
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	11,667,495	9,589,444
Stanovništvo	435,870	396,971
Ostali klijenti	167	654
	<u>15,497,430</u>	<u>13,109,748</u>
Vanbilansne stavke (neto)	<u>37,689,575</u>	<u>31,711,113</u>

Bruto izloženost kreditnom riziku

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita i potraživanja od komitenata na dan 31. decembar 2022. godine je povećana za 4,787,294 hiljada dinara u odnosu na stanje na dan 31. decembar 2021. godine. Povećana je izloženost prema velikim pravnim licima za 4,370,855 hiljada dinara, prema stanovništvu za 1,199,756 hiljada dinara i prema javnom sektoru za 143,268 hiljada dinara. Izloženost je smanjena za 892,234 hiljada dinara prema srednjim, malim, mikro pravnim licima i preduzetnicima i za 34,351 hiljada dinara prema ostalim klijentima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Bruto izloženost kreditnom riziku (Nastavak)
Kreditni rizik - bruto izloženost (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijska sredstva		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21,730,549	12,690,155
Založena finansijska sredstva	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	11,752	901
Hartije od vrednosti	12,084,609	14,280,687
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,068,927	3,840,947
Kredit i potraživanja od komitenata	71,957,507	67,170,213
<i>Od toga:</i>		
Javni sektor	283,651	140,383
Velika pravna lica	7,322,865	2,952,010
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	44,296,067	45,188,301
Stanovništvo	20,040,193	18,840,437
Ostali klijenti	14,731	49,082
Ostala sredstva	614,665	327,481
Stanje na dan	110,468,009	98,310,384

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu vanbilansnih stavki povećana je 31. decembra 2022. godine u odnosu na 31. decembar 2021. godine za 5,939,778 hiljada dinara odnosno za 18.71%. Bruto izloženost po osnovu garancija i akreditiva prema ostalim klijentima povećana je za 1,923,717 hiljada dinara, prema javnom sektoru za 623,573 hiljada dinara, prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima za 531,840 hiljada dinara, i prema velikim pravnim licima u iznosu od 504,164 hiljada dinara.

Neiskorišćene obaveze veće su 31. decembra 2022. godine u odnosu na 31. decembar 2021. godine za 2,356,484 hiljada dinara, odnosno za 17.93%. Bruto izloženost po osnovu neiskorišćenih obaveza prema velikim pravnim licima povećana je za 105,148 hiljada dinara, prema javnom sektoru za iznos 166,262 hiljada dinara, prema stanovništvu za iznos 39,167 hiljada dinara, prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima za iznos od 2,046,395 hiljada dinara, dok je prema ostalim klijentima smanjena za 488 hiljada dinara.

Bruto izloženost po vanbilansnim stavkama (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Vanbilansne stavke		
Garancije i akreditivi		
Javni sektor	799,595	176,022
Velika pravna lica	5,924,306	5,420,142
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	12,537,394	12,005,554
Stanovništvo	-	-
Ostali klijenti	2,931,525	1,007,808
	22,192,820	18,609,526
Neiskorišćene obaveze		
Javni sektor	316,137	149,875
Velika pravna lica	3,078,071	2,972,923
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	11,670,222	9,623,827
Stanovništvo	436,319	397,152
Ostali klijenti	167	655
	15,500,916	13,144,432
Stanje na dan	37,693,736	31,753,958

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Obezvrednost finansijskih sredstava

U skladu sa zahtevima MSFI 9, Banka je uspostavila metodologiju za procenu ispravke vrednosti finansijskih sredstava (Metodologija za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9). Metodologija se primenjuje na sve vrste finansijskih instrumenata koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, osim na:

- Učešća u zavisnim entitetima, pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima koja se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji, MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji ili MRS 28 - Učešća u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (osim u slučajevima kada MSFI 10, MRS 27 ili MRS 28 zahtevaju ili dozvoljavaju entitetu da obračunava učešće u zavisnom entitetu, pridruženom entitetu ili zajedničkom ulaganju u skladu sa nekim ili svim zahtevima MSFI 9);
- Prava i obaveze poslodavca po planovima o primanjima zaposlenih, na koja se primenjuje MRS 19 Primanja zaposlenih;
- Prava i obaveze koji su u delokrugu MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima koji su finansijski instrumenti, osim onih koje MSFI 15 propisuje da treba računovodstveno da se obuhvate u skladu sa ovim standardom.

Finansijski instrumenti definisani su u MRS 32, koji ih definiše kao ugovore na osnovu koga nastaje finansijsko sredstvo jednog entiteta i finansijska obaveza ili instrument kapitala drugog entiteta. Samim tim, finansijska sredstva za potrebe zahteva koji se odnose na obračun ispravke vrednosti, su:

- gotovina i
- ugovorno pravo, koje podrazumeva - primanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva od drugog entiteta ili razmene finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim entitetom pod uslovima koji su potencijalno povoljni.

Priznavanje i modifikacija finansijskih sredstava

Banka priznaje finansijsko sredstvo u svojim finansijskim izveštajima onda kada postane jedna od ugovornih strana u samom instrumentu. Pri početnom priznavanju Banka odmerava finansijsko sredstvo po fer vrednosti uvećanoj ili umanjenoj, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva.

U nekim okolnostima ponovo ugovaranje ili modifikacija ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva mogu da dovedu do prestanka priznavanja postojećeg finansijskog sredstva u skladu sa ovim standardom. Kada modifikacija finansijskog sredstva rezultira u prestanku priznavanja postojećeg finansijskog sredstva i naknadnog priznavanja modifikovanog finansijskog sredstva, modifikovano sredstvo se smatra "novim" finansijskim sredstvom za svrhe ovog standarda.

U ovakvim situacijama, Banka vrši kvantitativnu i kvalitativnu procenu i ocenjuje da li postoji značajna razlika između novčanih tokova originalnog finansijskog sredstva i novčanih tokova modifikovanog ili zamenjenog finansijskog sredstva. Ukoliko postoji značajna razlika u novčanim tokovima, ugovorna prava od originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim i treba priznati novo sredstvo izdato pod novim uslovima.

Finansijsko sredstvo može biti modifikovano ili zamenjeno, kao deo transakcije sa istom ugovornom stranom. Na primer, kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, sa kreditorima se može pregovarati o restrukturiranju nekih ili svih dužnikovih obaveza, kako bi se omogućio adekvatan otplatni kapacitet duga, bilo u potpunosti ili delimično. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu i ukoliko su u isto vreme ispunjeni uslovi:

- da se radi o značajnoj modifikaciji (razlika u novčanim tokovima je veća od 10%) i
- plasman je veći od EUR 200,000,

vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI“ (Purchased or Originated Credit-Impaired), tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja. Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji mora biti priznat u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednost novog finansijskog sredstva umanjenoj za iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih kao ispravka vrednosti na novom finansijskom sredstvu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak

MSFI 9 je uveo koncept očekivanog kreditnog gubitka koji Banka treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava regulisanim ovim standardom. Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Ispravka vrednosti se za FVOCI instrumente obračunava kao i za finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti (evidentira se kao rashod u bilansu uspeha) ali se kumulirana ispravka u finansijskim izveštajima ne oduzima od fer vrednosti sredstva, već se oduzima od ukupne promene fer vrednosti koja se evidentira u ostalom rezultatu.

Obračunati očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih razlika ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje banka očekuje da primi) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Samim tim, za finansijska sredstva, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru; i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi,

Za nepovučene obaveze po odobrenom okvirnom kreditu, kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci ako imalac obaveze po zajmu povuče sredstva zajma i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi ako se zajam povuče.

Za izloženosti po osnovu dokumentarnih poslova kao što su garancije ili akreditivi, kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine ako korisnik garancije ili akreditiva zatraži plaćanje od strane Banke i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi od dužnika nakon što izvrši plaćanje.

Banka klasifikuje sva finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u tri nivoa obezvređenosti u zavisnosti od stepena rizičnosti tj očekivanog gubitka i to:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum odnosno tzv status „default-a“ odnosno statusa neplaćanja od strane klijenta; i
- POCI koji uključuju sva kupljena ili generisana kreditno obezvređena sredstva (POCI), kao sredstva obezvređena pri početnom priznavanju.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI“, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

Za potrebe analize, Banka je identifikovala niz kriterijuma koje koristi za potrebe procene i koje koristi radi poređenja sa stanjem u momentu inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta u skladu sa MSFI 9. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika usled čega se finansijska sredstva klasifikuju u Nivo 2 i to:

- Segment pravnih lica
 - 1) Docnja preko 30 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Blokada preko 30 dana bez prekida na dan
 - 3) Status FBE PE
 - 4) Zaduženost: Ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 i u isto vreme promena prodaje tj pad prihoda veći od 30%
 - 5) Zaduženost: Ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 u isto vreme Ročna neusklađenost (obrotna imovina – kratkoročne obaveze) < 1 i u isto vreme Neadekvatni tokovi gotovine (tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti – kratkoročne finansijske obaveze) <1.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Za novoosnovana društva i finansijske institucije se ne uzima u obzir kriterijum 4 i 5.

- Segment fizičkih lica
 - 1) Docnja preko 30 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Status FBE PE
 - 3) Preminuli klijenti – potraživanja u docnji do 30 dana

FBE PE status podrazumeva status restrukturiranog neproblematičnog potraživanja kod kojih je došlo do promene uslova pod kojima je ugovoren kredit ali koji nisu posledica pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika.

Za potrebe klasifikacije finansijskih sredstava u Nivo 3, Banka je identifikovala listu indikatora koji se prate radi identifikacije tzv. statusa default-a a koji su zasnovani bazi na opštih (regulatornih) inikatora default-a (docnja, blokada, stečaj, FBE NPE) kao i na bazi kvantitativnih pokazatelja u bilansima klijenata koji su određeni na bazi istorije kretanja portfolija Banke. Identifikovani indikatori default-a su sledeći:

- Segment pravnih lica
 - 1) Docnja preko 90 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Blokada preko 90 dana bez prekida na dan
 - 3) FBE NPE
 - 4) Stečaj ili likvidacija i tuženi, suspenzija kamate
 - 5) Gubitak iznad visine kapitala, u isto vreme Neadekvatni tokovi gotovine (tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti – kratkorocne finansijske obaveze) <1 i u isto vreme pad prihoda veci od 50% prema zvaničnim godišnjim finansijskim izveštajima za poslednje dve godine
 - 6) POCI

Za novoosnovana društva i finansijske institucije se ne uzima u obzir kriterijum 5.

- Segment fizičkih lica
 - 1) Docnja preko 90 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Tuženi
 - 3) Instrumenti kod kojih je izvršena suspenzija kamate
 - 4) FBE NPE
 - 5) POCI
 - 6) Preminuli klijenti - potraživanja u docnji preko 30 dana

FBE NPE status podrazumeva status restrukturiranog problematičnog potraživanja koje je restrukturirano usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika.

Kriterijumi docnje uključuju materijalno značajno kašnjenje koje se definiše kao bar 1% pojedinačnog potraživanja, ali ne manje od RSD 1,000 za fizičko lice, odnosno RSD 10,000 za pravno lice.

Kako Banka ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama, centralnim bankama i finansijskim institucijama, prilikom procene ispravke vrednosti i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa kao i finansijskih institucija sa eksternim rejtingom, oslanja se na istraživanja i podatke renomiranih eksternih rejting agencija (Fitch, Moody's, S&P).

Banka primenjuje eksterni rejting za države, centralne banke i finansijske institucije koje imaju dodeljen rejting od strane rejting agencije Moody's, dok za one koje nemaju dodeljen rejting od strane rejting agencije Banka primenjuje rejting države porekla. U nivo 1 će se rasporediti država, centralna banka, banke i finansijske institucije koje imaju rejting Aaa do B3, u nivo 2 rejting Caa1 do Caa3 i u nivo 3 rejting Ca i C.

U skladu sa navedenim, Banka obračunava na svaki datum izveštavanja ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog veka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 2), ili postoji identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (finansijska sredstva u nivou 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Na ovaj način obračunati očekivani kreditni gubici za ceo period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju gubitke koje Banka priznaje za potrebe obračuna ispravke vrednosti u nivou 2 i nivou 3, dok najviše jednogodišnji deo ovako obračunatih kreditnih gubitaka, predstavlja očekivani kreditni gubitak koji se priznaje za finansijske instrumente u nivou 1.

Pristup Banke za obračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta se može prikazati sledećom formulom:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL - Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)

EAD - Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)

MPD - Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)

LGD - Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)

DF - EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

EAD komponenta EAD, odnosno izloženost u slučaju statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti potraživanja Banke u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća dodatna povlačenja iz odobrenih linija pre momentu default-a. Kod finansijskih instrumenata kod kojih ne postoje definisani novčani tokovi, kao ni ugovoreni rokovi dospeća, Banka iste utvrđuje na osnovu empirijskog iskustva.

U skladu sa gore navedenim, Banka primenjuje faktore kreditne konverzije, i to odvojeno za:

- Plative, činidbene garancije i akreditive,
- Neiskorišćene limite po kreditnim linijama (i to posebno za opozive i posebno za neopozive),
- Kreditne kartice,
- Overdrafta po segmentu.

PD parametar

Probability of default (PD), odnosno verovatnoća dužnika da će dospeti u status default-a tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta predstavlja jedan od osnovnih parametara koji se koristi u obračunu ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9 i kao takav pretrpeo je značajne promene u odnosu na pristup obračunu istog za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa MRS 39.

Migracione matrice, kao osnovu za obračun PD, koje Banka obračunava za svaki podsegment pojedinačno posmatrajući mesečna pomeranja godišnjih migracija klijenata odnosno plasmana iz internih rejting kategorija 1, 2, 3 i 4 u internu kategoriju 5 (default kategorija) za period od minimum 5 godina.

U kontekstu višegodišnjih PD-eva, bitno je da se na pravi način napravi razlika između nekoliko tipova PD-eva. Zbog toga, Banka konzistentno primenjuje terminologiju definisanu u okviru Metodologije. Svi dalje opisani tipovi PD-eva su dostupni kako na nivou pojedinačnog finansijskog instrumenta tako i na nivou internog rejtinga u okviru svakog od segmenata pojedinačno:

- Marginalni PD se odnosi na verovatnoću default-a (bezuslovnu) koja će se desiti tačno u trenutku t .
- Forward PD (takođe i kao uslovni PD) se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti u periodu t pretpostavljajući da nije bilo default-a između trenutka t_0 i početka perioda t .
- Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t . Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.
- Forward lifetime PD se odnosi na uslovnu verovatnoću da će se desiti default u okviru intervala (t, T) uzimajući u obzir da nije bilo default-a između perioda t_0 početka perioda t .

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Banka u razvoju PD parametara koji se koriste za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom, radi usaglašenosti sa zahtevima MSFI 9 primenjuje sledeća prilagođavanja:

- Prilagođavanje u vremenu („Point-in-time“);
- Uzimanje u obzir budućih informacija o makroekonomskim uslovima (forward-looking) pri čemu Banka ispituje korelacije koje postoje između ostvarenih default rate-a i sledećih makroekonomskih pokazatelja koji su identifikovani kao značajni: kretanje BDP-a, kretanje indeksa industrijske proizvodnje, kretanje indeksa potrošačkih cena, monetarni agregat M3, kretanje kursa RSD/EUR, prosečna neto plata u Republici Srbiji indeksirana u EUR i indeks kretanja prihoda pravnih lica.

Buduće informacije o makroekonomskim uslovima (forward-looking)

Uticao kretanja makroekonomskih varijabli na kretanje default rate-ova sprovodi se korišćenjem zasebno za segmente fizičkih i pravnih lica (zbirno za sve podsegmente u okviru ovih segmenata), kako bi utvrdila zakonitost i korelacije koje postoje u posmatranom periodu između ostvarene kvartalne stope default rate-a kao zavisne, i makroekonomskih varijabli kao nezavisnih promenljivih.

Ovom prilikom, Banka ispituje veze koje postoje između ostvarenih stopa default-a (kao zavisne promenjive) i kretanja makroekonomskih faktora koji su identifikovani da imaju materijalno značajni efekat na default stope (kao nezavisno promenljivih).

Banka procenjuje linearnom regresijom vezu između posmatranih parametara na početku kalendarske godine i jednom godišnje vrši ažuriranje komponenti modela i reprocentu same linearne regresije na način da ti parametri važe za naredni posmatrani izveštajni period. U tom smislu, a radi potvrde pouzdanosti, vodi se računa da linearna regresija ispunjuje uslove statističke značajnosti.

LGD Parametar

Loss given default, odnosno LGD predstavlja procenu gubitka kod pojedinačnog finansijskog instrumenta, pod pretpostavkom dešavanja default-a, odnosno statusa neizmirenja obaveza. LGD predstavlja jednu od ključnih komponenti za obračun parametara kreditnog rizika u obračunu očekivanih kreditnih gubitaka.

Naime, u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom i MSFI 9, Banka želi da odrazi mogućnost naplate kako iz redovnih novčanih tokova, tako i iz kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa datim finansijskim instrumentom. U tom smislu, Banka primenjuje generalno koncept razdvajanja LGD komponente na LGD secured i LGD unsecured u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana.

Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivanog stopa gubitka nakon realizacije kolaterala, Banka uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti. U tom procesu, Banka se vodi istorijskim iskustvom o realizaciji kolaterala.

Za potrebe obračuna LGD-a unsecured-a, Banka prati naplatu slučajeva u default-u i identifikuje izvore iz kojih je došlo do iste. U te svrhe, odvojeno se posmatra svaki ulazak potraživanja u status neizmirenja obaveza, kao i hronološki identifikuju sve naplate po tom osnovu.

Pristup segmentu izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama

U nedostatku istorije naplate na osnovu koje bi se pouzdano mogao modelirati LGD komponenta, Banka za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom primenjuje LGD u skladu sa Bazelskom regulativom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici

Uvod

Procena obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom za izloženosti koje se nalaze u nivou 3 se vrši za sve izloženost sa identifikovanim statusom defaulta.

Za ove finansijske instrumente, ispravka vrednosti se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva.

U slučaju POCI sredstava kao prvobitna ili inicijalna, obračunava se efektivna kamatna stopa prilagođena za kreditni rizik. Takva efektivna kamatna stopa je interna stopa prinosa koja svodi sadašnju vrednost očekivanih novčanih tokova tog sredstva na fer vrednost POCI sredstva u momentu inicijalnog priznavanja. Smatra se da na ovaj način ovakva efektivna kamatna stopa već sadrži očekivane kreditne gubitke.

Procena na pojedinačnoj osnovi

Kako u skladu sa standardom, očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka, Banka uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine. Tom prilikom, scenarija koja se uzimaju u obzir su:

- realizacija kolaterala,
- restrukturiranje i reprogramiranje,
- stečaj,
- prodaja potraživanja,
- namirenje i
- sve ostalo što smatra relevantnim.

Banka procenjuje izvore naplate iz dužnikovih očekivanih budućih operativnih novčanih tokova (dužnik nastavlja da posluje kao going-concern) ili naplatu očekuje putem aktiviranja i realizacije sredstava obezbeđenja plasmana (očekivanje da dužnik kao takav prestaje da postoji kao going-concern i postaje "gone") na bazi sledećih kriterijuma:

- 1) Pravna lica – svi dužnici u momentu dobijanja FBE NPE statusa se po definiciji smatraju gone concern dužnicima i procena obezvređenja se vrši uz očekivanje naplate iz aktivacije sredstava obezbeđenja, a definisani period praćenja je 6 meseci ili tri uzastopna plaćanja (koja obuhvataju i glavnice i kamatu, ili kamatu) pri čemu nije identifikovana doznja duža od 90 dana. Nakon isteka definisanog perioda praćenja dužnik može preći u going status i procena obezvređenja se može vršiti na bazi procene naplate iz očekivanih budućih operativnih novčanih tokova;
- 2) Fizička lica - svi dužnici u momentu dobijanja FBE NPE statusa kod kojih postoji dokazana kreditna sposobnost kroz identifikovan potencijal otplate (a. zarade iz radnog odnosa i/ili b. druge redovne prihode koje može dokumentovati - prihodi od zakupnina, po osnovu Ugovora o delu, Ugovora o zaposlenju na određeno vreme, prihodi od poljoprivredne delatnosti, od pružanja usluga, prihodi od privremeno-povremenih poslova i dr.) mogu se smatrati going concern dužnicima i obezvređenja se može vršiti na bazi procene naplate iz očekivanih budućih operativnih novčanih tokova. Ukoliko to nije slučaj, tretiraju se kao gone concern, sve do ispunjena navedenog uslova postojanja kreditne sposobnosti, i procena se vrši iz aktivacije sredstava obezbeđenja.

Prilikom određivanja procenata verovatnoće određenih scenarija, Banka se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih slučajeva, ali i specifičnostima pojedinačnog finansijskog instrumenta i u skladu sa tim im dodeljuje odgovarajuće pondere, koji u zbiru svih scenarija moraju iznositi 100%. Ukoliko klijent ispunjava uslove da se smatra going concern, Banka može definisati barem jedan scenario u kojem se naplata vrši iz očekivanih budućih novčanih tokova. U suprotnom se scenarija dešavaju pod gone concern pretpostavkom - naplata se očekuje putem aktiviranja i realizacije sredstava obezbeđenja plasmana. Na ovaj način, konačni obračunati kreditni gubici ispunjavaju definiciju standarda na način da predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (Nastavak)

Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti i periode realizacije na način na koji je to propisano Procedurom upravljanja, vrednovanja i osiguranjem kolaterala. Na gore opisan način, vrši se procena očekivanih kreditnih gubitaka za sve finansijske instrumente u nivou 3, koji prelaze prag materijalnosti od RSD 1,2 miliona za fizička lica na nivou partije i RSD 3 miliona za pravna lica na nivou klijenta. Prilikom definisanja pragova materijalnosti, Banka se vodila pragovima materijalnosti koji postoje u okviru internih procedura kreditnog odobrenja, kao i odnosom istog u odnosu na celokupni portfolio, ali uzimajući u obzir operativnu mogućnost obračuna odgovarajućeg broja partija na osnovu procene od slučaja do slučaja.

Procena na grupnoj osnovi

Za sve ostale izloženosti primenjuje se grupni pristup, koji podrazumeva grupisanje preostalih finansijskih instrumenata u nivou 3 po podsegmentima i to:

- fizičkih lica
- pravnih lica (uključujući banke i druge finansijske institucije koje nemaju eksterni rejting)
- izloženosti prema državama i ostalim državnim institucijama (država I ostale vladine institucije, banke I finansijske institucije).

Dalje, segment fizičkih lica je podeljen prema proizvodima na podsegmente i to na:

- Stambene kredite
- Gotovinske i potrošačke kredite
- Kredite poljoprivrednicima/preduzetnicima
- Kreditne kartice i minusi po tekućim računima (overdraft)
- Potraživanje za naknade po osnovu platnog prometa od Poljoprivrednika / Preduzetnici / Pravna lica

Segment pravnih lica se posmatra kao jedna celina.

Garancije za koje je nalogodavac fizičko lice idu u grupu pravnih lica.

Banka dalje u okviru svakog podsegmenta deli dužnike po grupama dana docnje na sledeće Interne kategorije:

Interna kategorija	Dani docnje
1	0
2	1 do 30
3	31 do 60
4	61 do 90
5	Preko 90

Pri čemu su dužnici u grupi 5, dužnici sa default statusom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)
Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazani efekti koji su uticali na kretanje ispravke vrednosti u periodu od 01. januara 2022. godine, zaključno sa 31. decembrom 2022.

	Nivo 1			Nivo 2			Nivo 3		
	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,658	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	(359)	-	-	-	-	-	1	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	46,961	-	(26)	33,328	(113)	(52)	(347,533)	1,509	(272)
Ostala sredstva	109	-	-	15	-	-	26,116	-	(15)
Ukupno	48,369	-	(26)	33,343	(113)	(52)	(321,416)	1,509	(287)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)
Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazani efekti koji su uticali na kretanje ispravke vrednosti u periodu od 01. januara 2021. godine, zaključno sa 31. decembrom 2021.

	Nivo 1			Nivo 2			Nivo 3		
	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	(1,018)	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	541	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	(5,913)	-	-	(11,327)	-	1	(60,218)	-	4
Ostala sredstva	127	-	-	(17)	-	-	4,593	-	-
Ukupno	(6,263)	-	-	(11,344)	-	1	(55,625)	-	4

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja izloženosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2022, a zaključno sa 31. decembrom 2022.

	Promene u izloženosti kreditnom riziku za period			
	01.01.2022. – 31.12.2022. godine			
		nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2022.	12,690,155	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	9,040,394	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans			
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	21,730,549	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	Početno stanje na 1.1.2022.	901	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	11,752	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(901)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	11,752	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2022.	14,279,463	1,224	-
	u nivo 1	1,206	(1,206)	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	490	5	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(2,196,573)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	12,084,586	23	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2022.	3,840,947	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	242,715	-	1
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(14,736)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	4,068,926	-	1
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2022.	53,869,516	11,443,154	1,857,543
	u nivo 1	3,423,334	(3,399,998)	(23,336)
	u nivo 2	(3,378,805)	3,427,071	(48,266)
	u nivo 3	(233,772)	(132,137)	365,909
	nova produkcija	26,561,793	3,051,134	15,487
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(19,891,250)	(3,913,981)	(1,035,889)
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	60,350,816	10,475,243	1,131,448
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2022.	262,667	2185	62,629
	u nivo 1	1,238	(953)	(285)
	u nivo 2	(312)	313	(1)
	u nivo 3	(4,493)	(2,867)	7,360
	nova produkcija	301,155	3,914	10,240
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(18,168)	(969)	(8,988)
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	542,087	1,623	70,955
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2022.	98,788,716	10,476,889	1,202,404

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)
Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja izloženosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2021, a zaključno sa 31. decembrom 2021.

	Promene u izloženosti kreditnom riziku za period 01.01.2021 – 31.12.2021. godine			
		nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2021.	13,708,862	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,018,707)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2021.	12,690,155	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	Početno stanje na 1.1.2021.	-	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	901	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2021.	901	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2021.	11,120,791	-	20
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	(1,164)	1,224	(60)
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	4,634,720	-	40
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,474,884)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2021.	14,279,463	1,224	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2021.	2,400,559	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	1,440,743	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(355)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2021.	3,840,947	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2021.	45,745,266	9,106,455	1,775,895
	u nivo 1	2,998,337	(2,993,094)	(5,243)
	u nivo 2	(2,530,820)	2,557,333	(26,513)
	u nivo 3	(350,438)	(173,681)	524,119
	nova produkcija	25,195,992	5,465,541	77,632
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(17,188,821)	(2,519,400)	(488,347)
	Krajnje stanje na 31.12.2021.	53,869,516	11,443,154	1,857,543
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2021.	252,291	862	59,341
	u nivo 1	1,221	(227)	(994)
	u nivo 2	(835)	840	(5)
	u nivo 3	(2,026)	(1,413)	3,439
	nova produkcija	70,558	2,440	6,383
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(58,542)	(317)	(5,535)
Krajnje stanje na dan 31.12.2021.	262,667	2,185	62,629	
Ukupno	Krajnje stanje na dan 31.12.2021.	84,943,649	11,446,563	1,920,172

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja ispravke vrednosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2022. godine a zaključno sa 31. decembrom 2022.

	Promene u ispravkama vrednosti u periodu 01.01. 2022 -31.12.2022.			
		nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2022.	840	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	1,686	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(28)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	2,498	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2022.	-	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
		Krajnje stanje na 31.12.2022.	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2022.	2,430	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	6,854	-	1
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(7,213)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	2,071	-	1
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2022.	79,233	95,498	855,101
	u nivo 1	8,338	(8,185)	(153)
	u nivo 2	(79,365)	79,577	(212)
	u nivo 3	(99,048)	(55,753)	154,801
	nova produkcija	407,316	69,218	12,601
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(190,306)	(51,694)	(513,333)
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	126,168	128,661	508,805
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2022.	4,201	22	26,504
	u nivo 1	62	(2)	(60)
	u nivo 2	(8)	8	-
	u nivo 3	(2,905)	(1,811)	4,716
	nova produkcija	6,504	1,835	25,894
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(3,544)	(15)	(4,449)
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	4,310	37	52,605
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2022.	135,047	128,698	561,411

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)
Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak obračunava se i za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Međutim, očekivani kreditni gubitak u ovom slučaju se ne obuhvata kroz račune ispravke vrednosti bilansne aktive, već na računima grupe 82 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti/gubici. Zbog toga očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti nisu prikazani u gornjoj tabeli gde su prikazane ispravke vrednosti drugih finansijskih sredstava. Očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat je na dan 31. decembar 2022. iznosio 29,715 hiljada dinara (na dan 31. decembar 2021. 27,369 hiljada dinara).

U nastavku su prikazana kretanja ispravke vrednosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2021. godine i 31. decembra 2021. godine

	Promene u ispravkama vrednosti u periodu 01.01. 2021 -31.12.2021.			
		nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2021.	1,858	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	2,617	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(3,635)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2021.	840	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2021.	-	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2021.	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2021.	1,889	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	4,330	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(3,789)	-	-
Krajnje stanje na 31.12.2021.	2,430	-	-	
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2021.	85,146	106,824	915,315
	u nivo 1	3,052	(3,037)	(15)
	u nivo 2	(21,961)	22,425	(464)
	u nivo 3	(76,492)	(47,454)	123,946
	nova produkcija	237,146	82,304	76,322
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(147,658)	(65,564)	(260,003)
	Krajnje stanje na 31.12.2021.	79,233	95,498	855,101
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2021.	4,074	39	21,911
	u nivo 1	44	-	(44)
	u nivo 2	(6)	7	(1)
	u nivo 3	(1,483)	(870)	2,353
	nova produkcija	7,510	873	4,974
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(5,938)	(27)	(2,689)
	Krajnje stanje na 31.12.2021.	4,201	22	26,504
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2021.	86,704	95,520	881,605

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)
Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak obračunava se i za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Međutim, očekivani kreditni gubitak u ovom slučaju se ne obuhvata kroz račune ispravke vrednosti bilansne aktive, već na računima grupe 82 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti/gubici. Zbog toga očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti nisu prikazani u gornjoj tabeli gde su prikazane ispravke vrednosti drugih finansijskih sredstava. Očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat je na dan 31. decembar 2021. iznosio 27,369 hiljada dinara (na dan 31. decembar 2020. 27,000 hiljada dinara).

Finansijska sredstva prema obezvređenju

Ukupna ispravka vrednosti za finansijska sredstva na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 825,156 hiljada dinara (31. decembra 2021. godine: 1,063,829 hiljada dinara) i manja je za 238,673 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2021. godine, odnosno za 22.44%. Najveći uticaj na kretanje ukupnih ispravki vrednosti je imalo poboljšanje kvaliteta portfolija banke usled naplate problematičnih potraživanja i otpisa potraživanja koja su 100% pokrivena ispravkom vrednosti.

U narednom pregledu prikazana su finansijska sredstva prema nivou obezvređenja, u skladu sa MSFI 9:

	31. decembar 2022.	U hiljadama dinara 31. decembar 2021.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21,730,549	12,690,155
Nivo 1	21,730,549	12,690,155
Potraživanja po osnovu derivata	11,752	901
Nivo 1	11,752	901
Hartije od vrednosti	12,084,609	14,280,687
Nivo 1	12,084,586	14,279,463
Nivo 2	23	1,224
Nivo 3	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,068,927	3,840,947
Nivo 1	4,068,926	3,840,947
Nivo 2	-	-
Nivo 3	1	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	71,957,507	67,170,213
Nivo 1	60,350,816	53,869,516
Nivo 2	10,475,243	11,443,154
Nivo 3	1,131,448	1,857,543
Ostala sredstva	614,665	327,481
Nivo 1	542,087	262,667
Nivo 2	1,623	2,185
Nivo 3	70,955	62,629
Ukupno bruto	110,468,009	98,310,384
Ispravka vrednosti nivo 1 (napomena 18)	135,047	86,704
Ispravka vrednosti nivo 2 (napomena 18)	128,698	95,520
Ispravka vrednosti nivo 3 (napomena 18)	561,411	881,605
Ukupna ispravka vrednosti	825,156	1,063,829
Ukupno neto	109,642,853	97,246,555

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju (Nastavak)

Finansijska sredstva po kategorijama

U narednom pregledu prikazana su finansijska sredstva prema kategorijama koje služe za obračun ispravki vrednosti i to podeljene na:

- Sredstva koja se ne klasifikuju po MSFI 9 kao finansijska sredstva.
- Sredstva klasifikovana u nivo 1 prema MSFI 9.
- Sredstva klasifikovana u nivo 2 prema MSFI 9.
- Sredstva klasifikovana u nivo 3 prema MSFI 9.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Finansijska sredstva prema obezvređenju (Nastavak)
Finansijska sredstva po kategorijama (Nastavak)

Pregled finansijskih sredstava prema nivoima i internim kategorijama u skladu sa Metodologijom obračuna ispravki vrednosti prema MSFI 9:

Kategorije	31. decembar 2022. godine		(u hiljadama dinara) 31. decembar 2021. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21,730,549	21,728,051	12,690,155	12,689,315
Nivo 1, od toga:	21,730,549	21,728,051	12,690,155	12,689,315
Interna kategorija 1	2,551,086	2,551,086	1,711,283	1,711,283
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	19,179,463	19,176,965	10,978,872	10,978,032
Potraživanja po osnovu derivata	11,752	11,752	901	901
Nivo 1, od toga:	11,752	11,752	901	901
Interna kategorija 1	-	-	-	-
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	11,752	11,752	901	901
Hartije od vrednosti	12,084,609	12,084,609	14,280,687	14,280,687
Nivo 1, od toga:	12,084,586	12,084,586	14,279,463	14,279,463
Interna kategorija 1	13,499	13,499	17,412	17,412
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	12,071,087	12,071,087	14,262,051	14,262,051
Nivo 2, od toga:	23	23	1,224	1,224
Interna kategorija 1	23	23	1,224	1,224
Nivo 3, od toga:	-	-	-	-
Interna kategorija 1	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,068,927	4,066,855	3,840,947	3,838,517
Nivo 1, od toga:	4,068,926	4,066,855	3,840,947	3,838,517
Interna kategorija 1	943,452	942,767	981,695	980,746
Interna kategorija 2	861	854	-	-
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	3,124,613	3,123,234	2,859,252	2,857,771
Nivo3, od toga:	1	-	-	-
Interna kategorija 5	1	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	71,957,507	71,193,873	67,170,213	66,140,381
Nivo 1, od toga:	60,350,816	60,224,648	53,869,516	53,790,283
Interna kategorija 1	56,054,119	55,958,851	50,465,306	50,409,558
Interna kategorija 2	4,296,697	4,265,797	3,404,210	3,380,725
Interna kategorija 3	-	-	-	-
Interna kategorija 5	-	-	-	-
Nivo 2, od toga:	10,475,243	10,346,582	11,443,154	11,347,656
Interna kategorija 1	9,638,212	9,576,320	10,394,093	10,350,288
Interna kategorija 2	489,946	486,659	733,728	725,077
Interna kategorija 3	159,511	141,253	134,688	122,272
Interna kategorija 4	187,574	142,350	180,645	150,019
Interna kategorija 5	-	-	-	-
Nivo 3, od toga:	1,131,448	622,643	1,857,543	1,002,442
Interna kategorija 1	57,524	45,838	203,502	190,121
Interna kategorija 2	18,920	13,792	83,006	72,542
Interna kategorija 3	73,856	66,270	16,748	13,479
Interna kategorija 4	11,558	9,456	-	-
Interna kategorija 5	969,590	487,287	1,554,287	726,300

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju (Nastavak)

Finansijska sredstva po kategorijama (Nastavak)

Kategorije	31. decembar 2022. godine		31. decembar 2021. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Ostala sredstva	614,665	557,713	327,481	296,754
Nivo 1, od toga:	542,087	537,777	262,667	258,466
Interna kategorija 1	536,845	532,545	260,327	256,131
Interna kategorija 2	2,415	2,406	1,522	1,518
Interna kategorija 5	-	-	-	-
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	2,827	2,826	818	817
Nivo 2, od toga:	1,623	1,586	2,185	2,163
Interna kategorija 1	1,135	1,118	1,749	1,733
Interna kategorija 2	78	75	143	142
Interna kategorija 3	126	117	83	81
Interna kategorija 4	284	276	210	207
Interna kategorija 5	-	-	-	-
Nivo 3, od toga:	70,955	18,350	62,629	36,125
Interna kategorija 1	29,049	1,847	28,872	24,877
Interna kategorija 2	58	33	20	6
Interna kategorija 3	119	50	4	1
Interna kategorija 4	24	12	9	3
Interna kategorija 5	41,705	16,408	33,724	11,238

Podela finansijskih sredstava prema internim kategorijama izvršena je u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9. Banka je sve dužnike podelila u 5 internih kategorija, po grupama dana doznje:

Interna kategorija	Dani doznje
1	0
2	1 do 30
3	31 do 60
4	61 do 90
5	Preko 90

Pri čemu su dužnici u grupi 5, dužnici sa default statusom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**29.1 Kreditni rizik (Nastavak)****Finansijska sredstva prema kategorijama (Nastavak)****Fer vrednost kolaterala**

Sistem upravljanja sredstvima obezbeđenja u Banci podrazumeva skup aktivnosti i propisanih mera i pravila koje se primenjuju u cilju kontinuiranog evidentiranja, alokacije i vrednovanja sredstava obezbeđenja (kolaterala).

Kako bi umanjila svoju izloženost kreditnom riziku Banka kao obezbeđenje plaćanja uzima od dužnika kolaterale tj instrumente obezbeđenja. Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi mogu biti u formi:

- Finansijske imovine (garantnih depozita)
- Garancija izdatih od strane drugih banaka kao obezbeđenje plaćanja
- Hipoteke na nepokretnoj imovini (stambenih i poslovnih nepokretnosti)
- Zalogu na pokretnoj imovine (mašina, vozila, oprema) i
- Drugih vidova kolaterala

Banka ne odobrava plasmane klijentima na osnovu vrednosti instrumenata obezbeđenja već na osnovu pozitivne procene njegove finansijske sposobnosti. U tom smislu instrumenti obezbeđenja se koriste isključivo kao tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Tipovi kolaterala i njihova fer vrednost u momentu izdavanja finansijskog instrumenta koji obezbeđuje usaglašen je sa tipom plasmana, njegovom ročnošću i tipom dužnika.

Instrumenti obezbeđenja su kao takvi upisani u relevantne registre koji su javno dostupni svim zainteresovanim stranama.

Banka može realizovati instrumente obezbeđenja samo nakon proglašenja statusa default-a i raskida ugovora sa dužnikom. Način naplate iz instrumenata obezbeđenja zavisi od tipa samog instrumenata. Fer vrednost (naplaćena vrednost) instrumenata obezbeđenja realizovanih tokom 2022. godine iznosi 124,412 hiljada dinara (2021: 163,914 hiljada dinara).

Za potrebe procene dodatnog kreditnog rizika koji proizilazi iz mogućih problema u realizaciji sredstava obezbeđenja i vremenskog razmaka između neispunjenja obaveza dužnika i mogućnosti Banke da realizuje kolateral, tržišna vrednost kolaterala nad kojim je uspostavljen ili će biti uspostavljen instrument obezbeđenja umanjuje se kako bi se formirala vrednost koju bi Banka postigla u slučaju eventualne prodaje dobra za potrebe naplate svog potraživanja koje je tom imovinom obezbeđeno.

Fer vrednost kolaterala prikazana je u narednom pregledu po procenjenoj tržišnoj vrednosti, ali samo do visine potraživanja koja obezbeđuju. To važi za hipoteke, zaloge, depozite i garancije primljene od dužnika.

Pokriće ukupnih finansijskih sredstava ovako vrednovanim kolateralom na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 33.39%. Pokriće bruto finansijskih sredstava u Nivou 1 ukupnim kolateralom je 28.97%, a pokriće samo hipotekama je 16.91%. Pokriće finansijskih sredstava u Nivou 2 ukupnim kolateralom je 68.54%. a hipotekama 42.47%. Pokriće finansijskih sredstava u Nivou 3 ukupnim kolateralom je 45.92%, a hipotekama 35.10%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Finansijska sredstva prema kategorijama (Nastavak)

Fer vrednost kolaterala (Nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2022. godine

(u hiljadama dinara)

	Bruto aktiva	Depoziti	Hartije od vrednosti i garancije Republike Srbije	Hipoteke	Zaloge	Ostalo
Finansijska sredstva	148,161,745	4,411,970	1,860,100	29,368,167	3,499,399	10,328,567
Nivo 1	130,930,584	3,377,870	1,609,923	22,139,127	3,107,183	7,695,900
Nivo 2	16,025,377	1,027,647	237,257	6,805,868	354,075	2,559,668
Nivo 3	1,205,784	6,453	12,920	423,172	38,141	72,999

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2021. godine

(u hiljadama dinara)

	Bruto aktiva	Depoziti	Hartije od vrednosti i garancije Republike Srbije	Hipoteke	Zaloge	Ostalo
Finansijska sredstva	130,064,342	4,192,178	2,630,942	26,936,315	3,694,701	7,957,982
Nivo 1	111,641,974	3,004,966	2,263,886	19,913,481	3,210,202	5,444,293
Nivo 2	16,491,972	1,156,800	347,686	5,767,848	460,965	2,474,790
Nivo 3	1,930,396	30,412	19,370	1,254,986	23,534	38,899

LTV racio

LTV racio je obračunat kao odnos bruto vrednosti finansijskog sredstva i procenjene tržišne vrednosti nepokretnosti nad kojom je uspostavljena hipoteka u korist Banke.

Kod finansijskih sredstava obezbeđenih hipotekama na dan 31. decembra 2022. godine najveće učešće 36.76% imaju finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV raciom od 50% do 70%, finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV raciom ispod 50% imaju učešće od 33.50%, zatim sa LTV raciom od 70% do 90% imaju učešće od 20.78%, sa LTV raciom preko 100% imaju učešće 7.96%, a finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV raciom od 90% do 100% učestvuju sa 1.00%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Finansijska sredstva prema kategorijama (Nastavak)
LTV racio (Nastavak)
LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2022. godine

LTV	(u hiljadama dinara)				
	Ispod 50%	50%-70%	70%-90%	90%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva obezbeđena hipotekom	9,836,239	10,796,925	6,102,239	293,682	2,339,082
Nivo 1	5,616,291	9,417,856	5,230,976	265,848	1,608,156
Nivo 2	3,931,878	1,364,011	762,348	27,834	719,797
Nivo 3	288,070	15,058	108,915	-	11,129

LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2021. godine

LTV	(u hiljadama dinara)				
	Ispod 50%	50%-70%	70%-90%	90%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva obezbeđena hipotekom	11,463,420	7,746,628	4,254,601	737,994	2,733,672
Nivo 1	8,812,633	5,328,719	3,518,732	301,412	1,951,985
Nivo 2	2,068,314	2,301,969	730,957	37,278	629,330
Nivo 3	582,473	115,940	4,912	399,304	152,357

Finansijska sredstva prema kašnjenju

Na dan 31. decembra 2022. godine bez kašnjenja je 90.69% ukupnih bruto finansijskih sredstava, u kašnjenju od 1 do 30 dana 8.06%, u kašnjenju od 31 do 90 dana 0.38%, u kašnjenju od 91 do 180 dana 0.14%, u kašnjenju od 181 do 365 dana 0.20%, a u kašnjenju preko 365 dana 0.52% finansijskih sredstava.

Pregled finansijskih sredstava po intervalima kašnjenja

	31. decembar 2022. godine		31. decembar 2021. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Bez kašnjenja	100,182,762	99,951,685	93,574,824	93,377,457
1-30 dana	8,903,556	8,874,743	3,091,935	3,048,465
31-90 dana	424,725	349,984	302,697	263,149
91-180 dana	152,008	74,108	204,965	140,614
181-365 dana	226,226	136,943	90,428	50,443
Preko 365 dana	578,732	255,390	1,045,535	366,427
Ukupno	110,468,009	109,642,853	98,310,384	97,246,555

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Finansijska sredstva po delatnostima

U sledećem pregledu prikazana je struktura finansijskih sredstava po granama delatnosti u bruto i neto iznosu.

Na dan 31. decembra 2022. godine najveće učešće u bruto finansijskim sredstvima ima izloženost prema bankama i fin.organizacijama sa 23.15% (2021: 15.87%).

Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2022. godine		31. decembar 2021. godine	
	<u>Bruto izloženost</u>	<u>Neto izloženost</u>	<u>Bruto izloženost</u>	<u>Neto izloženost</u>
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	3,925,481	3,888,900	3,289,376	3,271,985
Rudarstvo	974,058	970,673	120,718	119,813
Prerađivačka industrija	14,360,355	14,145,651	15,081,601	14,752,546
Snabdevanje el. energijom, gasom i klimatizacija	737,713	720,030	571,292	558,034
Građevinarstvo	8,178,371	8,125,281	7,993,774	7,678,737
Trgovina, popravka motornih vozila i motocikala	9,585,168	9,457,319	9,876,424	9,795,785
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	5,462,169	5,410,938	5,783,157	5,719,242
Nekretnine, stručne, naučne i tehničke delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija	2,258,497	2,245,278	2,046,277	2,032,804
Banke, fin. organizacije, osiguranje	25,572,830	25,537,703	15,597,000	15,586,642
Fizička lica	20,178,668	19,943,104	18,961,341	18,749,051
Ostalo	19,234,699	19,197,976	18,989,424	18,981,916
Ukupno	<u>110,468,009</u>	<u>109,642,853</u>	<u>98,310,384</u>	<u>97,246,555</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Finansijska sredstva po delatnostima (Nastavak)
Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima (u hiljadama dinara)

Izloženost prema klijentima u ostalim delatnostima obuhvata:

- Strana lica uključujući i strane banke koje nemaju definisanu i registrovanu delatnost u skladu sa Uredbom Vlade Republike Srbije o klasifikaciji delatnosti,
- Izloženost prema državnim organima,
- Izloženosti za administrativne pomoćne i uslužne delatnosti,
- Delatnosti putničkih agencija, obrazovanje,
- Zdravstvenu i socijalna zaštita,
- Umetnost, zabavu i rekreaciju.

Koncentracija vanbilansnih stavki po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2022. godine		31. decembar 2021. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	279,864	279,840	254,032	253,997
Rudarstvo	68,222	68,220	889,705	889,695
Prerađivačka industrija	8,562,018	8,561,339	7,736,678	7,735,013
Snabdevanje el. energijom, gasom i klimatizacija	670,788	670,504	246,577	246,484
Građevinarstvo	13,131,025	13,130,577	11,008,420	11,008,106
Trgovina, popravka motornih vozila i motocikala	5,365,472	5,365,139	4,383,251	4,379,589
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	3,335,870	3,334,632	2,872,128	2,839,004
Nekretnine, stručne, naučne i tehničke delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija	1,632,127	1,631,907	1,761,876	1,761,490
Banke, fin. organizacije, osiguranje	11,234	11,232	6,481	6,464
Fizička lica	435,722	435,276	397,152	396,972
Ostalo	4,201,394	4,200,909	2,197,658	2,194,299
Ukupno	37,693,736	37,689,575	31,753,958	31,711,113

Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima je u okviru propisanih internih limita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Finansijska sredstva po regionima

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2022. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Srbiji (91.39%). Dužnici iz Evropske unije učestvuju sa 1.68%, iz USA i Kanade sa 0.08%, a dužnici sa ostalih područja sa 6.85%.

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima na neto nivou

	(u hiljadama dinara)	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Srbija	100,200,158	88,154,245
Evropska unija	1,840,541	2,168,466
SAD i Kanada	91,390	84,895
Ostalo	7,510,764	6,838,949
Ukupno	109,642,853	97,246,555

Finansijska sredstva po regionima Srbije

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima Srbije prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2022. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Beogradu 58.63%, zatim u Zapadnoj Srbiji 22.29%. Vojvodini 9.57%, Južnoj Srbiji 5.93% i Istočnoj Srbiji 3.57%.

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima Srbije na neto nivou (u hiljadama dinara)

	(u hiljadama dinara)	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Beograd	58,749,452	47,675,853
Vojvodina	9,589,187	8,914,804
Južna Srbija	5,944,814	5,361,806
Istočna Srbija	3,581,614	3,154,481
Zapadna Srbija	22,335,091	23,047,301
Ukupno	100,200,158	88,154,245

Otpis potraživanja

Banka će na odgovarajući način upravljati naplatom loših plasmana sve dok procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimanje aktivnosti u vezi sa naplatom tj. dokle god postoji mogućnost naplate takvog plasmana. Banka smatra da ekonomska opravdanost naplate prestaje u sledećim situacijama:

- Ozbiljnih poteškoća u postupku naplate koje uključuju smrt dužnika ili založnog dužnika,
- Nepostojanje imovine na kojoj bi se moglo sprovesti izvršenje,
- Duži vremenski period bez naplate i bez perspektive dalje naplate,
- Iznos duga klijenta je nizak pa ne opravdava angažovanje resursa banke radi naplate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Otpis potraživanja (nastavak)

Nakon toga ako utvrdi nepostojanje mogućnosti naplate, Banka sprovodi tzv opšti otpust duga. Opštim otpustom duga Banka vrši trajno odustajanje od naplate potraživanja od dužnika, na bazi poravnanja (sporazuma) sa dužnikom / sadužnicima, pravnosnažne sudske odluke, izvršne isprave (presuda, rešenje), odluke nadležnog organa Banke ili ustupanjem potraživanja koje preuzrokuje prestanak prava na dalju naplatu. U tom slučaju, sva potraživanja Banke se isknižavaju iz bilansne i vanbilansne evidencije. Opštem otpustu kredita (zajma) i/ili potraživanja može i ne mora da prethodi direktni otpis kredita (zajma) i/ili potraživanja. Sa druge strane Banka sprovodi i tzv računovodstveni otpis bilansne aktive koja je niskog stepena naplativosti (eng. Accounting writte off). Pod računovodstvenim otpisom se podrazumeva prenos bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju banke. Pod bilansnom aktivom podrazumevaju se problematični krediti i ostala problematična potraživanja. Računovodstveni otpis ne podrazumeva odricanje Banke od zakonskih i ugovorenih prava, niti od naplate ovih potraživanja, već se vrši računovodstveni otpis iz bilansne evidencije banke, dok ova potraživanja nastavljaju da se vode u vanbilansnoj evidenciji i Banka nastavlja da vodi započete aktivnosti naplate potraživanja. Banka sprovodi računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti u slučaju kada obračunati iznos obezvređenja tih potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti iznosi 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti, odnosno ukoliko su ista u potpunosti indirektno otpisana. Računovodstveni otpis se vrši najmanje na kvartalnom nivou. U toku 2022. godine Banka je računovodstveno otpisala potraživanja po osnovu problematičnih kredita u ukupnom iznosu od 410,924 hiljada dinara (2021: 102,485 hiljada dinara).

Potraživanja u stečaju

Banka vrši prijavu potraživanja u stečajnom postupku podnošenjem iste nadležnom sudu u pisanom obliku. Banka je dužna da potraživanja prijavi u originalnoj valuti potraživanja, u skladu sa Zakonom o stečaju. Danom otvaranja stečajnog postupka, potraživanja poverilaca prema stečajnom dužniku, koja nisu dospela, smatraju se dospelim. Potraživanja u stranoj valuti obračunavaju se u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan otvaranja stečajnog postupka i u knjigama se dalje evidentiraju u dinarima. Potraživanja u funkcionalnoj valuti (RSD), kao i potraživanja po indeksiranim plasmanima, nakon otvaranja stečajnog postupka u knjigama se vode u originalnoj valuti, odnosno dinarima. Nakon što stečajni upravnik utvrdi konačnu listu priznatih potraživanja, potraživanje prema klijentu u bilansnoj evidenciji se svodi na iznos iz liste priznatih potraživanja, a eventualna razlika se prenosi u vanbilansnu evidenciju.

U vezi primene Smernica za objavljivanje podataka i informacija Banke koji se odnose na kvalitet aktive ("Smernice"), tražene kvalitativne informacije, kao i kvantitativne informacije će biti obelodanjene u okviru podataka shodno Odluci o objavljivanju podataka i informacija banke ("Službeni glasnik RS" br. 125/2014. 4/2015 i 103/2016)

Restrukturiranje kredita

Banka je tokom 2022. godine vršila izmenu uslova otplate potraživanja u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Službeni glasnik RS br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 i 8/2019).

U skladu sa izmenom Odluke Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki od 29. juna 2016. godine dočnja u naplati potraživanja računa se prema poslednjem ugovorenom datumu dospeća i to za iznos potraživanja koji je materijalno značajan.

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi s otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama bez obzira na to je li određeni iznos tog potraživanja dospeo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i to na najmanje jedan od sledećih načina:

- Promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, a naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, otpis dela potraživanja, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamate i dr.) ili u odnosu na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku s istim ili sličnim nivoom rizika.
- Refinansiranjem potraživanja – nastanak novog potraživanja banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Restrukturiranje kredita (Nastavak)

Pod restrukturiranim potraživanjima od pravnog lica podrazumevaju se:

- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana na nivou Banke gde uslove restrukturiranja definiše Banka;
- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana u saradnji sa ostalim poveriocima, bilo na bazi međubankarskog sporazuma o jednakim uslovima restrukturiranja ili na bazi Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava uz učešće institucionalnog posrednika;
- potraživanja od dužnika kod kojih je u prethodnom stečajnom postupku predložen i usvojen Unapred pripremljen plan reorganizacije i
- potraživanja od dužnika kod kojih je u stečajnom postupku predložen i usvojen Plan reorganizacije stečajnog dužnika

Restrukturiranim potraživanjima od fizičkog lica smatra se potraživanje od dužnika za koga je Banka, na osnovu kreditne sposobnosti, ocenila da je on u mogućnosti da uredno izmiruje svoje obaveze prema Banci, u narednom periodu uz učinjen ustupak.

Pri preduzimanju mera restrukturiranja Banka je dužna da proceni da li je restrukturiranje plasmana prema pojedinačnom dužniku održivo i ekonomski opravdano za Banku i dužnika, kao i da utvrdi plan restrukturiranja i da redovno prati njegovo sprovođenje i efekte.

Banka redovno, a najmanje jednom u šest meseci, prati sprovođenje plana restrukturiranja kroz Izveštaj o restrukturiranim potraživanjima na nivou klijenta.

Banka može da prestane da potraživanje smatra restrukturiranim ako su na kraju probnog perioda ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Probni period je period od najmanje dve godine koji počinje da teče od trenutka kada se restrukturirano potraživanje klasifikuje kao potraživanje koje se ne smatra problematičnim.

Materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga predstavlja iznos u visini najmanje 6% glavnice potraživanja sa izmenjenim uslovima otplate po osnovu stambenog kredita ili potraživanja kojim je refinansirano potraživanje banke po osnovu tog kredita, odnosno 8% glavnice potraživanja u slučaju ostalih potraživanja.

U narednom pregledu je prikazan broj klijenata i plasmana koji su restrukturirani u toku 2022. godine, kao i njihova bruto izloženost na dan 31. decembra 2022. godine.

Stanje 31. decembra 2022. godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
137,097	25	26

U narednom pregledu je prikazan broj klijenata i plasmana koji su restrukturirani u toku 2021. godine, kao i njihova izloženost na dan 31. decembra 2021. godine.

Stanje 31. decembra 2021. godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
356,317	27	36

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Restrukturiranje kredita (Nastavak)
Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2022. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2022. godine			
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Broj clijenata	Broj partija
Nivo 1	-	-	-	-
Nivo 2	146,356	145,963	19	21
Nivo 3	228,574	186,880	50	56
Ukupno	374,930	332,843	69	77

Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2021. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2021. godine			
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Broj clijenata	Broj partija
Nivo 1	-	-	-	-
Nivo 2	191,136	189,567	21	27
Nivo 3	251,608	201,888	40	50
Ukupno	442,744	391,455	61	77

Fer vrednost sredstava i obaveza

Fer vrednost koja se navodi u finansijskim izveštajima je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno ili obaveza izmirena između obaveštenih voljnih strana u nezavisnoj transakciji.

Fer vrednost se računa na osnovu tržišnih informacija raspoloživih na datum izveštavanja.

Kada god je moguće Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

Fer vrednost nekog tekućeg likvidnog finansijskog instrumenta prikazana po njegovoj nominalnoj vrednosti je približno jednaka njegovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovo uključuje gotovinu kao i potraživanja i obaveze bez definisanog dospeća ili bez fiksne kamatne stope. Za ostala potraživanja i obaveze, budući očekivani tokovi gotovine se diskontuju na njihove neto sadašnje vrednosti koristeći tržišne kamatne stope.

Kotirajuće tržišne cene se koriste za hartije kojima se trguje. Fer vrednost ostalih hartija se računa kao neto sadašnja vrednost budućih očekivanih gotovinskih tokova primenom kamatnih stopa za slične hartije od vrednosti.

U postupku utvrđivanja fer vrednosti municipalnih obveznica izdatih od strane lokalnih organa vlasti u Republici Srbiji diskontna stopa se uvećava za rizik/premiju emitenta u momentu izdavanja municipalnih obveznica ili na skoriji datum ukoliko je podatak dostupan. Banka za obračunat kreditni spread koji se utvrđuje kao trošak rizika (engl. Cost of Risk) primenjuje pristup baziran na inicijalno procenjenoj vrednosti te risk premije.

S obzirom da ne postoji dovoljno rasprostranjeno sekundarno tržište kredita na kome bi se utvrdila fer cena ovih finansijskih instrumenata, neophodno je koristiti niže nivoe inputa od Nivoa 1 i Nivoa 2, pre svega Nivo 3. Jedinica posmatranja je individualni kredit tj. kreditna partija, a fer vrednost se određuje pomoću prihodnog pristupa, odnosno konvertovanjem budućih novčanih tokova (prihoda) konkretnog kredita pomoću DCF metoda.

Produkcija novih plasmana u toku 2022. godine segmentu stanovništva i privrede, bila je u skladu sa tržišnim uslovima (odstupanje po mesecima po pojedinačnim kategorijama proizvoda uzimajući u obzir ročnost, valutu, tip plasmana je uglavnom u opsegu +/-1 p.p.). S tim u vezi, utvrđena fer vrednost kredita plasiranih u toku 2022 godine jednaka je knjigovodstvenoj vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Fer vrednost sredstava i obaveza (Nastavak)

Za kredite plasirane pre 2022. godine rađeno je diskontovanje kamatnim stopama dostupnim na sajtu Narodne Banke Srbije. One se nalaze u izveštaju Kamatne stope banaka na kredite odobrene stanovništvu i nefinansijskom sektoru, po vrsti, ročnosti i namenama – novoodobreni poslovi. Uzeti su podaci iz meseca decembra 2022. godine.

Fer vrednost depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima izračunata je tako što je diskontovana vrednost beskamatnih namenskih depozita po tržišnoj kamatnoj stopi od 0.99%, odnosno po kamatnoj stopi koja se dobija kao prosečna ponderisana kamatna stopa oročenih depozita privrede i stanovništva u valuti EUR koji se nalaze u depozitnom portfoliju Banke na dan 31. decembra 2022.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti, na osnovu značaja ulaznih podataka koji se koriste u izradi merenja:

- Nivo 1: nekorigovane kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za identična sredstva ili obaveze kojima tržišni učesnici mogu pristupiti na dan merenja fer vrednosti;
- Nivo 2: tehnike procene koje se zasnivaju na direktno (cene) ili indirektno (izvedeni iz cena, kamatnih stopa, korelacija, itd.) utvrdivim ulaznim podacima koje nisu kotirane cene iz nivoa 1. Indirektno utvrdivi podaci se koriste za vrednovanje instrumenata na osnovu kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka;
- Nivo 3: parametri nivoa 3 nisu javno dostupni za dato sredstvo ili obavezu.

Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti (u hiljadama dinara)

31. decembar 2022. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti				12,084,609
• Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	13,522	-	-	13,522
• Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	12,071,087	-	12,071,087
31. decembar 2021. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti				14,280,687
• Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	18,636	-	-	18,636
• Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	14,262,051	-	14,262,051

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Procena finansijskih instrumenata (Nastavak)
Finansijska sredstva i obaveze koje se ne vode po fer vrednosti (u hiljadama dinara)

31. decembar 2022. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	21,728,051	-	21,728,051
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	11,752	11,752
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	4,066,855	4,066,855
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	71,279,991	71,279,991
Ostala sredstva	-	-	557,713	557,713
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. druge finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,212,864	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	81,057,405	81,057,405
Ostale obaveze	-	-	891,494	891,494
31. decembar 2021. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	12,689,315	-	12,689,315
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	901	901
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	3,838,517	3,838,517
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	66,510,086	66,510,086
Ostala sredstva	-	-	296,754	296,754
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. druge finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	7,644,590	7,644,590
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	74,471,299	74,471,299
Ostale obaveze	-	-	668,716	668,716

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Procena finansijskih instrumenata (Nastavak)

Pregled finansijskih sredstava i finansijskih obaveza po fer vrednosti – poređenje njihove knjigovodstvene i fer vrednosti obračunate samo u svrhu obelodanjivanja u Napomenama (u hiljadama dinara)

31. decembar 2022. godine	Fer vrednost kroz bilans uspeha	Fer vrednost kroz ostali rezultat	Ostali amort. trošak	Ukupan iznos u knjigama	Ukupna fer vrednost
Finansijska sredstva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	21,728,051	21,728,051	21,728,051
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	11,752	11,752	11,752
Hartije od vrednosti	13,522	12,071,087	-	12,084,609	12,084,609
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	4,066,855	4,066,855	4,066,855
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	71,193,873	71,193,873	71,279,991
Ostala sredstva	-	-	557,713	557,713	557,713
Finansijske obaveze					
Obaveze po osnovu derivata	-	-	1,573	1,573	1,573
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,212,864	8,212,864	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	81,057,821	81,057,821	81,057,405
Ostale obaveze	-	-	891,494	891,494	891,494
31. decembar 2021. godine					
Finansijska sredstva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	12,689,315	12,689,315	12,689,315
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	901	901	901
Hartije od vrednosti	18,636	14,262,051	-	14,280,687	14,280,687
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	3,838,517	3,838,517	3,838,517
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	66,140,381	66,140,381	66,510,086
Ostala sredstva	-	-	296,754	296,754	296,754
Finansijske obaveze					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	7,644,590	7,644,590	7,644,590
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	74,488,194	74,488,194	74,471,299
Ostale obaveze	-	-	668,716	668,716	668,716

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**29.2 Kapital i adekvatnost kapitala**

Cilj upravljanja Banke u vezi sa pokazateljem adekvatnosti kapitala je da se obezbedi održavanje potrebnog nivoa kapitala kao podrška razvoju Banke i rastu poslovnih aktivnosti.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Rizična aktiva Banke jednaka je zbiru aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnog zahteva u vezi sa deviznim i operativnim rizikom pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za zbir odbitnih stavki, s tim da je Banka dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10,000,000 EUR.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik Banka izračunava primenom standardizovanog pristupa, množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom sa 8%. Aktivom Banke ponderisanom kreditnim rizikom smatra se zbir bruto knjigovodstvene vrednosti bilansne aktive umanjene za ispravke vrednosti i bruto knjigovodstvene vrednosti vanbilansnih stavki umanjene za rezervisanja, pomnoženih faktorima konverzije.

Kapitalni zahtev u vezi sa deviznim rizikom izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 8%. Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća.

Kapitalni zahtev za operativni rizik Banka izračunava primenom pristupa osnovnog indikatora u iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Uzimajući u obzir da Banka ne dostiže propisane limite, nije dužna da pored kapitalnih zahteva za kreditni, devizni i operativni rizik, izračunava i obezbeđuje pokriće kapitalnih zahteva u vezi sa ostalim tržišnim rizicima koji proizilaze iz stavki koje se vode u knjizi trgovanja.

Na dan 31. decembra 2022. godine kapital i adekvatnost kapitala obračunati su prema odlukama Narodne banke Srbije usklađenim sa primenom Bazel III standarda.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2022. iznose:

- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke iznosi 29.99%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke iznosi 29.98%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke iznosi 28.23% i

viši su od minimalnih vrednosti propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala:

- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 4.5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.2 Kapital i adekvatnost kapitala (Nastavak)

R. broj	Naziv pozicije	U hiljadama dinara	
		31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
1	KAPITAL	20,552,618	14,362,328
1.1	OSNOVNI KAPITAL	20,551,278	14,360,988
1.1.1	Osnovni akcijski kapital	19,351,278	13,160,988
	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća		
1.1.1.1	emisiona premija	17,161,329	11,297,709
1.1.1.1.1	Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	9,887,600	7,338,200
1.1.1.1.2	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	7,273,729	3,959,509
1.1.1.2	(-) Gubitak	-	-
1.1.1.3	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici/gubici	(499,012)	(227,400)
	Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske	3,827,958	2,938,563
1.1.1.4	Rizike		
	(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata	(12,291)	(14,487)
1.1.1.5	osnovnog akcijskog kapitala		
1.1.1.6	(-) Gudvil umanjen za povezane odložene poreske obaveze	-	-
	(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane		
1.1.1.7	odložene poreske obaveze	(1,016,170)	(716,894)
	(-) Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće		
	profitabilnosti, izuzev onih koja proističu iz privremenih	(51,106)	(63,913)
1.1.1.8	razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze		
	(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj		
	aktivni i vanbilansnim stavkama banke koji se odbija od	-	-
1.1.1.9	osnovnog akcijskog kapitala banke		
	(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica kod kojih		
1.1.1.10	je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja	(59,430)	(52,590)
	kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom		
	NBS		
	(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica, a koji		
1.1.1.11	po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za	-	-
	primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala		
1.1.2	Dodatni osnovni kapital	1,200,000	1,200,000
	Instrumenti dodatnog osnovnog kapitala i pripadajuća		
1.1.2.1	emisiona premija	1,200,000	1,200,000
1.1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala	600,000	600,000
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dodatnog		
1.1.2.1.2	osnovnog kapitala	600,000	600,000
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	1,340	1,340
	Instrumenti dopunskog kapitala, subordinirane obaveze i		
1.2.1	pripadajuća emisiona premija	1,340	1,340
1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dopunskog kapitala	1,340	1,340
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dopunskog		
1.2.1.2	Kapitala	-	-
2.	Ukupna rizična aktiva:	68,539,985	60,759,233
2.1	Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	62,382,259	55,406,720
2.2	Rizikom ponderisane izloženosti za devizni rizik	-	-
	Rizikom ponderisana aktiva za rizik prilagođavanja kreditne		
2.3	izloženosti	9,388	-
2.4	Rizikom ponderisane izloženosti za operativni rizik	6,148,338	5,352,513
3.	Pokazatelji adekvatnosti kapitala:		
3.1	Pokazatelj adekvatnosti kapitala	29.99%	23.64%
3.2	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	29.98%	23.64%
3.3	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	28.23%	21.66%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.3 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka se aktivno bavi prodajom imovine stečene naplatom potraživanja i tako stečenu imovinu može zadržati određeni period samo u slučajevima kada bi brza prodaja dovela do značajnih gubitaka.

Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine

Red. br.	Opis stečene imovine	Površina (m ²)	Datum sticanja imovine	Izvršni dužnik	Neto vrednost 31. decembar 2022.	Neto vrednost 31. decembar 2021.
1.	Poslovni prostor KO Čuprija	82	20.decembar 2018.	Interchem HIM doo	-	4,619
2.	Poslovni prostor KO Čuprija	89	20.decembar 2018.	Interchem HIM doo	-	4,485
3.	Porodično Stambena Zgrada 1, Ko Voljavče-Jagodina	256.8	31.avgust 2020.	Interchem HIM doo	6,810	6,810
4.	Dvosoban stan-Kragujevac	121	29.septembar 2020.	Interchem HIM doo	10,584	10,584
5.	Poslovni prostor 1-u suterenu, KO Jagodina	222	21.maj 2021.	Interchem HIM doo	12,052	12,052
6.	Poslovni prostor 2-u prizemlju, KO Jagodina	222	21.maj 2021.	Interchem HIM doo	20,102	20,102
7.	Poslovni prostor 1-u potkrovlju, KO Jagodina	222	21.maj 2021.	Interchem HIM doo	16,053	16,053
8.	Porodično Stambena Zgrada, KO Štulac Vrnjačka Banja sa građevinskim zemljištem	133.96 + 809 građevinsk o zemljište	02.septembar 2021.	Marix doo	-	3,668
Ukupno					65,601	78,373

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.4 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje likvidnih sredstava Banke na nivou koji zadovoljava ispunjavanje dospelih obaveza Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj omogućava da u svakom trenutku ispuni svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava sve svoje obaveze (solventnost).

Za upravljanje rizikom likvidnosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja rizikom likvidnosti i Plan poslovanja u slučaju nastanka krize likvidnosti;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti;
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i održavaju likvidnost.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke riziku likvidnosti i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i

Merenje rizika likvidnosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izračunavanje Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, dodatnih racija likvidnosti, Racija koncentracije depozita, GAP analizu i stres testove.

Merenje nivoa izloženosti riziku likvidnosti vrši se praćenjem Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizikom likvidnosti banke i Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti. Pokazatelj predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog Pokazatelja, s druge strane. Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog pokazatelja, s druge strane. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Ostvarene vrednosti Pokazatelja i Užeg pokazatelja likvidnosti

	Pokazatelj likvidnosti	
	2022.	2021.
31. decembar	1.95	1.93
Prosečna vrednost	1.83	1.98
Maksimalna vrednost	2.33	2.36
Minimalna vrednost	1.34	1.63
	Uži pokazatelj likvidnosti	
	2022.	2021.
31. decembar	1.70	1.66
Prosečna vrednost	1.56	1.77
Maksimalna vrednost	1.95	2.20
Minimalna vrednost	1.12	1.41

Likvidnost Banke pratila se i kroz Racio likvidne aktive koji predstavlja odnos likvidne aktive i ukupne aktive.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.4 Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ostvarene vrednosti Racija likvidne aktive

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
31. decembar	32.29%	30.05%
Prosečna vrednost	28.20%	29.65%
Maksimalna vrednost	34.51%	31.63%
Minimalna vrednost	<u>23.73%</u>	<u>26.75%</u>

Ostvarene vrednosti Pokazatelja pokriva likvidnom aktivom

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
31. decembar	<u>147.70%</u>	<u>149.86%</u>

U toku 2022. godine Banka je nivo rizika likvidnosti pratila i na osnovu kretanja dodatnih racija likvidnosti propisanih Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i na osnovu pokazatelja iz ugovora koje je Banka potpisala sa međunarodnim finansijskim institucijama. Vrednosti ovih pokazatelja kretale su se u okviru limita propisanih Procedurom, odnosno u okviru limita ugovorenih sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Za praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti od ključnog značaja je praćenje usklađenosti dospeća sredstava i obaveza. Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost dospeća aktive i obaveza su fundamentalne za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno za banke da se ikad u potpunosti usaglase, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređen period i da su različitih vrsta. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Banka je tokom 2022. godine izvršila prilagođavanje metodološkog okvira za izradu gega likvidnosti u pogledu razrade tretmana pozicija sredstava kod centralne banke, hartija od vrednosti i pripadajućih kamata, naknada i vremenskih razgraničenja pozicija kredita i potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.4 Rizik likvidnosti (Nastavak)

U narednoj tabeli prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

31. decembar 2022. godine	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19,676,951	2,051,100	-	-	-	21,728,051
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	12,084,609	-	-	-	-	12,084,609
Potraživanje po osnovu derivata	11,752	-	-	-	-	11,752
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,941,838	427	26,701	2,113	95,776	4,066,855
Kredit i potraživanja od komitenata	2,746,315	5,982,001	19,391,782	31,503,550	11,570,225	71,193,873
Ostala sredstva	31,267	-	-	-	526,446	557,713
Ukupno finansijska sredstva	38,492,732	8,033,528	19,418,483	31,505,663	12,192,447	109,642,853
Obaveze po osnovu derivata	1,573	-	-	-	-	1,573
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,429,914	2,425,428	1,323,709	1,033,813	-	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	13,741,673	9,804,912	46,402,305	8,935,846	2,173,085	81,057,821
Ostale obaveze	282,180	-	-	-	609,314	891,494
Ukupno finansijske obaveze	17,455,340	12,230,340	47,726,014	9,969,659	2,782,399	90,163,752
Ročna neusklađenost	21,037,392	(4,196,812)	(28,307,531)	21,536,004	9,410,048	19,479,101

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.4 Rizik likvidnosti (Nastavak)

31. decembar 2021. godine	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	12,689,315	-	-	-	-	12,689,315
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	1,398,287	-	-	5,266,000	7,616,400	14,280,687
Potraživanja po osnovu derivata	901	-	-	-	-	901
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,838,517	-	-	-	-	3,838,517
Kreditni i potraživanja od komitenata	2,360,599	3,740,196	16,965,482	29,735,403	13,338,701	66,140,381
Ostala sredstva	294,718	-	-	-	2,036	296,754
Ukupno finansijska sredstva	20,582,337	3,740,196	16,965,482	35,001,403	20,957,137	97,246,555
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,728,117	2,054,359	715,797	2,079,248	67,069	7,644,590
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	42,524,020	5,579,472	16,326,634	8,226,949	1,831,117	74,488,194
Ostale obaveze	59,735	-	-	-	608,981	668,716
Ukupno finansijske obaveze	45,311,872	7,633,831	17,042,431	10,306,198	2,507,168	82,801,500
Ročna neusklađenost	(24,729,535)	(3,893,635)	(76,949)	24,695,205	18,449,969	14,445,055

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV)****29.5.1 Kamatni rizik**

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Cilj upravljanja kamatnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena tržišnih kamatnih stopa.

Za upravljanje kamatnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja kamatnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje kamatnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu kamatnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Služba za upravljanje rizicima koja operativno sprovodi Politiku i Proceduru i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku i
- Sektor marketinga koji vrši dnevno praćenje tržišnih kamatnih stopa i predlaže visine kamatnih stopa za proizvode Banke.

Merenje kamatnog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima i to kroz merenje rizika ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (repricing risk), baznog kamatnog rizika, rizika krive prinosa i rizika opcija.

U nastavku je dat pregled kamatonosne aktive i pasive i to po periodima njihovog dospeća za stavke sa fiksnom kamatnom stopom odnosno prema periodima ponovnog utvrđivanja cena za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)
29.5.1 Kamatni rizik (Nastavak)

31. decembar 2022. godine	U hiljadama dinara						
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	Nekamato- nosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14,049,215	-	-	-	-	7,678,836	21,728,051
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	12,071,087	-	-	-	-	13.522	12,084,609
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	11.752	11.752
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,514	259	27.086	1.607	-	4,034,389	4,066,855
Kreditni i potraživanja od komitenata*	37,657,138	3,494,081	16,458,582	11,251,303	1,372,514	960,254	71,193,873
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	557,713	557,713
Ukupno finansijska sredstva	63,780,954	3,494,340	16,485,668	11,252,910	1,372,514	13,256,466	109,642,853
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	1.573	1.573
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,500,460	2,386,351	1,307,743	1,021,123	-	1,997,186	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	22,591,270	8,528,889	27,853,577	19,569,000	2,168,236	346,851	81,057,821
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	891,494	891,494
Ukupno finansijske obaveze	24,091,730	10,915,240	29,161,320	20,590,123	2,168,236	3,237,104	90,163,752
Gap individualni	39,689,224	(7,420,900)	(12,675,652)	(9,337,213)	(795,722)		
Gap kumulativni	39,689,224	32,268,324	19,592,672	10,255,459	9,459,737		

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine
29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)
29.5.1 Kamatni rizik (Nastavak)

31. decembar 2021. godine	U hiljadama dinara						
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	Nekamatonosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8,338,861	-	-	-	-	4,350,454	12,689,315
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	400,000	-	-	5,266,000	7,616,400	998,287	14,280,687
Potraživanje po osnovu derivata	-	-	-	-	-	901	901
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,428,120	-	-	-	-	2,410,397	3,838,517
Kredit i potraživanja od komitenata*	9,693,245	4,774,154	24,035,419	20,368,136	5,722,205	1,547,222	66,140,381
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	296,754	296,754
Ukupno finansijska sredstva	19,860,226	4,774,154	24,035,419	25,634,136	13,338,605	9,604,015	97,246,555
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,728,117	3,053,807	885,254	910,343	-	67,069	7,644,590
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4,916,159	6,281,323	18,591,730	5,832,766	-	38,866,216	74,488,194
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	668,716	668,716
Ukupno finansijske obaveze	7,644,276	9,335,130	19,476,984	6,743,109	-	39,602,001	82,801,500
Gep individualni	12,215,950	(4,560,976)	4,558,434	18,891,027	13,338,605		
Gep kumulativni	12,215,950	7,654,974	12,213,408	31,104,435	44,443,040		

*U poziciji Kredit i potraživanja od komitenata kao nekamatonosan iznos prikazana je (neto) vrednost NPL plasmana

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

29.5.1 Kamatni rizik (Nastavak)

U narednoj tabeli dat je prikaz kamatne osetljivosti. Osetljivost se meri uticajem paralelnog pomeranja krive prinosa za 200 b.p. na kapital i prihode Banke.

	2022.		U hiljadama dinara 2021.	
	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode
31. decembar	(1,023,699)	33,761	(659,210)	63,846
Prosečna vrednost	(797,761)	48,738	(559,919)	69,213
Maksimalna vrednost	(698,205)	59,560	(507,921)	74,563
Minimalna vrednost	(1,023,699)	33,761	(659,210)	63,846

29.5.2 Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je minimiziranje gubitaka koji nastaju po osnovu promena deviznih kurseva.

Za upravljanje deviznim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku za upravljanje tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje deviznim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu deviznog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i vrše upravljanje valutnom strukturom izvora sredstava i plasmana.

Merenje deviznog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima na osnovu Pokazatelja deviznog rizika kao odnosa neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke, a prema Odluci o adekvatnosti kapitala i Odluci o izveštavanju banaka, kao i Proceduri Upravljanje deviznim rizikom.

Ostvarene vrednosti pokazatelja deviznog rizika

	2022.	2021.
31. decembar	0.80%	0.73%
Prosečna vrednost	2.19%	1.57%
Maksimalna vrednost	7.02%	5.50%
Minimalna vrednost	0.13%	0.19%

Devizni rizik meren Pokazateljem deviznog rizika se u toku 2022. godine nalazio u kategoriji niskog rizika. Prosečna vrednost Pokazatelja deviznog rizika iznosila je 2.19%.

U narednoj tabeli dat je pregled otvorenih deviznih pozicija pojedinačno po valutama na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

29.5.2 Devizni rizik (Nastavak)

Analiza sredstava i obaveza po valutama

31. decembar 2022. godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6,326,412	52,182	73,660	35,293	6,487,547	15,240,504	21,728,051
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	12,084,609	12,084,609
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	11,752	11,752
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,651,520	343,059	885,703	98,066	2,978,348	1,088,507	4,066,855
Kredit i potraživanja od komitenata	45,585,794	-	-	-	45,585,794	25,608,079	71,193,873
Ostala sredstva	36,600	156	11	45	36,812	520,901	557,713
Ukupno finansijska sredstva	53,600,326	395,397	959,374	133,404	55,088,501	54,554,352	109,642,853
Obaveze po osnovu derivata	-	1,573	-	-	-	-	1,573
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4,990,466	100,270	266	12	5,091,014	3,121,850	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	43,731,159	843,191	951,226	115,616	45,641,192	35,416,629	81,057,821
Ostale obaveze	580,579	-	-	-	580,579	310,915	891,494
Ukupno finansijske obaveze	49,302,204	945,034	951,492	115,628	51,312,785	38,849,394	90,163,752
Neto pozicija	4,298,122	(549,637)	7,882	17,776	3,775,716	15,704,960	19,479,101

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

29.5.2 Devizni rizik (Nastavak)

31. decembar 2021. godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5,534,011	46,037	155,931	47,343	5,783,322	6,905,993	12,689,315
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	14,280,687	14,280,687
Potraživanja po osnovu derivata	-	901	-	-	901	-	901
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,147,791	369,344	634,736	238,696	3,390,567	447,950	3,838,517
Kredit i potraživanja od komitenata	34,843,895	-	-	-	34,843,895	31,296,486	66,140,381
Ostala sredstva	89,616	34	4	51	89,705	207,049	296,754
Ukupno finansijska sredstva	42,615,313	416,316	790,671	286,090	44,108,390	53,138,165	97,246,555
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,978,892	455,572	40,729	101,905	4,577,098	3,067,492	7,644,590
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	36,897,003	828,698	669,525	101,857	38,497,083	35,991,111	74,488,194
Ostale obaveze	576,573	-	-	-	576,573	92,143	668,716
Ukupno finansijske obaveze	41,452,468	1,284,270	710,254	203,762	43,650,754	39,150,746	82,801,500
Neto pozicija	1,162,845	(867,954)	80,417	82,328	457,636	13,987,419	14,445,055

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

29.5.2 Devizni rizik (Nastavak)

U nastavku je prikazan uticaj promene kurseva za 15% na neto deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine. Pozicije sa deviznom klauzulom prikazane su u okviru EUR pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u evrima odnosno u okviru USD pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u dolarima.

31.12.2022. godine	(u hiljadama dinara)								
	EUR	EUR +15%	EUR -15%	USD	USD +15%	USD -15%	CHF	CHF +15%	CHF -15%
Finansijska sredstva	53,689,787	61,743,255	45,636,319	395,502	454,827	336,177	959,373	1,103,279	815,467
Finansijske obaveze	49,504,937	56,930,678	42,079,196	919,065	1,056,925	781,205	951,360	1,094,064	808,656
Neto pozicija	4,184,850	4,812,577	3,557,123	(523,563)	(602,098)	(445,028)	8,013	9,215	6,811
31.12.2021. godine	EUR	EUR +15%	EUR -15%	USD	USD +15%	USD -15%	CHF	CHF +15%	CHF -15%
Finansijska sredstva	42,615,313	49,007,610	36,223,016	416,316	478,763	353,868	790,671	909,271	672,070
Finansijske obaveze	41,452,468	47,670,338	35,234,598	1,284,270	1,476,911	1,091,630	710,254	816,792	603,715
Neto pozicija	1,162,845	1,337,272	988,418	(867,954)	(998,148)	(737,762)	80,417	92,479	68,355

29.5.3 Rizik promene cena hartije od vrednosti (HOV)

Rizik promene cena HOV predstavlja rizik od negativnih uticaja na finansijski rezultat Banke usled promene cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Cilj upravljanja rizikom promene cena HOV je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Za upravljanje rizikom promene cena HOV u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja portfoliom HOV i Politiku upravljanja tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu rizika promene cena HOV i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor sredstava koji dnevno upravlja portfoliom HOV i Služba za upravljanje rizicima koja prati kretanje vrednosti pozicija knjige trgovanja i izveštava rukovodstvo Banke.

Služba za upravljanje rizicima na bazi relevantnih izvora tržišnih informacija vrši aktivno praćenje vrednosti HOV u posedu Banke i kontroliše njihovu usklađenost sa interno propisanim limitima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

29.5.3 Rizik promene cena HOV (Nastavak)

Vrednost portfolija Banke

	U hiljadama dinara	
	Tržišna vrednost na dan 31. decembar	
	2022.	2021.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	13,522	18,636
Akcije banaka	-	-
Akcije preduzeća	13,522	18,636
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	12,071,087	14,262,051
Obveznice RS u dinarima	12,071,087	14,262,051

29.6 Operativni rizik

Izloženost operativnom riziku

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik isključuje reputacioni i strateški rizik, ali uključuje zakonski (pravni) rizik.

Za upravljanje operativnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja operativnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje operativnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu operativnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Služba za upravljanje rizicima koja dnevno prati i prikuplja podatke o nastalim događajima operativnog rizika i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku;
- Izloženost operativnom riziku meri se u Službi za upravljanje rizicima kroz identifikaciju operativnog rizika, evidenciju i analizu baze podataka u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizikom.

Izloženost operativnom riziku meri se praćenjem broja događaja iste vrste u toku kalendarske godine i visinom finansijskog uticaja pojedinačnog događaja.

	2022	2021
Broj događaja	128	118
Bruto gubitak (EUR)	2,291,630	1,652,783
Neto gubitak (EUR)	3,731	12,331

U toku 2022. godine zabeleženo je 128 događaja operativnog rizika, odnosno 10 događaja više u odnosu na 2021. godinu. Veliki broj događaja operativnog rizika odnosio se na blagajničke manjkove ili viškove i uspešno su rešeni (58 događaja blagajničkog manjka, 27 događaja blagajničkog viška). Preostalih 43 događaja operativnog rizika se odnosilo na slučajeve prekida u poslovanju i pad sistema, tehničke probleme, nepoštovanje procedura u potpunosti prilikom odobrenja plasmana, pogrešne brojeve računa tokom plaćanja, računovodstvene greške, operativne greške, eksternu prevaru itd.

Banka vrši procenjivanje rizika poveravanja aktivnosti trećim licima, a na osnovu zaključenog ugovora sa tim licima u kome su jasno definisana sva prava i obaveze ugovornih strana.

Pri uvođenju novih proizvoda, procesa i sistema ili novih poslovnih aktivnosti Banka vrši procenjivanje i identifikovanje operativnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom

Cilj upravljanja rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled izloženosti informacionog sistema Banke prema javnim mrežama, zlonamernim internim napadima, hardverskim kvarovima, sabotazama i održavanjem ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije (Službeni glasnik RS, br. 23/2013, 113/2013, 2/2017, 88/2019 i 37/2021) Banka je preduzela niz aktivnosti sa ciljem potpunog usaglašavanja sa pomenutom Odlukom. Sa tim u vezi usvojena je Strategija razvoja informacionog sistema, Strategija obezbeđenja kontinuiteta poslovanja, Izlazne strategije za aktivnosti poverene trećim licima, Politika bezbednosti informacionog sistema i Politika upravljanja informacionim sistemom.

U skladu sa Odlukom NBS o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije, shodno organizacionim i procesnim promenama izvršeno je usklađivanje procedura i uputstava.

Banka je završila proces PCI DSS resertifikacije kojim je potvrdila adekvatan nivo zaštite podataka za potrebe kartičarskog poslovanja. Proces usklađivanja sa zahtevima PCI DSS standarda podrazumeva ne samo proceduralna unapređenja, već i unapređenja zaštite informacionog sistema, čime se posledično obezbeđuje i viši nivo zaštite, kako kartičarskog poslovanja, tako i poslovnih procesa Banke u širem smislu.

Informacioni sistem Banke poseduje funkcionalnosti za podršku poslovnim procesima i obezbeđuje blagovremene, tačne i potpune informacije od značaja za donošenje poslovnih odluka i upravljanje rizicima.

Banka kontinuirano radi na usavršavanju svog informacionog sistema. Sa tim u vezi redovno ažurira postojeću Strategiju razvoja informacionog sistema i Politiku upravljanja informacionim sistemom.

U cilju kvalitetnog upravljanja informacionim sistemom, Banka redovno održava sednice Komisije za upravljanje informacionim sistemom, koja ima sledeće uloge i odgovornosti:

- Analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojene Strategije razvoja informacionog sistema Banke, Politike upravljanja informacionim sistemom Banke i Politike bezbednosti informacionog sistema Banke, kao i sprovođenje pripadajućih sistema unutrašnjih kontrola;
- Sa stanovišta usklađenosti sa realizacijom poslovnih ciljeva Banke, analizira i odobrava važne projekte / projektne inicijative u vezi informacionog sistema na osnovu opravdanosti investicije;
- Prati progres važnih projekata u vezi informacionog sistema;
- Definiše prioritete projektnog portfolia u vezi informacionog sistema;
- Analizira i odobrava prioritete važnih aktivnosti u vezi informacionog sistema;
- Vršiti nadzor funkcionalnosti i bezbednosti informacionog sistema u celini;
- Vršiti koordinaciju, nadzor i predlaže na usvajanje klasifikaciju podataka u informacionom sistemu;
- Razmatra i predlaže na usvajanje izveštaje o riziku informacionog sistema;
- Razmatra postupanje sa rizicima visokog nivoa koji su posledica incidenata ili izmena u informacionom sistemu;
- Najmanje kvartalno izveštava Izvršni odbor Banke o stanju informacionog sistema, utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se otkloniti te nepravilnosti, odnosno unaprediti politike i procedure za upravljanje informacionim sistemom i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Kontinuirano se vrše identifikovanje, merenja i procene rizika od strane vlasnika rizika (vlasnik afektovanog poslovnog ili tehničkog procesa), koordinatora rizika informacionog sistema i Foruma za upravljanje rizikom informacionog sistema, a prema Bančinoj proceduri za upravljanje rizikom informacionog sistema.

Okvir za upravljanje informacionim sistemom čini usvojena Strategija razvoja informacionog sistema i Politika upravljanja informacionim sistemom kao i procesi upravljanja incidentima informacionog sistema, upravljanja izmenama informacionog sistema, upravljanja portfoliom, projektima i programima razvoja informacionog sistema koji su definisani odgovarajućim procedurama i drugim internim aktima Banke.

Za upravljanje rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Strategiju razvoja informacionog sistema, Politiku bezbednosti informacionog sistema i Strategiju obezbeđenja kontinuiteta poslovanja;
- Izvršni odbor, koji sprovodi usvojene strategije i politike i utvrđuje procedure i uputstva;
- Komisija za upravljanje informacionim sistemom koji prati rad i razvoj informacionog sistema i donosi odgovarajuće odluke i predlaže odgovarajuće mere Izvršnom odboru Banke;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom (Nastavak)

- Forum za upravljanje IT rizicima koji donosi odluke o upravljanju daljim akcijama za mitigaciju predmetnih rizika, prati realizaciju i efektivnost mera i razmatra kvantifikaciju rizika predloženu od strane SBI. Forum izveštava Komisiju za upravljanje Informacionim sistemom, koja dalje izveštava Izvršni odbor na kvartalnom nivou o svom radu.
- Sektor Informacionih tehnologija koji planira, predlaže i izvršava sve aktivnosti vezane za informacioni sistem Banke i o tome izveštava Komisiju za informacionu tehnologiju;
- Direktor Službe za bezbednost IS sprovodi procenu bezbednosnog rizika informacionog sistema u Banci i izveštaj o tome dostavlja Forumu za upravljanje rizicima IS.

29.8 Rizik izloženosti

Cilj upravljanja rizikom izloženosti je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled koncentracije izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i održavanje ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

Za upravljanje rizikom izloženosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica u iznosu preko 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom;
- Izvršni odbor koji utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom izloženosti i koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica do iznosa od 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o davanju ovlašćenja Izvršnom odboru Banke za zaključenje pravnog posla sa povezanim licem;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje rizikom izloženosti;
- Služba za upravljanje rizicima koja izveštava rukovodstvo o izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

Merenje rizika izloženosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima na osnovu izrade izveštaja propisanih odgovarajućim odlukama Narodne banke Srbije i procedurama Banke.

Izloženosti prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti nakon primene tehnika ublažavanja rizika:

	2022.		(u hiljadama dinara) 2021.	
	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu
Lica povezana sa Bankom	3,363,316	16.36%	1,938,024	13.49%
Velike izloženosti	7,074,854	34.43%	4,830,235	33.64%

Tokom 2022. godine izloženosti prema jednom licu/grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom bile su u okvirima propisanih limita. Za sve izloženosti Banke koje su se nalazile u kategoriji srednjeg nivoa rizika izloženosti, a veće su od 10% kapitala Banke obezbeđena je prethodna saglasnost Upravnog odbora Banke.

Banka prati Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti. Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti predstavlja odnos bilansne aktive i vanbilansnih stavki koje se klasifikuju 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev banaka sa jedne, i kapitala Banke sa druge strane. Cilj Banke je održavanja ovog pokazatelja na nivou ispod 250%.

Na dan 31. decembra 2022. godine bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju a koje se odnose na 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev banaka, iznosila je 22,390,657 hiljada dinara (2021: 19,962,855 hiljada dinara). Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti na dan 31. decembra 2022. godine iznosio je 103.90% (2021: 133.07%). Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti smanjen je za 29.17 p.p kao posledica povećanja kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.9 Rizik ulaganja u druga pravna lica koja ne pripadaju finansijskom sektoru i u osnovna sredstva

Pod ulaganjima u druga pravna lica podrazumevaju se ulaganja kojima Banka stiče udeo ili akcije pravnih lica koja nisu u finansijskom sektoru. Ovim ulaganjima ne smatra se sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

Za upravljanje rizikom ulaganja u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke o pojedinačnim ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;
- Izvršni odbor koji je usvojio Proceduru za upravljanje rizikom ulaganja i koji donosi odluke o ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost ne prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati rizik ulaganja Banke i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor informacionih tehnologija, Služba za tehničko administrativne poslove i Služba za bezbednost su zaduženi za nabavku osnovnih sredstava.

Merenje rizika je u nadležnosti Službe za finansijsko upravljanje i budžetiranje i Službe za upravljanje rizicima.

Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine u odnosu na kapital banke

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva i investicione nekretnine	<u>8.42%</u>	<u>11.20%</u>

U toku 2022. godine ulaganja Banke su se nalazila u kategoriji niskog rizika.

29.10 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Za upravljanje rizikom zemlje u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku za upravljanje rizikom zemlje;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom zemlje;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost riziku zemlje i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba platnog prometa koja vrši otvaranje i zatvaranje računa i transfere sredstava sa korespondentskim bankama u inostranstvu.

Merenje rizika zemlje vrši se u Službi za upravljanje rizicima gde se rizik zemlje identifikuje mesečno prilikom izrade mesečnog Izveštaja o izloženosti Banke rizicima.

Banka formira sistem klasifikacije zemalja prema visini rizika zemlje i opredelila se za sistem klasifikacije rizika po kategorijama dodeljenim od strane međunarodnih kreditnih agencija (Moody's, Standard & Poors i Fitch).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.10 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena (Nastavak)

U toku 2022. godine Banka je imala izloženost prema klijentima koje posluju u zemljama koje su shodno oceni međunarodnih agencija za ocenu kreditnog rejtinga i procedurom Banke klasifikovane kao nisko rizične i srednje rizične zemlje.

Limit za izloženost Banke prema zemljama koje se nalaze u kategoriji niskog rizika je bez ograničenja. Na dan 31. decembra 2022. godine zemlje iz ove kategorije rizika su Nemačka, Austrija, Sjedinjene Američke Države i Češka Republika. Na dan 31. decembra 2022. zemlje u kategoriji srednjeg rizika su Makedonija, Turska, Rumunija, Bosna, Hrvatska i Crna Gora. Izloženost prema zemljama u kategoriji srednjeg rizika bila je značajno ispod usvojenih internih limita u toku decembra 2022. godine.

Pregled zemalja klijenata čija izloženost ulazi u rizik zemlje na dan 31. decembra 2022.

Zemlja	Kategorija rizika	Limit	Učešće u kapitalu Banke
Nemačka	Nizak	Bez limita	5.23%
Austrija	Nizak	Bez limita	0.56%
Sjedinjene Američke Države	Nizak	Bez limita	0.45%
Češka Republika	Nizak	Bez limita	0.06%
Belgija	Nizak	Bez limita	0.00%
Makedonija	Srednji	100% regulatornog kapitala	21.71%
Turska	Srednji	100% regulatornog kapitala	27.57%
Rumunija	Srednji	20% regulatornog kapitala	3.10%
Bosna	Srednji	40% regulatornog kapitala	1.71%
Hrvatska	Srednji	10% regulatornog kapitala	0.02%
Crna Gora	Srednji	40% regulatornog kapitala	0.01%
Albanija	Srednji	25% regulatornog kapitala	0.00%
Italija	Srednji	10% regulatornog kapitala	0.00%

29.11 Rizik po životnu i društvenu sredinu

Cilj upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu predstavlja identifikaciju, procenu i kontrolu rizika koji mogu prouzrokovati ugrožavanje životne i društvene sredine i vrši se u skladu sa Politikom i Procedurom upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu.

Za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci, odgovorni su:

- Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu i utvrđuje potrebu za njenom izmenom;
- Izvršni odbor, koji utvrđuje i sprovodi proceduru Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu;
- Kreditni odbori, koji odlučuju o odobravanju plasmana u skladu sa raspoloživim informacijama i mišljenjem Sektora za kreditiranje u vezi sa rizikom uticaja na životnu i društvenu sredinu;
- Služba za upravljanje rizicima, koja prati stanje plasmana na nivou portfolija po kategorijama rizika za životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Prilikom obrade pojedinačnog zahteva klijenata, pravnog lica ili preduzetnika, najpre se vrši kategorizacija rizika po životnu i društvenu sredinu za osnovnu delatnost klijenta i delatnost koja je predmet finansiranja.

Kategorije rizika po životnu i društvenu sredinu su:

- Visok - Lista isključenja,
- Visok kategorija A,
- Visok,
- Srednji i
- Nizak.

U slučaju da je delatnost svrstana u visok rizik, pribavlja se od klijenta Ocena uticaja na životnu sredinu i vrši se dalje preispitivanje uticaja na životnu sredinu pre donošenja odluke od strane nadležnog Kreditnog odbora.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.11 Rizik po životnu i društvenu sredinu (Nastavak)

Sektor za kreditiranje, prilikom provere analize zahteva s predlogom odluke za nadležni kreditni odbor, vrši proveru kategorizacije delatnosti koja je predmet finansiranja prema stepenu rizika po životnu i društvenu sredinu i vrši proveru podataka o uticaju klijenta i delatnosti koja je predmet finansiranja na životnu i društvenu sredinu.

Ugovori o kreditu i drugim plasmanima sadrže odredbe u vezi sa životnom i društvenom sredinom koje treba da poštuju klijent i Banka.

Služba za upravljanje rizicima prati i izveštava o stanju plasmana po delatnostima i kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Pregled plasmana privredi po kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu

Kategorija rizika	Broj klijenata		Iznos plasmana (bilansno i vanbilansno)		
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.	Povećanje/ smanjenje
	(u hiljadama dinara)				
Visok – Lista isključenja	-	-	-	-	-
Visok – kategorija A	15	17	1,331,673	1,350,312	(18,639)
Visok	446	408	20,108,661	17,006,278	3,102,383
Srednji	3,065	2,809	29,848,286	29,215,628	632,658
Nizak	2,583	2,451	37,288,389	31,594,540	5,693,849
Ukupno:	6,109	5,685	88,577,009	79,166,758	9,410,251

U strukturi izloženosti (bilansne i vanbilansne izloženosti) prema klijentima, pravnim licima i preduzetnicima, na dan 31. decembar 2022. godine najveće učešće imaju plasmani klijentima koji se bave delatnostima sa niskim uticajem na životnu i društvenu sredinu 42.10%, zatim plasmani klijentima sa delatnostima u kategoriji srednjeg uticaja učestvuju sa 33.70%, visokim uticajem 22.70% i delatnosti sa kategorijom rizika visok-kategorija A učestvuju sa 1.50%.

30. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA PROPISIMA NBS

Pokazatelj	Vrednosti propisane regulativom NBS	Ostvarene	Ostvarene vrednosti
		vrednosti na dan 31. decembra 2022. godine	na dan 31. decembra 2021. godine
Visina kapitala Banke	Min 10,000,000 €	175,180,689 €	122,147,239€
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	min 8%	29.99%	23.64%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	29.98%	23.64%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4.5%	28.23%	21.66%
Pokazatelj deviznog rizika	max 20%	0.80%	0.73%
Pokazatelj likvidnosti	Min 1	1.95	1.93
Uži pokazatelj likvidnosti	Min 0.7	1.70	1.66
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	100%	147.70%	149.86%
Pokazatelj rizika koncentracije po osnovu izloženosti banke prema određenim vrstama proizvoda	Max 30%	3.84%	7.31%
Ukupna izloženost prema licima povezanim sa Bankom	-	16.36%	13.49%
Izloženost prema jednom licu / grupi povezanih lica	max 25%	12.65%	12.34%
Zbir svih velikih izloženosti	max 400%	34.43%	33.64%
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	max 10%	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva Banke	max 60%	8.42%	11.20%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

31. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu („Službeni Glasnik RS” br. 79/2019 i 44/2021 - dr. zakon) izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa pravnim licima sa stanjem na dan 31. oktobra 2022. godine. Ukupan iznos potraživanja poslatih na usaglašavanje iznosi 23,969,042 hiljade dinara, dok iznos obaveza poslatih na usaglašavanje iznosi 36,722,061 hiljadu dinara. Od ukupnog iznosa potraživanja za usaglašavanje, neusaglašena potraživanja ukupno iznose 1,094,358 hiljada dinara, odnosno 5%. Od ukupnog iznosa obaveza za usaglašavanje, neusaglašene obaveze iznose 2,689,538 hiljada dinara, odnosno 7%.

32. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu.

33. DEVIZNI KURS

Srednji kursjevi za devize, utvrđeni na Međubankarskom tržištu deviza i primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	31. decembar 2022.	U dinarima 31. decembar 2021.
USD	110,1515	103,9262
EUR	117,3224	117,5821
CHF	119,2543	113,6388

U Beogradu
 23. marta 2023. godine

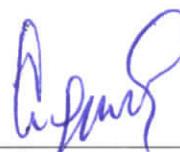
Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko
 upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Aziz Arslan

Predsednik Izvršnog odbora
 Banke

GODIŠNJI IZVEŠTAJ
O POSLOVANJU

2022

LJUDI

PRE SVEGA

OPADRŽAJ	Strana
I OPIQ RAZVOJA, ORGANIZACIONE QTRUKTURE I POQLOVNIH AKTIVNOQTI	4
1. OSNIVANJE	4
2. ORGANIZACIJA POSLOVANJA	4
3. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA	5
II FINANQIJSKI POLOŽAJ I REZULTATI POQLOVANJA	7
1. MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA I BANKARSKI SEKTOR	7
2. REALIZACIJA OSNOVNIH CILJEVA POSLOVANJA	13
3. BILANS STANJA	15
3.1 Aktiva	15
3.1.1 Krediti klijentima	16
3.2 Pasiva	20
3.2.1 Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija	21
3.2.2 Depoziti klijenata	21
3.2.3 Kapital	23
4. VANBILANSNI POTENCIJAL BANKE	24
5. BILANS USPEHA	25
6. NOVČANI TOKOVI	28
7. INVESTICIONI PLAN	29
8. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA PROPISIMA NBS I UGOVORIMA SA MFI	31
III ADEKVATNOQ UPRAVLJANJA RIZICIMA	32
IV ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POQLOVNE GODINE	43
V PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ	43
VI AKTIVNOQTI IQTRAŽIVANJA I RAZVOJA	43
VII INFORMACIJE O OTKUPU QOPQTVENIH AKCIJA	43
VIII POQTOJANJE OGRANAKA	43
IX PREGLED PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	45
NEFINANQIJSKI IZVEŠTAJ	46
I PROFIL BANKE	47
1. VIZIJA I MISIJA	47
2. KORPORATIVNE VREDNOSTI	47
3. ČLANSTVA	47
4. NAGRADE I PRIZNANJA	47
5. KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA	47
II KLJUČNI DOGAĐAJI U PRETHODNOJ GODINI	48
III ZAINTEREQOVANE QTRANE I MATERIJANE TEME	50
IV KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	52
V ALTENATIVNI DIQTIBUTIVNI KANALI	57
VI PRAĆENJE UQKLAĐENOQTI POQLOVANJA I QPREČAVANJE PRANJA NOVCA	58
VII LJUDQKI REQURQI	60
VIII ODGOVORNOQTI PREMA KLIJENTIMA	65
IX LOKALNA ZAJEDNICA I ŽIVOTNA QREDINA	66
X UPRAVLJANJE RIZICIMA	69

HALKBANK a.d. Beograd (u daljem tekstu Banka ili Halkbank) je u obavezi da u skladu sa zakonom o računovodstvu, jednom godišnje sastavlja i nefinansijski izveštaj koji je inkorporiran u Izveštaj o poslovanju. Shodno navedenom godišnji izveštaj o poslovanju uključuje nefinansijski izveštaj koji sadrži informacije neophodne za razumevanje razvoja, poslovnih rezultata i položaja pravnog lica, kao i rezultata njegovih aktivnosti koje se odnose minimum na zaštitu životne sredine, socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem, uključujući:

- 1) kratak opis poslovnog modela pravnog lica;
- 2) opis politika pravnog lica u vezi sa tim pitanjima, uključujući postupke osnovne analize koja se sprovodi;
- 3) rezultate tih mera;
- 4) osnovne rizike povezane sa tim pitanjima koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je to relevantno i nužno, njegove poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne rezultate na tim područjima, kao i način na koji pravno lice upravlja tim rizicima;
- 5) nefinansijske ključne pokazatelje uspešnosti važne za određeno poslovanje.

I OPIŠ RAZVOJA, ORGANIZACIONE STRUKTURE I POSLOVNIH AKTIVNOSTI

1. ODNIVANJE

HALKBANK Turkiye je osnovana u Turskoj 1933. godine i od tada gradi rastuću mrežu svojih poslovnica. Kao cilj svog poslovanja HALKBANK Turkiye postavlja efikasno pružanje svih bankarskih usluga, stvaranje dodatne vrednosti za svoje klijente, akcionare i zaposlene, kao i davanje doprinosa razvoju bankarskog sektora i tržišta kapitala, ali i sticanje respektabilnog mesta u bankarskoj industriji. Danas HALKBANK Turkiye uspešno posluje na teritoriji Turske, Makedonije, Srbije i Holandije.

HALKBANK a.d. Beograd posluje na teritoriji Republike Srbije od 2015. godine, kada je HALKBANK Turkiye (Türkiye Halk Bankası A.Ş.) postala većinski vlasnik Čačanske banke, koja je poslovala od 1956. godine.

Banka je registrovana u Agenciji za privredne registre Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

Pod imenom HALKBANK a.d. Beograd banka posluje od 22. oktobra 2015. godine kada je pod brojem BD 89155/2015 izvršena izmena u Registru privrednih subjekata.

2. ORGANIZACIJA POSLOVANJA

HALKBANK a.d. Beograd je univerzalna banka koja plasira sve vrste bankarskih proizvoda i

usluga klijentima privrede i stanovništva. Banka podstiče i finansira rast i razvoj domaće ekonomije, a predstavlja i sigurno mesto za štedne uloge svojih klijenata. Primarni zadatak Banke je da kreira proizvode koji će u potpunosti zadovoljiti očekivanja klijenata.

HALKBANK a.d. Beograd je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

HALKBANK a.d. Beograd uspešno širi svoju poslovnu mrežu i bazu klijenata. Danas se proizvodi i usluge Banke pružaju kroz poslovnu mrežu od 30 filijala, 9 ekspozitura i 1 šalter. Na dan 31. decembra 2022. godine Banka ima 9 filijala u Beogradu, 3 filijale u Čačku, filijale u Smederevu, Jagodini, Gornjem Milanovcu, Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Aranđelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Leskovcu, Novom Sadu, Pančevu, Novom Pazaru, Subotici, Sremskoj Mitrovici i Vranju kao i 9 ekspozitura – u Paraćinu, Požegi, Topoli, Ivanjici, Vrnjačkoj Banji, Zrenjaninu, Tutinu, Pirotu i Preševu. Banka je tokom 2022. godine otvorila Nove filijale u Sremskoj Mitrovici i Vranju, kao i jednu ekspozituru u Preševu.

3. OŠNOVNI POKAZATELJI POŠLOVANJA

(u hiljadama RSD)

Bilans uspeha**	2021.	2022.	Plan 2022	Realizacija plana
Neto prihod po osnovu kamata	2,489,846	2,958,785	3,304,351	90%
Neto prihod po osnovu naknada	1,173,708	1,575,463	1,753,660	90%
Neto prihod/(rashod) po osnovu umanjena obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-165,781	-154,391	-223,172	69%
Ukupni troškovi	2,730,879	3,054,758	3,020,394	101%

Dobitak pre oporezivanja	946,464	1,412,915	1,992,983	71%
Porez na dobit	(58,589)	(131,142)	(216,711)	61%
Dobitak po osnovu odloženih poreza	1,519	2,748	0	-
Dobitak nakon oporezivanja	889,394	1,284,521	1,776,271	72%

Bilans stanja	31.12.2021.	31.12.2022.	Plan 2022	Realizacija planiranog rasta
Krediti klijentima*	65,872,844	70,909,114	88,416,507	22%
Depoziti klijenata*	68,914,073	75,653,127	80,952,456	56%
Kapital	16,127,517	21,628,332	18,595,483	223%
Bilansna suma	99,781,574	112,660,659	127,426,205	47%

Ključni pokazatelji poslovanja	31.12.2021.	31.12.2022.	Plan 2022
CIR**	73.76%	66.28%	59.27%
Odnos neto prihoda od kamata i operativnih rashoda	91.17%	96.86%	109.40%
Odnos nekamatonosnih prihoda i operativnih rashoda	44.40%	54.02%	58.06%
Adekvatnost kapitala (CAR)***	23.64%	29.99%	18.12%
ROA	0.97%	1.26%	1.57%
ROE	5.87%	7.82%	10.02%
NIM	3.39%	3.68%	3.56%

Sve finansijske projekcije za 2022. godinu napravljene su u evrima i realizacija istih se prati u evrima. Planirane vrednosti prikazane u ovom Izveštaju su prekursorirane u dinare korišćenjem kursa RSD/EUR na dan izveštavanja za pozicije bilansa stanja, a po prosečnom kursu u periodu za pozicije bilansa uspeha.

*Razlike pozicija „Kreditni klijentima“ i „Depoziti klijenata“ u odnosu na zvaničan obrazac Bilansa stanja objašnjene su u okviru tačaka 3.1 i 3.2

**Za potrebe obračuna pokazatelja CIR na prihodnoj strani, pored Neto prihoda od kamata i naknada, uključeni su i prihodi sa pozicije 'Ostali poslovni prihodi' i 'Ostali prihodi'.

*** Pokazatelj adekvatnosti kapitala – utvrđen u skladu sa Odlukom o privremenoj meri NBS. Pokazatelj adekvatnosti kapitala po standardnom obračunu iznosio je 28.02% na dan 31.12.2022.

II FINANCIJSKI POLOŽAJ I REZULTATI POSLOVANJA

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA I BANKARSKI SEKTOR

Privredna aktivnost

Privreda Srbije je tokom dve godine globalne krize izazvane pandemijom koronavirusa ostvarila dobre rezultate. Bruto domaći proizvod u 2020. i 2021. godini iznosio je 46.815 odnosno 53.329 miliona EUR, dok je kumulativni rast BDP u 2020. i 2021. godini iznosio 6.4%, što predstavlja jedan od najboljih rezultata u Evropi. Paket ekonomskih mera tokom dve krizne godine doprineo je povećanju likvidnosti privrednih subjekata i olakšanju poslovanja, dok je kroz davanja stanovništvu podsticao domaću tražnju i na taj način indirektno uticao na ekonomsku aktivnost. U trenucima kada se konačno nazirao kraj pandemije došlo je do novog globalnog šoka izazvanog sukobom u Ukrajini. U prvom kvartalu 2022. godine ostvaren je rast BDP Srbije od 4.3% u odnosu na isti kvartal prethodne godine pre svega jer su izostali značajniji negativni efekti ovih geopolitičkih dešavanja na dinamiku domaće privredne aktivnosti. Međutim, eskalacija sukoba i zaoštavanje međunarodnih ekonomskih i političkih odnosa, praćeni rekordnim cenama energenata i posledično smanjenoj globalnoj trgovini i spoljnoj tražnji, neminovno su se odrazile na domaću i svetsku privrednu aktivnost tako da je očekivani rast BDP-a za 2022 godinu oko 2.5% , dok je procena rasta za 2023. godinu smanjena na 2.5%. Rekordne cene energenata uz povećanje uvezenih količina odrazila su se na pogoršanje platnobilansnih kretanja, te pod uticajem ovih faktora imamo veći deficit tekućeg računa od prethodno projektovanog i tokom ove i u narednoj godini.

Kretanje realne stope rasta BDP-a (%)

Izvor: NBS; Min. Finansija; *procena Min. Finansija

Inflacija

Inflacija od sredine 2021. godine počinje da se kreće uzlaznom putanjom. Iako su početni uzroci inflacije bili privremenog karaktera i očekivanja su bila da će se ona brzo vratiti u granice cilja, do toga nije došlo zbog geopolitičkih tenzija. Ruska invazija na Ukrajinu dovela je do energetske krize u Evropi, sankcija i poremećaja u lancima snabdevanja što je sve zajedno dovelo do rasta cena.

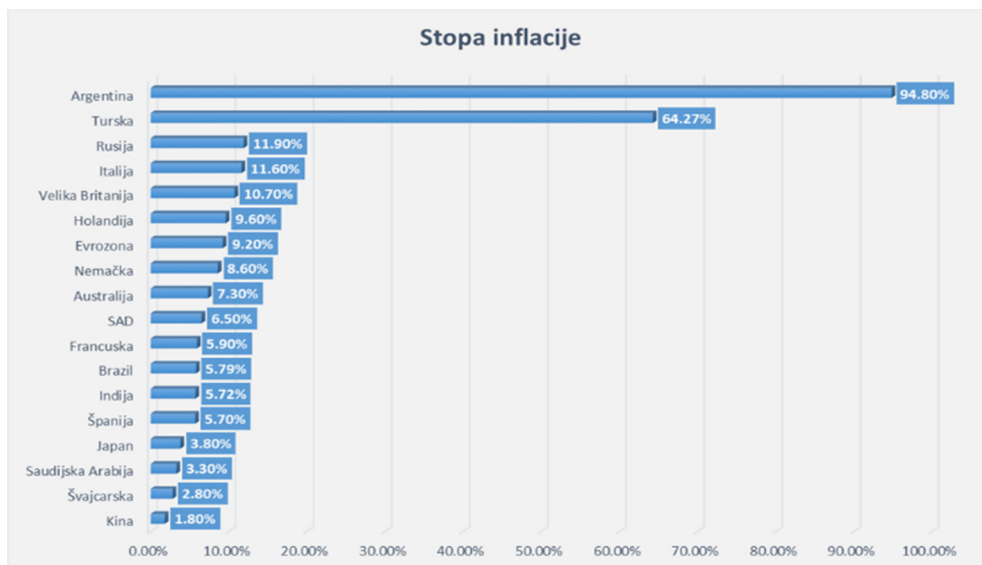
U decembru 2022. godine međugodišnje povećanje potrošačkih cena iznosilo je 15.1%, mesečno povećanje potrošačkih cena u decembru bilo je 0.5%. Uzroci ovako visoke inflacije su povećane geopolitičke tenzije, sankcije, loša poljoprivredna sezona i problemi u energetskom sektoru koji su zajedno doveli do rasta cene energenata i hrane.

Tokom godine najviši rast cena zabeležen je kod goriva, hrane i stambenih renti, tako da je međugodišnja bazna inflacija (po isključenju cena hrane, energije, alkohola i cigareta) niža od ukupne inflacije i u septembru iznosi 8.6%.

Narodna banka Srbije merama monetarne politike pokušava da smanji povećanje cena i da inflaciju vrati u okvire inflatornog cilja, istovremeno vodeći računa da ne ugrozi agregatnu domaću tražnju, dok država ograničava cene nekih prehrambenih proizvoda, energenata i vrši zabranu izvoza određenih poljoprivrednih proizvoda.

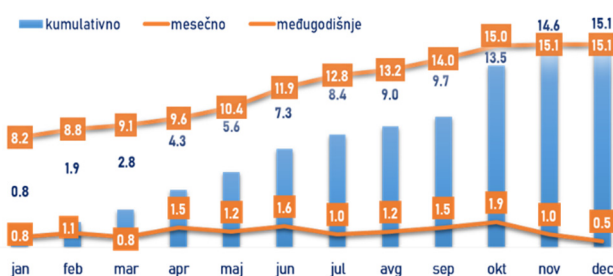
NBS očekuje da je inflacija dostigla vrhunac početkom četvrtog kvartala 2022. godine i da će ona potom imati silaznu putanju kao i da se njen povratak u granice inflatornog cilja očekuje u krajem 2024. godine.

Pregled stopa inflacije u najvećim svetskim ekonomijama u 2022. godini

Izvor: <https://tradingeconomics.com/>

Kretanje indeksa potrošačkih cena u Srbiji u toku 2022. godine

Izvor: RZS

Tržište rada

Uspešno vođenom ekonomskom politikom, te snažnim privrednim rastom i opštom stabilnošću ekonomije, tokom 2021. godine izbegnuti su značajniji negativni efekti pandemije, te su na tržištu rada zabeležena bolja od očekivanih kretanja, što je naročito bilo vidljivo kod zarada. Početak 2022. godine karakteriše nastavak pozitivnih kretanja na tržištu rada, koji se odražava, pre svega, kroz rast zaposlenosti i realnih zarada, ali pod uticajem geopolitičkih tenzija nešto usporenije u poređenju sa prethodnim periodom.

Iako su stopa zaposlenosti, nezaposlenosti i stanovništva van radne snage, kao relativne mere stanja na tržištu rada, u trećem kvartalu ostale gotovo nepromenjene u odnosu na drugi kvartal 2022. godine, došlo je do određenih promena u okviru ukupne zaposlenosti i ostalih komplementarnih skupova. U muškoj populaciji, stopa zaposlenosti je smanjena za 0,6%, dok je sa druge strane u populaciji žena došlo do povećanja stope zaposlenosti za 0,4%.

Stopa nezaposlenosti je u trećem kvartalu 2022. godine iznosila 8,9%, odnosno bila je za 0,9 p.p. niža u odnosu na kraj prethodne godine. Stopa zaposlenosti je u Q3 2022. godine dostigla nivo od 50,8%, što je najviši nivo od 2010. godine.

Prosečna neto zarada nastavila je da raste i u 2022. godini (period jan-nov) i iznosila je RSD 74,078 (631 evro). U poređenju sa istim periodom prethodne godine nominalni rast zarada iznosi 13,9% dok je realni rast iznosio 2%. Realni rast predstavlja rast zarada kada isključimo efekat inflacije.

Kretanje prosečne neto zarade i realne stope rasta po godinama

miliona evra, ovo je ujedno i najviši nivo bruto deviznih rezervi krajem meseca i godine od kada se prate podaci na ovaj način. U toku decembra bruto devizne rezerve povećane su za 2,148.4 miliona evra, dok su u celoj 2022. godini povećane za 2,961.2 miliona evra.

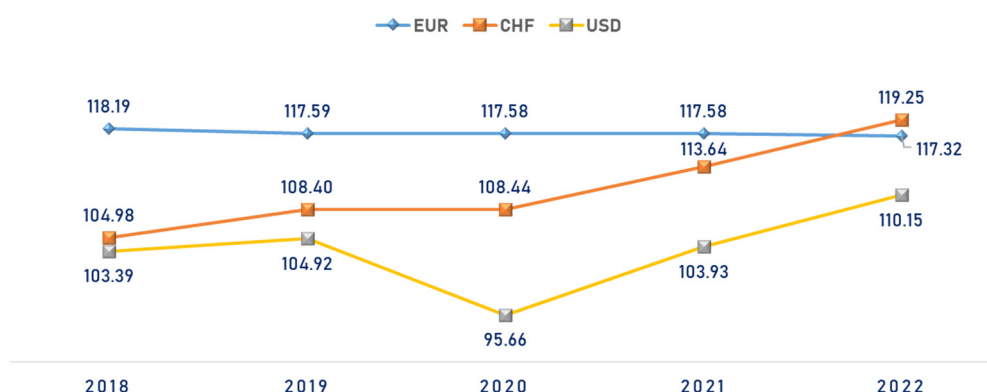
Na povećanje deviznih rezervi u decembru najviše su uticali standbaj aranžman koji je Međunarodni monetarni fond odobrio Republici Srbiji (985.6 miliona evra), priliv dolarskih sredstava od Fonda za razvoj Abu Dabija u iznosu od 1 milijarde dolara i intervencije NBS na domaćem deviznom tržištu.

Od početka godine evro beleži slabljenje u odnosu na dinar za 0.22%, dolar je u poslednjem kvartalu zabeležio slabljenje u odnosu na ostale svetske valute tako da je rast u odnosi na dinar na kraju godine 5.99%.

Devizni kurs

Bruto devizne rezerve Narodne banke Srbije na kraju decembra 2022. iznosile su 19.415,7

Kretanje deviznih kurseva

Izvor: NBS

Kamatne stope

Prethodnu godinu obeležio je značajan rast kamatnih stopa na finansijskim tržištima, čime je završen period jeftinog novca i obeležen početak perioda restriktivne monetarne politike i borbe protiv rastuće inflacije.

Tokom 2022. godine, Izvršni odbor NBS povećavao je referentnu kamatnu stopu u devet navrata, sa početnih 1.5% na 5%, koja je bila aktuelna sve do početka 2023. godine kada je

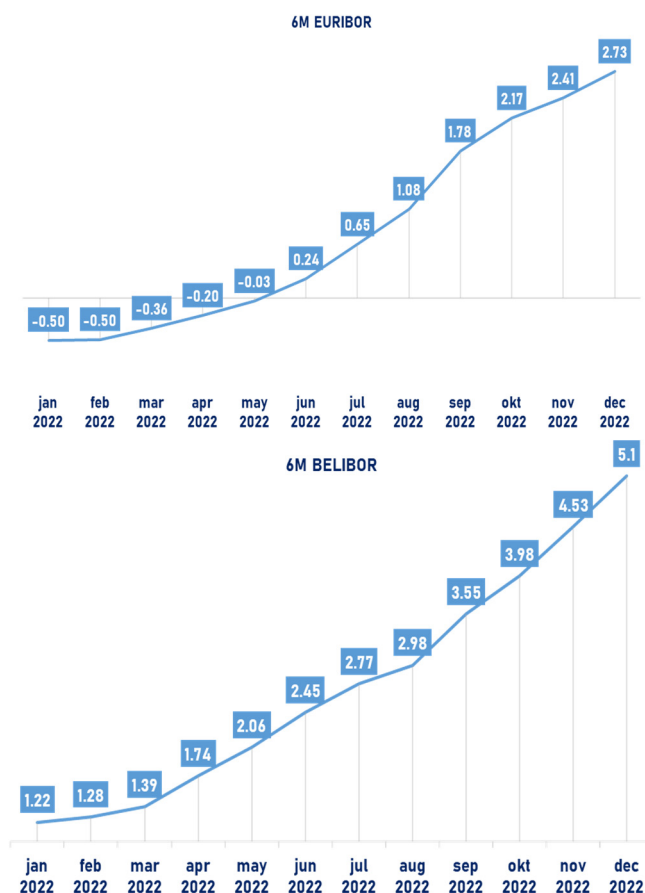
NBS povećala referentnu kamatnu stopu za dodatnih 0.25 p.p.

U budućem periodu možemo očekivati da će NBS tokom prve polovine 2023. godine nastaviti sa povećanjem referentne kamatne stope, takođe očekivanja su da referentna kamatna stopa neće preći 6% kao i da će ostati na tom novou sve do značajnijeg smanjenja potrošačkih cena.

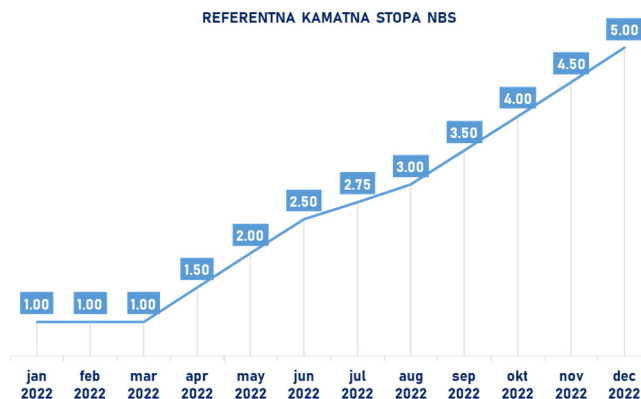
Usled ekonomske krize i sve veće neizvestnosti zabeležen je i rast kamatnih stopa na državne obveznice gde se one sada kreću oko 7% za desetogodišnje državne obveznice.

Pooštavanje monetarnih uslova NBS nastavilo je da se prenosi na rast kamatnih stopa na dinarske kredite stanovništvu i privredi. Prema podacima NBS, kamatna stopa na novoodobrene kredite stanovništvu u dinarima u decembru 2022. godine iznosila je 12.31%, dok je na novoodobrene kredite privredi u istom mesecu dostigla nivo od 5.86%. Kamatna stopa na novoodobrene kredite u decembru 2022. godine stanovništvu, indeksirane u stranoj valuti i devizne iznosila je 5.93%, dok je na novoodobrene kredite privredi dostigla nivo od 5.01%. I pored toga što su kamatne stope na kredite povećane, kreditna aktivnost u Q3 2022 nastavila je da raste.

Kretanje vrednosti kamatnih stopa na finansijskim tržištima

REFERENTNA KAMATNA STOPA NBS

Kreditni rejting

Standard and Poor's U decembru 2022. godine, rejting agencija Standard and Poor's zadržala je kreditni rejting Srbije na nivou BB+ uprkos izraženim neizvesnostima iz međunarodnog okruženja. Agencija ističe da konflikt između Rusije i Ukrajine kao i recesija u Evropi imaju uticaj na privredu Srbije, ali takođe ističe da privreda, podržana izvozom i stranim direktnim investicijama, u srednjem roku ima pozitivne izgleda. U svom izveštaju agencija Standard and Poor's ističe kredibilitet i kontinuitet monetarne i ukupne ekonomske politike Srbije, otpornost naše ekonomije, očuvanu stabilnost bankarskog sektora i pozitivno ocenjuje novi aranžman sa MMF-om.

Fitch Ratings – U avgustu 2022. godine, agencija Fitch Ratings zadržala je kreditni rejting Srbije na korak do investicionog, uprkos izraženim geopolitičkim rizicima. Istovremeno, agencija je zadržala i stabilne izgleda za povećanje kreditnog rejtinga Srbije u narednom periodu. Kao ključne faktore odluke agencija navodi kredibilan okvir makroekonomske politike koja se vodi u Srbiji, kao i snažnije upravljanje, ljudski kapital i viši nivo bruto domaćeg proizvoda po glavi stanovnika u odnosu na zemlje sa sličnim kreditnim rejtingom.

Kreditni rejting Republike Srbije, Turske, zemalja u okruženju i zemalja u Eurozoni prema rejting agenciji Moody's

Zemlja/godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Tekući izgled
Nemačka	Aaa	Aaa	Aaa	Aaa	Aaa	Aaa	Stabilan
Francuska	Aa2	Aa2	Aa2	Aa2	Aa2	Aa2	Stabilan
Bugarska	Baa2	Baa2	Baa2	Baa1	Baa1	Baa1	Stabilan
Rumunija	Baa3	Baa3	Baa3	Baa3	Baa3	Baa3	Stabilan
Hrvatska	Ba2	Ba2	Ba2	Ba1	Ba1	Ba1	Stabilan
Srbija	Ba3	Ba3	Ba3	Ba3	Ba2	Ba2	Stabilan
Crna Gora	B1	B1	B1	B1	B1	B1	Stabilan
Turska	Ba1	Ba3	B1	B2	B2	B3	Negativan
Bosna i Hercegovina	B3	B3	B3	B3	B3	B3	Stabilan

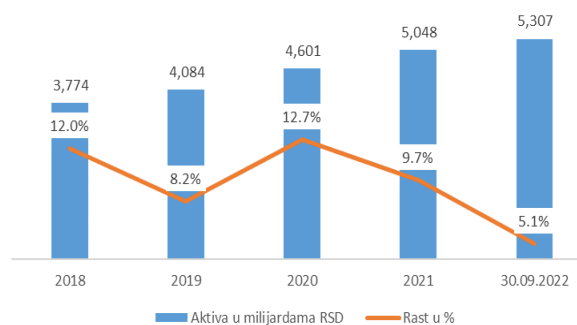
Izvor: <https://tradingeconomics.com/>

Bankarski sektor

Na kraju trećeg kvartala 2022. godine na bankarskom tržištu Srbije poslovale su 22 banke sa organizacionom mrežom od 1,402 poslovne jedinice. U toku 2022. godine okončan je proces spajanja NLB i Komercijalne banke u NLB Komercijalnu banku, u decembru je Naša AIK banka pripojena AIK banci, čime je nastavljen proces ukрупnjavanja u bankarskom sektoru Srbije. Ukupan broj zaposlenih u bankarskom sektoru je 22,072 lica.

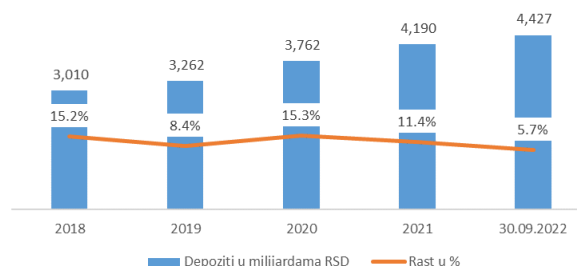
Ukupna bilansna aktiva bankarskog sektora Srbije iznosila je 5,307 milijardi RSD, što je povećanje od 5.1% u odnosu na kraj 2021. godine. U istom periodu su ukupni depoziti klijenata i finansijskih institucija zabeležili rast od 5.7% i dostigli nivo od 4,427 milijarde RSD., dok je kapital banaka smanjen za 0.88% i iznosio je 713 milijardi RSD. Značajan negativan uticaj na kapital banaka koje u svom portfoliju imaju dužničke hartije od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija, a koje su vrednovane po fer vrednosti kroz ostali poslovni rezultat, imao je rast kamatnih stope na pomenute hartije na sekundarnom tržištu.

Aktiva bankarskog sektora

Izvor: Analiza bankarskog sektora Banke

Ukupni depoziti u bankarskom sektoru (uključujući depozite finansijskih institucija)

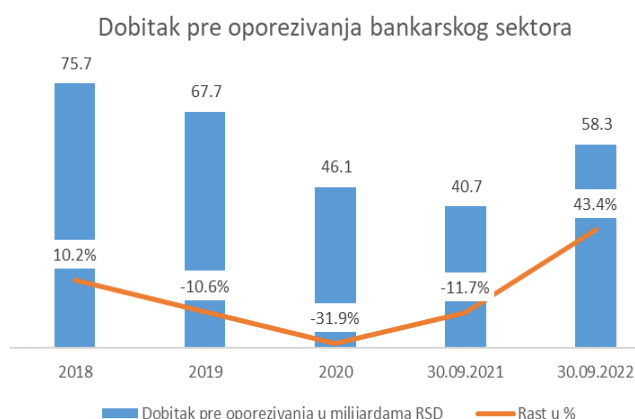

Izvor: Analiza bankarskog sektora Banke

Prvih 10 banaka je imalo učešće od 86.66% u ukupnoj bilansnoj sumi, u ukupnim depozitima klijenata i finansijskih institucija 86.73%, a u neto kreditima klijentima 86.47%. Kao i u prethodnom periodu, Banca Intesa je vodeća banka po bilansnoj sumi i depozitima sa učešćem u bilansnoj sumi bankarskog sektora od 14.97% i učešćem u ukupnim depozitima od 14.78%. Tržišno učešće u ukupnoj aktivi od preko 10% imaju još OTP Banka, Unicredit

Banka i NLB Komercijalna banka. Neto krediti i potraživanja Banke od klijenata na kraju trećeg kvartala 2022. godine iznosila su 69,856 miliona RSD što je 5.62% više u odnosu na kraj 2021. godine. Banka je sa učešćem u ukupnim neto kreditima bankarskom sektoru od 2.22% zauzela 13. mesto i bila za jedno mesto bolje rangirana u odnosu na kraj 2021. godine. Učešće Banke u ukupnoj bilansnoj aktivi bankarskog sektora je 1.94% i Banka se nalazi na 14. mestu po veličini bilansne aktive. Po visini depozita Banka je na 13. mestu u bankarskom sektoru sa učešćem od 1.96%.

Zaključno sa 30.09.2022. bankarski sektor je ostvario rezultat pre oporezivanja od 58.3 milijarde RSD, što je za 43.4% više u odnosu na isti period prethodne godine. Sa pozitivnim rezultatom poslovala je 21 banka, dok je jedna banka poslovala sa gubitkom i to u iznosu od 140.6 miliona RSD.

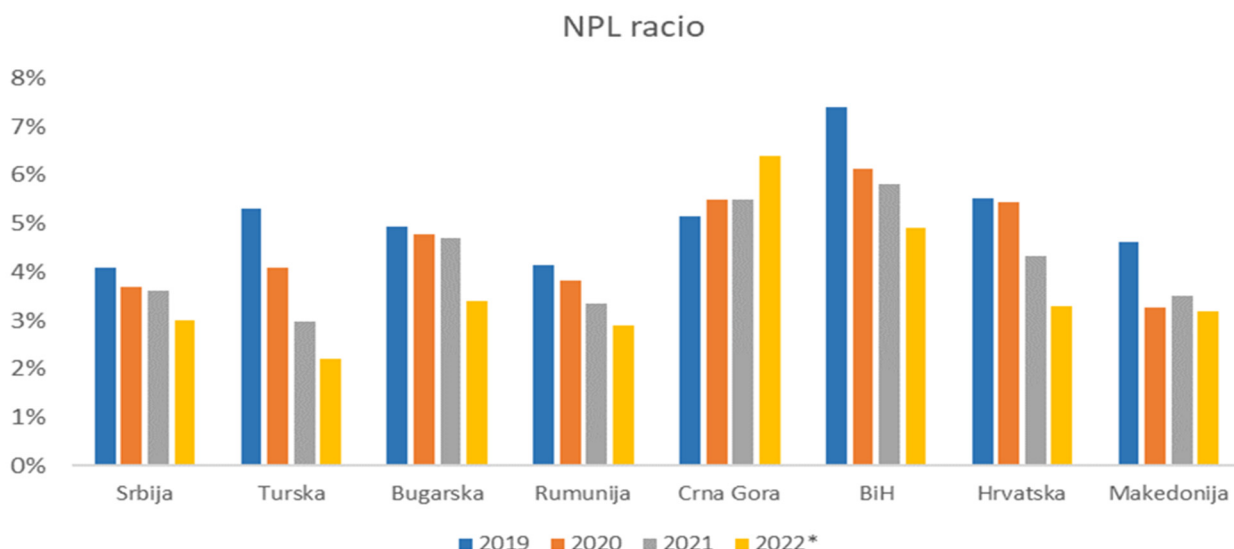
Izvor: Analiza bankarskog sektora Banke

Problematicni krediti (NPL racio) iznosili su 3% na kraju novembra 2022. godine, dok je pokrivenost ovih plasmana ispravkama vrednosti 57.3%. Prema podacima NBS za Q2 2022 godine, učešće problematičnih kredita u ukupnim kreditima kako privredi, tako i stanovništvu ima tendenciju pada što ukazuje na to da su mere ekonomske podrške bile adekvatne i pravovremene, te da je održan kvalitet aktive banaka. Halkbank je na kraju 2022. godine imala učešće NPL-a u ukupnim kreditima od 1.32% i racio pokrića problematičnih kredita ispravkom vrednosti koja se odnosi na problematične kredite od 49.96%, dok je pokriće NPL-a ukupnim ispravkama vrednosti iznosilo 79.49%. Uprkos pandemiji korona virusa, rastu kamatnih stopa i inflaciji gotovo sve zemlje u okruženju u 2022. godini zabeležile su pad učešća problematičnih kredita u ukupnim kreditima.

Izvor: Analiza bankarskog sektora Banke

Po ostvarenoj dobiti pre oporezivanja u prvih devet meseci 2022. godine od 884.6 miliona RSD, Halkbank je zauzela 12. mesto.

Povećana profitabilnost bankarskog sektora u toku 2022. godine, praćena je i povećanjem pokazatelja profitabilnosti u odnosu na isti period prethodne godine. Na kraju trećeg kvartala 2022. godine prinos na kapital (ROE) je iznosio 10.8% (7.5% na kraju Q3 2021.) dok je prinos na aktivu (ROA) iznosio 1.5% (1.1% na kraju Q3 2021.). Prilikom izračunavanja indikatora uzet je analizovan rezultat pre oporezivanja. Rast pokazatelja profitabilnosti

* Poslednji dostupni podaci

Izvor: Izvor: <https://www.ceicdata.com/>

Bankarski sektor Srbije je adekvatno kapitalizovan sa prosečnim pokazateljem

adekvatnosti kapitala na kraju Q3 od 19.5% što je znatno iznad propisanog minimuma od 8%.

2. REALIZACIJA OČNOVNIH CILJEVA POSLOVANJA

Banka svoje ciljeve sagledava kroz realizaciju ciljeva postavljenih u Poslovnoj politici za 2022. godinu. Ciljevi su realizovani kroz aktivnosti navedene u nastavku.

1. Poslovnom politikom za 2022. godinu Banka planira širenje poslovne mreže otvaranjem tri nove poslovne jedinice, kao i filijale u Preševu čije je otvaranje planirano u 2021. godini, ali je odloženo za 2022. U aprilu 2022. godine Banka je otvorila novu ekspozituru u Preševu, u oktobru je otvorena filijala u Vranju i u novembru smo otvorili novu filijalu u Sremskoj Mitrovici. Sa novim filijalama banka trenutno posluje sa 39 filijala i ekspozitura, na kraju prethodne godine imali smo 36 filijala i ekspozitura.

2. Planiran je brži rast ključnih bilansnih pozicija od rasta koji se očekuje za bankarski sektor, kako bismo povećali tržišno učešće u sektoru. U toku Q3 2022. godine Halkbank je u segmentu kredita poboljšala svoju poziciju sa 14. na 13. mesto i prestigla glavnog konkurenta Addiko banku.

3. Banka je u 2022. godini ostvarila pozitivan finansijski rezultat (pre poreza) u iznosu od 1,412,915 hiljade RSD, što predstavlja rast od 49% u odnosu na isti period prethodne godine. Ostvarene vrednosti najvažnijih indikatora u vezi sa ovim poslovnim ciljem prikazane su u sledećoj tabeli:

Pokazatelji	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2022	Plan 2022	Realiz. plana
Neto prihodi po osnovu kamata	2,958,785	3,304,351	90%
Neto prihodi po osnovu naknada	1,575,463	1,753,660	90%
Operativni rashodi	3,054,758	3,020,394	101%
Dobitak	1,284,521	1,776,271	72%

4. Banka je u februaru 2021. godine započela projekat implementacije novog „Core Banking“ sistema pod nazivom Halk Fusion. Procena je da će novo softversko rešenje za

„Core Banking“ sistem biti primenjeno u poslovanju Banke u 2023. godini. U 2022. realizovane su aktivnosti u okviru vrlo značajnih faza projekta koje su planirane za 2022. godinu. Tokom 2022. izvršene su planirane aktivnosti vezane za planirane cikluse migraciju podataka kao i UAT migracija podataka, čišćenje podataka, tehničke pripreme okruženja, isporuke i testiranja isporučenih funkcionalnosti koje su bile planirane u ovom periodu (UAT ciklusi 1 i 2). Takođe je urađena i obuka ključnih korskrika i priprema korisničkih uputstava. Faza implementacije je produžena do potpune isporuke planiranih funkcionalnosti i ispravke prijavljenih defekata od strane Asseca sa dopunskom isporukom u 2023.

U 2023. biće dalje razrađen plan aktivnosti za samo puštanje u produkciju (Rollout) kao i priprema tzv. generalnih proba (Dress Rehearsals), PEN Testa i Preformanse testa samih aplikacija, kao i priprema i održavanje Obuke krajnjih korisnika, izmena internih akata kao i ostalih aktivnosti vezani za puštanje novog sistema na produkciju.

5. Predviđeno je širenje mreže POS terminala i bankomata uz planirane investicije od EUR 2.1 miliona za ovu namenu. Realizovane investicije u 2022. godini iznosile su EUR 612 hiljada, odnosno 29% planiranog budžeta. Banka je na kraju 2022. godine imala mrežu od 98 bankomata (91 na kraju 2021.) i 4,332 POS terminala (3,325 na kraju 2021.).

6. Tokom 2022. godine aktivno je rađeno na unapređenju i razvoju novih proizvoda i usluga kao i optimizaciji određenih procesa. Uspešno je uveden sistem elektronskih faktura (E-invoice) i sistem za efikasno upravljanje poštom i dokumentacijom (E-office).“

U cilju usklađivanja poslovanja sa Zakonom o elektronskom fakturisanju (Sl.glasnik br. 44/2021 i 129/2021), zaključen je ugovor o poveravanju aktivnosti sa Pružaocem usluga – kompanijom „Inception“ radi implementacije E-office i e-invoice rešenja u softverski sistem Banke.

E - invoice rešenje nam je omogućilo integraciju sa sistemom elektronskih faktura - SEF platformom (Sistem elektronskih faktura), kao i automatizaciju celog procesa primanja, kontrole,

odobravanja, kopiranja podataka u core sistem banke i plaćanja elektronskih faktura.

E - office rešenje nam je omogućilo unošenje, prijem i obradu faktura koje se ne šalju kroz SEF platformu, kao i svih ostalih dokumenata koji stižu u Banku kao i elektronsku evidenciju svih primljenih dokumenata, digitalizaciju procesa upravljanja poštom, ugovorima i dokumentacijom generalno.

Ovom integracijom omogućena je puna implementacija svih procesa slanja i prijema dokumentacije, kako u papiru, tako i elektronskim putem. Time se izbegava nepotreban trošak štampanja, kovertiranja, adresiranja i fizičke predaje računa, a samim tim doprinosi se i očuvanju životne sredine.

7. Banka je na dan 31.12.2022. ostvarila pokazatelj adekvatnosti kapitala u visini od 29.99% (planirano je održavanje ovog pokazatelja na nivou iznad 18%), što je značajno više od regulatornih limita. Pokazatelj je izračunat uz primenu odredaba Odluke o privremenim merama Narodne banke Srbije po kojoj se prilikom izračunavanja vrednosti indikatora isključuje iznos nerealizovanih gubitaka/dobitaka po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u skladu sa MSFI 9 na koji je primenjen faktor umanjenja od 70%.

Usvajanje pomenute Odluke inicirano je uočenim smanjenjem regulatornog kapitala na nivou bankarskog sektora u periodu od 30. septembra 2021. do 31. marta 2022. godine, pri čemu je kao ključan razlog identifikovano značajano povećanje akumuliranih nerealizovanih gubitaka po osnovu smanjenja fer vrednosti portfolija dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u skladu sa MSFI, a usled rasta tržišnih kamatnih stopa.

Prema Poslovnoj politici za 2022. godinu planirano je i održavanje dnevnog pokazatelja likvidnosti na nivou iznad 1.20 kao i užeg pokazatelja likvidnosti na nivou iznad 0.90. Pomenuti ciljevi su i realizovani imajući u vidu činjenicu da je na 31.12.2022. godine vrednost dnevnog pokazatelja likvidnosti iznosila 1.95, a užeg pokazatelja likvidnosti 1.7.

3. BILANSI STANJA

3.1 Aktiva

Ukupna bilansna aktiva Banke na dan 31.12.2022. godine iznosi 112,660,659 hiljada RSD i beleži povećanje u odnosu na kraj 2021. godine od 12.91%, odnosno za 12,879,085 hiljada RSD.

Najveći rast, kako procentualno (71.23%), tako i u apsolutnom iznosu (9,038,736 RSD hiljada) ostvaren je na poziciji Gotovina i sredstva kod centralne banke i prevashodno je rezultat dokapitalizacije u iznosu od EUR 50 miliona realizovane u novembru 2022. godine od strane jedinog akcionara banke, HALKBANK Turkiye.

S obzirom da su kamatne stope, na sekundarnom tržištu, na dužničke hartije od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija, a koje čini najveći deo pozicije „Finansijska sredstva“, imale trend rasta gotovo tokom cele 2022. godine, došlo je do pada njihove fer vrednosti. Pored navedenog, na smanjenje ove pozicije od 15.4% uticaj su imali i naplata dospelih kupona kao i naplata glavnice dospelih obveznica.

Uprkos nepovoljnim makroekonomskim okolnostima Banka je u 2022. godini ostvarila rast kreditnog portfolija klijentima u iznosu od 7.65%. Rast je ostvaren kako u segmentu stanovništva, tako i u segmentu privrede.

AKTIVA	31.12.2021.	31.12.2022.	(u hiljadama RSD)	
			Plan 2022	% promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	12,689,315	21,728,051	11,614,918	71.23%
Finansijska sredstva*	14,281,588	12,096,361	17,598,360	-15.30%
Kreditni bankama i drugim finansijskim organizacijama**	3,822,319	4,066,971	3,402,350	6.40%
Kreditni klijentima**	65,872,844	70,908,921	88,416,507	7.65%
Nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine	2,324,973	2,745,689	5,858,142	18.10%
Ostala sredstva***	790,535	1,114,666	535,928	41.00%
Ukupna aktiva	99,781,574	112,660,659	127,426,205	12.91%

* Pozicija finansijska sredstva obuhvata pozicije „Založena finansijska sredstva“, „Potraživanja po osnovu derivata“ i „Hartije od vrednosti“ iz zvaničnog obrasca Bilansa stanja.

** Pozicije „Kreditni klijentima“ i „Kreditni bankama i drugim finansijskim organizacijama“ razlikuju se od pozicija „Kreditni i potraživanja od komitenata“ i „Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija“ u zvaničnom obrascu Bilansa stanja za iznos potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i razgraničena potraživanja za kamatu i razgraničene prihode za naknadu po EKS, sa pripadajućim ispravkama vrednosti, koji su prikazani na poziciji „Ostala sredstva“ u ovom Izveštaju o poslovanju.

*** Pozicija „Ostala sredstva“ sadrži i poziciju „Odložena poreska sredstva“ iz zvaničnog obrasca Bilansa stanja.

Na sledećim grafikonima prikazana je valutna struktura aktive na 31.12.2021. i 31.12.2022. godine:

3.1.1 Krediti klijentima

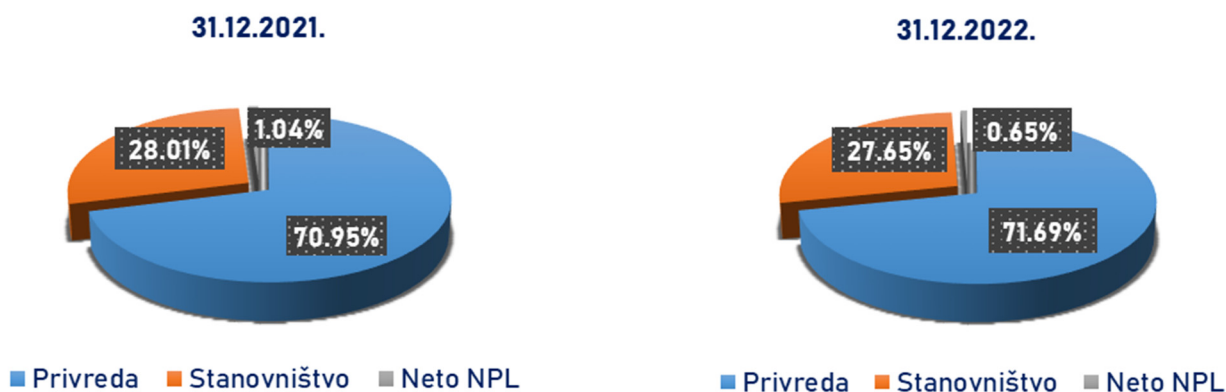
U skladu sa strategijom Banke, glavni fokus je na unapređenju kvaliteta usluge i zadovoljstva klijenata u najvećoj meri, razvoju inovativnih proizvoda i usluga, unapređenju i digitalizaciji procesa uz stalni akcenat na podizanju efikasnosti poslovanja.

Struktura pozicije "Kreditni klijentima" na dan 31.12.2021. i 31.12.2022. prikazana je u sledećoj tabeli:

	(u hiljadama RSD)			
	31.12.2021.	31.12.2022.	Plan 2022	% promene
Kreditni portfolio - neto	65,872,844	70,908,921	88,416,464	7.65%
Klijenti privrede bez NPL	46,736,357	50,836,466	63,473,722	8.77%
Klijenti stanovništva bez NPL	18,449,572	19,609,618	23,910,305	6.29%
NPL (neto)*	686,915	462,837	1,032,437	-32.62%

*NPL pozicija se odnosi na neto potraživanja od problematičnih klijenata, bez uključenih potraživanja za kamate i naknade

Neto kreditni portfolio Banke u toku 2022. godine povećan je za 7.65%, odnosno 5,036,077 hiljada RSD. Pored rasta kreditnog portfolija, u poređenju sa krajem 2021. godine, ostvareno je i smanjenje neto iznosa problematičnih kredita za 32.62%, kao rezultat vrlo aktivnog pristupa njihovoj naplati, kako putem preuzimanja sredstava obezbeđenja, tako i naplatom u gotovini.

Bruto plasmani klijentima privrede

Bruto plasmani klijentima privrede, uključujući bruto NPL, na dan 31.12.2022. godine iznose 51,700,244 hiljade RSD i zabeležili su rast od 7.37% u odnosu na kraj 2021. godine. Na sledećim grafikonima predstavljena je struktura ovih kredita na 31.12.2022. godine:

Najznačajnije aktivnosti Sektora marketinga za velike klijente i mala i srednja preduzeća u toku 2022. godine su bile sledeće:

- Banka je plasirala EUR 260.7 miliona velikim klijentima, malim i srednjim preduzećima i klijentima poljoprivrede, kroz kredite iz potencijala Banke, kao i određene programe i akcije. Fokus je bio na kreditima iz potencijala Banke, a aktuelne su bile kreditne linije u saradnji sa fondacijom SEF, kampanja Mikro kredita, FRK kampanja investicionih kredita u saradnji sa Narodnom bankom Srbije, kao i plasiranje u segmentu Agro klijenata.
 - Banka je u prvoj polovini 2022. godine potpisala ugovor sa Ministarstvom poljoprivrede vezano za subvencionisane kredite za obrtna sredstva i poljoprivrednu opremu. Ovo je peta godina učešća Banke u programu kroz koji su ostvareni značajni rezultati kroz plasiranje segmentu Agro klijenata. Dodatno je Banka u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede pristupila realizaciji Projekta za konkurentnu poljoprivredu koju finansira Svetska Banka, za dodelu bespovratnih sredstava u poljoprivredi. Ciljna grupa su komercijalna i tržišno orjentisana poljoprivredna gazdinstva koja ne ispunjavaju uslove za korišćenje sredstava iz fondova Evropske Unije.
 - Banka je u toku trećeg kvartala 2022. godine kompletirala sve neophodne analize i pripreme za uvođenje novog kreditnog proizvoda „Projektno finansiranje“ u ponudu Banke, za segment klijenata privrede. Pod projektnim finansiranjem smatra se finansiranje pravnih subjekata za posebne namene (tzv. SPV) za namenu razvoja, izgradnje ili refinansiranje dosadašnjih ulaganja u razvoj i izgradnju, a gde je izvor otplate kredita priliv po osnovu prodaje, zakupa i/ili eksploatacije finansiranog projekta. Očekivani pozitivni efekti na poslovanje Banke u slučaju uvođenja novog proizvoda u ponudu Banke su sledeći:
 - ponuda u segmentu klijenata privrede će postati konkurentnija na tržištu
 - diversifikacija postojećeg kreditnog portfolija
 - povećanje volumena i broja stambenih kredita
 - povećanje kreditnog portfolija banke pokrivenog čvrstim kolateralom
 - transformacija sa kratkoročnih na dugoročne izloženosti
 - bolja kontrola rizika.
- Kompletna dokumentacija i rezultati sprovedenih analiza su upućeni Narodnoj banci Srbije i pribavljena je saglasnost za uvođenje novog proizvoda.

Bruto plasmani klijentima stanovništva

Ukupni bruto plasmani klijentima stanovništva, uključujući bruto NPL, na dan 31.12.2022. godine iznose 19,954,264 hiljada RSD i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2021.	31.12.2022.	% promene
Gotovinski krediti	9,465,804	9,598,973	1.41%
Stambeni krediti	8,189,349	9,285,051	13.38%
Potrošački krediti	642,873	517,722	-19.47%
Dozvoljen minus po tekućim računima	138,936	149,856	7.86%
Ostalo	297,426	402,662	35.38%
Total	18,734,388	19,954,264	6.51%

Sektor marketinga za stanovništvo i alternativne distributivne kanale je tokom 2022. godine realizovao sledeće aktivnosti sa ciljem lansiranja novih proizvoda i usluga, povećanja portfolija i profitabilnosti:

- Kreditni portfolio je porastao za oko EUR 10.5 miliona od početka godine odnosno 6.51%. Glavni pokretač rasta bili su stambeni krediti (13.38%, odnosno oko EUR 9.5 miliona). Paralelno sa daljim rastom portfolia došlo je i do rasta prihoda od kamata, koji su u posmatranom periodu 2022. godine porasli za 13.04% u odnosu na prethodnu godinu.
- Pored toga, nastavljen je rast broja klijenta, primaoca plata i penzija i procenat rasta iznosi oko 6.7%. S tim u vezi nastavljen je rast prihoda od naknada za mesečno održavanje računa odnosno paketa tekućeg računa. Prihod po osnovu održavanja paketa tekućeg računa u 2022. godini u odnosu na isti period prošle godine je porastao za 16.41%.
- Nastavljena je Kampanja odobravanja kredita i kreditnih kartica „HALK PAKET po Vašoj meri“ za zaposlena fizička lica. Kampanja sadrži 4 proizvoda:
 - gotovinski kredit/kredit za refinansiranje
 - paket tekućeg računa – Silver ili Gold
 - dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu
 - kreditna kartica – Mastercard World
- U cilju podrške kolegama iz novootvorene ekspoziture Vranje i Sremska Mitrovica u akviziciji novih klijenata, pokrenuli smo „Kampanju dobrodošlice“ – VIP uslove za gotovinske i kredite za refinansiranje za zaposlena fizička lica na teritoriji opština Vranje i Sremska Mitrovica.
- Nastavljena je i ponuda keš kredita za penzionere.
- S obzirom na tržišna kretanja, skoro sve kamatne stope koje su obuhvaćene Katalogom kreditnih proizvoda su promenjene iz fiksnih u varijabilne tokom prve polovine 2022. godine. Ipak, zbog zahteva tržišta i značajnog rasta kamatnih stopa i s tim u vezi promene BELIBOR-a, klijenti su uglavnom zahtevali ponudu keš kredita sa fiksnim kamatnim stopama, pa smo u drugoj polovini novembra usvojili kampanju Keš i refinansirajućih kredita sa fiksnom kamatnom stopom, koja je trajala do kraja 2022. godine.
- Pored toga, velika važnost i pažnja je posvećena daljem rastu depozitne baze, pa je Banka od avgusta 2022. godine bila u agresivnoj kampanji prikupljanja depozita klijenata. Ponuda je prilagođena tržišnim uslovima tako da je značajnom aktivnosti kako na strani PR-a, tako i u poslovnoj mreži Banke u ovom periodu prikupljeno novih 30 miliona EUR-a depozita stanovništva. Najveći rast je ostvaren u oročenim depozitima stanovništva i to u valuti EUR, što je Banka i postavila kao najznačajniji cilj u ovom periodu.

- Zarad potpunijeg praćenja aktivnih klijenta, unapređena je definicija „aktivnog klijenta“.

Aktivan klijent stanovništva je klijent koji kumulativno ispunjava sledeće uslove:

1. Da je primalac plate ili penzije, i
 2. Da ima kredit bez obzira na iznos ili ima ugovoreni oročeni depozit u iznosu od minimum EUR 10.000, i
 3. Da koristi bilo koja dva od sledećih proizvoda: dozvoljeno prekoračenja po tekućem računu, elektronski servis Banke, debitnu karticu, kreditnu karticu, individualno osiguranje, ili je korisnik čekova.“
- Odobreni su posebni uslovi - Tarifa naknada za pružanje usluga fizičkim licima paraolimpijcima nosiocima medalja sa Paraolimpijskih igara, VIP klijentima i zaposlenima u Banci.
 - Nakon odobrenja novog proizvoda od strane Narodne banke Srbije, početkom septembra meseca Banka je uvrstila u ponudu savremeno rešenje za prihvatanje plaćanja platnim karticama na internet prodavnicama trgovaca. Kako internet plaćanja postaju sve popularnija i preferirana od strane potrošača, Banka nudi svim zainteresovanim trgovcima mogućnost prihvatanja svih vrsta platnih kartica na internet prodavnicama, uključujući napredne funkcionalnosti poput opcije čuvanje kartica za buduća

plaćanja (card on file), opciju automatske obnavljajuće naplate (recurring payment), opciju plaćanja putem linka (pay by link) i 3D Secure tehnologiju poslednje generacije.

- Uspešno je implementirana i sprovedena nova kategorija – „Broj proizvoda po klijentu“ čime se postiže povećanje informisanost prodajne mreže o značaju unakrsne prodaje a koja za cilj ima povećanje zadovoljstva klijenata i profitabilnosti Banke.
- Za kraj, u planu je dalje širenje poslovne mreže Banke kroz otvaranje novih filijala i ekspozitura, te se redovno radi potrebna analiza tržišta. Nakon otvaranja novih filijala u Preševu, Vranju i Sremskoj Mitrovici i realokacije filijale u Leskovcu, u narednoj godini se planira otvaranje novih 5 poslovnih jedinica, od čega će se sa prve dve nastaviti pokrivanje teritorije Beograda.

3.2 Pasiva

Ukupna pasiva Banke na dan 31.12.2022. godine iznosi 112,660,659 hiljada RSD i ima sledeću strukturu:

PASIVA	(u hiljadama RSD)			
	31.12.2021.	31.12.2022.	Plan 2022	% promene
Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija**	4,604,184	5,047,709	17,949,975	9.63%
Depoziti klijenata**	68,914,073	75,653,127	80,952,456	9.78%
Primljeni krediti***	6,889,604	6,225,876	8,212,568	-9.63%
Ostala pasiva****	3,246,196	4,105,615	1,715,723	26.47%
Ukupne obaveze	83,654,057	91,032,327	108,830,722	8.82%
Akcijski kapital	12,499,049	18,362,669	12,473,718	46.91%
Dobitak tekuće godine	889,394	1,284,521	1,774,267	44.43%
Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina	542	542	863,962	0.00%
Rezerve*	2,738,532	1,980,600	3,483,537	-27.68%
Ukupan kapital	16,127,517	21,628,332	18,595,483	34.11%
Ukupna pasiva	99,781,574	112,660,659	127,426,205	12.91%

* Na poziciji "Rezerve" prikazane su Rezerve iz dobiti u neto iznosu i Revalorizacione rezerve, odnosno Nerealizovani gubici. Odlukom Skupštine Banke od 26.04.2022. godine dobitak Banke ostvaren u 2021. godini u iznosu od RSD 889,394 hiljade, raspoređen je na poziciju rezerve iz dobiti. Pored toga, došlo je do povećanja nerealizovanih gubitaka kao posledica povećanja kamatnih stopa na tržištu dužničkih hartija od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija, što je dovelo do smanjenja fer vrednosti pomenutih HOV u knjigama Banke.

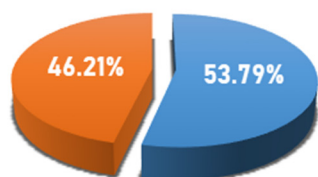
**Pozicije „Depoziti klijenata“ i „Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija“ razlikuju se od pozicija „Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima“ i „Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci“ predstavljenih u zvaničnom obrascu Bilansa stanja za iznos obaveza po osnovu kamata i naknada, razgraničene obaveze za obračunatu kamatu i ostale finansijske obaveze prema komitentima, koje su predstavljene na poziciji „Ostala pasiva“.

*** Pozicija „Primljeni krediti“ koja je prikazana u pregledu je prikazana bez razgraničenih obaveza za obračunatu kamatu i razgraničenih troškova za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope koji su deo ukupnog iznosa primljenih kredita od komitenata i banaka prikazanih u finansijskim izveštajima Banke, a koji su u pregledu prikazani u okviru pozicije „Ostala pasiva“. Ova pozicija obuhvata primljene kredite evidentirane na kontu 508 nezavisno od sektorske strukture poverioca.

**** Pozicija „Ostala pasiva“ sadrži dodatno i poziciju „Rezervisanja“ iz zvaničnog obrasca Bilansa stanja.

Na sledećim grafikonima prikazana je valutna struktura pasive na 31.12.2021. i 31.12.2022. godine:

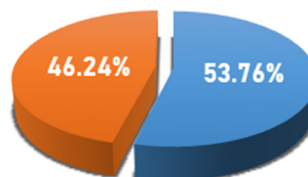
**Valutna struktura pasive
31.12.2021.**

■ Dinarska

■ Devizna

**Valutna struktura pasive
31.12.2022.**

■ Dinarska

■ Devizna

3.2.1 Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija

Struktura pozicije Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija i uporedna analiza na dan 31.12.2021. godine i 31.12.2022. godine je data u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)			
Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija	31.12.2021.	31.12.2022.	% promene
Transakcioni depoziti	74,295	163,875	120.57%
Ostali depoziti	4,529,889	4,883,834	7.81%
Total	4,604,184	5,047,709	9.63%

U okviru pozicije ostali depoziti nalaze se depoziti osiguravajućih društava i „money market“ depoziti domaćih i stranih banaka.

3.2.2 Depoziti klijenata

Struktura pozicije Depoziti klijenata i uporedna analiza po segmentima na dan 31.12.2021. godine i 31.12.2022. godine prikazana je u sledećim tabelama i grafikonima:

(u hiljadama RSD)				
Depoziti klijenata	31.12.2021.	31.12.2022.	Plan 2022	% promene
Transakcioni depoziti	32,501,479	35,378,567	39,303,004	8.85%
Ostali depoziti	36,412,594	40,274,560	41,649,452	10.61%
Total	68,914,073	75,653,127	80,952,456	9.78%

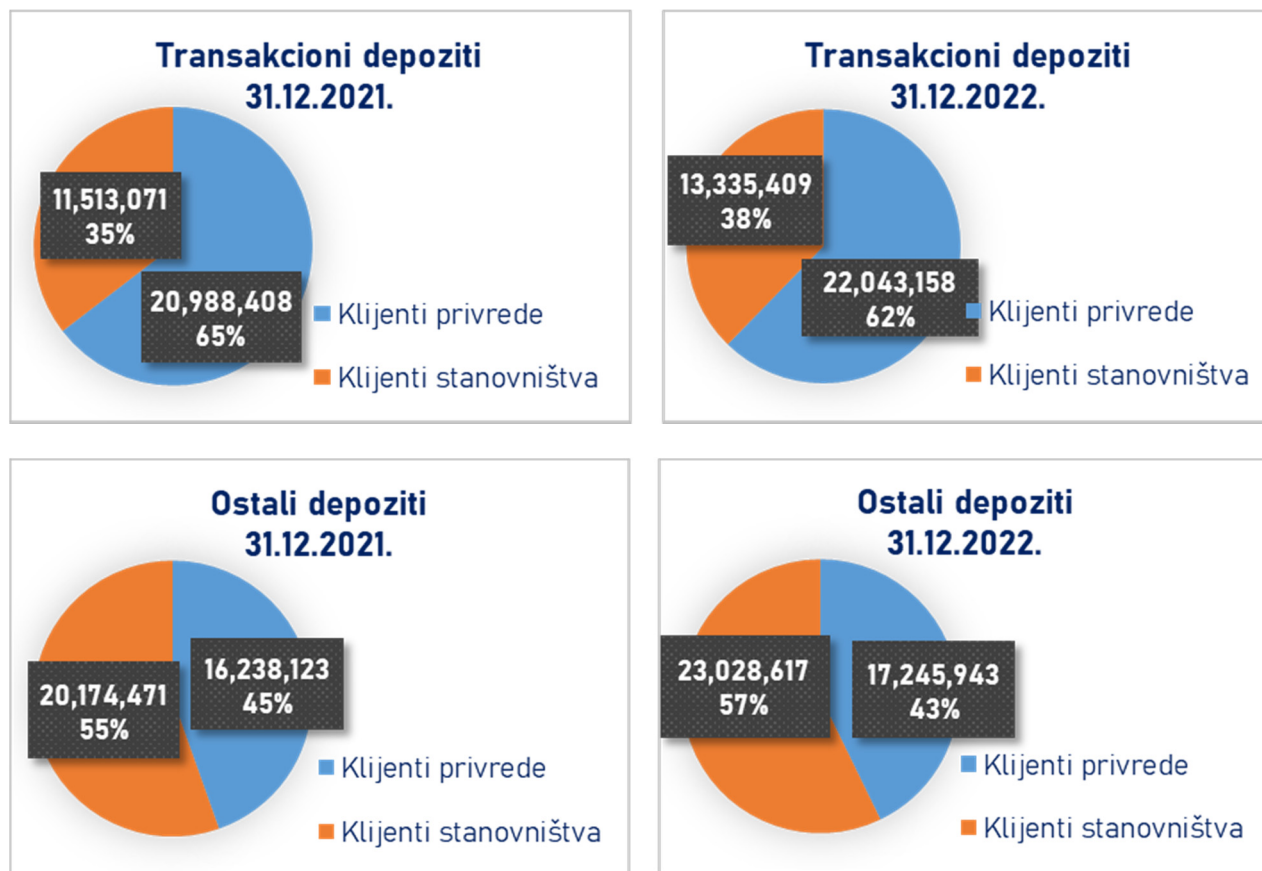
Ukupan rast depozita klijenata u toku 2022. godine iznosio je 9.78%.

(u hiljadama RSD)				
Depoziti klijenata	31.12.2021.	31.12.2022.	Plan 2022	% promene
Klijenti privrede	37,226,531	39,289,101	44,582,512	5.54%
Klijenti stanovništva	31,687,542	36,364,026	36,369,944	14.76%
Total	68,914,073	75,653,127	80,952,456	9.78%

Konstantnim praćenjem tržišnih kretanja, individualnim i proaktivnim pristupom klijentima, Banka je povećala nivo depozita pravnih lica za 5.54%, a nivo depozita stanovništva za 14.76%. Značajan rast depozita stanovništva je prevashodno rezultat kampanje organizovane u drugoj polovini godine.

Prikaz strukture pozicije depoziti klijenata je predstavljen na sledećim grafikonima:

(u hiljadama RSD)

(u hiljadama RSD)

Primljeni krediti

(u hiljadama RSD)

Primljeni krediti u stranoj valuti	31.12.2021.	31.12.2022.	% promene
- EIB	4,436,438	3,767,574	-15.08%
- Demir-Halk Bank (Nederland) N.V.	999,448	821,257	-17.83%
- Revolving kredit FRK- EAR	855,461	1,291,979	51.03%
- European Fund for Southeast Europe	167,975	0	-100.00%
- GGF	414,996	345,066	-16.85%
- Vlada Republike Italije	15,286	0	-100.00%
Total	6,889,604	6,225,876	-9.63%

Ukupan iznos otplaćene glavnice dugoročnih kredita međunarodnih finansijskih institucija u toku 2022. godine iznosio je 12,592 hiljada EUR, dok je Banka povukla sredstva u iznosu od 7,064 hiljade EUR.

3.2.3 Kapital

Kapital Banke na dan 31.12.2022. godine iznosi 21,628,332 hiljada RSD i čine ga:

Kapital	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2021.	31.12.2022.	% promene
Akcijski kapital – obične akcije***	7,338,200	9,887,600	34.74%
Akcijski kapital – prioritetne akcije	1,340	1,340	0.00%
Akcijski kapital – prioritetne nekumulativne akcije	600,000	600,000	0.00%
Emisiona premija***	4,559,509	7,873,729	72.69%
Revalorizacione rezerve**	-200,031	-1,847,358	823.54%
Rezerve iz dobiti*	2,938,563	3,827,958	30.27%
Neraspoređeni dobitak iz prethodne godine	542	542	0.00%
Dobitak tekuće godine	889,394	1,284,521	44.43%
Total	16,127,517	21,628,332	34.11%

* Odlukom Skupštine Banke od 26.04.2022. godine dobitak Banke ostvaren u 2021. godini u iznosu od RSD 889,394 hiljade, raspoređen je na poziciju rezerve iz dobiti.

** Smanjenje revalorizacionih rezervi, odnosno povećanje nerealizovanih gubitaka, je posledica povećanja kamatnih stopa na tržištu dužničkih hartija od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija, što je dovelo do smanjenja fer vrednosti pomenutih HOV u knjigama Banke.

***U novembru 2022. godine povećan je kapital Banke izdavanjem XXXIV emisije akcija, odnosno emitovano je 254,940 komada običnih akcija nominalne vrednosti 10,000 RSD po akciji i emisione vrednosti 23,000 RSD po akciji, čime je ukupan kapital Banke povećan za RSD 5,863,620 hiljada. Kupac akcija je jedini akcionar Banke, HALKBANK Turkiye, koja je nakon ove transakcije postala vlasnik 1,048,894 akcija Banke.

Podaci o ukupnom broju akcionara i osnovni podaci o akcijama dati su u sledećoj tabeli:

Podaci o akcijama	31.12.2021.	31.12.2022.
Broj akcionara	1	1
Broj akcija	793,954	1,048,894
Nominalna vrednost po akciji u RSD	10,000	10,000
Knjigovodstvena vrednost po akciji u RSD	20,312.91	20,620.13

4. VANBILANSNI POTENCIJAL BANKE

Jedan od značajnih segmenata poslovanja sa klijentima, odnosno vrsta plasmana kod kojih Banka ostvaruje kontinuirani rast i koji su stabilan izvor prihoda za Banku, svakako su činidbene i plative garancije i akreditivi. Na ovoj poziciji u toku 2022. godine, beleži se stopa rasta od 18.98% u odnosu na kraj 2021. godine. Struktura pozicija vanbilansa na dan 31.12.2021. i 31.12.2022. godine data je u sledećoj tabeli:

Pozicija	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2021.	31.12.2022.	% promene
Garancije, avali, akcepti i preuzete neopozive obaveze	20,444,145	24,324,703	18.98%
Poslovi u ime i za račun trećih lica	245,181	234,678	-4.28%
Derivati (SWAP)	471,365	4,097,585	769.30%
Druge vanbilansne pozicije	140,412,289	116,639,915	-16.93%
Total	161,572,980	145,296,881	-10.07%

U sledećoj tabeli data je uporedna analiza strukture pozicije garancije, avala, akcepta i preuzetih neopozivih obaveza na dan 31.12.2021. godine i 31.12.2022. godine:

Garancije, avali, akcepti i preuzete neopozive obaveze	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2021.	31.12.2022.	% promene
Činidbene garancije	13,417,697	15,355,620	14.44%
Plative garancije	4,471,642	6,159,579	37.75%
Preuzete neopozive obaveze	1,834,620	2,131,882	16.20%
Izdati devizni akreditivi sa potvrdom Banke	676,096	469,290	-30.59%
Izdati nepokriveni devizni akreditivi	44,090	208,331	372.51%
Total	20,444,145	24,324,702	18.98%

U sledećoj tabeli data je uporedna analiza strukture Druge vanbilansne pozicije.

Druge vanbilansne pozicije	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2021.	31.12.2022.	% promene
Primljena materijalna sredstva obezbeđenja (građevinski objekti, automobili, zemljište i sl.) u korist Banke	96,262,582	72,954,657	-24.21%
Preuzete obaveze po okvirnim kreditima i plasmanima	11,306,284	13,369,033	18.24%
Obračunata evidenciona kamata	5,280,990	5,231,256	-0.94%
Finansijska imovina za obezbeđenje obaveza	0	0	-
Druge vanbilansna evidencija	27,562,433	25,084,969	-8.99%
Total	140,412,289	116,639,915	-16.93%

5. BILANS USPEHA

Bilans uspeha za period od 01.01.2022 - 31.12.2022. godine je prikazan u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i u skladu sa propisima NBS.

Banka je 2022. godinu završila sa dobitkom u iznosu od 1,284,521 hiljada RSD.

(u hiljadama RSD)

Bilans uspeha	2021.	2021. reklasifikovano	2022.	% promene	Plan 2022
Prihodi od kamata	3,105,259	3,105,259	3,846,270	23.86%	4,126,915
Rashodi od kamata	615,413	615,413	887,485	44.21%	822,564
Neto prihod po osnovu kamata	2,489,846	2,489,846	2,958,785	18.83%	3,304,351
Prihodi od naknada i provizija	1,512,865	1,512,865	2,147,386	41.94%	2,188,610
Rashodi naknada i provizija	339,157	339,157	571,923	68.63%	434,950
Neto prihod po osnovu naknada	1,173,708	1,173,708	1,575,463	34.23%	1,753,660
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata i kursnih razlika	140,691	140,691	12,958	-90.79%	140,951
Ostali poslovni prihodi	38,879	38,879	74,858	92.54%	37,587
Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava	-165,781	-165,781	-154,391	-6.87%	-223,172
Ukupan neto poslovni prihod	3,677,343	3,677,343	4,467,673	21.49%	5,013,377
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi**	1,125,268	1,288,130	1,478,613	14.79%	1,189,623
Troškovi amortizacije	464,110	464,110	522,341	12.55%	551,704
Ostali rashodi**	1,141,501	978,639	1,053,804	7.68%	1,279,067
Ukupni operativni rashodi	2,730,879	2,730,879	3,054,758	11.86%	3,020,394
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	946,464	946,464	1,412,915	49.28%	1,992,983
POREZ NA DOBIT	(58,589)	(58,589)	(131,142)	123.83%	-216,711
DOBITAK PO OŠNOVU ODLOŽENIH POREZA	1,519	1,519	2,748	80.91%	0
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	889,394	889,394	1,284,521	44.43%	1,776,271

*Pozicija „Ostali poslovni prihodi“ sastoji se od pozicija „Ostali poslovni prihodi“ i „Ostali prihodi“ iz zvaničnog obrasca Bilansa uspeha.

**U toku 2022. godine izvršena je reklasifikacija doprinosa na zarade koje snose poslodavci u iznosu od 162,862 RSD hiljada sa pozicije Ostalih poslovnih rashoda na poziciju Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi po zahtevu eksternog revizora.

U toku 2022. godine došlo je do značajnog rasta kako BELIBOR, tako i EURIBOR stope. Prevashodno kao rezultat rasta pomenutih stopa, ali i kao posledica rasta kreditnog portfolija, povećani su neto prihodi po osnovu kamata za 18.83%, odnosno za 468,939 RSD hiljada. Neto kamatna marža

povećana je sa 3.39% koliko je iznosila na 31.12.2021., na 3.68% na 31.12.2022. Neto prihodi po osnovu naknada i provizija su povećani za 34.23%, odnosno za 401,755 RSD hiljada. Najveći doprinos ovom povećanju dao je rast prihoda po osnovu naknada platnog prometa (povećanje od 296,102 hiljada RSD, odnosno 35.54%), kao i rast prihoda po osnovu naknada po platnim karticama (povećanje od RSD 202,051 hiljada, odnosno 82.35%). Rast naknada po platnim karticama je između ostalog i rezultat širenja mreže POS terminala. Merama NBS sve banke koje su povećavale naknade za platne usluge građanima od 1. januara 2021. godine, pristale su da smanje naknade za platne usluge za 30% ili da ih vrate na nivo pre njihovog povećanja. Takođe NBS je donela odluku da sve banke u svoju ponudu moraju da uvrste osnovni paket za tekući račun po ceni od 150 dinara.

Ukupni operativni rashodi su veći za 11.86%, odnosno za RSD 323,879 hiljada u poređenju sa 2021. godinom. Najveće učešće u ukupnim operativnim troškovima beleže plate zaposlenih sa 48.4% (u ovaj iznos uključena su i rezervisanja po osnovu bonusa za 13. i 14. zaradu za doprinos zaposlenih dobrim poslovnim rezultatima Banke, kao i ostala kratkoročna i dugoročna rezervisanja po osnovu budućih isplata zaposlenima u skladu sa MRS 19), zatim troškovi amortizacije sa 17.1%, kao i premija koja se plaća Agenciji za osiguranje depozita 6.4%.

Najveće smanjenje beleži se kod rezervisanja za sudske sporove (smanjenje troškova u iznosu od RSD 74,725 hiljada, odnosno 92% u poređenju sa 2021. godinom), što je posledica promenjenog stava Vrhovnog kasacionog suda u vezi sa pravnim postupcima koje fizička lica vode protiv banaka, a odnose se na naplatu naknade za obradu kreditnih zahteva i puštanje kredita u tečaj. Pored toga, smanjeni su i troškovi pravnih usluga (troškovi advokatskih usluga, sudskih taksi i troškovi sudskog spora u iznosu razlike između obaveze Banke po sudskom rešenju i rezervisanih iznosa) za RSD 49,558 hiljada, odnosno 57%. S druge strane, povećanje su zabeležili Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi zaposlenih i to za 14.79%, odnosno RSD 190,483 hiljada, što je rezultat nekoliko faktora i to isplaćene 14. zarade za 2021. na teret troškova 2022. godine, formiranih rezervisanja za 13. i 14. zaradu za 2022. godinu, kao i povećanja broja zaposlenih. Istovremeno usled povećanja depozitne baze klijenata povećali su se troškovi osiguranja depozita za RSD 35,874 hiljade odnosno za 23% u odnosu na prethodnu godinu, potom troškovi konsultantskih usluga za RSD 33,647 hiljade, čije je povećanje prouzrokovano kako uslugama koje se odnose na razvoj metodologije internog rejtinga klijenata, tako i uslugama koje se odnose na implementaciju novog Core sistema, i PR troškovi za RSD 28,100 hiljada odnosno 89% usled plasiranja reklame tokom prve polovine godine.

Struktura prihoda od kamata predstavljena je u sledećoj tabeli:

Prihodi od kamata	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2021.	31.12.2022.	% promene
Klijenti privrede	1,607,921	2,109,496	31.19%
Klijenti stanovništva	1,019,070	1,150,808	12.93%
Prihodi od kamata po osnovu HOV	470,002	495,877	5.51%
Ostali prihodi od kamata	8,266	90,089	989.87%
Total	3,105,259	3,846,270	23.86%

Struktura prihoda od naknada i provizija predstavljena je u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)

Prihodi od naknada i provizija	2021.	2022.	% promene
Naknade po platnom prometu	833,198	1,129,300	35.54%
- Sektor Stanovništva	44,968	54,730	21.71%
- Sektor Privrede	581,951	806,534	38.59%
- Bankarski sektor	38,140	72,493	90.07%
- Naknade za održavanje računa	168,139	195,543	16.30%
Provizije po garancijama	226,024	273,490	21.00%
Provizije po menjačkim poslovima	149,340	235,595	57.76%
Naknade po platnim karticama	245,361	447,412	82.35%
- naknada trgovaca	145,690	271,537	86.38%
- međubankarske provizije	41,773	94,703	126.71%
- poslovanje sa karticama i drugo	57,898	81,172	40.20%
Ostale naknade i provizije	58,942	61,589	4.49%
Total	1,512,865	2,147,386	41.94%

Struktura rashoda kamata predstavljena je u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)

Rashodi kamata	2021.	2022.	% promene
Depoziti privrede	265,902	318,723	19.86%
Depoziti stanovništva	183,900	286,922	56.02%
Depoziti banaka	99,780	190,632	91.05%
Primljeni krediti	51,276	76,808	49.79%
MSFI 16	14,555	14,400	-1.06%
Total	615,413	887,485	44.21%

Struktura rashoda naknada i provizija predstavljena je u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)

Rashodi naknada i provizija	2021.	2022.	% promene
Platni promet	154,203	219,625	42.43%
Naknade po platnim karticama	164,480	322,076	95.81%
Kreditni biro	14,624	13,754	-5.95%
Kreditne linije	17	253	1388.24%
Ostale provizije	5,833	16,215	177.99%
Total	339,157	571,923	68.63%

6. NOVČANI TOKOVI

Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti u toku 2021. i 2022. godine su prikazani u sledećoj tabeli:

Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(u hiljadama RSD)		
	I - XII 2021	I - XII 2022	Promena
Kamata	3,307,350	3,947,637	640,287
Naknada	1,510,907	2,153,924	643,017
Ostali poslovni prihodi	13,135	10,901	-2,234
Dividenda i učešće u dobitku	622	519	-103
Ukupno prilivi	4,832,014	6,112,981	1,280,967
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Kamata	587,498	794,632	207,134
Naknada	336,113	570,108	233,995
Zarade	1,044,406	1,376,237	331,831
Porezi i doprinosi	215,398	56,204	-159,194
Drugi troškovi poslovanja	893,020	1,013,164	120,144
Ukupno odlivi	3,076,435	3,810,345	733,910
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza	1,755,579	2,302,636	547,057

Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza) u toku 2022. godine su veći za 1,280,967 hiljada RSD u poređenju sa istim periodom u 2021. godini.

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza) u toku 2022. godine su porasli za 733,910 hiljada RSD u poređenju sa 2021. godinom. Smanjenje odliva po osnovu poreza i doprinosa u 2022. godini u odnosu na 2021. je posledica reklasifikacije doprinosa na zarade na teret poslodavca sa pozicije „Porezi i doprinosi“ na poziciju „Zarade“

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza u toku 2022. godine iznosi 2,302,636 hiljada RSD što je povećanje od 547,057 hiljada RSD u poređenju sa istim periodom 2021. godine.

7. INVESTITICIONI PLAN

Tokom 2022. godine ukupna ulaganja u osnovna sredstva (uključujući pravo korišćenja u skladu sa MSFI 16 na koje se odnosi iznos od RSD 209,428 hiljada), investicione nekretnine i nematerijalna ulaganja iznosila su 1,014,856 hiljada RSD.

Promene na ovim pozicijama bilansa stanja su prikazane u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)

Investicije*	Građevinski objekti	Oprema	Investicione nekretnine	Nematerijalna ulaganja	Zakupi u obuhvatu IFRS 16	Total	Plan 2022
Stanje 31.12.2021.	205,770	634,101	126,688	716,894	641,520	2,324,973	2,319,816
Procenjeno stanje 31.12.2021. (budžet)	205,769	603,079	126,754	856,821	641,528	2,433,949	2,433,949
Povećanja:	345	313,297	84,068	411,386	209,428	1,018,524	3,980,632
IT	0	165,544	0	411,386	0	576,930	1,461,368
Adaptacija poslovnog prostora	345	44,075	0	0	0	44,420	2,428,574
Ostalo	0	103,678	80,400	0	0	184,078	41,415
MSFI 16 – zakupi (nepokretnosti i automobili)	0	0	0	0	209,428	209,428	49,275
Revalorizacija	0	0	0	0	0	0	0
Reklasifikacija	0	0	3,668	0	0	3,668	0
Manjenja:	9,512	178,839	78,069	112,110	219,278	597,808	551,704
Amortizacija	9,512	178,750	2,692	112,110	0	303,064	325,948
Amortizacija – MSFI 16	0	0	0	0	219,278	219,278	225,756
Prodaja	0	0	70,575	0	0	70,575	0
Ostalo	0	5	4,802	0	0	4,807	0
Otuđivanje i rashodovanje	0	84	0	0	0	84	0
Uticaj promene kursa na planirane vrednosti						0	4,735
Stanje 31.12.2022.	196,603	768,559	132,687	1,016,170	631,670	2,745,689	5,858,142

*Prikazano neto za razliku od prikaza u Napomenama uz finansijske izveštaje

Investicije Banke u toku 2022. godine su se odnosile na nabavku POS terminala i bankomata u cilju širenja njihove mreže, ulaganja u razvoj projekata koji se odnose na poslovanje sa platnim karticama, a imaju za cilj, digitalizaciju i poboljšanje kvaliteta usluga koje se pružaju klijentima, ulaganja u IT opremu i to kako obnavljanje postojeće zastarele opreme, tako i u nabavku opreme za nove zaposlene, ulaganja u bezbedonosnu opremu i ostalu opremu neophodnu za nesmetan rad filijala, kao i ulaganja u razvoj postojećih i nabavku novih softverskih rešenja i nabavku licenci za iste. Deo sredstava izdvojen je i za renoviranje filijale u Leskovcu, koja se od 2022. godine nalazi na novoj adresi, kao i za adaptaciju poslovnog prostora za tri nove filijale koje su otvorene u 2022. godini (Preševo, Vranje i Sremska Mitrovica). S obzirom da je tokom 2022. godine nastavljen proces implementacije novog core sistema, deo troškova zarada zaposlenih koji rade na ovom projektu je kapitalizovan u skladu sa MRS 38.

8. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA PROPISIMA NBS I UGOVORIMA SA MFI

Usklađenost poslovanja sa propisima NBS

Zaključno sa 31.12.2022. godine svi pokazatelji poslovanja Banke su bili u okvirima limita propisanim Zakonom o bankama i regulativom NBS.

Pokazatelj	Propisani pokazatelji prema NBS regulativi	Obračunati pokazatelji na dan 31.12.2022.
Kapital Banke – utvrđen u skladu sa Odlukom o privremenoj meri NBS *	Min 10,000,000 €	175,180,689 €
Kapital Banke – standardan obračun	Min 10,000,000 €	163,688,022 €
Pokazatelj adekvatnosti kapitala – utvrđen u skladu sa Odlukom o privremenoj meri NBS*	minimalno 8% (SREP 14.98%)	29.99%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala – standardan obračun	minimalno 8% (SREP 14.98%)	28.02%
Pokazatelj otvorene devizne pozicije	maksimalno 20%	0.80%
Pokazatelj likvidnosti	Min 1	1.95
Uži pokazatelj likvidnosti	Min 0.7	1.70
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (LCR)	Min 100%	147,70%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	maksimalno 25%	12.65%
Suma velikih izloženosti banke	maksimalno 400%	34.43%
Ulaganja u kapital lica izvan finansijskog sektora	maksimalno 10%	0%
Ukupna ulaganja u kapital lica izvan finansijskog sektora i osnovna sredstva	maksimalno 60%	8.42%

* Narodna banka Srbije je 29.06.2022. godine donela Odluku o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke. U skladu sa privremenom merom, banka može da iz obračuna osnovnog akcijskog kapitala isključi iznos privremenog regulatornog prilagođavanja, odnosno iznos nerealizovanih gubitaka/dobitaka po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u skladu sa MSFI 9 na koji je primenjen faktor umanjenja od 0.70.

Tokom poslednjeg kvartala 2022. godine, na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke o izdavanju XXXIV emisije akcija – običnih akcija (broj 3776 od 21. oktobra 2022. godine), i saglasnosti NBS (Rešenje broj 11936 od 13. decembra 2022. godine), realizovano je povećanje osnovnog akcijskog kapitala Banke u iznosu od EUR 50 miliona.

Dodatno, na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke, održane 26. aprila tekuće godine, ukupna dobit ostvarena u 2021. godini u iznosu od EUR 7,5 miliona takođe je uključena u kapital Banke.

Uvažavajući iznad navedeno, Banka je na dan 31.12.2022. godine, ostvarila pokazatelj adekvatnosti kapitala u visini od 29.99% (23.64% na dan 31.12.2021), što je značajno više od regulatornih limita.

Rešenjem NBS uspostavljen je zahtev za pokazateljem odnosa kapitala i podobnim obavezama banke na minimalno 6.36% po rešenju od 07.04.2022 (IO NBS br. 30), čime je dodatno snižen sa nivoa od 7.97% po prethodnom rešenju. U skladu sa poslednjom dostupnom kalkulacijom od 30.06.2022. godine pokazatelj odnosa kapitala i podobnih obaveza banke je iznosio 18.80%, što je značajno iznad propisanog nivoa. S obzirom na strukturu portfolija, Banka očekuje da će navedeni pokazatelj biti na sličnom nivou, a svakako višestruko iznad propisanog nivoa, i sa narednim obračunom.

Usaglašenost sa preuzetim obavezama iz ugovora sa međunarodnim finansijskim institucijama (MFI)

U skladu sa definisanim limitima u sporazumima zaključenim sa međunarodnim finansijskim institucijama (MFI) - GGF i EFSE Banka je dužna da poštuje određene finansijske obaveze do konačne otplate kredita. Na dan 31.12.2022. godine Banka je usklađena sa svim zahtevanim pokazateljima iz ugovora sa MFI.

III ADEKVATNOST UPRAVLJANJA RIZICIMA

Osnove procesa upravljanja rizicima

Imajući u vidu delatnost kojom se bavi, odnosno vrste poslovnih procesa koji se realizuju, Banka preuzima različite vrste rizika u poslovanju i stoga je prisutnost rizika opšta karakteristika različitih poslovnih aktivnosti Banke. Sa tim u vezi, Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je zasnovan na njenoj jasnoj strategiji upravljanja rizicima i uključen je u sve njene poslovne aktivnosti, obezbeđujući na taj način usklađenost profila rizika Banke sa njenom utvrđenom sklonošću ka rizicima.

Strategija upravljanja rizicima Banke zasniva se na konzervativnom pristupu, što podrazumeva restriktivno preuzimanje svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Pri tome, afirmacija ovog principa usklađena je sa ključnim strateškim ciljevima poslovanja kao što su postizanje pozitivnog finansijskog rezultata i očuvanje kapitalne baze, odnosno unapređenje tržišne pozicije Banke.

Funkcionisanje sistema upravljanja rizicima regulisano je usvojenim internim politikama i procedurama za svaki materijalno značajan rizik, i predmet je nezavisne procene od strane unutrašnje revizije.

Sistem upravljanja rizicima osmišljen je u skladu sa veličinom i organizacionom strukturom, prirodom, veličinom i složenošću poslovnih aktivnosti Banke tj. njenog rizičnog profila.

U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom Narodne Banke Srbije o upravljanju rizicima i Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti, kao i u skladu sa internim politikama, metodologijama i procedurama Banke, identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju, i to:

- Rizik likvidnosti;
- Kreditni rizik, koji uključuje i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane, kreditno-kamatni rizik, kreditno-devizni rizik, rizik valutne strukture portfolija i rizik koncentracije;
- Rizik ostvarivanja gubitaka po osnovu uticaja spoljnih faktora;
- Kamatni rizik;
- Tržišni rizici koji uključuju i devizni rizik, cenovni rizik i robni rizik;
- Rizik poveravanja aktivnosti trećim licima;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma;
- Rizik uvođenja novih proizvoda / usluga;
- Rizici ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena;
- Operativni rizik, uključujući i pravni rizik;

- Reputacioni rizik;
- Strateški rizik;
- Rizik usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, koji obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik;
- Rizik po životnu i društvenu sredinu.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja rizicima, uspostavljeni sistemom upravljanja rizicima, su minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital po osnovu izloženosti Banke gore navedenim rizicima uz poštovanje definisanih okvira apetita rizika kao i održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala.

Tokom 2022. godine, Banka je nastavila da ojačava sistem upravljanja rizikom unapređujući interna dokumenta, metode i procese koji su usaglašeni sa izmenama regulative i preporukama unutrašnje i spoljne revizije i Narodne banke Srbije.

Okvir upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima koji je uspostavljen u Banci obuhvata:

- Strategije i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje i upravljanje rizicima;
- Sklonost ka rizicima / apetit za preuzimanje rizika – namera Banke da preuzima rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika (struktura rizika), kao i određivanje prihvatljivog nivoa preuzetih rizika (tolerancija prema rizicima). Optimalni, prihvatljiv nivo rizika koji Banka namerava da preuzme kvantifikovan je kroz Sklonost prema rizicima;
- Rizični profil – procena Banke o strukturi i nivoima svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- Okvir apetita rizika – celokupni pristup, uključujući strategije, politike, procedure, procese, kontrole i sisteme kroz koje se uspostavlja, komunicira i prati apetit za preuzimanje rizika. On uključuje izjavu o riziku apetita, limite rizika i pregled uloga i odgovornosti organizacionih delova Banke koji nadziru primenu i praćenje RAF-a. RAF uzima u obzir materijalno značajne rizike za Banku, kao i za dobru poslovnu reputaciju koji Banka uživa u odnosu na komitente, deponente, kreditore i tržište uopšte. RAF se usklađuje sa poslovnom strategijom Banke.
- Izjava o apetitu za preuzimanje – predstavlja agregirani nivo rizika koje je Banka spremna da prihvati, ili da izbegne, kako bi ostvarila svoje poslovne ciljeve. Uključuje kvalitativne opise, kao i kvantitativne mere izražene u odnosu na prihode, kapital, merenje rizika, likvidnost i druge relevantne pokazatelje.
- Unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu kojom je obezbeđeno da su aktivnosti upravljanja rizicima i aktivnosti podrške funkcionalno i organizaciono odvojene od aktivnosti preuzimanja rizika, sa jasno utvrđenom podelom poslova i dužnosti zaposlenih kojom se sprečava sukob interesa;
- Efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima koji obuhvata ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- Sistem unutrašnjih kontrola kao skup procesa i procedura uspostavljenih radi adekvatne kontrole rizika, praćenja efektivnosti i efikasnosti poslovanja, pouzdanosti finansijskih i ostalih podataka i informacija Banke, kao i njihove usklađenosti s propisima i unutrašnjim aktima, sa ciljem obezbeđenja sigurnosti i stabilnog poslovanja;
- Odgovarajući informacioni sistem.

Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor Banke je dužan da obezbedi da Izvršni odbor Banke identifikuje rizike kojima je Banka izložena kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa usvojenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor sprovodi strategije i politike za upravljanje rizicima usvojene od strane Upravnog odbora, utvrđuje procedure i metodologije za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima.

Odbor za reviziju odgovoran je za kontinuirani nadzor nad primenom politika i procedura za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i obaveza i vanbilansnih stavki, i predlaže mere za upravljanje rizicima.

Nadležni kreditni odbor odlučuje o odobravanju kredita i drugih vrsta plasmana kao i o izmenama uslova plasmana. Donosi odluke o svim pitanjima u vezi sa naplatom, uključujući reprogram i restrukturiranje i svim ostalim pitanjima vezano za potencijalno problematične, problematične i sporna potraživanja.

U proces upravljanja rizicima uključeni su i sledeći organizacioni delovi Banke: Služba za upravljanje rizicima, Sektor za kreditiranje, Služba za internu reviziju i Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca.

Služba za upravljanje rizicima prati zakonske propise iz oblasti finansijskog i bankarskog poslovanja, monetarno-kreditne politike, odluke NBS i akta Banke i odgovara za njihovu pravilnu primenu; upravlja rizičnom bilansnom aktivom i vanbilansnim stavkama Banke; sprovodi aktivnosti vezane za evidentiranje, merenje, ublažavanje, izveštavanje i upravljanje kreditnim, tržišnim, operativnim i ostalim rizicima kojima je Banka izložena.

Sektor za kreditiranje upravlja poslovima kreditiranja kroz utvrđene procedure kreditiranja, vrši analizu finansijskog stanja i procenu kreditne sposobnosti klijenata privrede i stanovništva, vrši ocenu predloženih instrumenata obezbeđenja, prati (monitoring) plasmana na nivou klijenata radi identifikacije i ublažavanja kreditnog rizika.

Služba za internu reviziju pruža Upravnom odboru nezavisno i objektivno mišljenje o pitanjima koja su predmet revizije, obavlja savetodavnu aktivnost usmerenu na unapređenje postojećeg sistema unutrašnjih kontrola i poslovanja Banke i Upravnom odboru Banke pruža pomoć u ostvarivanju njegovih ciljeva, primenjujući sistematičan, disciplinovan i dokumentovan pristup vrednovanju i unapređenju postojećeg načina upravljanja rizicima, kontrole i rukovođenja procesima.

Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca odgovorna je za identifikaciju i praćenje rizika usklađenosti poslovanja Banke i za upravljanje tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik. Proces upravljanja rizicima sastoji se iz nekoliko faza:

- Identifikovanje rizika;
- Merenje i procena rizika;
- Ograničenje i ublažavanje rizika;
- Praćenje rizika i kontrola rizika;
- Izveštavanje o rizicima.

Proces je u potpunosti zasnovan na dokumentovanim politikama, smernicama i procedurama, koje se redovno revidiraju u smislu njihove sveobuhvatnosti, tačnosti i kvaliteta.

Kreditni rizik

Banka meri i kontroliše nivo kreditnog rizika kroz procenu solventnosti klijenata i kontrolu kreditnog portfolija kao i kroz izračunavanje ispravke vrednosti odnosno rezervisanja u skladu sa MSFI.

Struktura rizične aktive prema kategorijama klasifikacije

(u hiljadama RSD)

Kategorije klasifikacije	Klasifikovana aktiva na 31.12.21	% učešća u bruto rizičnoj aktivi		Klasifikovana aktiva na 31.12.22	% učešća u bruto rizičnoj aktivi	
A	41,085,491	40.03%	74.58%	44,788,496	39.49%	74.30%
B	35,463,243	34.55%		39,483,716	34.81%	
V	18,465,416	17.99%	17.99%	23,262,856	20.51%	20.51%
G	3,761,704	3.66%		2,874,910	2.53%	5.19%
D	3,869,135	3.77%	7.43%	3,012,166	2.66%	
Ukupno	102,644,989	100.00%		113,422,144	100.00%	

Ukupna bilansna i vanbilansna aktiva koja se klasifikuje se na dan 31.12.2022. godine povećala u poređenju sa krajem 2021. godine za 10.5%.

Struktura portfolija Banke se izmenila u smislu smanjenja učešća plasmana klasifikovanih u kategorije A i B za 0.28 p.p, dok je udeo plasmana klasifikovanih u kategoriju V povećan za 2.52 p.p. Udeo plasmana u kategorijama G i D takođe je smanjen za 2.24 p.p.

Kvalitet portfolija na dan 31.12.2022. godine prema internoj klasifikaciji ostaje na srednjem nivou rizika, s obzirom da je više od 70%, a manje od 75% aktive klasifikovano u kategoriji A i B.

Naplata i pokriće NPL-a

Bruto NPL zasnovan na metodologiji izveštavanja prema Narodnoj banci Srbije je prikazan u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)

	31.12.2021.	31.12.2022.	Promena
NPL plasmani	1,508,439	946,974	-561,465

NPL na dan 31.12.2022. godine smanjen je za RSD 561,465 hiljada u odnosu na kraj 2021. godine.

Na smanjenje NPL-a je u najvećoj meri uticala naplata i računovodstveni otpis potraživanja od klijenata Inter-Kop doo u stečaju i Nissal doo u stečaju, u ukupnom iznosu RSD 516,140 hiljada.

Izloženost po osnovu kredita koji su ušli u kategoriju problematičnih tokom 2022. godine, iznosi RSD 272,228 hiljada, od čega se 63% (RSD 171,967 hiljada) odnosi na Corporate i SME klijente, a 37% (RSD 100,261 hiljada) na stanovništvo.

Tokom 2022. godine, Banka je naplatila RSD 593,048 hiljada po osnovu problematičnih potraživanja.

Učešće bruto NPL u ukupnim bruto kreditima

Pokazatelj	31.12.2021.	31.12.2022.	Promena
Učešće NPL-a u ukupnim kreditima	2.25%	1.32%	-0.93 p.p.

Pokriće NPL

Pokazatelj	31.12.2021.	31.12.2022.
Pokazatelj pokrića NPL-a ukupnom ispravkom vrednosti	67.76%	79.49%
Pokazatelj pokrića NPL-a ispravkom vrednosti NPL-a	53.93%	49.96%

Okvirom apetita rizika Banke definisana je target vrednost pokazatelja za nivo loše aktive (NPE pokazatelj) i nivo problematičnih kredita (NPL pokazatelj), i to na nivou od 5% odnosno 3%, kao i za nivo pokrića problematičnih kredita pripadajućim ispravkama na nivou od minimalno 50%.

Na dan 31.12.2022. godine Banka je u skladu sa vrednostima ovih pokazatelja, osim za pokazatelj pokrića NPL-a ispravkom vrednosti NPL-a.

Tokom četvrtog kvartala, kao posledica naplate i računovodstvenog otpisa problematičnih potraživanja, došlo je do smanjenja NPL-a u iznosu od RSD 252.983 hiljada (21%), koje je praćeno smanjenjem iznosa ispravki vrednosti NPL kredita u iznosu od RSD 199.429 hiljada (30%), što je doprinelo ostvarenju ispod targeta vrednosti.

Rizik likvidnosti

Ostvarena vrednost pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (PPLA) na dan 31.12.2022. iznosi 147,7%, što je u skladu sa definisanim limitima utvrđenih internim aktima Banke.

Okvirom apetita rizika Banke definisana optimalno prihvatljiva vrednost pomenutog pokazatelja iznosi minimalno 120%, a definisani limit izloženosti iznosi minimalno 105%.

Treba napomenuti je 30.06.2022 i 31.07.2022 godine prekoračen limit za ovaj pokazatelj pri čemu su pokazatelji iznosili 105,23% i 107,37% respektivno.

U skladu sa Planom poslovanja u slučaju krize likvidnosti, vrednost predmetnog pokazatelja ispod 110% ukazuje na potencijalnu krizu likvidnosti Banke (indikator za rano otkrivanje krize likvidnosti).

Međutim, nakon detaljnog sagledavanja i analize uzroka uticaja, potvrđeno je da ostvareni nivo pokazatelja pokrića likvidnom aktivom ne predstavlja realnu pretnju po likvidnost Banke.

Činjenica da Banka sa matičnom Bankom ima potpisan ugovor o kreditnoj liniji na iznos od USD 65 miliona ukazuje na jasnu mogućnost upravljanja likvidnosti u meri dovoljnoj da u najkraćem roku svaki od indikatora likvidnosti bude značajno poboljšana, uključujući i Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom uz povlačenje tranši sa rokom dospeća dužim od 30 dana.

Ostvarene vrednosti Pokazatelja likvidnosti i Užeg pokazatelja likvidnosti propisanih od strane NBS od 01.01.2022. do 31.12.2022.

	Pokazatelj likvidnosti	Uži pokazatelj likvidnosti
Vrednost na dan 31.12.2022.	1.95	1.70
Prosečan	1.83	1.56
Maksimalna vrednost	2.33	1.95
Minimalna vrednost	1.34	1.12
Limit NBS na dnevnom nivou	Minimum 0.8	Minimum 0.5
Limit NBS propisan kao mesečni prosek	Minimum 1	Minimum 0.7

Pokazatelj likvidnosti Banke u periodu od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine bili su u skladu sa limitima propisanim Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke koja je važila na 31.12.2022.

U cilju adekvatnijeg upravljanja rizikom likvidnosti, Banka pored limita propisanih od strane NBS prati i interno uspostavljene pokazatelje strukturne likvidnosti.

Vrednost interno uspostavljenih pokazatelja likvidnosti
01.01. - 31.12.2022.

	Minimum	Maksimum	Prosek	Limit
Racio likvidne aktive	23.73%	34.51%	28.20%	Min 20.00%
Racio neto kred. prema uk. dep.	87.82%	93.78%	89.84%	Max 200.00%
Racio dep. klijenata prema uk.dep	85.89%	94.20%	90.01%	Min 75.00%
Racio koncentracije depozita	14.82%	16.50%	16.24%	Max 30.00%

Banka se u toku 2022. godine kretala u okviru interno definisanih limita vezanih za pokazatelje likvidnosti.

Devizni rizik

Ostvarene vrednosti Pokazatelja deviznog rizika u periodu 01.01.2022 - 31.12.2022

Vrednost na dan 31.12.2022	0.80%
Prosečna vrednost	2.19%
Maksimalna vrednost	7.02%
Minimalna vrednost	0.13%
Limit NBS	Maksimalno 20%

Devizni rizik, meren Pokazateljem deviznog rizika, se u toku 2022. godine pretežno kretao u kategoriji niskog rizika.

Rizik kamatnih stopa

Uticaj promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost Banke prati se kroz ukupnu neto ponderisanu poziciju bankarske knjige.

Ukupna neto ponderisana pozicija Banke na dan 31.12.2022.

	(u hiljadama RSD)
Ukupna neto ponderisana pozicija	-1,023,699
Kapital	20,552,618
Ukupna neto ponderisana pozicija i pokazatelj adekvatnosti	4.98%
Interno definisan maksimum (gornja granica)	20%

Operativni rizik

U periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine u domenu operativnog rizika prijavljeno je 128 događaja operativnog rizika u bazu operativnog rizika, od toga 85 događaja se odnosi na viškove i manjkove u blagajni koji su uspešno rešeni (58 događaja sa manjkom i 27 sa viškom).

Broj događaja	128
Blagajnički manjak	58
Blagajnički višak	27
Eksterne prevare	5
Ostalo	38
Neto gubitak u RSD	438,155.54

Banka takođe vrši procenjivanje rizika poveravanja aktivnosti trećim licima, a na osnovu zaključenog ugovora sa tim licima u kome su jasno definisana sva prava i obaveze ugovornih strana, kao i pri uvođenju novih proizvoda, procesa i sistema ili novih poslovnih aktivnosti Banka.

Rizik izloženosti

Izloženost* prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti na dan 31.12.2022.

	(u 000 RSD)	Kao procenat kapitala	Limit NBS
Lica povezana sa Bankom	3,363,316	16.36%	-
Velike izloženosti	7,074,854	34.43%	Max 400%

*Izloženost podrazumeva izloženost nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika i izuzeća od limita izloženosti, u skladu sa odredbama Odluke NBS o upravljanju rizicima.

Rizik koncentracije

Banka rizik koncentracije plasmana prati kroz racio koncentracije koji je definisan kao odnos 20 najvećih bruto izloženosti na nivou klijenta odnosno grupe povezanih lica umanjениh za izloženosti pokrивene gotovinskim depozitom i ukupnog regulatornog kapitala.

Okvirom apetita rizika određeno je da racio koncentracije treba održavati na nivou ispod 250%.

	31.12.2021.	31.12.2022.	Oklonost prema rizicima (target vrednost)
Racio koncentracije 20 najvećih klijenata/grupa povezanih lica	133.07%	103.90%	250% regulatornog kapitala

Na dan 31.12.2022. godine racio koncentracije je u okviru interno definisanog limita.

Dodatno, u cilju upravljanja rizikom koncentracije, Banka je uspostavila limite izloženosti (bilansna i vanbilansna aktiva koja se klasifikuje) u odnosu na određena geografska područja i prema određenom sektoru/grani delatnosti, koji obezbeđuju diversifikovanost portfolija. Na dan 31.12.2022. godine, najveća izloženost Banke u smislu bilansne i vanbilansne aktive koja se klasifikuje u odnosu na ukupnu bilansnu i vanbilansnu aktivu koja se klasifikuje je u sektoru rudarstvo i prerađivačka industrija (20.73%) i u sektoru stanovništva (19.84%), što je znatno ispod interno definisanih limita od 60% i 25%, respektivno. Izloženost Banke u odnosu na geografska područja prati se kroz učešće plasmana klijentima iz pojedinih regiona u ukupnoj bruto bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama koje se klasifikuju. Najveća izloženost Banke je prema klijentima koji pripadaju regionu Beograda sa učešćem od 35.27% i regionu zapadne Srbije sa učešćem od 30.54% u ukupnoj aktivni koja se klasifikuje, što je znatno ispod interno definisanih limita od 50% i 70% respektivno.

Izloženosti banke određenim vrstama proizvoda Banka prati u skladu sa Odlukom NBS o upravljanju rizikom koncentracije, po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda. Izloženosti banke po osnovu kredita odobrenih stanovništvu, čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana, ne mogu biti veće od 30% iznosa kapitala banke utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, uvećanog za iznos svih obaveza banke u dinarima čija je preostala ročnost duža od 1825 dana. Na obračun iznosa kapitala iz prethodnog stava ne primenjuju se regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od kapitala propisani odlukom NBS kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, osim umanjения za gubitak tekuće godine i ranijih godina i za nerealizovane gubitke. Na dan 31.12.2022. godine, ovako obračunat pokazatelj rizika koncentracije u segmentu stanovništva iznosi 3.84% i znatno je ispod regulatornog maksimuma.

Rizik ulaganja

Zaključno sa 31.12.2022. Banka nema neto ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva banke svrstavaju se u kategoriju niskog rizika (ispod 45% kapitala Banke).

Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine na dan 31.12.2022.

	Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Ulaganja u osnovna sredstva i investicione nekretnine	Ukupno
Iznos (u 000 RSD)	0	1,729,517	1,729,517
Učešće u kapitalu	0%	8.42%	8.42%
Limit NBS	Max 10%	-	Max 60%

Rizik zemlje – Rizik države porekla lica prema kome je banka izložena.

Banka formira sistem klasifikacije zemalja prema nivou rizika zemlje koji je zasnovan na sistemu klasifikacije rizika po kategorijama dodeljenim od strane međunarodnih rejting agencija (Moody's, Standard & Poor's i Fitch).

U periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine Banka je imala deponovana sredstva na računima banaka koje posluju u zemljama koje su shodno oceni međunarodnih agencija za ocenu kreditnog rejtinga i procedurom Banke klasifikovane kao nisko rizične i srednje rizične zemlje.

Limit za izloženost Banke prema zemljama koje se nalaze u kategoriji niskog rizika je bez ograničenja. Na dan 31.12.2022. godine zemlje iz ove kategorije rizika su Nemačka, Austrija, Sjedinjene Američke Države i Češka. Na dan 31.12.2022. zemlje u kategoriji srednjeg rizika su Makedonija, Turska, Rumunija, Bosna, Hrvatska i Crna Gora. Izloženost prema zemljama u kategoriji srednjeg rizika bila je značajno ispod usvojenih internih limita u periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine.

Pregled zemalja klijenata čija izloženost ulazi u rizik zemlje na dan 31.12.2022.

Država	Kategorija rizika	Limit	Procenat bančinog kapitala
Nemačka	Nizak	Bez limita	5.23%
Austrija	Nizak	Bez limita	0.56%
Sjedinjene Američke Države	Nizak	Bez limita	0.45%
Češka	Nizak	Bez limita	0.06%
Belgija	Nizak	Bez limita	0.00%
Makedonija	Srednji	100% regulatornog kapitala	21.71%
Turska	Srednji	100% regulatornog kapitala	27.57%
Rumunija	Srednji	20% regulatornog kapitala	3.10%
Bosna	Srednji	40% regulatornog kapitala	1.71%
Hrvatska	Srednji	10% regulatornog kapitala	0.02%
Crna Gora	Srednji	40% regulatornog kapitala	0.01%
Albanija	Srednji	25% regulatornog kapitala	0.00%
Italija	Srednji	10% regulatornog kapitala	0.00%

Izveštaj o sprovedenom reprogramu poljoprivrednih kredita prema NBS Odluci

U cilju preventivne i blagovremene reakcije na potencijalne izazove iz međunarodnog i domaćeg okruženja, a polazeći od ekonomske situacije u kojoj su se našli pojedini poljoprivredni proizvođači, Narodna banka Srbije je 06. oktobra 2022. godine donela Odluku o privremenim merama za banke u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom u portfoliju poljoprivrednih kredita u uslovima otežane poljoprivredne proizvodnje (u daljem tekstu Odluka), kojom je propisala mere i aktivnosti koje su banke dužne da primene radi adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, što podrazumeva blagovremeno prepoznavanje potencijalnih poteškoća kod dužnika i preduzimanje odgovarajućih koraka.

U skladu sa Odlukom, dužnicima banke iz oblasti poljoprivrede omogućen je reprogram postojećih obaveza, što znači da se ti dužnici mogu opredeliti da im se izmirivanje obaveza po osnovu glavnice odloži u periodu od najmanje šest do 12 meseci, a u zavisnosti od sopstvenog izbora trajanja grejs perioda u okviru reprograma.

Reprogram je omogućen poljoprivrednicima koji su upisani u registar poljoprivrednih gazdinastava u smislu zakona kojim se uređuje poljoprivreda i ruralni razvoj:

- fizičkom licu koje je nosilac poljoprivrednog gazdinstva,
- preduzetniku,
- mikro i malim pravnim licima i
- zemljoradničkim zadrugama.

S obzirom na nameru da se podrže dužnici koji su najviše pogođeni aktuelnom situacijom otežanih uslova poljoprivredne proizvodnje, pravo na reprogram imaju dužnici koji na dan 31. maja 2022. godine:

- nisu u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj obavezi na koju se reprogram primenjuje;
- nisu u statusu neizmirenja obaveza (SNO);
- potraživanja od dužnika ne smatraju se problematičnim kreditom odnosno problematičnim potraživanjem u smislu propisa NBS.

Zahtev za reprogram dužnik može podneti Banci do 30. aprila 2023. godine.

U tabeli u nastavku dat je prikaz ukupnog broja i iznosa kredita po vrstama lica i nameni kredita, koji ispunjavaju uslove propisane Odlukom NBS, odnosno za koje dužnici Banke mogu podneti zahtev za reprogram obaveza u skladu sa pomenutom Odlukom:

(u 000 dinara)

Vrsta lica	Kreditni za likvidnost i obrtna sredstva		Investicioni krediti		Ostali krediti		UKUPNO	
	Broj kredita	Iznos	Broj kredita	Iznos	Broj kredita	Iznos	Broj kredita	Iznos
Fizičko lice - nosilac poljoprivrednog gazdinstva	936	544,682	975	1,244,474	0	0	1911	1,789,156
Preduzetnici	3	3,049	1	700	0	0	4	3,749
Mikro pravna lica	4	4,974	4	46,124	2	18,891	10	69,989
Mala pravna lica	10	176,963	0	0	5	568,895	15	745,858
Zemljoradničke zadruge	8	89,794	5	32,215	5	130,846	18	252,855
UKUPNO	961	819,462	985	1,323,513	12	718,632	1958	2,861,607

Do kraja decembra, Banka je realizovala zahteve od 94 dužnika za odobrenje reprograma u skladu sa Odlukom. Reprogram obaveza sproveden je na 109 plasmana, ukupne izloženosti RSD 162,851 hiljada, što je 5,7% od inicijalnog stanja svih kredita na koje se Odluka odnosi.

Pregled prema vrsti lica i nameni plasmana, dat je u tabeli u nastavku:

(u 000 dinara)

Vrsta lica	Kreditni za likvidnost i obrtna sredstva		Investicioni krediti		Ostali krediti		UKUPNO	
	Broj kredita	Iznos	Broj kredita	Iznos	Broj kredita	Iznos	Broj kredita	Iznos
Fizičko lice - nosilac poljoprivrednog gazdinstva	41	33,897	65	89,676	0	0	106	123,573
Preduzetnici	0	0	0	0	0	0	0	0
Mikro pravna lica	1	887	2	38,391	0	0	3	39,278
Mala pravna lica	0	0	0	0	0	0	0	0
Zemljoradničke zadruge	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	42	34,784	67	128,067	0	0	109	162,851

U pogledu vrste reprograma, najveći broj dužnika odlučuje se za trajanje grejs perioda od 12 meseci. Na ukupno 97 kreditnih partija, što je 89% od ukupnog broja partija po kojima je sproveden reprogram obaveza, dužnici su se opredelili da im se izmirivanje obaveza po osnovu glavnice odloži u periodu od 12 meseci.

IV ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Nakon završetka poslovne godine, nije bilo događaja koji imaju materijalno značajan uticaj na finansijske izveštaje za period koji se završava 31. decembra 2022. godine.

V PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Poslovnom politikom i strategijom banke definisani su osnovni poslovni ciljevi i glavne smernice razvoja Banke na srpskom tržištu. Razvoj Banke u potpunosti je podržan od strane akcionara Banke, HALKBANK Turkiye, kroz kontinuirane dokapitalizacije, a sve u skladu sa poslovnim potrebama i postavljenim ciljevima.

Jedan od glavnih ciljeva je i širenje poslovne mreže filijala, uz podizanje tržišnog učešća u Beogradu i ostalim regionima gde Banka trenutno nema filijale. Strategijom Banke planirano je da ključne bilansne pozicije rastu brže od očekivanog rasta bankarskog sektora, što će dovesti do povećanja tržišnog učešća Banke u ukupnoj aktivi, kreditima i depozitima bankarskog sektora Srbije.

VI AKTIVNOSTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Banka sprovodi redovna istraživanja finansijskih tržišta, analizira finansijske potrebe klijenata i sprovodi istraživanje stepena zadovoljstva korisnika finansijskih usluga.

Sektor marketinga, kontinuirano razvija nove proizvode i usluge Banke i nastoji da, na bazi informacija i zaključaka koje dobije kroz aktivnosti istraživanja tržišta i potreba klijenata, razvije i tržištu ponudi modifikovane postojeće proizvode, kao i potpuno nove proizvode i usluge.

VII INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA

Nije bilo otkupa sopstvenih akcija u toku 2022. godine.

VIII POSTOJANJE OGRANAKA

Halkbank uspešno širi svoju poslovnu mrežu i bazu klijenata. Danas se proizvodi i usluge Banke pružaju kroz poslovnu mrežu od 30 filijala, 9 ekspozitura i 1 šalter. Na dan 31. decembra 2022. godine Banka ima 9 filijala u Beogradu, 3 filijale u Čačku, filijale u Smederevu, Jagodini, Gornjem Milanovcu, Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Aranđelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Leskovcu, Novom Sadu, Pančevu, Novom Pazaru, Subotici, Sremskoj Mitrovici i Vranju kao i 8 ekspozitura - u Paraćinu, Požegi, Topoli, Ivanjici, Vrnjačkoj Banji, Zrenjaninu, Tutinu, Pirotu i Preševu.

IX PREGLED PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Pravila korporativnog upravljanja Banke regulisana su:

- Statutom Banke;
- Ugovorom o osnivanju;
- Kodeksom korporativnog upravljanja;
- Kodeksom poslovnog ponašanja članova Upravnog odbora;
- Kodeksom poslovnog ponašanja i etičkih principa;
- Politikom sprečavanja korupcije i
- Opštim uslovima poslovanja Banke.

NEFINANCIJOKI IZVEŠTAJ

2022

I. PROFIL BANKE

1. Vizija i misija

Naša vizija je da budemo jedna od najvažnijih i najbiranijih liderskih Banaka u zemlji.

Naša misija je da budemo Banka koja:

- razumevanjem potreba i očekivanja klijenata, kroz najbolje kanale nudi najprikladnija rešenja, banka koja na najbrži i najefikasniji način svim klijentima pruža bankarske usluge putem efikasnih alternativnih distributivnih kanala ili putem svojih poslovnica;
- je fokusirana na realni sektor zajedno sa snažnim prisustvom na polju stanovništva, poseduje visoku tehnologiju, inovativne proizvode i usluge, ona koja je svesna društvene odgovornosti i korporativnih vrednosti, sa visoko kvalitetnim standardima, koja pruža produktivne aktivnosti i dugotrajnu profitabilnost;
- ona koja stavlja ljude na prvo mesto i koja na najvišem nivou obraća pažnju na zadovoljstvo klijenata.

2. Korporativne vrednosti

Poverenje – Možete biti sigurni da je Vaš novac u dobrim rukama.

Poštovanje – Mi cenimo Vaš vredan rad i poštujemo kapital koji ste stekli.

Iskrenost – Naše poslovanje je transparentno, a prioritet nam je da Vaši interesi budu u potpunosti zaštićeni.

Kvalitet – Naši proizvodi i usluge su kreirani u skladu sa Vašim zahtevima i očekivanjima.

Jednostavnost – Naše procedure su pristupačne i jednostavne.

Brzina – Procesuiranje Vaših zahteva se obavlja u minimalnom roku.

Efikasnost – U našem i Vašem interesu je da jednostavnim procedurama dođemo do brzih rešenja.

Razvoj – Banka prati svetske standarde i trendove poslovanja u cilju stalnog unapređivanja i prilagođavanja svojih proizvoda i usluga zahtevima tržišta.

Profesionalizam – Pažljivo smo birali saradnike i kolege i sastavili tim vrhunskih profesionalaca koji su obučeni i spremni da izađu u susret svim Vašim zahtevima.

Disciplina – Marljivo i savesno ispunjavamo sve svoje obaveze kako bismo zadovoljili Vaše i naše profesionalne potrebe

3. Članstva

Halkbank je član mnogobrojnih udruženja, sa kojima sarađuje i na taj način unapređuje poslovno okruženje i razvitak privrede, između ostalih to su:

Tursko-Srpsko Privredno Udruženje

Udruženje Banaka Srbije

Udruženje finansijskih direktora Srbije

4. Nagrade i priznanja

„Best in Class Wallet Enabler“ od strane Visa kartičarske organizacije – HALKBANK prepoznata je kao jedina banka u Srbiji koja je uspela da u rekordno kratkom vremenskom roku uspešno završi projekat Visa Digital Wallet.

5. Komunikacijska strategija

Komunikacijska strategija je tokom 2022. godine najvećim delom bila usmerena na predstavljanje novih proizvoda Banke, tehnoloških inovacija i usluga, kao i društveno odgovornih kampanja. U skladu sa misijom i vizijom HALKBANK vodi računa o načinu komunikacije sa korisnicima usluga, kao i sa užom i širom javnosti. Za informisanje javnosti korišćeni su različiti kanali komunikacije, a sve u cilju obezbeđivanja i održavanja interakcije sa javnim mnjenjem i klijentima Banke.

Oglašavanje se odvijalo putem različitih kanala komunikacije poput TV reklame na nacionalnim televizijama RTS, PRVA TV I N1, članaka u štampanim i digitalnim izdanjima dnevnih i mesečnih novina, radijskih reklama

na radio stanicama sa nacionalnom frekvencijom, lokalnim tv i radio stanicama, ali i štampanim i LED bilbordima širom Srbije. Osim komunikacije putem eksternih kanala, korišćeni su i komunikacioni kanali same Banke, poput sajta i profila na društvenim mrežama - Facebook, Instagram, LinkedIn.

Banka je prisustvovala raznim događajima gde je ostvarena komunikacija sa potencijalnim i postojećim klijentima - agro sajmovi, dan Republike Turske...

U toku 2022. je nastavljena saradnja sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo (SEF) na projektu kredita za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva. U fokusu su mlada preduzeća i poljoprivredna gazdinstva.

Nastavkom procesa unapređenja usluga beskontaktnog plaćanja putem mobilnih telefona i pametnih satova, Banka je u 2022. uvela Google Pay, Garmin Pay i Apple Pay većinu korisnika.

Krećući se u smeru razvoja digitalizacije uvedena je i e-commerce usluga za klijente Banke.

Prateći tehnološke trendove, u današnje vreme implementirane u sve sfere društva i poslovanja, Banka će nastaviti da radi na omogućavanju brojnih inovativnih proizvoda i usluga, a sve sa ciljem odgovora na potrebe klijenata

II KLJUČNI DOGAĐAJI U PRETHODNOJ GODINI

FEBRUAR

U februaru je započeta kampanja gotovinskih kredita za penzionere, kao i kampanja „HALK PAKET po Vašoj meri“ namenjena zaposlenim fizičkim licima.

Takođe, u februaru je puštena nova verzija redizajniranog WEB sajta Banke, sa unapređenim funkcionalnostima.

MART

U toku meseca marta snimljena je TV reklama putem koje su promovisani start-up krediti i brand awareness Banke i emitovana je na televizijama N1, RTS 1 i TV PRVA.

APRIL

U aprilu je sa radom započela novoosnovana ekspozitura u Preševu. U cilju otpočinjanja dobre saradnje sa klijentima iz te regije, omogućena je specijalna ponuda kredita dobrodošlice.

Halkbank je potpisala Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kojim je pristupila Projektu konkurentne poljoprivrede Srbije (SCAP - Serbia Competitive Agriculture Project) započetim u saradnji sa Svetskom bankom 2020. godine, a koji će trajati do 31.12.2024. godine.

MAJ

Banka je tokom meseca maja uvela E-commerce usluge u ponudu proizvoda Banke, a to je usluga koja podrazumeva prihvatanje platnih kartica na internet prodajnim mestima za preduzetnike, pravna lica i budžetske korisnike koji su registrovani na teritoriji Republike Srbije.

Takođe, u istom mesecu je pokrenuta kampanja za dinarsku štednju za fizička lica kojom su promovisani sprecijalni uslovi štednje u dinarima.

JUN

U junu je pokrenuta kampanja depozitnih proizvoda - oročeni proizvodi u evrima, gde su klijenti mogli po specijalnim uslovima da oroče svoja sredstva.

Tokom juna je počela sa radom redizajnirana aplikacija za mobilno bankarstvo za fizička lica - SmartHALK, koja sadrži unapređene funkcije.

JUL

U julu je omogućena SmartHALK Pro aplikacija za elektronsko i mobilno bankarstvo za pravna lica i preduzetnike-segment Velikih, MSP i Agro klijenata.

AVGUST

Potpisan je Aneks ugovora o partnerstvu i garanciji sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo za START-UP klijente, kojim Banka nastavlja sa aktivnim pružanjem podrške početnicima u poslovanju.

Omogućene su usluge Google Pay i Garmin Pay za korisnike Visa kartica koji podrazumevaju beskontaktno plaćanje za korisnike uređaja sa Android operativnim sistemom, kao i za korisnike Garmin satova. Istovremeno je za korisnike ovih usluga započeta i keš bek kampanja koja im omogućava da plaćanjem pomoću ovih digitalnih novčanika ostvare određeni povrat novca. Pošto je Garmin svetski sinonim za sport i brzinu, a Garmin satovi najrasprostranjeniji sportski satovi na svetu, upotpunila ih je mogućnost beskontaktnog plaćanja. Kako Banka uvek nastoji da sluša potrebe klijenata i pruži im pouzdanost, brzinu, praktičnost i kvalitet, među prvima u Srbiji je omogućila plaćanje pomoću ove usluge.

OKTOBAR

Uvedena je usluga Apple pay za korisnike Visa kartica koja podrazumeva beskontaktno plaćanje Apple uređajima, a istovremeno sa ovom kampanjom startovala je i keš bek kampanja, koja korisnicima ove usluge omogućava da prilikom plaćanja dobiju odgovarajući povrat novca. Ovaj sistem plaćanja je veoma značajan jer su korisnici Apple uređaja sve brojniji. Halkbank je, prateći trendove, među prvih nekoliko banaka u Srbiji koja je svojim klijentima omogućila ovu uslugu.

Tokom oktobra je sa radom otpočela i nova filijala u Vranju. U cilju otpočinjanja dobre saradnje sa klijentima iz te regije, omogućena je specijalna ponuda kredita dobrodošlice.

U oktobru je pokrenuta kampanja specijalnih kamatnih stopa za oročene depozite u evrima za fizička lica.

U segmentu privrede startovala je kampanja za SEF kredite za obrtna i osnovna sredstva sa ciljem ublažavanja posledica pandemije COVID-19 virusa. SEF Covid-19 linija je deo programa Nemačke saradnje u Srbiji.

NOVEMBAR

U toku meseca novembra Banka je uspešno objedinila sve digitalne novčanike za Visa korisnike koja podrazumeva usluge Apple Pay, Google Pay i Garmin Pay, korisnici Visa kartica imaju mogućnost beskontaktnog plaćanja na svim prodajnim mestima koja podržavaju beskontaktno plaćanje, kao i internet prodajnim mestima.

Uvedena je usluga Garmin Pay za korisnike MasterCard kartica koja podrazumeva beskontaktno plaćanje Garmin satovima.

U novembru je otvorena nova filijala sa sedištem u Sremskoj Mitrovici. U cilju otpočinjanja dobre saradnje sa klijentima iz te regije, omogućena je specijalna ponuda kredita dobrodošlice.

U segmentu retail-a uveden je novi proizvod i otpočeta je kampanja za keš kredite sa fiksnom kamatnom stopom koji podrazumevaju veoma atraktivnu kamatnu stopu, kao i nepromenjen iznos mesečne rate tokom celog perioda otplate.

DECEMBAR

Banka je uvela usluge Google Pay i Garmin Pay za sve korisnike MasterCard kartica koje podrazumevaju beskontaktno plaćanje pomoću Android uređaja, kao i Garmin satova.

III ZAINTEREĐOVANE STRANE I MATERIJALNE TEME

KLJUČNI DEJHKOLDERI		
GRUPA DEJHKOLDERA	KANALI KOMUNIKACIJE I UKLJUČIVANJA	TEME OD ZNAČAJA ZA DEJHKOLDERE
KLIJENTI	Mreža filijala	Pravovremene, dostupne i pouzdane informacije o proizvodima i uslugama
Fizička lica	Veb-sajt banke	Stalno unapređenje podrške
Mala i srednja preduzeća	Korisnički servis	Odgovorno oglašavanje
Velika preduzeća	Štampani i digitalni mediji	Prilagodljivi proizvodi i usluge
	Sastanci	
AKCIONARI I INVEŠTORI	Sednice skupštine akcionara	Transparentno upravljanje
Većinski	Finansijski izveštaji	Poslovni rezultati
	Veb-sajt banke	
ZAPOŠLENI	Zvanične odluke IO	Mogućnosti za razvoj i napredovanje
Izvršni odbor i menadžment banke	Sastanci	Unapređenje internih komunikacija
Zaposleni u poslovnoj mreži	Obuke	Zadovoljstvo zaposlenih
Ostali zaposleni	Intranet	
Sindikato		

DRŽAVNE INSTITUCIJE	Godišnji izveštaji	Transparentno upravljanje
Regulatorna tela	Sastanci i konsultacije	Poslovni rezultati
Ministarstva i vladine institucije	Konferencije	Usaglašenost sa propisima
LOKALNA ZAJEDNICA	Godišnji izveštaji	Ulaganje u razvoj lokalne zajednice
Lokalne samouprave	Sastanci i konsultacije	Partnerski projekti
	Donacije i sponzorstva	
POSLOVNA ZAJEDNICA	Godišnji izveštaji	Partnerski projekti
Poslovna udruženja	Sastanci i konsultacije	Transparentnost u izboru dobavljača
Dobavljači	Učešće u radnim grupama udruženja	
Poslovni partneri		
MEDIJI	Konferencije za medije	Pravovremena i otvorena komunikacija
Nacionalni	Saopštenja za javnost	Poslovni rezultati
Lokalni	Štampani i digitalni mediji	Ulaganja u zajednicu
CIVILNI SEKTOR	Sastanci i konsultacije	Partnerski projekti
Nevladine organizacije	Donacije i sponzorstva	Ulaganja u zajednicu
Neprofitne organizacije	Godišnji izveštaji	Promocija društveno odgovornog poslovanja
		Promocija volonterizma

Materijalne teme

Materijalne teme su definisane u skladu sa GRI smernicama i predstavljaju pitanja od značaja za naše zainteresovane strane u kontekstu uticaja Banke na okruženje u kome posluje.

- Bezbednost i zdravlje na radu, obuke i edukacija, jednake mogućnosti za napredovanje i nagrađivanje
- Poštovanje standarda poslovanja, zakona i merodavnih propisa

- Odgovorno upravljanje resursima, poštovanje principa „zelene nabavke“, reciklaža, upravljanje energijom
- Odgovorno finansiranje
- Marketing i komunikacija sa klijentima
- Doprinos lokalnoj zajednici kroz kontinuirani razvoj proizvoda i usluga, dostupnih svim klijentima, donacije i podrška zapošljavanja mladih kroz program „moja prva plata“

IV KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Halkbank kao i svi njeni zaposleni poštuju najviše standarde korporativnog upravljanja što predstavlja temelj odgovornog i održivog poslovanja. Banka je u potpunosti posvećena poštovanju svih zakonskih odredaba i regulatornog okvira koji se odnose na naše poslovanje, što zajedno sa našim sistemom upravljanja i kontrole osigurava da su interesi svih zainteresovanih strana u potpunosti zaštićeni.

Upravni odbor Banke teži da kontinuirano unapređuje upravljačke procese kako bi se obezbedila usklađenost poslovanja, transparentnost i odgovornost donošenja odluka kao i osigurala zdrava korporativna kultura.

Upravni odbor Banke usvojio je Kodeks korporativnog upravljanja čiji je osnovni cilj da se na transparentan i efikasan način predstavi sistem korporativnog upravljanja uspostavljen u Banci i uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omogući ravnotežu uticaja njegovih nosilaca i jačanje poverenja akcionara i investitora u Banku, a sve u cilju obezbeđenja dugoročnog poslovnog razvoja Banke.

Banka u svom poslovanju, kroz interna akta i proces rada obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa članova organa upravljanja i lica povezanih sa njima, vodeći računa o zakonu i dobroj praksi korporativnog upravljanja. Kodeksom poslovnog ponašanja i etičkih principa objedinjuju se opšta i posebna pravila i smernice etičkog poslovanja i ponašanja, dok se nizom drugih pojedinačnih politika

ojačava sistem upravljanja i unutrašnih kontrola.

Upravljačka struktura, mandat i sastav upravljačkih tela

Organi Banke su : Skupština, Upravni odbor i Izvršni odbor.

Skupštinu čine akcionari Banke, odnosno Türkiye Halk Bankası A.Ş., Barbaros Mahallesi, Sebboy Sk. No.4,3 4746 Atasehir, Istanbul Turkey, registracioni broj: 862070 (u daljem tekstu: akcionar) kao jedini akcionar Banke, koji vrši ovlašćenja Skupštine u skladu sa važećim propisima, Odlukom o osnivanju i Statutom. Skupština predstavlja najviši organ, s obzirom da se na njenim sednicama odlučuje o najvažnijim pitanjima u vezi sa poslovanjem Banke. Skupština usvaja poslovnu politiku i strategiju Banke, kojima se definišu poslovni ciljevi Banke za period od najmanje tri godine, usvaja finansijske izveštaje i odlučuje o upotrebi i raspoređivanju ostvarene dobiti, odnosno pokriću gubitka, odlučuje o povećanju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili druga pravna lica, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva Banke, donosi Statut, usvaja izmene i dopune osnivačkog akta i Statuta i odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa zakonom i Statutom Banke. Jedno od važnijih pitanja koje spada u delokrug Skupštine Banke jeste i imenovanje i razrešenje predsednika i članova Upravnog odbora u skladu sa propisima.

Sednice Skupštine mogu biti redovne ili vanredne. Redovna sednica se održava najmanje jednom godišnje u roku prema važećim zakonima.

Upravni odbor Banke obavestiće Narodnu banku Srbije o datumu održavanja i dnevnom redu sednice Skupštine u roku predviđenom za obaveštavanje akcionara.

Pitanja u vezi sa Skupštinom – sastav, delokrug, redovno i vanredno zasedanje, konferencijska sednica, kvorum, ponovljena sednica, predsednik Skupštine, dan akcionara i poziv za sednicu regulisana regulisana su Statutom Banke. Na postupak sazivanja, obaveštavanja i zasedanja Skupštine primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva koje se odnose na skupštinu akcionara, osim ako Zakonom o bankama nije drukčije propisano.

Način rada i druga pitanja od značaja za rad Skupštine Banke bliže se uređuju Poslovníkom o radu Skupštine.

Organi upravljanja Bankom su Upravni odbor i Izvršni odbor.

Upravni odbor

Članovi Upravnog odbora moraju imati dobru poslovnu reputaciju i odgovarajuće kvalifikacije u skladu sa propisima Narodne banke Srbije.

Mandat članova Upravnog odbora je četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora. Upravni odbor Banke, na kraju 2022. godine, sastojao se od 7 (sedam) članova, uključujući i predsednika, od čega su dva nezavisni članovi sa aktivnim znanjem srpskog jezika i prebivalištem na teritoriji Republike Srbije.

Upravni odbor Banke se sastaje najmanje jednom u tri meseca, a po potrebi i češće. Jedna od najvažnijih dužnosti Upravnog odbora jeste da obezbedi strateško usmerenje rukovodstvu Banke, usaglašavanje poslovanja sa zakonima, propisima i aktima Narodne banke Srbije, kao i sa unutrašnjim aktima Banke i smernicama Grupe, u

ostvarivanju dugoročnih ciljeva poslovanja Banke.

U toku 2022. godine, Upravni odbor Banke je zakazao 20 sednica. Od ukupnog broja zakazanih, održao je 19 sednica i to 16 redovnih i 3 vanredne (pisane) sednice. Jedna sednica (zakazana za 12.12.2022. godine) nije održana, odložena je. Predmet razmatranja i odlučivanja na ovim sednicama, u kontekstu strateških i poslovnih odluka, bili su: redovno praćenje finansijskog i poslovnog učinka Banke, razmatranje pitanja iz domena upravljanja rizicima, sistema unutrašnjih kontrola, usklađenosti poslovanja i unutrašnje revizije, presipitivanje i/ili usvajanje strategije i politike za upravljanje rizicima, davanje prethodne saglasnosti za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke, odlučivanje o plasmanima, preispitivanje odluka o odobrenim izloženostima, utvrđivanje opštih uslova poslovanja Banke, odnosno njihovih izmena i dopuna, kao i druga važna pitanja iz delokruga Upravnog odbora.

Pitanja u vezi sa Upravnim odborom – sastav, imenovanje i razrešenje, mandat, sednice, kvorum, delokrug i ostala pitanja regulisana su Zakonom o bankama, Statutom Banke i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije.

Način rada i druga pitanja od značaja za rad Upravnog odbora bliže se uređuju Poslovníkom o radu Upravnog odbora.

Izvršni odbor

Članove Izvršnog odbora Banke bira i razrešava Upravni odbor na period od 4 godine uz mogućnost ponovnog izbora. U skladu sa usvojenim izmenama i dopunama Statuta, počev od 15.02.2023. godine, mandat predsednika i članova Izvršnog odbora koji će biti imenovani ili ponovo imenovani biće 2 godine. Izvršni odbor se sastoji od 3 člana, uključujući i predsednika.

Izvršni odbor organizuje i nadzire svakodnevno poslovanje Banke i odgovoran je za primenu i efikasno funkcionisanje sistema

unutrašnjih kontrola Banke. Izvršni odbor izvršava odluke Skupštine i Upravnog odbora, predlaže Upravnom odboru poslovnu politiku i strategiju Banke, kao i strategiju i politiku za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke, sprovodi poslovnu politiku i strategiju Banke donošenjem odgovarajućih poslovnih odluka, analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima, obaveštava Upravni odbor o svim postupanjima koja nisu u skladu s propisima i drugim aktima Banke i obavlja druge poslove iz okvira svoje nadležnosti.

Jedna od osnovnih nadležnosti Izvršnog odbora je da nadzire svakodnevne poslovne aktivnosti Banke kao i da obezbedi da ukupna organizacija Banke adekvatno podržava sprovođenje poslovne strategije i ostvarivanje planiranih poslovnih ciljeva Banke.

U toku 2022. godine Izvršni odbor Banke održao je ukupno 50 sednica, od kojih je jedna bila pisana.

Pitanja u vezi sa Izvršnim odborom – sastav i kvorum, imenovanje i razrešenje, mandat, delokrug, sednice i ostala pitanja regulisana su Zakonom o bankama, Statutom Banke i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije.

Način rada i druga pitanja od značaja za rad Izvršnog odbora bliže se uređuju Poslovníkom o radu Izvršnog odbora.

U cilju boljeg poslovanja i adekvatnijeg nadzora, u Banci postoje i drugi odbori u skladu sa važećim propisima: Odbor za praćenje poslovanja (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Navedeni odbori, staraju se da Banka posluje u svemu u skladu sa važećim propisima i posvećeni su razmatranju pitanja iz oblasti upravljanja rizicima i sistema unutrašnjih kontrola, usklađenosti poslovanja i sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, adekvatnosti i efikasnosti procedura Banke i sistema za obezbeđenje, odobravanje svih vrsta plasmana, kao i ostala pitanja značajna za rad Banke, svaki odbor u okviru svog delokruga.

Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u nadzoru nad radom Izvršnog odbora i zaposlenih u Banci. Odbor za reviziju čine najmanje tri člana, od kojih su najmanje dva članovi Upravnog odbora koji imaju odgovarajuće iskustvo iz oblasti finansija. Najmanje jedan član Odbora za reviziju mora biti lice nezavisno od Banke.

Kreditni odbor Banke donosi odluke o odobravanju svih vrsta dinarskih i deviznih kredita, garancija, avala, akreditiva i drugih oblika jemstva, kao i drugih vrsta plasmana Banke, obavlja druge poslove u skladu sa aktima Banke, zakonom i drugim propisima i obavlja i druge poslove u skladu sa odlukom Upravnog odbora.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost Banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, na osnovu dobijenih informacija na svojim sednicama predlaže mere za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti na način da na sednicama donosi konkretne zaključke i/ili odluke, odnosno jasne smernice organizacionim delovima Banke i njenim zaposlenima koje bi trebalo da obezbede adekvatno upravljanje pomenutim rizicima, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima Banke.

Članove Odbora za upravljanje aktivom i pasivom bira Upravni odbor iz reda članova Izvršnog odbora i zaposlenih u Banci.

Pitanja u vezi sa Odborom za reviziju, Kreditnim odborom i Odborom za upravljanje aktivom i pasivom – sastav, kvorum, imenovanje i razrešenje, mandat, delokrug, sednice i ostala pitanja regulisana su Zakonom o bankama, Statutom Banke i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije.

Način rada i druga pitanja od značaja za rad Odbora za reviziju, Kreditnog odbora i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom bliže se uređuju poslovnicima o radu svakog od navedenih odbora.

UPRAVNI ODBOR

1. Osman ARSLAN, predsednik
2. Hasan TUNCAY, član
3. Altan TAŞKIRAN, član
4. Hamdi COŞGUN, član
5. Güvenç USTA, član
6. Dr Jasmina BOGIĆEVIĆ, nezavisna članica
7. Vesna VUKOVIĆ, nezavisna članica

Odbor za praćenje poslovanja (Odbor za reviziju)

1. Hasan TUNCAY, predsednik
2. Hamdi COŞGUN, član
3. Dr Jasmina BOGIĆEVIĆ, član

IZVRŠNI ODBOR

1. Aziz Arslan, predsednik
2. Ertürk Sümer, član
3. Dušica Erić, član

Kreditni odbor

Članovi Kreditnog odbora biraju se u skladu sa Odlukom o formiranju Kreditnog odbora i izboru članova

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) /Assets and Liability Management Committee

Članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom biraju se u skladu sa Odlukom o obrazovanju Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i imenovanju predsednika i članova

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom čine sledeći članovi:

1. Predsednik Izvršnog odbora, predsednik
2. Članovi Izvršnog odbora, članovi
3. Direktor Sektora za kreditiranje, član
4. Direktor Sektora sredstava, član
5. Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje, član
6. Direktor Sektora marketinga za velike klijente i mala i srednja preduzeća, član
7. Direktor Sektora marketinga za stanovništvo i alternativne distributivne kanale, član

Kodeks poslovnog ponašanja

Kodeks poslovnog ponašanja i etičkih principa predstavlja skup principa i radnih pravila kojih zaposleni Banke treba da se pridržavaju u obavljanju svog posla i služi kao podsetnik na određene standarde koje treba da ispunjavaju. Svrha ovog Kodeksa jeste da utvrdi opšte etičke principe i norme profesionalnog bankarskog ponašanja kako bi se sprečili svi sporovi i konflikti koji mogu da nastanu između zaposlenih, klijenata i Banke ali i doprinelo uspehu i ugledu Banke.

Kodeks se naslanja na viziju, misiju i korporativne vrednosti banke: poverenje, disciplina, efikasnost, iskrenost, kvalitet i profesionalnost. Kodeks poslovnog ponašanja usmerava nas da postupajući odgovorno, s poštovanjem i održivo u svim aspektima poslovanja, štitimo i dalje osnažujemo svoju dobru reputaciju i gradimo poverenje među svojim stejkholderima.

Aktivnosti kojima banka podržava ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih nacija

- Pružanje finansijskih usluga osetljivim grupama kroz razvoj posebnih proizvoda, tržišno prisustvo i prilagođavanje filijala.
- Doprinos lokalnoj zajednici.

- Doprinos lokalnoj zajednici.

- Sprovođenje mera zaštite na radu.
- Program dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja.
- Besplatni sistematski pregledi za zaposlene
- Uslovi za rad prilagođenih epidemiološkim merama

- Program obuke za zaposlene.
- Mogućnost zapošljavanja mladih kroz program „Moja prva plata“

- Politika i procedura zapošljavanja daje mogućnost zapošljavanja svima koji ispunjavaju kriterijume

- Odgovorno ophođenje prema životnoj sredini.

- Krediti namenjeni stanovništvu za energetska efikasnost
- Upravljanje otpadom, energijom i reciklaža

- Doprinos društvenom proizvodu.
- Doprinos lokalnoj zajednici.
- Širok asortiman proizvoda banke dostupnih svima

- Doprinos lokalnoj zajednici.
- Pristupačnost filijala i ekspozitura
- Razvoj i usavršavanje proizvoda i digitalnih usluga

- Širok asortiman proizvoda banke dostupnih svima

- Doprinos lokalnoj zajednici.
- Donacije

- Pružanje jasnih i transparentnih informacija o proizvodima.
- Poštovanje principa „zelene nabavke“

- Reciklaža
- Upravljanje otpadom
- Upravljanje energijom

- Odgovorno ophođenje prema životnoj sredini.

- Odgovorno ophođenje prema životnoj sredini.

- Usklađenost poslovanja sa merodavnim zakonskim i drugim propisima standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma

- Saradnja sa European Investment Bank, Serbian Entrepreneurship Foundation, Green for Growth Fund, European Fund for Southeast Europe, Italian Government, Demir-Halk Bank, Fond Revolving Kredita

V ALTERNATIVNI DISTRIBUTIVNI KANALI

Početak godine završena je zamena preostalih zastarelih bankomata koji su se nalazili na lokacijama van poslovnih jedinica Banke. Na ukupno devetnaest lokacija su stari bankomati zamenjeni potpuno novim uređajima proizvođača Diebold Nixdorf serije CINEO i DN. Novina u odnosu na prethodni period jeste da je na četiri lokacije, koje se nalaze van poslovnih jedinica Banke, instaliran multi-funkcionalni bankomat koji ima mogućnost isplate i uplate novca.

Implementacija VISA VTS sistema koji omogućava korišćenje wallet rešenja kao što su Apple Pay i Garmin Pay tekla je urednim tempom i u skladu sa projektnim okvirima koji su definisani. Razvoj i implementacija rešenja je podrazumevala isporuku rešenja za procesorski host sa kojim će se raditi zvanična sertifikacija (testiranje) kod VISA kartičarske organizacije. Ujedno, započeti su bili koraci koji su se odnosili na implementaciju Google Pay rešenja za koje je bio plan da, u okviru istog projekta kod VISA, bude pušteno u produkciju neznatno nakon produkcije Apple Pay i Garmin Pay usluge.

U cilju postizanja što veće efikasnosti u komunikaciji sa klijentima i uspostavljanju što boljeg korisničkog iskustva, Banka je izvršila implementaciju novog komunikacionog kanala Viber Business Messages. U pitanju je rešenje koje omogućava korišćenje Viber platforme za slanje poruka klijentima umesto SMS poruke. Osim što je cenovno isplativije za Banku, Viber poruke nude daleko veći potencijal jer mogu sadržati multimedijalni sadržaj, informaciju o prijemu, pregledu priloga poruke, itd.

Tokom drugog kvartala 2022. godine, implementacija VISA VTS sistema odvijala se u skladu sa prethodno definisanim planom. Tim u banci, koji je zadužen za implementaciju, je sa izuzetnim uspehom krajem juna meseca okončao zvaničnu sertifikaciju Apple Pay rešenja. Takođe, značajan napredak je postignut po pitanju razvoja Google Pay digitalnog novčanika. U skladu s prvobitnim

planom, Banka je bila spremna da 28.08.2022. godine, kada Google zvanično objavi dostupnost Google Pay digitalnog novčanika na teritoriji Republike Srbije, klijentima omogući korišćenje Google Pay za HALKBANK VISA kartice. Osim Apple Pay i Google Pay, Banka je imala u planu da korisnicima VISA kartica omogući digitalizaciju i na Garmin i Fitbit uređajima koji su opremljeni NFC tehnologijom.

Nakon odobrenja novog proizvoda od strane Narodne banke Srbije, početkom septembra Banka je uvrstila u ponudu savremeno rešenje za prihvatanje plaćanja platnim karticama na internet prodavnicama trgovaca. Kako internet plaćanja postaju sve popularnija i preferirana od strane potrošača, Banka je ponudila svim zainteresovanim trgovcima mogućnost prihvatanja svih vrsta platnih kartica na internet prodavnicama, uključujući napredne funkcionalnosti poput opcije čuvanje kartica za buduća plaćanja (card on file), opciju automatske obnavljajuće naplate (recurring payment), opciju plaćanja putem linka (pay by link) i 3D Secure tehnologiju poslednje generacije.

Krajem avgusta meseca, nakon uspešne implementacije i sertifikacije, Banka je ponudila klijentima novi savremeni digitalni servis koji se odnosi na mogućnost korišćenja digitalnog novčanika Google Wallet. Uz Google Wallet je klijentima Banke, koji imaju izdatu bilo koju Visa karticu izdanja Halkbank, omogućeno korišćenje Google Pay servisa za digitalizaciju platne kartice. Time je Halkbank jedna od samo pet banaka koje su učinile servis dostupnim. Istovremeno, svim klijentima koji imaju bilo koju Visa karticu izdanja Halkbank i Garmin uređaj koji podržava plaćanje, omogućena je digitalizacija platnih kartica i plaćanja putem uređaja. U skladu sa planovima, pripreme radnje za lansiranje servisa Apple Pay za Visa korisnike kartica izdanja Halkbank nastavljaju po planu, te početkom oktobra meseca će Apple Pay postati dostupan klijentima. Razvoj za podršku Mastercard kartica u digitalnim novčanicima je u toku.

Početak oktobra meseca Banka je uspešno završila treću fazu projekta Digitalni Novčanik, koja se odnosi na Visa Apple Pay. U cilju aktivacije i što bolje promocije novog servisa, Banka je organizovala kampanju sa keš-bek nagrađivanjem. U periodu od 04.10.2022. – 04.11.2022. godine korisnici Apple Pay-a su nagrađeni sa keš-bekom-om od 20% ukupne potrošnje, odnosno maksimalno 5.000 RSD.

Sredinom novembra meseca izvršeno je unapređenje SmarHALK platforme za fizička lica. Nova verzija SmarHALK platforme donela je značajna unapređenja kao što su nove funkcionalnosti, osvežen dizajn i ispravke poznatih grešaka

Početak decembra meseca Banka je omogućila korisnicima servis Mastercard

Garmin Pay i Google Pay. Takođe, u cilju promocije novih servisa, Banka je organizovala keš-bek kampanju. U periodu od 07.12.2022. – 07.01.2023. godine korisnici Garmin Pay i Google Pay su nagrađeni sa keš-bekom-om od 20% ukupne potrošnje, odnosno maksimalno 5.000 RSD.

SmarHALK Pro e-Banking i m-Banking rešenje je implementirano i predstavljeno prodajnoj mreži sredinom novembra meseca. SmarHALK Pro je interno e-banking i m-banking rešenje koje je namenjeno za pravna lica i preduzetnike. Prijavom za ovaj proizvod, klijent istovremeno može da koristi elektronsko bankarstvo (koristeći internet pretraživače) i mobilno bankarstvo (koristeći mbank aplikaciju).

VI PRAĆENJE USKLAĐENOSTI POSLOVANJA I SPREČAVANJE PRANJA NOVCA

Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca je uspostavljena u skladu sa Zakonom o bankama. Rukovodilac Službe je imenovan od strane Upravnog odbora Banke i direktno njemu odgovara.

Deo Službe koji obavlja poslove sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma je nezavisan od drugih poslovnih aktivnosti Banke. Člana Izvršnog odbora koji je odgovoran za primenu Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma imenuje Upravni odbor Banke. Ovlašćeno lice i njegovog Zamenika u skladu sa Zakonom imenuje Izvršni odbor Banke. Ovlašćena lica Banke direktno odgovaraju Izvršnom odboru i nezavisna su u svom radu.

U okviru Službe je i funkcija koja se odnosi na zaštitu podataka o ličnosti i primenu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Osnovni cilj Službe je da pruži podršku u uspostavljanju odgovarajućeg sistema internih kontrola na nivou Banke, koji joj omogućava da posluje u skladu sa setom etičkih vrednosti sadržanih u Kodeksu poslovnog ponašanja i etičkih principa i u skladu sa važećim zakonima, regulativom, i

internim aktima, kao i međunarodnom najboljom praksom.

U cilju očuvanja nezavisnosti u radu Službe, rukovodilac i ovlašćena lica periodično izveštavaju Odbor za reviziju Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor o aktivnostima Službe i pitanjima povezanim sa rizikom usklađenosti poslovanja i rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Delokrug rada Službe je sledeći:

- Kontrolise usklađenost poslovanja sa merodavnim zakonskim i drugim propisima i stara se o primeni obavezujućih odredaba o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
- Prati propise, obaveštava nadležne organizacione jedinice Banke o novinama i izmenama u propisima i kontrolise njihovu implementaciju u procedure, uputstva i druga akta Banke;
- Kontrolise usklađenost procedura i uputstava sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa drugim aktima kojima se uređuje poslovanje Banke;

- Izrađuje, ažurira i usklađuje interna akta Službe;
- Sačinjava Operativni godišnji plan praćenja usklađenosti poslovanja Banke;
- Izrađuje redovne izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja;
- Izrađuje godišnje izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja sa identifikovanim i procenjenim glavnim rizicima usklađenosti poslovanja i planom upravljanja rizicima;
- Izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju o utvrđenim rezultatima kontrole usklađenosti poslovanja u skladu sa Programom praćenja usklađenosti poslovanja i Procedurom, a o propustima koji se odnose na identifikovanu usklađenost sa zakonskim propisima i internim aktima izveštava redovno Izvršni odbor i Odbor za reviziju i najmanje jednom godišnje Upravni odbor Banke;
- Izrađuje godišnje izveštaje o izvršenoj unutrašnjoj kontroli i preduzetim merama u vezi primene Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
- Izrađuje godišnju ocenu izloženosti banke riziku od pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa Odlukom o Smernicama za primenu odredaba Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma za obveznike nad kojima Narodna Banka Srbije vrši nadzor;
- Izrađuje godišnju analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;
- Izrada šestomesečnih izveštaja za Narodnu banku Srbije (NBS) o aktivnostima koje je Banka preduzela iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- Obezbeđuje pravilno i blagovremeno dostavljanje podataka Upravi za sprečavanje pranja novca u skladu sa zakonskom regulativom;
- Pribavlja, kontroliše, analizira i formira izveštaje Upravi za sprečavanje pranja novca o gotovinskim transakcijama u iznosu EUR 15.000 i više u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu NBS u skladu sa regulatornim propisima;
- Analizira klijente i transakcije po njihovim računima, sačinjava službene beleške i vrši prijavu sumnjivih klijenata i transakcija Upravi za sprečavanje pranja novca;
- Formira i dostavlja podatke po zahtevima Uprave za sprečavanje pranja novca, Jedinice za finansijske istrage i Agencije za borbu protiv korupcije;
- Postupa po nalogima nadležnog organa za obustavu transakcija ili praćenje finansijskog poslovanja stranke;
- Izrađuje godišnji Plan i program obuke zaposlenih u cilju primene propisa iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i sprovodi njegovu realizaciju;
- Upravlja rizicima koji nastaju kao posledica propuštanja ili nepridržavanja zakona, standarda poslovanja, procedura o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i neusaglašenosti s drugim aktima, kojima se obezbeđuje poslovanje Banke;
- Aktivno saraduje sa svim organizacionim delovima Banke kao i Narodnom bankom Srbije, Upravom za sprečavanje pranja novca i Udruženjem banaka Srbije po pitanju pribavljanja stavova i mišljenja za primenu određenih propisa i rešavanja spornih pitanja u njihovoj primeni;
- Prati primenu odredbi zakona kojim se reguliše zaštita podataka o ličnosti, drugih zakona i internih propisa koji se odnose na zaštitu podataka o ličnosti, uključujući i pitanja podele odgovornosti, podizanja svesti i obuke zaposlenih na radnjama obrade, kao i kontrole;
- Preduzima sve druge mere za zaštitu podataka o ličnosti u skladu sa zakonom, naročito vodeći računa o zakonitosti, svrsishodnosti i srazmernosti obrade podataka o ličnosti;

- Sarađuje sa Poverenikom za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, predstavlja kontakt tačku za saradnju sa Poverenikom i savetuje se sa njim u vezi sa pitanjima koje se odnose na obradu, uključujući i obaveštavanje i pribavljanje mišljenja u vezi sa obavezom Procene uticaja na zaštitu podataka o ličnosti;
- Obavlja druge poslove po nalogu menadžmenta Banke.

Pored napred navedenih aktivnosti, u domenu upravljanja rizicima usklađenosti poslovanja, Banka posebnu pažnju posvećuje borbi protiv korupcije prema kojoj primenjuje princip nulte tolerancije.

Banka svoje aktivnosti bazira na prevenciji ponašanja koja mogu voditi korupciji.

Banka ima usvojenu Politiku sprečavanja korupcije i Kodeks poslovnog ponašanja i etičkih principa po kojima je strogo zabranjen bilo koji vid koruptivnog ponašanja.

Interni akti Banke koji uređuju oblast borbe protiv korupcije, dostupni su svim

zaposlenima preko internog portala Banke, te je obaveza svih zaposlenih da se redovno informišu o novousvojenim dokumentima.

Podizanje svesti zaposlenih i namenske obuke izuzetno su važan deo sistema upravljanja rizicima povezanim sa korupcijom. Kao jedan od načina mitigacije rizika u navedenoj oblasti Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca sprovodi redovne obuke zaposlenih.

Obuku iz oblasti usklađenosti poslovanja „Politika sprečavanja korupcije“ Služba je organizovala u decembru 2022. godine, u vidu prezentacije koja je dostavljena svim zaposlenima Banke putem e-mejla. Obuka je obuhvatila opšte teme povezane sa korupcijom i poslovnom etikom. Rezultat obuke je upoznavanje zaposlenih sa nultom tolerancijom, rizicima, načinima prepoznavanja, načinima prijave i eskalacije slučajeva povezanih s navedenim rizikom, relevantnim aktima koje je potrebno poznavati i osobama za kontakt za bilo koje pitanje iz ove oblasti.

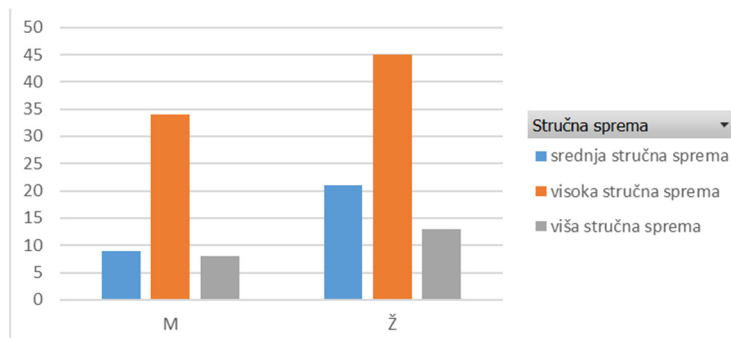
VII LJUDSKI RESURSI

Tokom 2022. godine Banka je nastavila da održava visok nivo brige o zaposlenima suočavajući se sa svakodnevnim izazovima na tržištu rada Republike Srbije. Banka je na kraju 2022. godine imala 657 zaposlenih u odnosu na kraj 2021 godine kada je broj zaposlenih bio 589 zaposlenih što predstavlja rast od 11,5%. U tabeli koja sledi dat je pregled strukture novozaposlenih u 2022, kao i ukupan broj zaposlenih u Centrali i poslovnoj mreži.

Broj zaposlenih	31.12.2021.	novi zaposleni	31.12.2022.
Centrala	271	35	306
Filijale i ekspoziture	318	33	351
Total	589	68	657

Tokom procesa selekcije i regrutacije jedan od kriterijuma, na koji Banka stavlja fokus je i visoko obrazovanje zaposlenih. Uprkos izazovu da je na tržištu rada sve manji broj kandidata zainteresovanih za rad u bankarstvu, Banka je uspela da zadrži pomenuti trend,

Na sledećem grafikonu predstavljena je kvalifikaciona struktura novih kolega:

Starosna i kvalifikaciona struktura zaposlenih na kraju 2022. godine je prikazana u tabeli ispod:

Stručna sprema (Qualification)	Godine starosti (Age)						Ukupno (Total)
	Do 30 godina (Up to 30 years)	31-40 godina (31-40 years)	41-50 godina (41-50 years)	51-60 godina (51-60 years)	Preko 60 godina (Above 60 years)		
I-NK (Elementary School)				2		2	(0.30%)
II-PK						0	(0.00%)
III-KV, SSS						0	(0.00%)
IV-SSS (High School)	27	27	41	25	8	128	(19.48%)
V-VKV						0	(0.00%)
VI/1-VŠS (College degree)	8	26	39	13	3	89	(13.55%)
VII/1-VŠ (University degree)	54	173	173	26	9	435	(66.21%)
VII/2 - Magistar, spec (Master)		1	1	1		3	(0.46%)
VIII – Doktor nauka (PhD)						0	(0.00%)
Ukupno (Total)	89 (13.55%)	227 (34.55%)	254 (38.66%)	67 (10.20%)	20 (3.04%)	657 (100.00%)	

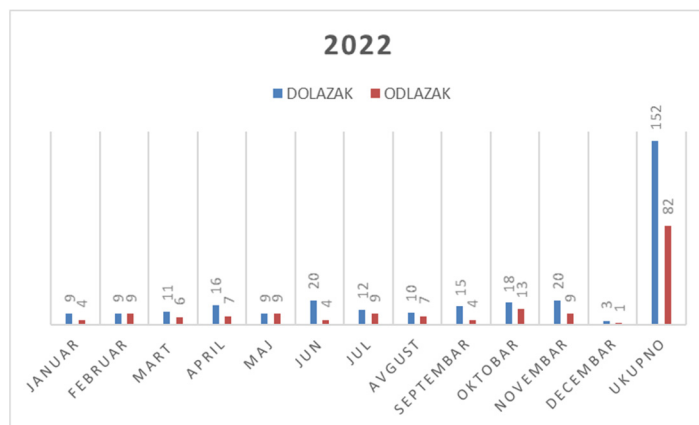
U kvalifikacionoj strukturi zaposlenih na kraju 2022. godine, učešće zaposlenih sa visokom stručnom spremom iznosilo je 66.7%, dok je učešće mlađih od 40 godina iznosilo 48.1%.

U toku 2022. godine troškovi zarada zaposlenih iznosili su 10.909 hiljada eura, odnosno oko 800 hiljada eura više u odnosu na 2021 godinu, što je adekvatno rastu broja zaposlenih.

Rad u Banci

Jedan od izazova sa kojim smo se susreli u 2022. godini je velika fluktuacija zaposlenih uzrokovana promenama na tržištu rada. Novi načini rada, hibridni, rad o kuće kao i ulazak novih kompanija iz IT industrije na naše tržište, doveli su do činjenice da je tokom 2022. godine proces zadržavanja zaposlenih u Banci bio prilično dinamičan i zahtevan,

U skladu sa poslovnim planovima u 2022. godini broj zaposlenih bio je veći za 11,5% u odnosu na 2021 (657 zaposlenih u 2022. godini u odnosu na 589 zaposlenih u 2021. godini). Poslovni plan za 2023. godinu predviđa 730 zaposlenih odnosno rast od 11%, odnosno približan trend rasta.

Prosek godina zaposlenih u Halkbank u 2022. godini iznosio je 41,15 godina, od kojih je 89 zaposlenih mlađe od 30 godina, 481 mlađe od 50 godina, dok je 87 starije od 50 godina. U poređenju sa prethodnom godinom, razlike nisu značajne: u grupi do 30 godina starosti 2021. godine nalazilo se 81 zaposlenih, do 50 godina 430, a preko 50 godina ih je bilo 76.

U skladu sa savremenim trendovima u oblasti pružanja finansijskih usluga, u ukupnom broju zaposlenih žene prevlađuju u odnosu na broj muškaraca zaposlenih u Banci – 67,28% žena i 32,72% muškaraca.

Tabelarni prikazi i grafikoni ispod predstavljaju strukturu zaposlenih na kraju 2022. godine po raznim kategorijama:

Raspored zaposlenih prema starosnoj grupi		
Godina	2021	2022
Mlađi od 30 godina	83 (14.09%)	89 (13.55%)
Od 31 do 50 godina	430 (73.01%)	481 (73.21%)
Stariji od 50 godina	76 (12.90%)	87 (13.24%)

Raspored zaposlenih prema godinama starosti			
Vrsta radnih mesta	Do 30 godina	31-50 godina	Preko 50 godina
Ukupno	89 (13,55%)	481 (73,21%)	87 (13,24%)
Rukovodeća radna mesta	1 (0,92%)	83 (76,85%)	25 (23,14%)
Izvršilačka radna mesta	67 (12,20%)	411 (74,86%)	71 (12,93%)

Raspored zaposlenih prema polu				
Vrsta radnih mesta	Muškarci 2021	Žene 2021	Muškarci 2022	Žene 2022
Ukupno	184 (31.24%)	405 (68.76%)	215 (32.72%)	442 (67.28%)
Rukovodeća radna mesta	49 (46.67%)	56 (53.33%)	53 (49.07%)	55 (50.93%)
Izvršilačka radna mesta	135 (27.89%)	349 (72.11%)	162 (29.50%)	387 (70.50%)

Ukupan broj i stopa fluktuacije zaposlenih:

- > Penzionisanje: 2022 – 2 u odnosu na 2021 – 1
- > Primljeno u radni odnos: 2022 – 152; 2021–135; 2020–78
- > Raskid radnog odnosa: 2022 – 82; 2021 - 86; 2020 - 63

Selekcija kadrova

U skladu sa regulativnom o ostvarivanju rodne ravnopravnosti, tokom 2022. godine Banka je nastojala da održi ravnopravan položaj oba pola. Procenat radno angažovanih lica ženskog pola u toku 2022. godine je 67% u odnosu na 33% radno angažovanih lica muškog pola.

Mreža filijala i ekspozitura iz godine u 2022. godini je proširena za 2 filijale i 1 ekpozituru što predstavlja ukupno 39 filijala/ekpozitura/šaltera u više gradova širom Srbije. Nove filijale su otvorene u Vranju i Sremskoj Mitrovici sa 11 novih zaposlenih. Nova ekpozitura je otvorena u Preševu za 4 nova zaposlena.

Halkbank je po drugi put uzela učešće u državnom programu „Moja prva plata“. U 2021. godini 5 mladih kandidata je steklo svoje radno iskustvo u Banci preko navedenog programa, od kojih su 4 kandidata nastavili sa radom u Banci zasnivanjem radnog odnosa. U okviru programa koji je počeo krajem 2022. godine, 11 kandidata se opredelilo da svoje iskustvo stiče u Banci, Program će trajati do septembra 2023. godine,

Banka ima plan da najbolje kandidate zadrži odnosno ponudi im mogućnost zasnivanja radnog odnosa po isteku programa

Trening i razvoj zaposlenih

Interne obuke

Tokom 2022. godine Halkbank je nastavila sa kontinuiranim usavršavanjem svojih zaposlenih. Interne obuke su organizovane tokom cele godine i pokrivene su oblasti Sprečavanje pranja novca, Kodeks poslovnog ponašanja, Usklađenost poslovanja Banke, Blagajničko poslovanje.

Eksterne, inhouse obuke, specijalistički seminari i sertifikacije

Banka omogućava svojim zaposlenima i polaganje za stručne sertifikate koji su od značaja i za zaposlenog ali i za samu Banku. U 2021. godini Banka je omogućila zaposlenima sertifikaciju ACCA (Association of Chartered Certified Accountants), CIA (Certified Internal Auditor) i sertifikata koji su neophodni za kolege iz IT sektora.

Prava zaposlenih

Zaposlenima u Banci garantuje se pravo na udruživanje, bez diskriminacije po osnovu članstva u udruženjima ili sindikatu.

Prava svih zaposlenih regulisana Pravilnikom o radu, što je u potpunosti u skladu sa Zakonom o radu.

Zaposleni ima pravo na zdrav i bezbedan rad. Halkbank poštuje sve zakonske propise vezano za bezbednost i zdravlje na radu, organizuje obuku iz prve pomoći, redovan oftamološki pregled za sve zaposlene koji rade za računarnom duže od 4 sata dnevno.

U toku 2022. godine nije bilo smrtnih slučajeva povezanih sa nesrećama na radu, niti profesionalnih oboljenja koja bi rezultirala dužim odsustvom sa posla.

Kompensacije (novčane nadoknade) i ostale beneficije

U okviru beneficija za zaposlene, u toku 2022. godine nastavljena je saradnja sa Wiener Stadtische osiguranjem u delu pokrića obavezog osiguranja i ostvarena je saradnja sa Milenijum osiguranjem u domenu dodatnog zdravstvenog osiguranja. Svi zaposleni su pokriveni polisama dodatnog zdravstvenog osiguranja.

Svi zaposleni u Banci osigurani su u slučajevima operacije i/ili ozbiljnog oboljenja, u slučaju povrede i/ili trenutne ili trajne radne nesposobnosti i kod nesrećnih slučajeva u skladu sa polisom osiguranja koju plaća Banka.

Žalbeni mehanizmi

Zaposleni u Halkbank imaju mogućnost da upute svoje žalbene zahteve nadležnim kolegama u skladu sa internim politikama i procedurama a vezano za- **Zakon o sprečavanju zlostavljanja na radu, Zakon o zaštiti uzbunjivača, Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja,**

Zaposleni imaju slobodu da se obrate svom rukovodiocu ili Službi za ljudske resurse i organizaciju i iznesu bilo koju vrstu molbe ili žalbe, koja se rešava u skladu sa mogućnostima Banke.

Tokom 2022. godine, putem navedenih postupaka nije bila podneta ni jedna žalba u vezi sa kršenjem ljudskih prava, nije bilo ni žalbi naših zaposlenih, odnosno utvrđenih slučajeva u vezi sa diskriminacijom po osnovu rase, pola, vere i sl.

Ostvareno u 2022:

- Unapređenje benefita za zaposlene, uključivanje svih zaposlenih u dodatno zdravstveno osiguranje
- Smanjenje procenta fluktuacije u kritičnim ogranizacionim jedinicama (Sektor informacionih tehnologija)

Ciljevi za 2023:

- Razvoj sistema benefita za zaposlene
- Učestvovanje na sajmovima, programima u cilju privlačenja kandidata bez iskustva
- Rad na pobošljanju mentalnog i fizičkog zdravlja zaposlenih uvođenjem raznih vrsta radionica/programa podrške

VIII ODGOVORNOST PREMA KLIJENTIMA

Podrška klijentima

Banka je posvećena društvenoj odgovornosti, pre svega kroz podršku razvoju preduzetništva i osnaživanju preduzetničkog duha u Srbiji. Halkbank je među prvim bankama na tržištu započela saradnju sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo (SEF), osnovanom od strane nemačke razvojne banke KfW i Privredne komore Srbije. U pitanju je neprofitna, nevladina organizacija osnovana radi ostvarivanja društveno korisnih ciljeva, sa sedištem u Beogradu. Ciljevi SEF fondacije su olakšavanje pristupa finansijskim proizvodima za start-up klijente, MSP klijentima, preduzetnicima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima, kroz saradnju sa finansijskim institucijama.

Banka ostvaruje saradnju sa SEF-om kroz dve garantne linije, Covid-19 i Start-up. Garantna linija Covid-19 je osmišljena kao podrška malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i AGRO klijentima čije je poslovanje direktno ili indirektno pogođeno pandemijom Covid-19. Podrška klijentima se ogleda kroz olakšan pristup finansijskim sredstvima, kako bi se obezbedio kontinuitet poslovanja u uslovima krize i na taj način očuvala zaposlenost. Start-up garantna linija obezbeđuje podršku novim MSP klijentima, preduzetnicima i AGRO klijentima kojima je veoma otežan pristup finansijskim sredstvima na tržištu. Time Banka, u saradnji sa partnerskom fondacijom SEF pruža istinsku podršku razvoju preduzetništva, samozapošljavanju i jačanju privatne inicijative u poslovanju.

Briga o klijentima

HALKBANK vodeći se sloganom Ljudi pre svega klijente uvek stavlja na prvo mesto i u fokus svih svojih aktivnosti. Kako je zadovoljstvo klijenata temelj našeg poslovnog uspeha, Banka u okviru

Službe za korporativne komunikacije i upravljanje kvalitetom kontinuirano radi na unapređenju kvaliteta usluge koju pružamo klijentima.

Sistem upravljanja kvalitetom inkorporiran je u procedurama Upravljanje kvalitetom usluge i Prigovori klijenta.

Poštujući proceduru upravljanja kvalitetom usluge težimo ka zadovoljstvu, poverenju i lojalnosti klijenata. Jedan od naših glavnih ciljeva je i konzistentnost performansi. Ideja je da svaka filijala, odnosno zaposleni koji uslužuje klijenta pruži istu uslugu. Redovnim posetama filijala želimo da osiguramo brzinu pružanja usluge, efikasnost procesa kao i ljubaznost zaposlenih i prijateljski stav prema klijentima. U cilju pružanja što boljih usluga klijentima trudimo se da naše filijale budu pristupačne i u skladu sa najsavremenijim standardima tržišta. U prethodnoj godini otvorili smo 3 nove poslovne i relocirali jednu postojeću. Kontinuiranim istraživanjem i praćenjem, težimo ka postizanju boljih, bržih i jednostavnijih procesa bez suvišnih koraka.

Osluškujući potrebe klijenata kroz sugestije, molbe, pohvale, pitanja, ali i prigovore, Banka je uvek na raspolaganju klijentima uz maksimalno angažovanje. Brzo i efikasno rešavanje prigovora, kao i prevencija u nastanku prigovora imaju za cilj podizanje kvaliteta usluga koje Banka pruža klijentima. Proces rešavanja prigovora uključuje niz aktivnosti, među kojima je i saradnja sa rukovodiocima u relevantnim organizacionim delovima Banke u zavisnosti od prirode prigovora, kako bi pristupili proceni prigovora, analizi istog, prikupljanju potrebnih informacija i dokaza i nalaženju rešenja. Odgovor Banke je uvek jasan, potpun i razumljiv za klijenta. Služba za odnose s javnošću i upravljanje kvalitetom saraduje i sa Narodnom bankom Srbije u cilju obezbeđivanja transparentnih i pravovremenih informacija za klijente. U ukupnom broju prigovora koje je Banka primila tokom prethodne godine, nije bilo prigovora u vezi sa nepridržavanjem propisa u oblasti marketinških komunikacija, kao ni prigovora koji imaju sistemski značajan rizik za poslovanje Banke. Banka kroz redovno izveštavanje i praćenje prigovora kroz aplikaciju za praćenje operativnog rizika i prigovora klijenata ima za cilj konstantno unapređenje i poboljšanje svojih proizvoda i usluga, kao i kvaliteta.

IX LOKALNA ZAJEDNICA I ŽIVOTNA OKREDINA

Temelji društveno odgovornog poslovanja HALKBANK-e su pre svega u izgradnji i održavanju dobrih odnosa sa klijentima i zaposlenima, a samim tim i sa celokupnom zajednicom. Moto „Ljudi pre svega“ nije samo rečenica, već deo naše korporativne kulture. Ponosni smo na odnose koje gradimo sa našim korisnicima, jer je njihovo zadovoljstvo slika napora koje Banka ulaže u cilju postizanja najboljih rezultata. Uspostavljanje dobrih odnosa sa klijentima, a samim tim i sa lokalnom i globalnom zajednicom je za nas od velikog značaja, jer kreiranje ovih veza vodi ka izgradnji boljeg okruženja za zajednički rast i razvoj.

Cilj HALKBANK-e je da pozitivno utiče na zajednicu koja je okružuje, čak i tokom nepredviđenih, kriznih geo-političkih situacija. Banka konstantno doprinosi lokalnoj zajednici kroz realizaciju društveno odgovornih prijekata, učestvuje i daje doprinos u razvoju sporta i rekreacije na nacionalnom nivou i trudi se da svakodnevno pomogne onima kojima je pomoć najpotrebnija. Za uspeh Banke kao stabilne i sigurne institucije, osim što je potrebno kvalitetno poslovanje, podjednako je važno brinuti o zajednici, bez koje nijedan poduhvat ne bi bio moguć.

Doprinos kulturi

Sponzorstvo Organizaciji muzičkih autora Srbije – SOKOJ za učešće u finansiranju publikacije drugog dopunjenog izdanja knjige o poznatom autoru klasične muzike Josipu Slavenskom. U ovom izdanju se nalazi logo HALKBANK-e.

Razvoj sporta

Donacija Rvačkom savezu Srbije za organizaciju Seniorskog svetskog prvenstva u rvanju koje je održano u Beogradu u Štark areni u periodu od 10.09-18.09.2022. godine. Ovim gestom, Banka je kao društveno odgovorna kompanija nastavila praksu pomoći i podrške društvenoj zajednici.

Obeležavanje dana Republike Turske

Sponzorstvo za učešće u obeležavanju dana Republike Turske 31.10.2022 u hotelu Hyatt Beograd. Na samoj ceremoniji se nalazio stand HALKBANK-e sa istaknutim reklamnim materijalom.

Srpski dani osiguranja

Sponzorstvo za organizaciju konferencije "Srpski dani osiguranja 2022" koja se održala u periodu od 15 do 18.11.2022. godine u hotelu Zlatibor Mountain Resort&Spa na Zlatiboru. Na samom događaju su prikazane Halk animacije i istaknut je logo Banke na svim reklamnim spotovima, kao i na internet stranici Udruženja osiguravača Srbije.

Podrška školstvu

Halkbank je donirala nameštaj Trgovinsko-ugostiteljskoj školi Leskovac . Dodeljena je zahvalnica za doprinos razvoju škole.

Odnos prema životnoj sredini

Halkbank je kao društveno odgovorna kompanija i u 2022. godini sprovodila ustanovljenu praksu i mere iz oblasti zaštite životne sredine i samim tim ublažila negativne efekte na okolinu.

Izvršavanje zadatih ciljeva je rezultiralo da Banka nije imala nijednu kaznu zbog neprdržavanja zakona i propisa u vezi sa životnom sredinom.

Nabavke i odnos prema dobavljačima

Nabavke koje se obavljaju u Banci sprovode se u duhu dobrog domaćinskog poslovanja u cilju obezbeđenja kvaliteta nabavke uz poštovanje etičkih načela i profesionalnih standarda.

Od zaposlenih koji učestvuju u procesu nabavke očekuje se integritet, poštenje, nezavisnost, objektivnost, nepristrasnost, politička neutralnost, sprečavanje sukoba interesa, poverljivost informacije, kompetentnost i profesionalno ponašanje.

Proces nabavke definisan je Procedurom kojom su utvrđena ovlašćenja u odobrenju i verifikaciji u zavisnosti od vrednosti nabavke. Za izbor dobavljača takođe su utvrđeni limiti u zavisnosti od vrednosti nabavke, a za sve nabavke u vrednosti preko EUR 5.000, Komisija za nabavku ima značajnu ulogu.

Banka nastoji da se u svakoj prilici rukovodi principima „zelene nabavke“ pa u tom cilju nabavlja i instalira opremu sa najviše energetske efikasnosti, zakupljuje vozila sa motorima najnovije generacije i koristi isključivo PEFC (FSC) papir.

Gradimo i negujemo profesionalan odnos i podstičemo uzajamnu saradnju sa dobavljačima podjednako vrednujući i korist i etiku. Težimo da budemo korektan i iskren partner i čvrsto verujemo da će odnos koji se zasniva na poverenju i integritetu biti održiv i koristan za sve. Isti zahtev stavljamo pred svoje dobavljače od kojih očekujemo da poštuju etičke standarde, prakse za zapošljavanje, zaštitu životne sredine i zaštitu na radu.

Sistem upravljanja zaštitom životne sredine

Banka odgovorno i savesno koristi resurse, ulaže u održivi razvoj i na taj način se trudi da vrati dug društvu i zajednici. U cilju zaštite životne sredine vodi računa o raznim aspektima i kontinuirano prati ključne inicijative čiji je cilj smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu, kao što su:

- Racionalna potrošnja energije i vode
- Prevencija nastajanja otpadnog materijala
- Bezbedno odlaganje otpadnog materijala
- Reciklaža

Potrošnja energije

Indirektna potrošnja energije se odnosi na električnu energiju koja se upotrebi u toku obavljanja poslovnih aktivnosti Banke dok se direktna potrošnja energije odnosi na sagorevanje prirodnog gasa za potrebe grejanja.

U 2022. godini potrošnja električne energije je iznosila 1.013 MWh.

Energetski menadžment

Investiranjem i instalacijom savremene elektronske opreme, Banka doprinosi primeni čistih tehnologija i tehnologija koje štede električnu energiju i emituju manju buku.

Smanjenje potrošnje energije i sprovođenje programa za upravljanje energijom je krajnji cilj koji Banka sprovodi uz izvođenje sledećih aktivnosti:

- Instalacija energetski efikasnih lampi i sijalica (LED lampe i sijalice) u svim novim i renoviranim poslovnim prostorima;
- Instalacija MOBOTIX kamera koja dovodi do uštede energije i IT resursa tokom mnogo godina.
- Zamena postojeće opreme novijom, energetski efikasnijom opremom;
- Instalacija energetski efikasnih klima uređaja u svim novim i renoviranim poslovnim prostorima;
- Postupna zamena spoljašnjih reklama novim tipom reklama koje imaju LED osvetljenje;
- Zakup ekološki prihvatljivih vozila sa motorima najnovije generacije;
- Korišćenje video i telefonskih konferencija u cilju smanjenja službenih putovanja i potrošnje goriva koji je naročito došao do izražaja u 2021. godini usled pandemije Covid 19;
- Zakup štampača sa unapređenim sistemom štampe s ciljem smanjenja potrošnje energije, papira i tonera;
- Implementacija aplikativnog rešenja za upravljanje fakturama u skladu sa Zakonom o elektronskom fakturisanju, čime se značajno smanjuje potrošnja papira;
- Implementacija aplikativnog rešenja za upravljanje dokumentacijom u cilju formiranja elektronskih i digitalizovanih dokumenata.

Aktivnosti vezane za strukturu, izvođenje i održavanje elektroinstalacija, mere bezbednosti i odgovornosti zaposlenih kao i kontrolu potrošnje električne energije su definisane u Proceduri elektroinstalacija i kontrole potrošnje električne energije.

Upravljanje otpadom

U upravljanju otpadom, Banka postupa u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i sprovodi integralni sistem upravljanja otpadom što prodradujeva:

- Prevenciju nastajanja otpada
- Smanjenje količine otpada i njegovih opasnih karakteristika
- Planiranje i kontrolu delatnosti i procesa upravljanja otpadom
- Transport i odlaganje otpada
- Edukovanje zaposlenih u vezi postupanja sa otpadom

Sve aktivnosti, sistemi i obaveze Banke u vezi sa upravljanjem otpadom definisane su u Planu

upravljanja otpadom koji uključuje i mere za postupanje sa otpadom u okviru sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana i odlaganja otpada.

Banka je uspostavila sistem upravljanja otpadom zasnovan na sledećim principima:

1. Smanjenje otpada na izvoru
2. Ponovna upotreba
3. Reciklaža
4. Princip održivog razvoja
5. Princip hijerarhije upravljanja otpadom
6. Princip predostrožnosti
7. Princip blizine i regionalnog pristupa upravljanja otpadom
8. Princip izbora najoptimalnije opcije za životnu sredinu
9. Princip "zagađivač plaća"
10. Princip odgovornosti

Primenjujući navedene principe u zaštiti životne sredine i upravljanju otpadom, Banka ujedno ostvaruje ekonomsku dobit koja se manifestuje u smanjenju troškova skladištenja, rukovanja, transporta, tretmana i konačnog odlaganja otpadnih materijala.

Recikliranje otpada

Banka ima zaključen ugovor sa ovlašćenim operaterom za transport, odlaganje i tretman opasnog otpada kao i ugovor o preuzimanju sekundarnih sirovina papirnog porekla. Reciklažom tonera upravlja preduzeće koje banci izdaje u zakup multifunkcionalne uređaje.

U 2022. godini Banka je predala na uništenje i reciklažu 2907 kg opasnog elektronskog i elektiričnog otpada i 400 kg parira.

CILJEVI ZA 2023:

U sprovođenju poslovne politike u delu očuvanja životne sredine, ciljevi Banke za 2023. godinu su:

- dalje unapređenje rešenja za upravljanje dokumentacijom u cilju postepenog prelaska na elektronsko poslovanje;
- zamena postojećih sistema video nadzora i ugradnja MOBOTIX kamera;
- sprovođenje obuke zaposlenih radi informisanja o zakonskim propisima u vezi sa zaštitom životne sredine;
- nastavak aktivnosti na zameni fluo rasvete sa LED lampama i sijalicama;
- podrška institucijama i organima lokalnih samouprava u kreiranju i sprovođenju politike životne sredine, unapređenju energetske efikasnosti, očuvanju prirodnih resursa i unapređenju finansiranja životne sredine.

X UPRAVLJANJE RIZICIMA

U ovom poglavlju objašnjeni su rizici, odnosno mehanizmi upravljanja rizicima povezanih sa pitanjima zaštite životne sredine, socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava, korupcija, u cilju njihovog potpunog eliminisanja.

Zaštita životne sredine

Poslovanje Banke može imati direktan ili indirektan uticaj na životnu sredinu i zajednicu u kojoj ona posluje. Cilj Banke je da odgovorno upravlja rizicima po životnu i društvenu sredinu koji su povezani sa njenim poslovima, kako bi se na najmanju moguću meru sveli uticaji na životnu i društvenu sredinu i kako bi se povećao dugoročni prinos akcionara Banke.

Iako je delatnost Banke svrstana u kategoriju niskog rizika po životnu i društvenu sredinu, u obavezi je da prilikom obavljanja delatnosti ne preduzima radnje koje mogu da ugroze lokacije od kulturnog i istorijskog značaja, prirodne resurse, biljni i životinjski svet, ili da prouzrokuje nedobrovoljno razmeštanje stanovništva.

Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci regulisano je Politikom i Procedurom za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu i vrši se u dva pravca, i to kroz:

- Upravljanje rizicima u vezi životne i društvene sredine koji su prisutni u obavljanju osnovne delatnosti Banke,
- Upravljanje rizicima po životnu i društvenu sredinu sa kojima se susreću klijenti.

Za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci zaduženi su:

- Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu i utvrđuje potrebu za njenom izmenom,
- Izvršni odbor, koji sprovodi usvojenu politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu,
- Kreditni odbor, koji prati izloženost Banke riziku za životnu i društvenu sredinu i predlaže odgovarajuće mere,
- Sektor za kreditiranje koji je nadležan za identifikaciju rizika po životnu i društvenu sredinu na nivou pojedinačne kreditne transakcije odnosno pojedinačnog klijenta kome se odobravaju kreditni proizvodi,
- Služba za upravljanje rizicima, koja je zadužena za operativno sprovođenje ove Politike kroz praćenje izloženosti Banke ovom riziku, uključujući i izveštavanje rukovodstva Banke i nadležnih institucija.

Ključni zaposleni zaduženi za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu, kao i kontinuitet u sprovođenju politike rizikom po životnu i društvenu sredinu, su predsednik Izvršnog odbora i član Izvršnog odbora nadležan za funkciju upravljanja rizicima, direktor Sektora za kreditiranje, zaposleni u Službi za upravljanje kreditiranjem velikih klijenata i MSP, zaposleni u Službi kreditne analize, zaposleni u Službi za monitoring i upravljanje plasmanima, zaposleni u Službi za upravljanje rizicima i zaposleni u Odeljenju za naplatu spornih potraživanja.

Banka poklanja izuzetnu pažnju da svoja sredstva ulaže isključivo u projekte koji ne ugrožavaju kako životnu, tako i društvenu sredinu. Zaštita životne i društvene sredine osim ekoloških aspekata obuhvata i pitanja zaštite radnika i probleme lokalne zajednice.

Cilj upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu predstavlja identifikaciju, procenu i kontrolu rizika koji mogu prouzrokovati ugrožavanje životne i društvene sredine i vrši se u skladu sa Politikom i Procedurom upravljanja rizikom po životnu sredinu.

Za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci, odgovorni su:

- Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu i utvrđuje potrebu za njenom izmenom,
- Izvršni odbor, koji utvrđuje i sprovodi proceduru Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu;
- Kreditni odbori, koji odlučuju o odobravanju plasmana u skladu sa raspoloživim informacijama i mišljenjem Sektora za kreditiranje u vezi sa rizikom uticaja na životnu i društvenu sredinu;
- Sektor za kreditiranje, koji ocenjuje uticaj delatnosti i predmeta finansiranja tokom procesa provere boniteta klijenata;

- Služba za upravljanje rizicima, koja prati stanje plasmana na nivou portfolija po kategorijama rizika za životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Prilikom obrade pojedinačnog zahteva klijenata najpre se vrši kategorizacija rizika po životnu i društvenu sredinu za osnovnu delatnost klijenta i delatnost koja je predmet finansiranja.

Kategorije rizika po životnu i društvenu sredinu su:

- Visok – Lista isključenja;
- Visok – kategorija A;
- Visok;
- Srednji i
- Nizak.

Rizik po životnu i društvenu sredinu

Pregled plasmana Banke po kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu

(u hiljadama RSD)

Kategorija rizika	Broj klijenata		Iznos plasmana (bilansno i vanbilansno)		Povećanje/ smanjenje
	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	
Visok – Lista isključenja	0	0	0	0	0
Visok – kategorija A	17	15	1,350,312	1,331,673	-18,639
Visok	408	446	17,006,278	20,108,661	3,102,383
Srednji	2,809	3,065	29,215,628	29,848,286	632,658
Nizak	2,451	2,583	31,594,540	37,288,389	5,693,849
Total	5,685	6,109	79,166,758	88,577,009	9,410,251

**Za potrebe analiziranja rizika po životnu sredinu Banka uzima u obzir samo relevantan deo portfolija*

U strukturi izloženosti (bilansne i vanbilansne izloženosti) prema klijentima, pravnim licima i preduzetnicima, na dan 31. decembar 2022. godine najveće učešće imaju plasmani klijentima koji se bave delatnostima sa niskim uticajem na životnu i društvenu sredinu 42.10% zatim plasmani klijentima sa delatnostima u kategoriji srednjeg uticaja učestvuju sa 33.70%, visokim uticajem 20.70% i delatnosti sa kategorijom rizika visok-kategorija A učestvuju sa 1.50%.

□ocijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava i sprečavanje korupcije

Što se tiče rizika koji se tiču socijalnih i kadrovskih pitanja kao i poštovanja ljudskih prava Banka je kroz uvođenje niz politika, procedura i instrukcija kao i kroz obavezu svih zaposlenih da iste primenjuje, ove rizike u potpunosti eliminisala.

Politike, procedure kao i instrukcije koje su aktuelne su:

Kodeks poslovnog ponašanja i etičkih principa

Svi zaposleni u Banci dužni su da se u svom radu pridržavaju svih principa i radnih pravila koji su definisani kodeksom poslovnog ponašanja i etičkih principa. Na ovaj način se izbegavaju svi sporovi i konflikti koji mogu da nastanu između zaposlenih, klijenata i Banke ali i doprinosi uspehu i ugledu Banke.

Politika sprečavanja korupcije

Banka je dužna da u svim svojim poslovima ne pokazuje toleranciju prema korupciji i da posluje u skladu sa zakonima i propisima, međunarodnim zakonima, etičkim i poslovnim principima za sprečavanje korupcije. Politika se odnosi na sve zaposlene, kao i na Upravni odbor. Politika definiše i način njenog sprovođenja, procedure u slučaju mita i korupcije, obaveze treninga i informisanja svih zaposlenih, jasno definiše moguće rizike kako ova politika ne bi ni u kom slučaju mogla biti povređena odnosno neispoštovana (pokloni, donacije).

Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja

Pravilnikom o postupku unutrašnje uzbunjivanja urađuje se postupak unutrašnjeg uzbunjivanja kod poslodavca Banka u skladu sa odredbama Zakona i Pravilnika. Uzbunjivanje predstavlja otkrivanje informacija koje sadrže podatke o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnog ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, kao i radi sprečavanja štete velikih razmera. Svi zaposleni su upoznati sa Pravilnikom.

Odluka o sprečavanju sprovođenja zlostavljanja na radu

Sa odlukom o sprečavanju sprovođenja zlostavljanja na radu moraju biti upoznati svi zaposleni Banke. Pravilnikom se propisuju pravila ponašanja poslodavca i zaposlenih, odnosno drugih radno angažovanih lica, u vezi sa prevencijom i zaštitom od zlostavljanja na radu i u vezi sa radom, odnosno seksualnog uznemiravanja.

Pravilnikom o radu urađuju se prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa, Pravilnik se primenjuje na sve zaposlene u radnom odnosu u Banci.

Efektivan sistem za ocenjivanje zaposlenih jeste jedan od ključnih alata za postizanje organizacionih ciljeva banke, stoga se **Procedurom Sistem za ocenjivanje zaposlenih** precizno se definišu aktivnosti vezane za upravljanje performansama zaposlenih i kao takva primenjuje se u svim organizacionim delovima Banke.

Zasnivanje i prestanak radnog odnosa i vođenje evidencije o zaposlenima - u kojem je opisan proces zasnivanja (selekcija), prestanka radnog odnosa, zatim uvodno osposobljavanje za posao na kojem se novozaposleni upoznaje sa pravilima, procedurama banke, kao i osnovnim aktivnostima svih sektora u banci.

Procedura obuke zaposlenih - ovom procedurom se definiše indetifikovanje potreba i pokretanje inicijative za sprovođenje obuka, planiranje obuka kao i vrsta obuka, evaluacija obuka kako bi se obezbedilo da zaposleni banke steknu i razvijaju neophodne veštine i znanja za obavljanje svojih poslova i aktivnosti.

HALKBANK A.D. BEOGRAD

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje
Aleksandar Mijailović

Član Izvršnog odbora Banke
Dušica Erić

Predsednik Izvršnog odbora Banke
Aziz Arslan

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

